

VREME VREME

Ob koncu tedna bo spremenljivo oblačno, občasno bodo padavine, deloma kot plohe ali nevihte.

DANES PRAZNUJE OBČINA LJUTOMER

VESTNIK

Murska Sobota, 1. junija 1989 • Leto XLI • Št. 21 • Cena 3000 din

Za otroke in odrasle, lačne in žejne, resne in manj resne, poslušalce Radio Murske Sobotice in njegove sorošnike, za dnevne in nočne ptice: velika, celodnevna, dobrodela, zabavnoglasbena prireditev prvo nedeljo v juniju ob 13. do 24. ure! Prijetna presenečenja za obiskovalce! Podrobnosti v naslednjem Vestniku!

SOBOŠKO KOPALIŠČE, 4. 6. 1989
za naš RADIO

RMS

25.000 din

POGLEJTE EKOLOŠKI SOMRAK NAD SREDNJEVROPSKIM PREDPRAŽNIKOM!

● Pravzaprav gre za povratek k zemeljski prvobitnosti, ljudski izvirnosti in človeški skupnosti, k skupni podtalni osnovi, ki ji je tuja deviza močnih, imenovana: kdor vlada, naj določa tudi vero. Preveč zaverovano smo verjeli in premalo verovanje preverjali.

KDO IN KAKO NAJ NAS OKOLJEVARSTVENO RAZSVETLI NA POPKU EVROPE?

● Ljudstvo na obrobju srednjeevropske deželice z eno najvišjih stopenj pismenosti na svetu in hkrati enim najvišjih količnikov samomora začenja ravnati v skladu z lastno mu »čezmejnostjo« in »srednjeevropskostjo«. Prepričano je namreč, da se nasilje nad naravo slej ko prej sprevrže v nasilje nad ljudmi.

● Ob avstrijsko-madžarsko-jugoslovanskem tromejniku je bilo 27. maja srečanje pod geslom: Za mir in Združeno Evropo. Kaj ne bi mogli

tega razumeti tudi kot prostovoljen in namenski vstop Pomurcev v srednjeevropski prostor — mimo središčnih oblastnih sestavov na Dunaju, v Budimpešti, Beogradu ali Ljubljani?

● Ljudstvo na tleh nekdanjega Panonskega morja in Murskih Alp »se bo zgodilo« tudi pojutrišnjem, v soboto, 3. junija, v okviru slovenskega mladinskega festivala v Murski Soboti pod geslom: Reka Mura in obrobna kraja Podgrad in Halbenrain/Obrajna kot srednjeevropska ekološka skrb. Še en dokaz za napoved odkritega, nepričakovane spopada tukajšnje zelene alternative z agrarnim, vodnogospodarskim, elektrogospodarskim, združnim in še kakšnim lo-

bijem, ki je v dobrini meri omajal naravno ravnotežje; z megalomanskimi posegi v prostor, s svinjskimi posledicami veleprasičjih farm, z

zaveznikov doma, začnimo udeležati »čezmejnost« in »srednjeevropskost« s konkretnimi projekti. Tu so že zametki biokmetovanja, ma-

NOVODOBNO BESEDILO OBMURSKIH ZELENIH JE: MISLI ČEZMEJNO, DELUJ OBMEJNO!

brezsrčno degradacijo kulturne krajine. Koliko časa še more ljudska duša dopuščati to uničevanje lastne substance?

● Kaj storiti? Naj bo dovolj govorjenja in prepričevanja! Če ni dovolj zanesljivih

lih podjetij, alternativnih tehnologij, pri čemer je čedalje občutnejše navezovanje na bližnjo in daljnjo čezmejno sosesko. Saj res: koliko nas še loči do Evrope 1992 in kakšne so možnosti za pomursko Eureco?

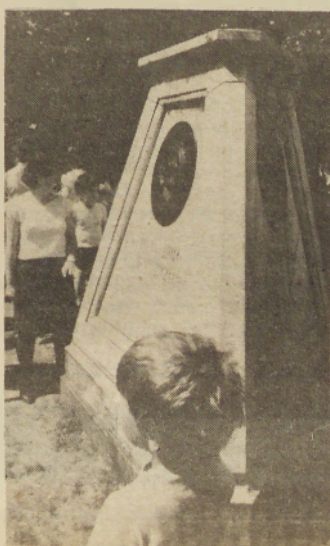
NAGRAJUJEMO!

K založba
mladinska
knjiga

**NAGRAJUJE KUPCE
SVOJIH KNJIG IN
NAROČNIKE VESTNIKA**

● Najnovejša ponudba založbe Mladinska knjiga: ZIRKA NOVA SLOVENSKA KNJIGA: Dr. Dimitrij Rupel — SLOVENSKI INTELEKTUALCI OD VOJAŠKE DO CIVILNE DRUŽBE.

Prihodnji teden bomo izžrebali štiri knjižne nagrade! Čimprej postanite naročnik Vestnika in kupujte knjige založbe Mladinska knjiga!

**ZA MIR IN
PRIJATELJSTVO
V SKUPNI
DOMOVINI EVROPI**

**NA MEJI BREZ
POTNIH LISTIN**

stran 3

VOZNI RED

VESTNIKOVEGA VLAKA

Murska Sobota	04.50	23.00
Beltinci	04.56	22.54
Veržej	05.05	22.45
Ljutomer	05.14	22.36
Ljutomer—mesto	05.16	22.34
Ivanjkevci	05.28	22.22
Ormož	05.37	22.10
Ptuj	05.56	21.52
Lesce—Bled	09.18	18.20

Skrb zbujajoč je razvoj dogodkov na Kitajskem. V Italiji je vladna kriza. V ZDA je bil na obisku francoski predsednik Mitterrand, ki je prejel poleg gostitelja, ameriškega predsednika Busha, na bostonski univerzi diplomsko častnega doktorja prava. Bush je na podelitveni slovesnosti ostro kritiziral evropske zaveznike, ki da naj se ne spuščajo v nepremišljena pogajanja s SZ. Sam Gorbačov je prejšnji teden moral požreti marsikatero pikro, preden so ga izvolili za predsednika vrhovnega sovjeta. Nič boljše se ni godilo zahodnonemškemu kanclerju Kohlu. Ko je prišel v Braun-schweig, da bi govoril o bližnjih volitvah v evropski parlament, so ga nasprotniki obsuli z jajci, da se je moral, ko tkaže slika, zavarovati s plastičnim ščitom. V Londonu odslavljajo sovjetske, v Moskvi britanske diplomate. In doma? Prepripi med politiki, inflacija pa gre naprej...

Volja slovenske skupščine — Evropska skupnost

Po zasedanju republiške skupščine prejšnji teden ni več dvoma o tem, da je Slovenija evropsko naravnana. Tako se je izrekla tudi problemska konferenca Socialistične zveze dan pred zasedanjem skupščine, ki je po besedah

predsednika republiške konference SZDL Jožeta Smoleta zavrnila tudi najrazličnejše namige, da sodelovanje Slovenije in Hrvaške v skupnosti Alpe-Jadran vodi v oživiljanje avstro-ogrske monarhije.

Evropska skupnost naj bi bila dolgoročno strategija SFRJ, zvezna skupščina pa naj to konkretno namero vključevanja v zahodno Evropo uradno objavi s posebnim dokumentom.

Pot do Evropske skupnosti naj Jugoslavijo pelje prek Efte, Evropskega združenja za svobodno trgovino, in Sveta Evrope, so menili delegati.

Dan pred zasedanjem slovenske republiške skupščine je dejal na tiskovni konferenci v Beogradu predsednik komisije skupščine Evropskega sveta, Jean Vallex, da je Jugoslavija dobila status gosta v Evropskem svetu. To pomeni, da bo jugoslovanski predstavnik lahko sodeloval pri delu sveta in njegovih teles o konkretnih vprašanjih.

Volja slovenske skupščine, da se približamo in končno vključimo v tako pomembno gospodarsko in tržno grupacijo, kot je Evropska skupnost, ima v ozadju pravzaprav dve tendenci: hitro in brez pomislekov ali pa bolj previdno in z dolgotrajnejšim prilagajanjem na nove razmere. Skupščina se je izrekla za prvo različico. To pa pomeni, da bodo morali v vodo tudi tisti, ki ne znajo najbolje plavati.

SEVER — JUG

V novoletnem zabavnem programu televizije Beograd je bil tudi skeč Sever-jug, nekakšna parodija na prej prikazovano istoimensko nadaljevanko iz ameriške zgodovine, ko je prišlo do spopada med severom in jugom združenih ameriških držav. V tej »zabavni« zgodbi, postavljeni v mešano družino, je bil slovenski del družine prikazan v brezupnem neznanju o jugu, kot da so Slovenci padli z Marsa in se na tem južnem svetu sploh ne znajdejo.

Kadar se humor dela na neumnosti, ne pa bistrini glavnih junakov, postane delo neokusno in sploh ne deluje humorno, temveč popačeno, neliterarno in neumetniško, kakor se pač že praviloma dogaja s polinističnimi pamfleti.

O tem sem nameraval pisati takoj, vendar je bilo to nemogoče tedaj, ko so se vrstili dogodki tako hitro, da jim je bilo komaj mogoče slediti. Ker pa je fama o neobveščenosti Slovencev ostala in je še vedno močno živa, je postala ta tema neizbežna za tukajšnje vsakdanje političanske razgovore, ki se v glavnem vrtijo okrog tega, kdaj je kdo in zakaj odstranjen in v kakšnih klanskih odnosih je bil in pogorel. Tako spremljajo in komentirajo tudi izjave in postopke Smoleta, Kučana, javne dialoge med Stanovnikom in Bavčarjem, — v pričakovanju, kdaj jih bo slovensko ljudstvo zamenjalo.

Seveda tokrat ne govorim o srbskih političnih krogih, temveč le o modrovanjih tako imenovanih malih, vsakdanjih ljudi, ki s svoje žabe perspektive krojijo kapo ne samo Jugoslaviji, temveč kar vsemu svetu, ne da bi bili za to od kogar koli pooblaščen in ne da bi imeli, kjer koli kakršen koli vpliv na odločanje o tem ali onem.

Teza o zoperstavljenosti severa in juga pa pač ni tako naivna, kot se zdi, saj je star problem sodobnega sveta in torej ni iz irte zvita misel, da Slovenija dobro živi na račun cenenejšega kupovanja surovin iz južnih predelov Jugoslavije, ki jih potem, predelane, drago prodaja tem istim južnim predelom naše dežele.

Nesreča teh politikantov je pač neobveščenost, (ki jo podtikajo Slovincem) o tem, da Slovenija izvaža tretjino blaga iz Jugoslavije, ob dejstvu da je Slovincem manj kot desetina vsega prebivalstva Jugoslavije, kar pomeni, da zagotovo ne živi na račun preostale Jugoslavije in tamkajšnjih surovin. Poleg tega pa je veliko vprašanje, ali so surovine pri nas sploh tako poceni, da bi zagotavljale velike dobičke. Znano je namreč, da naši čevljarji trdijo, da bi čevlje lahko mnogo ceneje prodajali, če bi kožo kupovali v tujini, kjer je nekajkrat cenejša.

Nisem ekonomist, da bi lahko postregel z vsemi možnimi podatki, vendar mi je jasno, da tisti, ki veliko izvažajo, lahko brez škode tudi veliko uvažajo, zlasti če je tržišče tako odprto, da je to mogoče. Če pa kdo lahko svoje izdelke (surovine) dražje proda v tujini, zakaj bi jih moral prodajati domačim predelovalcem?

Vsak jug ima pač svoj sever in svojo famo o izkoriščenosti, ki je pač svetovni odnos, v katerem ima svoje zgodovinsko mesto tudi manj razviti sever proti bolj razvitemu severu, zaradi česar je tudi naš sever v svetovni tekmi z razvitejšimi in mu nič ne pomaga tarnanje o izkoriščenosti, če si sam ne pomaga. Zatorej še vedno velja tisočletna kitajska modrost: »Če daš človeku ribo, ga nahraniš za en dan, če pa ga naučiš ribariti, ga nahraniš za vse življenje!« Žal pa smo se v doseganju državne socializma že preveč navadili življenja na račun delilive dobrin in nam se to zdaj že izdatno maščuje, saj smo se tako uspravili, da še mislimo ne znamo, da o drugih znanjih ne govorimo. To nam ilustrirajo vsakdanja dogajanja v socialističnem svetu, saj smo delitveni socializem podedovali, ne pa izumili.

Napoved je res, da človek ni kriv, če je rojen na jugu ali severu, bogat ali reven. Vsakdo je kriv za svoj položaj sam, če raje živi odvisno od drugih kot pa od lastne usvajalnosti (če pač ni malomnen ali drugače invaliden, da brez pomoči drugih ne bi mogel preživeti). Tako kot svoje življenje moramo pač spreminjati ves svet. Če nam pri tem doslej dosežena znanja niso dovolj, moramo pač počakati na nadaljnji vzpon znanja, saj se življenje ne neha z našim življenjem.

Viktor Širec

DAN, KO PODRAŽITEV NE BO OPOLNOČI

Do zdaj je bilo vedno tako, da smo o podražitvi bencina zvedeli šele ob poslušanju polnočnih radijskih poročil. Nekako v stilu oddaje Lahko noč za odrasle. Saj so v uredništvih vedeli o podražitvi že prej, pa niso smeli objaviti. In tudi pri Petrolu!

Zdaj že vemo, da bo republiška skupščina na prihodnjem zasedanju po hitrem postopku sklepala o zakonu o posebnem republiškem povračilu za ceste, s katerim bo Slovenija dobila dražji bencin — za obnovo naših cest.

Sole, vrtce, gasilske domove, bolnišnice, kulturne domove, vodovode (naprej ugotavljajte sami, kaj še vse) že zdaj gradimo z denarjem iz našega žepa — s samoprispevkom namreč. Z dražjim bencinom bomo poleg naših cest skrbeli še za regionalne in magistralne. Pa naj še kdo reče, da pri nas ni vse v rokah »nabčanov in delovnih ljudi«, kot temu pravimo. Država resnično odмира, kot smo to že pred desetletji napovedali... eh, kaj odмира — crkava, bi bil bolj prepričljivi izraz.

Več regionalnih povezav

Na nedavni skupščini Gospodarske zbornice Slovenije so trditve v naslovu postavili vstrib z našimi prizadevanji za vključitev v Evropsko gospodarsko skupnost. Odnose s sosednjimi deželami je treba razvijati in krepitev sistematično, je bilo rečeno. To pa se nanaša predvsem na tiste dežele, ki so vključene v skupnost Alpe-Jadran. Naša zunanjetrgovinska prizadevanja ne bi smela biti preveč osredotočena na EFA (Evropska skupnost za svobodno trgovino) pač pa neposredno na Evropsko skupnost, kajti, kot je na skupščini trdil podpredsednik slovenske zbornice Tomaž Košir, lahko s

članstvom Avstrije v ES zgubimo pomembnega partnerja v EFTA, s katerim dosegamo polovico trgovine z državami te evropske trgovinske skupnosti.

Jugoslavija bi se morala — kot je bilo rečeno na skupščini — čimprej vključiti tudi v Svet Evrope; ovira pri tem je to, da še ne nismo odločili podpisati nekaj čez 120 deklaracij tega sveta, med njimi tudi deklaracijo o državljan-skih političnih pravicah.

Nas, v severovzhodni Sloveniji, ne zanimajo toliko takšne ali drugačne deklaracije, toliko bolj pa tržno vrednotenje tega, kar premoremo, to so kmetijski pridelki.

Teža javne besede

Aleksandar Petković, ekonomist v pokopju, toži Branka Mikulica, prejšnjega predsednika ZIS, zaradi zavajanja. Ob koncu leta 1986 je Aleksandar Petković podedoval milijon dinarjev. Pretopiti jih je hotel v devize, vendar se je premislil, ker so se prav takrat pojavile obveznice, ki jih je dalo v obtoč Združeno elektrogospodarstvo Beograda prek Investbanke z 68-odstotnimi obrestmi, kar je bilo takrat ugodnejše od bančnih obresti. Pravzaprav je Petkovića k taki odločitvi spodbudila izjava Branka Mikulica ob njegovi inauguraciji za predsednika zveznega izvršnega sveta, da inflacija v letu 1987 ne bo trištevica, kar je predsednik podkrepil, da bo sicer odstopil. Petković je tako moškim besedam verjel in verjel je, da je Mikulic, če tako govori, to tudi sposoben narediti, in da se zaveda svojih besed. Že prvo leto nove vlade pa se je izkazalo, da bo inflacija požrla ves Petkovićeve denar. Medtem ko so obresti v drugih bankah naglo rastle, je Petković, ki si je z obveznicami za dve leti vezal roke, lahko le nemočno računal, koliko bo izgubil. V svoji tožbi zato zahteva od Branka Mikulice znesek 4 milijone dinarjev, toži pa ga tudi zaradi neizpolnjevanja obljube, da bo, če bo inflacija prestopila število 99,99 odstopil. Aleksandar Petković se kot tožnik seveda zaveda, da bo njegova tožba naletela na resne poskuse za vrnitve, vendar se je na to pot podal prepričan, da od nje ne bo odstopil za nobeno ceno. Želi le to, da se bo na sodišču srečal s prejšnjim predsednikom zveznega izvršnega sveta, kjer ga namerava vprašati, če se zaveda teže javne izjave.

Karavana gre naprej

Elektrika se je sicer podražila, toda v elektrogospodarstvu so že izračunali, da bodo imeli ob polletju za 300 milijard primanjkljaja, da se jim je doslej nabralo že za 286 milijard dinarjev kratkoročnih posojil, da se jim zaradi prenizke cene energije nabere le 44 odstotkov potrebnega denarja za gradnje, da jim veliki porabniki dolgujejo približno 428 milijard dinarjev, da sami dolgujejo tujini 420 milijonov dolarjev itn. itn.

Kot pravijo v slovenskem elektrogospodarstvu, bi morali elektriko podražiti vsaj vsake tri mesece, medtem ko v jugoslovanskem elektrogospodarstvu predlagajo podražitve celo na vsakih 45 dni.

Saj bi bilo še za prenesti, če bi s takšnimi izračuni in s temno prihodnostjo grozili samo v elektrogospodarstvu. Prsti ene roke so preveč, da bi ta hip našli tiste, ki še ne nameravajo podražiti. Ne pozabimo, kmalu bo spet na vrsti bencin... In tako karavana podražitev gre naprej, potrošnikom pa preostane samo še to, da lajajo.

POVEČAN ZVEZNI PRORAČUN

Zvezni izvršni svet je sklenil predlagati, da se proračun federacije zviša od sedanjih 20,6 tisoč milijard na 72,546 tisoč milijard dinarjev. Zvezni sekretar za finance Branko Zekan je v obrazložitvi predloga na tiskovni konferenci dejal, da je tolikšno povečanje proračuna posledica tega, ker pri pripravi predloga sedanjega proračuna niso računali s tolikšno inflacijo. Kot je povedal Zekan, je ob pripravah re-balansa proračuna »zmanjkal« 5.000 milijard, kar bo šlo največ na škodo proračunskega zneska za JLA; ta bo dobila 4,6 odstotkov narodnega dohodka in ne 4,9, kot je bilo predvideno z nerealiziranim proračunom, v znesku pa je to 2,400 milijard dinarjev.

Vlaku neuvrščenosti so odpovedale zavore?

Gospodarski vestnik je z dolgega seznama blaga, ki naj bi ga brez carine in drugih dajatev uvozili za deveti vrh neuvrščenih septembra v Beogradu, vzlet kar tako »na pamet« 300 različnih predmetov (od skupno menda okoli 670), med katerimi so: samolepilni trak (50 kosov), časopisni rotopapir (2.000 ton), posteljina, prti in kuhinjsko perilo (200.000 kosov), kompletni umivalnik (618), WC školjke (360 kosov), skodelice za črno in belo kavo (8.350 kosov), pepelniki pri umivalnikih (17 kosov), držala za kozarce (251 kosov) in milo (361 kosov), kljuke za obešanje kopalnih plaščev (570 kosov) itd. itd. Saj so tudi ščetke za čiščenje stranišč, hladilniki, sesalniki in še in še... do 670 predmetov, kot trdi zagrebški Danas.

Poskušali bomo na kratko prikazati, kako je ta »vlak neuvrščenosti« pospeševal hitrost, kar zadeva stroške, in kako so mu v zvezni skupščini najprej delegati iz Slovenije, Hrvaške in Makedonije — kasneje pa samo še Slovenci in Hrvati — nastavljali cokol, da bi ga vsaj nekoliko upočasnili.

Neuvrščene dežele so organizacijo devetega vrha zaupale Jugoslaviji lani septembra, toda organizatorjem tega vsekar pomembnega srečanja v devetih mesecih še ni uspelo sestaviti finančne konstrukcije vrha. Aprila letos skupščina ni hotela sprejeti zakona, po katerem bi uvažali brez plačila carine.

Prvi izračuni stroškov, ki jih je že septembra lani zvezni konferenci SZDL predložil zunanji minister Budimir Lončar, so pokazali, da bi vse skupaj stalo pet milijonov in 635 tisoč dolarjev. Hitri finančni analitiki so takoj

izračunali, da je to zelo ugodno. Toda kmalu za tem se je izvedelo, da bodo s petimi milijoni dolarjev pokriti le stroški za najem prostorov v kongresnem centru Sava, za prevajalce in za tiskanje gradiv konference za okoli pet tisoč udeležencev. Že takrat se je tudi vedelo, da šefi držav in vlad ne bodo nastanjeni v vilah, temveč v hotelih, in da bodo stroške bivanja plačali sami.

Pred dvema mesecema — ko je bilo že slišati marsikaj — je

V žarišču dogodkov

slovenski delegat v zvezni skupščini zahteval pojasnilo o resničnih stroških. Dobi odgovor — 11 milijonov dolarjev. Potem je isti delegat dal pobudo, naj zvezni zbor skupščine razpravlja o stroških vrha neuvrščenih. Bilo je potem nekaj izmotavanja in odgovorov, ki ničesar niso povedali, namreč tudi o tem, da se še ne ve, koliko bodo za sestanek prišle tudi druge države, članice gibanja neuvrščenih. Slišati je bilo potem, da so organizatorji zahtevali poleg 100 milijard dinarjev še dodatnih 20 milijonov.

In potem ta zloglasni seznam predmetov, ki naj bi ga uvozili. Skupen seštevke prvega zahtevka je bil 300 milijonov dolarjev, potem so spisek »oklestili« na 83, nazadnje na 71 milijonov dolarjev.

Kakšne težave nastajajo pri organizaciji tako zahtevnih konferenc, kaže tudi predlog zakona, ki naj bi ga sprejeli po hitrem postopku in po katerem naj bi bil dovoljen predčasen odkup deviznega dolga Narodne banke, ki bi ga »pretopili« za gradnjo dveh

globus

STRASBOURG — Po mnenju evropskega parlamenta Turčija še ne bo kmalu sprejeta v Evropsko skupnost. Preden bodo obravnavali njeno prošnjo, mora Turčija izpustiti vse politične zapornike, dosledno mora spoštovati svobodo shajanja in mišljenja, zagotoviti mora neodvisno sodstvo in omogočiti svobodno praznovanje prvega maja.

ZENEVA — Aretirali so 74-letnega Paula Touvierja, nekdanjega šefa pronacistične francoske milice v Lyonu. Touvier se je pod lažnim imenom Paul Lacroix in z vednostjo cerkvenih oblasti vsa povojna leta skrival po samostanih. Po dveh sodnih procesih so ga leta 1947 zaradi zločinov nad človeštvom obsodili na smrt, vendar mu je takrat med zasliševanjem uspelo pobegniti.

RIM — V italijanskem pristanišču Bari so sežgali 4 tisoč ton pšenice, ki so jo ladje pripeljale iz Grčije. Pšenica je bila radioaktivna od časa črnobilske nesreče.

RIM — Italijanski list Il Sole je objavil lestvico držav z največjim gospodarskim in političnim tveganjem glede vlaganja kapitala. Na prvem mestu je Irak, potem dolgo nihče, kot druga sledi Nigerija, tretji je Egipt, potem Poljska in Brazilija. Jugoslavija je na tej lestvici enajsta, in to je za nas (in za tuje vlagatelje kapitala) ugodno.

BUDIMPEŠTA — Na državni konferenci tako imenovanih madžarskih reformskih krožkov v Segedinu je bilo med drugim predlagano, da naj se Madžarska socialistična delavska partija preimenuje v Demokratsko socialistično narodno stranko ali pa v Madžarsko socialistično stranko.

Tisto, kar smo zapisali o tem, da je Jugoslavija dobila status gosta v Svetu Evrope, je novinarska raca, ki jo je »izlegel« Tanjug. To je v Beogradu zatrdil član tega sveta, poslanec portugalskega parlamenta Carlos Pinto, ki je dejal, da sta za takšen status doslej zaprosili samo Poljska in Madžarska, Jugoslavija pa ne.

velikih hotelov v Novem Beogradu. Nihče ne ve pojasniti, kako bi bilo to mogoče narediti po sedanjih predpisih.

Beograd kot gostitelj zahteva od SR Srbije 30 milijard dinarjev posojila, 50 milijard nepovratnih sredstev za obnovo študentskega naselja, elektrodistribucijsko podjetje so opretili davka na dohodek za tri leta... Od 12 milijonov dolarjev, kolikor pričakuje JRT od federacije, bo porabila 7,2 milijona samo TV Beograd.

Sprva je bilo na seznamu tudi 700 večjih in boljših avtomobilov iz uvoza in 14 avtobusov (1 avtobus 200.000 dolarjev).

Najhuje so zaradi uvoza opreme protestirali slovenski sindikati, ki menijo, da je uvoz »odveč« manje dela jugoslovanskim delavcem. »Mnogi poznavalci razmer so prepričani, da bi večino vsega tistega, kar nameravajo uvoziti, znali narediti tudi doma, in to kakovostno. To bi bilo koristno za jugoslovanske izdelovalce, in tudi za organizatorje vrha neuvrščenih. Tako bi odpadla tudi trditve o »antireformskem« značaju srečanja v Beogradu, kot piše Danas.

Seveda je sedaj, dobrih sto dni pred 9. vrhom neuvrščenih, prepozno razmišljati v tej smeri, saj vemo, kako to gre. Najprej iskane ponudbe, potem dražbe med najugodnejšimi ponudniki, ugotavljanje kakovosti ponujenih izdelkov. Če bi se dela lotili takoj, oktobra ali vsaj novembra lani, bi bil seznam potrebe po brezcarskem uvozu mnogo bolj skromen in beograjska carina, ki je odgovorna za uvoz, ne bi s tolikšnim strahom kot sedaj iskala na posameznih uvoženih predmetih, če nimajo kje oddati: Ma-de in Jugoslavija.

ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE LJUTOMER

*Vsem občanom, delovnim kolektivom ljutomerske občine
čestitamo ob prazniku in jim želimo še mnogo
delovnih uspehov v vseh delovnih okoljih!*

Skupščina občine in izvršni svet
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinska konferenca ZSMS
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZZB NOV

Zlata znaka Zveze sindikatov tudi v Ljutomer

Konec prejšnjega tedna je bila v Ljubljani slavnostna seja republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Med številnimi posamezniki (bilo jih je 26) sta to visoko priznanje za delo prejela tudi dva Ljutomerčana:

Olga Horvat, ki je zaposlena v Murinem tozdu Občala. Svojo delavsko pot je začela kot priučena šivilja v prejšnjem konfekcijskem podjetju Indopol. Že takrat je bila družbenopolitično aktivna: bila je predsednica delavskega sveta in članica najrazličnejših komisij. Tudi

pozneje, ko se je Indopol priključil Muri in postal tozod, je bila Olga Horvat spet izvoljena za predsednico delavskega sveta, bila pa je tudi v drugih organizacijah upravljanja in seveda v osnovni organizaciji ZSS.

Veliko je naredila za kulturno osveščanje delavcev, saj so pod njenim vodstvom pripravili številne kulturne prireditve v tozdu. Vodi tudi knjižnico.

Vinko Klemenčič je zaposlen v delovni organizaciji Tehnostroj kot strojni delavca in vodja proizvodnega sektorja. Že več kot 25 let aktivno deluje v samoupravnih organizacijah, družbenopolitičnih ter drugih organizacijah in organih Zveze sindikatov. V najtežjem času, ko

je Tehnostroju grozil stečaj, je prevzel vodenje osnovne organizacije ZSS in si pridobil ugled in zaupanje članstva. S svojim delom je prispeval k enotnosti in zavzetosti do dela, saj je pokazal in dokazal, da jih lahko reši le delo.

Vinko Klemenčič je tudi pobudnik velike akcije, s katero so začeli zbirati denar in drugo pomoč za sodelavce, dvema, ki sta živela v neustreznih stanovanjih, pa so z udarniškim delom obnovili in urečili bivalne prostore.

Na podelitvi zlatih znakov je bila tudi delegacija firme Audi AG iz Ingolstadt, saj je njena sindikalna organizacija tudi dobila zlati znak ZSS. V Audiju je zaposlenih 810 naših delavcev, pretežno iz Pomurja. Med dobitniki teh priznanj pa je tudi Lajos Nagy, prvi sekretar sindikata v Szombathelyu. Oba dobitnika tesno sodelujeta tudi s pomurskimi sindikalnimi organizacijami.

Dušan Loparnik

— 200 LET REVOLUCIJE — 44 LET OSVOBODITVE —

MLADINSKI FESTIVAL V MURSKI SOBOTO

Za Novo Gorico in Celjem je letos Murska Sobota tista, ki bo gostila mladino Slovenije. Na delovnem srečanju, ki zamenjuje nekdanjo politično solo, se bo zbralo okrog 300 mladih, delegatov občinskih, mestnih in obalnih konferenc ZSMS ter številni gostje in novinarji.

Od petka do nedelje se bo dogajalo marsikaj, in to ne le v hotelu Diana, kjer bodo okrogle mize in drugi pogoji, ampak po vsem Pomurju. Vse skupaj se bo začelo že v petek dopoldan, ko bodo vodstvo RK ZSMS sprejeli vodilni občinski moški, nato pa bo vodilni prenovljeni prostori in invalidskih delavnic. Govorniki na tej otvoritvi bo predsednik slovenske mladinske organizacije Jože Školc.

Dopoldan, ko bodo v Mursko Soboto prišli že vsi udeleženci, bo plenarno zasedanje, na katerem naj bi sodeloval tudi gost festivala. Podelili bodo tudi zlate znake ZSMS. Med zasedanjem bo za trgovino Dom na Lendavski nastopila gledališka skupina Ana Monro.

Zanimive reči se bodo dogajale tudi zvečer, ki bo bolj sproščen. Po večerji bodo podelili zlate ptice, mladinska kulturniška priznanja. Dogaja-

nje v kavarni bo popestrila tudi Beltingška banda s svojo glasbo, nato pa še Milivoj Roš s svojo monodramo Slovenec. Za konec bo še modna revija, na kateri bo Mura predstavila svojo zimsko kolekcijo.

Največ dogajanj bo v soboto, 3. junija. Mladi bodo spregovorili o štirih temah. Okrogle mize bodo potekale pod gesli: Demokracija da, razkroj naprej. Kako krasti po meri ljudi, Narodimo to deželo spet zeleno in S trgom delovne sile naprej. Kot povedo že sami naslovi, bo tekla beseda o političnem pluralizmu, davčnem sistemu, ekologiji in problemih zaposlovanja. Poleg tega bo dopoldan v tovarni Mura tiskovna konferenca, v Gornji in avstrijski Radgoni pa ekološki shod; delegatov bo omogočen tudi izlet po Prekmurju.

To pa še ni vse. Veliko bo spremljevalnih prireditev. Že dopoldan bodo pred blagovno hišo postavili stojnice, na katerih bodo mladi iz vse Slovenije predstavili knjige, glasila in propagandni material. Prodajali bodo biobirano in mogoče še kaj. Poleg tega se bodo od 9.00 predstavile različne kulturne skupine (kantavtor Adi Smolar,

pihalni trio, plesni studio skupine Igen iz Celja ...)

V popoldanskih urah bo zanimivo na igrišču Partizana, kjer bo nogometni turnir; sodelovale bodo zanimive ekipe (od Fotogrupe M do Slovenskega duhovniškega društva). Dan naj bi se končal z rock koncertom. Na dvorišču soboškega gradu bodo zaigrale številne skupine, najbolj zveneči imeni pa sta prav gotovo Martin Krpan in Center za dehumanizacijo. Vstopnine ne bo.

Nedelja, zadnji dan festivala, bo namenjena sklepnemu plenarnemu zasedanju, na katerem bodo mladi spregovorili o prihodnosti svoje organizacije in pripravah na kongres. In gotovo bomo slišali marsikaj zanimivega.

Silva Eöry

Bodoči socialni delavci v Soboti

Kljub stavki profesorjev Višje šole za socialne delavce v Ljubljani je v ponedeljek petindvajset študentov prišlo v Mursko Soboto, kjer bodo do petka opravljali blok eksperimentalnih vaj, obvezno študijsko praktično delo, ki je organizirano v obliki prostovoljnega mladinskega dela in ga bosta plačali Republika in Univerzitetna konferenca ZSMS. Tako delo je organizirano že četrto leto, a prvič v Murski Soboti.

V dogovoru s soboškim centrom za socialno delo so se odločili za pet projektov raziskovanj. Največja skupina dela na Pušči, kjer popisujejo prebivalstvo. Drugo delovno mesto bo dom oskrbovancev v Rakičanu, tretje v Beltingu, kjer bodo imeli eksperimentalni vrtec in revizijo družbenodarnih pomoči, ena skupina pa bo šla v vzgojno-varstveni dom v Veržej.

Eksperimentalne vaje so resda obvezna študijska praksa, vendar bodo dobili podatki uporabni tudi za strokovno službo, študentje pa jih bodo lahko uporabili pri izdelavi diplomskih naloz.

mh

ZA MIR IN PRIJATELJSTVO V SKUPNI DOMOVINI EVROPI

NA MEJI BREZ POTNIH LISTIN

»Rad imam staro Evropo, prelepo ženo. Imejno jo radi vsi skupaj, brez ljubosumnosti«, so bile besede, ki jih je izrekel Gyözo Baranyi, predstavnik madžarskega mirovnega gibanja na začetku srečanja ob tromejniki. Besede, ki jih v svoji pesmi opeva neki madžarski pevec, pravzaprav kažejo, kako se spreminja tudi mišljenje ljudi ob avstrijsko-madžarsko-jugoslovanski meji. Pred leti še upati ni bilo na kaj takšnega, sedaj pa so si ljudje iz vseh treh držav, sosedje ob meji, vendarle segli v roke.

Prelep sončen dan je še polepšal srečanje. Na majhnem prostoru ob mejnem kamnu treh držav je zadišalo po pogačah, domačem vinu in žganju. Mešale so se nemška, madžarska in slovenska govornica. Prostor je postal skoraj pretesen za vse, ki so pri-

Župani treh obmejnih mest so podpisali pisma in jih poslali vsem trem predsednikom držav.

šli. Zaigrale so godbe na pihala. Potem pa so spregovorili župani Fürstenfelda, Kormenda in Mur-

ske Sobote. Slišali smo jasne besede o nujnosti takšnih in podobnih srečanj. Erich Kospach, Jenő Kercsmar in Andrej Gerenčer so nato vsak na svoji strani meje postavili pomnik na srečanje. Ob zvokih Beethovneve Devete simfonije, himne združene Evrope, so dvignili skupaj na drog zastavo mirovnikov. Skupaj so podpisali tudi pisma in jih poslali vsem trem predsednikom držav. Pozivajo jih, da delujejo v duhu miru in sodelovanja med narodi.

Po uradnem delu srečanja so se delegacije peš odpravile na Gornji Senik, od tam pa na prireditve ob podiranju majskega drevesa v Kormendu. Toda ljudje obmejnih vasi so ostali še nekaj časa na skupnem pomenku. Predvsem smo lahko videli veliko Slovencev iz Porabja, ki so iskali svoje znance in sorodnike s te strani meje. In ob tem se je marsikomu porodila misel o nujnosti mejnega prehoda med Gornjim Senikom in Martinjem. Sele ta bi namreč omogočal nenehen, vsakdanji stik bratov ob meji.

Silva Eöry

NOV BLAGOVNO-TRANSPORTNI CENTER JAVNA SKLADIŠČA V MURSKI SOBOTO

OKNO V SVET ZA NAŠE GOSPODARSTVO

Po nekajmesečnem poskusnem obratovanju so konec minulega tedna v Murski Soboti na priloženosti slovesnosti tudi uradno predali namenu nov Blagovno-transportni center Javna skladišča. Ideja o gradnji takšnih skladiščnih prostorov je bila v Pomurju že dalj časa, narekovale so jo potrebe pomurskega gospodarstva, ki ni imelo ustreznih skladišč, do uresničitve te zamisli pa je prišlo v razmeroma zelo kratkem času, saj je od prvih pogovorov s predstavniki Blagovno-transportnega centra v Ljubljani pa do uradne otvoritve minilo le poldrugo leto.

Po besedah Antona Slavica, direktorja poslovne enote Blagovno-transportnega centra Javna skladišča, potrjuje, da je bila odločitev o gradnji upravičena. Že doslej je šlo skozi ta skladišča v Murski Soboti 4 tisoč ton najrazličnejšega blaga, blagovno-transportni center pa bo v celoti zaživel, ko bo pomursko združene dele dojele pomen tega objekta, ki naj bi postal tudi okno v svet za pomursko in slovensko gospodarstvo. Ugoden prostor na sti-

lišču treh meja, med vzhodom in zahodom, daje vse možnosti za to.

nah znaša okrog 40 milijard dinarjev. Zanj so sredstva združili tudi sovlagatelji, saj so v teh pro-

Z dograditvijo prve etape ima Blagovno-transportni center v Murski Soboti 30 tisoč kvadratnih metrov površin, 4 tisoč kvadratnih metrov pa je namenjenih skladiščenju. Objekt je opremljen z vso potrebno infrastrukturo, do njega je speljan železniški tir, vrednost pa po sedanjih ce-

stori tudi Carinarnica, Transjug in Intervetropa ter poslovalnica Avtoradgona. Slovesnost ob otvoritvi je z nastopom popestril Prekmurski oktet, udeležili pa so se številni predstavniki gospodarskega in političnega življenja iz Pomurja.

L. Kovač
Foto: N. Juhnov

—MURSKA SOBOTA—

TUDI ŠOLA MORA BITI ODZIVNA

Tudi slovenska šola mora biti odzivna na naloge, ki nas čakajo, če se hočemo vključiti v združeno Evropo po letu 1992. Za to pa sta sicer potrebna dva ključna pogoja — gospodarski in politični. Za nas ni Evropa takšna ali drugačna politika, ampak je to vprašanje obstoja.

O tem aktualnem vprašanju je minuli petek spregovoril učiteljem in vzgojiteljem soboške občinske skupščine Izbirnevalne skupnosti Slovenije Niko Žibert, in sicer na proslavi ob dnevu prosvetnih delavcev, ki so jo pripravili v kinodvorani Park v Murski Soboti.

Posebej slovesen trenutek pa je bil podelitev nagrad in priznanj občinske izbirnevalne skupnosti za nadpovprečno uspešno delo z mladimi v vzgojno-izobraževalnem procesu. Nagradenci so bili tokrat Stanislav Cestnik, predmetni učitelj matematike in fizike na OŠ Edvard Kardelj v M. Soboti, Ludvik Janja, predmetni učitelj telesne vzgoje na OŠ v Beltingu, Juli-

ja Rodež, defektologinja na OŠ Prekmurske brigade v Murski Soboti, Marjana Škrlec, vzgojiteljica v M. Soboti, Zlata Vörös, profesorica biologije na SCTPU M. Sobota, in Dom učencev Štefan Kovač Murska Sobota (dobitnik plakete).

Kulturni program je bil tokrat ogled komedije Toneta Partliča Pesnikova žena prihaja. Vsi so bili dokaj navdušeni nad predstavo Mestnega gledališča ljubljanskega.

Jože Graj

—DANES V GORNJI RADGONI—

POZDRAV KMETIJSKIM REKORDERJEM

Danes se je v Gornji Radgoni zbralo čez 130 kmetijskih rekorderjev Jugoslavije ter okrog 300 drugih obiskovalcev. Predsednik glavnega organizacijskega odbora letošnjega 14. zbora kmetijskih rekorderjev Jugoslavije je Jože Smole, predsednik RK SZDL, slavnostni govornik pa naj bi bil predsednik Predsedstva SFRJ, Janez Drnovšek, ki mu bo to tudi prvi javni nastop po izvolitvi.

Ker praznuje Kmetijska zadruga Gornja Radgona letos 40-letnico delovanja, so odgovorno nalogo organizacije zbora zaupali njej. V organizacijskem odboru so tudi predstavniki Kmetijskega kombinata Gornja Radgona, VG Kapela, Pomurskega sejma, ABC Pomurke, Živinorejsko-veterinarskega zavoda in drugi.

Pripravili so zanimivo razstavo o razvoju družbenega in zasebnega kmetijstva, razstavo in dražbo plemenite živine, predstavitev spravila krme nekoč in danes ter srečanja v krajevnih skupnostih. Kmetijci iz vse Jugoslavije bodo prespali pri kmetih radgonske občine.

bhp

—KRATKO — ZANIMIVO — INFORMATIVNO—

ljubljska banka
Pomurska banka Murska Sobota

Novi devizni tečaji z dne 31. 5. 1989

Država	Valuta	Tečaj velja za	Nakupni	Srednji	Prodajni
Avstralija	dolar	1	10756,61	10772,77	10788,93
Avstrija	šiling	100	101876,95	102029,99	102183,03
Kanada	dolar	1	11922,21	11940,12	11958,03
Francija	frank	100	211370,71	211688,24	212005,77
ZR Nemčija	marka	100	715214,59	716289,02	717363,45
Italija	lira	100	990,03	991,52	993,01
Švica	frank	100	819716,19	820947,61	822179,03
Vel. Britanija	funč	1	22520,53	22554,36	22588,19
ZDA	dolar	1	14381,38	14402,98	14424,58

In vse je videl v naravi: v naravi vlada red in kar je proti redu, je obsojeno na propad.

Nalet sive breskove uši in pojav koruzne vešče

Ne, da delaš, kar hočeš, svoboda je hoteti tisto, kar hočeš hoteti. (Hegel)

Pred nami je drugi snopič Popisa raziskovalnih nalog pri običajni raziskovalni skupnosti Murska Sobota, ki ga je obdelal Franc Kuzmič in je odložen v soboški Pokrajinski in študijski knjižnici. Vseh nalog je 34, »obdelane so po posebnem sistemu (decimalni klasifikaciji), znotraj pa razvrščene po abecedni«.

Od sociologije in prava do kmetijstva in arheologije

Ker smo prostorsko omejeni, se lahko zadržimo samo pri naslovih oz. okvirnih podatkih. Ni pa izključeno, da ne bi kdaj kate-re od nalog pobliže predstavili, zlasti še, če bo s pridom rabila svo-jemu namenu, bo skratka neposredno uporabljena.

Sociologija: Mladinski raziskovalni socialno-geografski ta-bor. Prekmurje 15. Motvarjevci 1986. Izvajalec: Inštitut za geogra-fijo pri Univerzi v Ljubljani.

Pravo: Problemi pravnega varstva državljanov SFRJ in seve-rovzhodne Slovenije, ki so na začasnem delu v tujini. Maribor, Vi-sja pravna šola, 1987.

Vzgoja—šolstvo: Tatjana Vonta, Dvojezična vzgoja in izobra-ževanje — dejavnik osebnostnega razvoja in sožitja med narodi. Socializacija otrok v dvojezičnih oddelkih priprave na šolo na na-rodnostno mešanem območju občin Murska Sobota in Lendava. Izvajalec: Pedagoški inštitut, Ljubljana, 1986.

Promet: Razvoj primestnega avtobusnega prometa v Pomurju do leta 1990 oz. leta 2000. Murska Sobota, Avtobusni promet, de-cembra 1986. Največ raziskovalnih nalog sta izvedla Živinorejsko-veterinarski zavod sozda ABC Pomurka in Zavod za ekonomiko in urbanizem, ne zaostajata pa tudi Srednja kmetijska šola Raki-čan in Pokrajinski muzej iz Murske Sobote.

ŽVZ sozda ABC Pomurka je decembra 1986 izvedel naloge Vpliv časa pripusta na odraslost telic lisaste pasme, 1987 Vsebnost beljakovin v različnem tipu zrna koruze, v letu 1988 pa (nasilec Adolf Pen) Kakovost voluminozne krme v Pomurju in obdobju 1982—1987, Predinvesticijska dokumentacija za gradnjo testne postaje za proizvodnjo bioplina na ŽVZ in Raziskovalna infra-struktura kemijskega laboratorija.

Na ZEU je decembra 1985 nastala RN Geotermalna energija kot možen vir toplotne energije za Mursko Soboto in okolico, no-vembra 1986 Dolgoročni enotni sistem reševanja odpadnih snovi Pomurja in Možnosti uporabe presežka energije industrijskih procesov za ogrevanje bivalnih prostorov in sanitarne vode v Murski Soboti, julija 1987 Možnosti izkoriščanja toplotne energije termal-ne vode iz vrtin Fi 14 in Lipa I za KS Beltinci in marca 1988 Mož-nosti uporabe geotermalne energije v prehranbeni industriji Mur-ske Sobote. Dodajmo še RN ZEU iz septembra 1988: Uporaba geotermalne energije v bolnišnici Rakičan.

Rakičanska SKŠ je že v letu 1982 dala od sebe RN Primerja-va rodovitnosti in krmne vrednosti zmatic leguminoz, v letu 1987 pa Bob kot vir proteinov v prehrani živine, Evidentiranje naleta si-ve breskove uši in Spremljanje pojava koruzne vešče.

Pokrajinski muzej iz Murske Sobote je v letu 1985 izdelal RN Oloris—Dolnji Lakoš, dve leti kasneje pa predložil dve nalogi; v obeh primerih je nosilec Irena Šavel. Gre za: Bukovnica. Poročilo o raziskovanju eneolitike naselbine v Bukovnici v letu 1987. Son-dražna preverjanja arheoloških najdišč za topografsko področje XX (Murska Sobota) v letu 1987. Lani je PM izvedel RN Sondira-nje arheoloških najdišč 1988. Okamnine in kamnine na Goričkem je naslov RN Daneta Katalinica iz soboške občinske raziskovalne skupnosti iz leta 1988, Raziskava smotnosti porabe zdravil v splošni bolnišnici Murska Sobota pa je naslovljena RN Silvija Černel-ča z ljubljanske medicinske fakultete.

Tehnika: Tomaž Ebenšpanger, Funkcijski generator z vobler-jem, Murska Sobota, SCTPU, aprila 1988. Izkopalnik za korenin-ske grude IKG—045, Liv Rogoševci, 1987.

Na ljubljanski biotehniški fakulteti sta novembra 1987 oz. ja-nuarja 1988 nastali dve RN. Pri prvi — Vključevanje suhih pesnih rezancev v obrok za prašiče pitance — sta kot nosilca podpisana Irena Kozar in Stefan Režonja, druga nosi naslov Mikrobiološka in fizikalno-kemična kvaliteta mleka na odkupnem področju mle-karne Murska Sobota.

Ekologija: Ekološka sanacija farne Nemščak ob proizvodnji energije in gnojiv. Projektivni biro, Murska Sobota, februarja 1989.

Biologija: Aklimatizacija rastlin iz rodu vresov, razmnože-nih v steničnih pogojih, DO Sobota 1988. Razvoj hranilnih podlog in tehnologija razmnoževanja vrtnic v steničnih pogojih, DO Sobota 1988.

Energetika—kmetijstvo: Študija o vplivih predvidene zgradi-tve hidroelektrarn na Muri na kmetijstvo vplivnega območja, Ma-ribor, Višja agronomska šola, maja 1988.

Kmetijstvo—živiloreja: Možnosti organizirane proizvodnje plemenskih telic za prodajo na domačem in tujem tržišču, Ma-ribor, Višja agronomska šola, avgust 1987.

Pa še to: drugi snopič Popisa raziskovalnih nalog pri soboški ORS je kot sklenjena celota nastal 29. aprila 1989.

Ni ga bolj glubega od tistega, ki noče slišati

S temle italijanskim pogovorom bi radi okvirno opomnili na sedem pravil, kako voljati brez nosa, da se bo moglo tvoje podje-tje kosati s konkurenco. Bistvena naj bi bila — po prof. dr. Stevanu Dedijerju, ki zdajnih 20 let predava na Univerzi v Lundu, Švedska — močnejšost o vsem svojem delu, hkrati pa dobra informi-ranost o konkurenci. Pravila so naslednja:

1 — Informiraj se — enako velja za vse v podjetju — kako svojo »inteligenco« (to bi bila tudi obveščenosť) razvijajo v najraz-vitejših deželah.

2 — V 90. letih bodo imela prednost čista podjetja, ki bodo dovolj zgodaj razvila svojo obveščevalno-varnostno funkcijo.

3 — Sistematično razvijaj svojo obveščevalno-varnostno spo-sobnost.

4 — Nikoli ne pozabi in zmerom znova poskušaj odkriti, do kolikšne mere in na kakšen način so tvoji konkurenti, partnerji, odjemalci, lokalne, centralne, tuje in domače oblasti obveščene o možganih tvojega podjetja in kje te lahko presenetijo in prevarajo.

5 — Obveščenosť in varnost sta siamska dvojca.

6 — Informacijsko tehnologijo, strateške sisteme informira-nja velja kupovati samo, če so tesno vezani za strateške in opera-cijske gospodarske posle.

7 — Tvoja naloga ni, da v svojem podjetju zgradiš lastno CIO ali KGB. Tvoja naloga je, da zagotoviš, da varnostno-obveščeval-na funkcija postane delo vsakogar v podjetju.

(Vir: Znanje in razvoj, Delo, 15. marca 1989)

Do odgovora na vprašanje, kako je s tem v pomurskih podjet-jih, se najbrž ne bi mogli dokopati — ne hitro, kaj šele temeljito. Domnevamo pa, da so v tej zvezi gotovo šele na začetku — kot pri vseh ali vsaj večini drugih reči, ki tako ali drugače zadevajo ustvarjalnost.

Branko Žunec

SKUPNA SEJA NARODNOSTNIH KOMISIJ

MADŽARI PRIPRAVLJAJO ZAKON O NARODNOSTIH

Stiki narodnostnih komisij iz Železne županije in Pomurja so že vr-sto let dobri. Vsako leto se člani obeh komisij srečajo in spregovorijo o temah, ki so zanj zanimive. Lani je bilo takšno srečanje v Lendavi, pred dnevi pa sta se narodnostni komisiji sestali v Monoštru.

Tema pogovorov je bila le ena, a zelo zanimiva. Na Madžar-skem so se namreč odločili, da sprejmejo narodnostni zakon, v katerem bodo opredeljene po-sebne pravice pripadnikov na-rodnosti. Sprejem tega zakona naj bi bil še korak naprej pri uve-ljavitvi Madžarske kot pravne države. In tako je tekla beseda o konceptu tega zakona. V medse-bojni izmenjavi mnenj smo laho slišali veliko pohvalnih besed o konceptu, pa tudi nekaj pri-pomb. Madžarsko stran je še po-sebej zanimalo, kako smo pri nas uredili ta vprašanja, saj cenijo re-zultate, ki smo jih dosegli v na-rodnostni politiki.

Narodnostim na Madžarskem so bile že do zdaj zagotovljene pravice, toda problem je bil ta, da tega ni bilo čutiti v praksi.

Določila v vseh dokumentih so namreč preveč splošna, in tako je bilo (in je še danes) marsikaj pre-več odvisno od volje politikov.

Pripadniki narodnosti pa si ne želijo nobene miloščine, ampak samo pravice, ki jim gredo.

Narodnostni zakon naj bi bil dokument, ki bo prilagoden raz-meram in sedanjemu družbeno-gospodarskemu položaju na Madžarskem, pa tudi madžar-skim in mednarodnopravnim ak-tom. Zakon naj bi bil splošen, dajal naj bi le smernice, kar naj

bi pomenilo, da bi bilo dovolje-no vse, kar ni prepovedano. Na-rodnostim morajo biti zagoto-vljene tako kolektivne kot indivi-dualne pravice. In katere naj bi to bile? Pravica do fizičnega ob-stoja, ohranitve identitete (kar pomeni tudi pravico do ohranja-

V zakonu naj bi bilo ome-njeno tudi načelo vzajemno-sti, kar naj bi pomenilo tudi dolžnost matičnega naroda za življenje njegove manjši-ne. Tako bo sodelovanje z matičnim narodom oprede-ljeno kot nujno in potrebno. Pri vzpostavljanju ali krepi-tvi teh odnosov ne bi smeli gledati na preteklost, na konflikte, ampak na seda-njost in prihodnost.

nja in razvijanja lastnega jezika in kulture), ohranitve tradicij, kulturnih in zgodovinskih spo-menikov.

Narodnosti bi morale dobiti tudi možnost političnega zastop-nja, postati eden od elementov

Predstavniki slovenske, hrvaške in nemške narodnosti v na-rodnostni komisiji so dejali, da je takšen zakon potreben in da bi ga v bistvu potrebovali za mnogo prej. Zdaj se je namreč še pre-večkrat dogajalo, da je bilo v praksi marsikaj odvisno od dobre volje posameznih vodilnih osebnosti, od predsednikov občin na-prej. Ob vsem tem so dodali, da sami zakon ne bo pomenil ničesar, če njegovih določil ne bodo upoštevali v praksi.

Silva Eöry

Pomurski sindikat ne odstopa od prenove

Letna seja medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Pomurje v Murski Soboti je bila dobra priložnost za oceno delovanja v minulem enoletnem obdobju. Poleg tega so sprejeli programske usmeritve do 12. kongresa Zveze sindikatov Slovenije, ki bo v začetku prihodnjega leta, in sklenili razpravo o tezah za prenovo sindikata.

Iz poročila predsednika MS ZSS za Pomurje Milana Utroše in dalje razprave povzemamo, da se je v tem obdobju okrepila vloga predsedstva kot kolektiv-nega izvršilnopolitičnega organa pomurskega sindikata, kar je pri-spevalo k doslednejšemu izjaja-nju njegovih usmeritev in pravo-časni obravnavi aktualnih vprašanj. Ocena razpravljalcev je bi-la, da je pomurski sindikat pri-speval k uveljavljanju te delav-ske organizacije v združenem de-lu, političnem in skupščinskem sistemu, predvsem pa pri uredni-čevanju samoupravnih in drugih pravic delavcev.

Osnovni pečat vsem aktivno-stim pa so dajale zaostrene go-spodarske razmere in z njimi po-vezano padanje življenjskega standarda zaposlenih. Intervent-ni ukrepi pri delitvi osebnih do-hodkov, nezavidljiv položaj družbenih dejavnosti, neuspele zahteve po razbremenjevanju go-spodarstva in uveljavljanju sindi-kalne liste so še bolj prilile olja na razplamteli ogenj nezadovolj-stva delavcev. Tako so bila raz-vrednotena prizadevanja pomur-skega sindikata in so bili vse iz-razitejši pritiski članstva po dru-gačni delavski organizaciji. Sliša-li smo kritično pripombo, da so v prizadevanjih za zaustavitev na-dalnje padanja realnih osebnih dohodkov in prilagajanje vseh oblik porabe gmočnim mož-nostim nateleti na nerazumeva-nje in odpor predvsem pri izvrš-nih svetih, pa tudi medobčinska gospodarska zbornica je stala ob strani.

Analiza izvedenih stavk in pre-kinitiv dela kaže, da so se ti pri-meri pojavljali predvsem zaradi različnih interventnih ukrepov in nizkih osebnih dohodkov. Poziti-vni zasuk na tem področju pa so pomenila sprejeta sindikalna stavkovna pravila, saj so v Po-murju ustvarjane razmere za de-mokratečen dialog med stavkajo-čimi prek stavkovnih odborov in tistimi, ki ji je bila stavka name-njena. Posebna pozornost je bila namenjena tudi sindikalni listi, vendar pa, kot ugotavljajo v po-murskem sindikatu, visoka infla-cija otežuje spremljanje izjaja-

nja izplačila najnižjega osebnega dohodka v kolektivih. Na seji MS ZSS za Pomurje so tudi sklenili razpravo o tezah za prenovo sindikata. Enotno mnenje je bilo, da je učinkovita kadrovska politika po-membnejša kot morebitna reorganiza-cija sindikata na vseh ravneh. Z dru-gimi besedami, sindikat bi moral gra-diti svojo politiko na ljudeh, ki so pri-pravljeni sposobni in hkrati dovolj pogumni za spreminjanje neugodnih razmer. Ob tem se mora sindikat lotiti

političnega pluralizma. Slišali smo, da bo potrebno urediti, da pridejo predstavniki narodnosti v parlament in druge organe.

Pravica vsakega posameznika bo, da se opredeli, kateri naro-dnosti pripada. Ta njegova odloči-tev pa ne sme povzročiti, da bo zaradi nje na kakršen koli način zapostavljen oziroma ožigosan. V državljanskih dokumentih zato ne bo zapisana narodnost. Ob-stoj narodnostne skupnosti ne bo omejen s številčnostjo. Razmiš-ljajo pa, da bi posebne pravice pripadnikov narodnosti določili po teritorialnem načelu in načelu avtohtonosti.

Nekatera vprašanja so še ved-no odprta. V prilogi zakona naj bi bile namreč našteje narodno-sti (in tudi etnične skupine). Tu se postavlja vprašanje kriterijev in postopkov, ki bodo omogočali vpis novih narodnosti. Še vedno ni razčiščeno vprašanje, kaj so Romi, narodnost ali etnična sku-pina?

Odgovore na vse to bo prav gotovo dala javna razprava, ki bo potekala v okoljih, kjer žive pripadniki narodnosti. Na pod-lagi tega se bo šele videlo, kaj v bistvu zakon sploh prinaša.

takšnih nalog, ki jih bo lahko tudi uspešno izpeljal. Razprava je pokazala, da si v Pomurju prenovo zamišlja-jou predvsem v krepitvi vloge sindika-tov dejavnosti kot samostojnih nosil-cov strokovnih in političnih odločitev. Zato se upravičeno zastavlja vpraša-nje delovanja MS ZSS z vsemi organi in s tem v zvezi tudi regijsko zasta-vljene službe pravne pomoči. Sicer pa so prednostne naloge do 12. kongresa ZSS uveljavljanje ekonomske cene delovne sile ter krepitve materialnega in socialnega položaja delavcev, opredelitev sindikata in samoupra-vljanja v statutih podjetij, produkti-vna politika zaposlovanja in usklaje-vanje skupnih aktivnosti v Pomurju.

Milan Jerše

MURSKA SOBOTA

Preveč »političnega« turizma

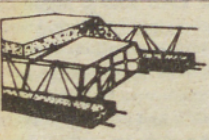
Zakaj Slovenija ne more razviti z Madžarsko tako uspešnega ma-loobsejnega gospodarskega sodelovanja kot z Italijo? Hrvaška in Vojvodina imata namreč veliko boljše izkušnje in več izkupička. Kriv-da je tudi na strani Slovenije, ker je v medsebojnih stikih preveč poli-tičnega turizma, premalo pa se neposredno srečujejo in sodelujejo go-spodarstveniki. Zdaj, ko se Madžarska odpira, bi res morali storiti mnogo več. Ni prav tudi, da Slovenija od 22 podjetij v Avstriji sodelu-je le z enim iz Stajerske. Če bi vse to bilo drugače, bi bile tudi druga-čne potrebe za prometne povezave Pomurja (ceste, železnica) z drugi-mi predeli v Sloveniji ter z Madžarsko in Avstrijo. Tako so med dru-gim menili na petkovi pripravljali seji skupine delegatov za zbor ob-čin in zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije iz občine Murska Sobota.

Konkretna pripomba se je nanašala na teze za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o javnem obveščanju. Med dru-gim so dejali, da bi morala biti v tem zakonu opredeljena tudi samo-stojnost novinarskega dela, obenem pa tudi kazenska odgovornost novinarjev, če s svojim neresničnim pisanjem storijo komu škodo. Najbrž bo k temu lahko dodali, da bi takšna odgovornost morala ve-ljati za vse udeležence v procesu javnega obveščanja; vsi bi torej mo-rali biti kazensko odgovorni za to, kar zapišejo ali povedo za javnost. Torej tudi politiki.

Jože Graj

GRADITE ZA KORAK HITREJE IN CENEJE!

Naročeni material vas bo čakal na gradbišču

STJEPAN IGREC, dipl. inž., VARAŽDIN, V. Novaka 48 c, 042/46 741, 48 999

- stropni opečni nosilci — rapid — od 1,60 do 6,40 m in opečna polnita
- zarezna in valovita strešna betonska opeka v štirih barvah
 - izdelke dobite po konkurenčni ceni
 - brezplačen prevoz nosilcev in polnit do 100 km ob plačilu z gotovino in za člane stanovanjskih zadrug
 - prodaja na 4 obroke s čeki
 - pri plačilu z gotovino 10 % popusta
 - za člane stanovanjskih zadrug cene niže za 22 %

POKLIČITE ALI OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE!

Za socializem po meri svobodnih ljudi

Priprave na junijske volilne konference osnovnih organiza-cij Zveze komunistov v Po-murju so zaradi znanih dogo-dkov v naši družbi in odločanja o značaju naslednjih partij-skih kongresov (redni ali iz-redni) nekako postavljene ob stran. Lahko bi dejali, da po-polnoma neupravičeno, saj so sprejeta temeljna načela in merila, ki naj bi prispevala k uspešnejši izvedbi program-skih in volilnih sej osnovnih partijskih organizacij v slehe-snem okolju. Gre namreč za dokaj pomembne postopek iz-biranja članov ZK za nova vodstva, ker v večini primerov sekretarjat OO ZK in čla-nom sekretariatav potečejo že druga mandataria obdobja. Na njihova mesta pa je treba po-staviti nove in mlade kadre, ki bodo sposobni učinkovito kr-mariti v teh zaustrenih politi-čnih in gospodarskih razme-rah pri nas.

Z novimi merili za evidenti-ranje in kandidiranje naj bi postopoma uveli novo vsebino in metode dela v Zvezi komu-nistov, kar je tesno povezano z uredništvom opredelitev iz dokumenta o prenovi Zveze komunistov. V njem je poudar-jeno, da je ta družbenopoliti-čna organizacija odprta za vse, ki so pripravljeni soobli-kovati in uredništvati njen program. To pomeni, da bi na površje stopili tisti ljudje, ki razumejo globino in zaplete-nost družbenih procesov. Hkrati pa se zavzemajo, da je treba pri kadrovski obnovi in volitvah novih organov Zveze komunistov zagotoviti več komunistov iz uresničevalne proi-vođaje, znanstvenih delavcev in drugih ustvarjalcev ter komunistov iz vrst mladega rodu in žensk. To je namreč že ne-kaj časa šibka točka, ki se ka-ljeva sprejemajo v politična črta.

Zveza komunistov se je z novim programom, zlasti o prenovi svojih vrst, odločila, da se bo trdila biči zanimiva za čim širši krog ljudi, celo ne glede na svetovnonazorsko prepričanje. Zato je njeno, da se čimprej odreče sklicevanja na preživele sintagme o delav-skem razredu in neposrednih proizvajalcih. Kot tradicional-na delavska partija bi se Zve-za komunistov morala še bolj zavedati, da bodo ljudje pred-vsem za tiste njene program-ske in socialne programe ter take kadre, ki bodo resnično obetali izpolnitev pričakovanj v zvezi z življenjem v socializ-mu, ki bo po meri vse bolj svo-bodnih ljudi in vse bolj humani in demokratični družbi. To je z sedanjih razmerah, ko se poja-vlja vse večja nezaposlenost in bodo na prehoda v tržno go-spodarjenje najnižalekotski presežki delovne sile, kar bo terjalo zagotavljanje socialne varnosti in možnosti za nadalj-nje izpopolnjevanje, zelo po-membna zadeva.

V gradivu za priprave na so-lilne konference osnovnih or-ganizacij ZK pa je med dru-gim rečeno, da se zdi, da je Zveza komunistov doslej mno-go več pozornosti namenjala kadrovski politiki zunaj svojih vrst kot znotraj njih. Ob nek-terih razpravah kaže nedvom-no pripomniti, da bo moralo biti tudi povečevanje in zaupa-nje med članstvom Zveze ko-munistov, glede na interesno in projektno organiziranje članstva, povsem drugačno kot doslej. Če bo ZK hotela doseči svoje trdnjše notranje ravno-vesje, potem si upravičeno veli-ko obeta od tega, da se bodo delavci, mladi, ženske, kultar-ni delavci, kmetje in drugi za-interesirani priključili pona-mernim projektom in skupinam Zveze komunistov. Pripadnost skupnim idejam jih bo namreč najbolj zadržala. In prav to v prihodnje najbolj pričakuje-mo!

Milan Jerše

VSAK SONČNI ŽAREK, KI GA NE ULOVIMO V ZELENO POVRŠINO POLJI, TRAVNIKOV IN GOZDOV, JE ZA VEDNO IZGUBLJENO BOGAŠTVO. NAŠI BOLJ RAZSVETLJENI POTOMCI BODO ZA TAKŠNO RAZMIETAVANJE ŠE OBSOJALI SVOJE NEIZOBRAŽENE PREDNIKE. (Timirjazov)

Bodi tokrat brez navodila za branje, saj bolj ko se kaj spreminja, bolj je enako. Naša blaginja sta pač znanje in bližina narave. Zatečemo se raje k dovolj prikladni svetopisemski priliki. Z ušesi boste poslušali, pa ne razumeli, z očmi boste gledali, pa ne videli, zakaj temu ljudstvu je srce otopelo in so na ušesa težko slišali in si oči zatisnili; da bi morda z očmi ne videli in z ušesi ne slišali in s srcem ne umeli ter se ne spreobrnili in bi jih jaz ne ozdravil. Mar tukajšnje in zdajšnje ljudstvo začanja poslušati in razumevati, gledati in videti, umevati in se spreobračati?

ALTERNATIVA IZ LENARTA

Ne le modna »ekološka« muha

Romantiki brez denarja — tako po navadi imenujejo entuziaste, kakršni so se zbrali v Lenartu v alternativnem odboru za varovanje naravne in kulturne dediščine in sredi maja predstavili projekt Odkrivamo, ohranjamo, obnavljamo. Kdor je slišal za njihovo delo pred uradno predstavitev, je prav gotovo razmišljal tako, toda ko je potem videl pripravljeno gradivo in že opravljeno delo, je moral mnenje hočeš nočeš spremeniti. Še posebej, ko je izvedel, da je predsednica odbora predsednica Skupščine občine Lenart, da v njem sodelujejo priznani strokovnjaki ter da imajo že organizirano mrežo vaških aktivistov. Za svoje delo so našli tudi pokrovitelja (ki skrbita za del potrebnih sredstev), in to sta Centrovod iz Lenarta in Kreditna banka Maribor.

Aleš Arih, ki skrbi za odkrivanje in varovanje naravnih in kulturnih spomenikov, je o delu odbora takole razmišljal: »Smo člani posebnega odbora, katerega naloga je varovati to, kar ni mogoče prek obstoječih institucij. To je odbor — če rečemo politično —, ki se gre podružbljanje naravne in kulturne dediščine. Nekateri bodo tudi rekli, da je to akcija romantikov brez denarja. Če se zavedamo svojih korenin, če se zavedamo svoje zavesti, svoje vesti in obveze do naših prednikov, sodobnikov in zanamcev, potem se mi zdi, da je to naša dolžnost. Pa ne le nas, ki smo sedaj tukaj, ampak vseh, ki živijo na tem prostoru in ki jim je nekaj do svojih korenin in korenin slovenskega naroda.«

Upamo, da bodo Lenarčani kmalu imeli posnemovalce tudi v drugih občinah, kajti ni dovolj skrbeti za ohranjanje kulturnega bogastva in ekološke čistosti samo v eni občini, eni pokrajini. Reka teče skozi to in ono vas, skozi več pokrajin in več držav.

Za čistočo vode najprej pred domačim pragom

Grozljivi so podatki, ki jih je magister Slavko Lapajne zbral za občino Lenart: 30 odstotkov tekočih voda je onesnaženih do 3.

in 4. stopnje, kar pomeni, da so neprimerne za pitje ali napajanje živine; 15 odstotkov ribnikov in vodnih zajetij je v 2. in 3. kakovostnem razredu, več kot 70 odstotkov vodnjakov in krajevnih vodovodov pa predstavlja resno nevarnost zastrupitve, ki je večja ob suši.

»Voda je osnova zdravega življenja in dokaz razumnega ravnanja z okoljem. Na majhnem območju se bijeta napredek, ki terja posege s kemičnimi in drugimi sredstvi, ter ohranjanje kakovosti voda. Minil je čas, ko smo razmišljali o kmetiji kot nepomembnem viru odpadnih voda, ki se zbirajo v rečnih in potočnih strugah. Kam s čedalje večjimi količinami komunalnih in tehnoloških odpadkov, ki so vir različnih škodljivih odcednih voda,« meni Lapajne.

Najprej bo potrebno ugotoviti položaj voda, nato pa zgraditi čistilne naprave. Pri tem opozarja, da so mnogi zmotno prepričani, da nas bo vsega onesnaženja rešila osrednja čistilna naprava. Začeti je potrebno pred domačim pragom, pa najsi gre za dvo- ali triprekatne greznice in čistilne naprave v delovnih organizacijah in raznih obratih kmetijstva in živinoreje. Utopično je razmišljati samo o gradnji čistilne naprave v enem mestu, ne pa pri tem misliti na prihodnost krajev, ki bodo že čez nekaj let podobni sedanjemu središču. Zaradi tega je potrebno izobraževanje na tem področju vse od osnovne šole dalje ter osveščanje starejših, ki »preveč samozavestno razmišljajo o onesnaževanju voda kot o modni muhici«.

Ljudska arhitektura — del narave

»Če gledamo umetno postavljeno arhitekturo, je enako, kot bi gledali živali v živalskem vrtu,« je zelo plastično povedal dr. Borut Juvanec svoje mnenje o skanzenih, muzejih na prostem, kakršne imajo na Švedskem, Madžarskem in v Avstriji in kjer lahko obiskovalci vidijo tipično arhitekturo tistega okolja.

Ob tem je še dodal, da je najmanjši problem preprečiti razpadanje arhitekture, saj znamo vse popraviti in ustrezno nadomestiti. Največji problem pri tem so ljudje.

»Na videz neumna žival deluje izredno pametno in se drži svojih pravil. Ve, da bo volk pojedel kozo in da ne bo nikoli obratno, da bo mačka lovila miš in lisica kuro. In pameten človek, tisti človek, ki je ustvaril vse okrog sebe, ki si je podredil naravo, kaj pa ta dela? Iznašel je veziva, beton, postavil velike konstrukcije, sposoben je premostiti cele doline... Pomembna je hitrost postavitve hiše, čeprav bodo v njej živele dve ali tri generacije. Ali je, dobro ali slabo, če domačo, toplo slamnato streho zamenjamo s hladnimi valovitim salonitom? Dobro, ker je laže dosegljiv, ker ga zna vsakdo postaviti na streho, ker ne gori, slabo pa, ker ne izolira pred mrazom, ker ima krajšo življenjsko dobo, in ker je zdravju škodljiv.«

Kmet je bil, posebno v naših krajih, vedno izjemno pameten. Nikoli ni naredil ničesar, kar ne bi bilo premišljeno, kar ne bi bilo koristno in kar ne bi bilo dobro. Kar pa je dobro, je navadno tudi lepo in nihče ne more trditi, da je naša krajina grda, nenaravna in ne grajena. Rešene v arhitekturi so vezane na materiale naravnega izvora, narava pa je izpričano trdoživa in predvsem zelo trajna. Na vsak način bolj trajna od človeka. Kmet ni postavil nobene rešitve, ki se ne bi potrjevala sama. In vse je videl v naravi: v naravi vlada red, toda kar je proti redu, je obsojeno na propad. V naravi se vse

dogaja po tradiciji, toda kar je proti temu, ne funkcionira. Ne funkcionira pa pomeni v naravi enostavno — smrt,« je dejal med drugim dr. Borut Juvanec.

Ne le dobro shraniti odpadke, ampak jih tudi koristno uporabiti

Janez Erjavec je v projektu Odkrivamo, ohranjamo, obnavljamo prevzel ekologijo. V začetku je poudaril, da Družbeni plan Slovenije, v katerem je obdelano tudi kmetijstvo, razkriva vse oblike tipičnega socialističnega planiranja. Predlagatelj je mislil le na povečanje hrane, kaj pa se dogaja s krajino, biološkim bogastvom, podnebjem in prebivalstvom, na to pa je pozabil. Povečanje pridelave hrane načrtujejo le na račun rečnih regulacij, izsuševanj in namakanj. Druge rešitve za ohranitev ekosistema ni, kot da se prepreči vsak nadaljnji regulacijski poseg, sicer nam bo ob vstopu v 21. stoletje komajda ostala še kaka naravna tekoča voda.

»Ne morem si predstavljati civilizirane družbe, ki si bo za cile postavila le materialno blaginjo, ne pa tudi ekološko skladnost in kulturno bogastvo svojega prostora. Gospodarjenje z materiali ali kakor rečemo: problem odpadkov je najpogostejše omenjeni problem v občini in je s planskimi akti ter odloki na tem področju že veliko storjeno, toda strokovnega in organiziranega pristopa k tej problematiki še ni. Komunalnih odpadkov bo zaradi razvoja vedno več, zato se moramo pravočasno pravilno komunalno organizirati,« je dejal Erjavec.

In kaj pomeni komunalna organiziranost? Odpadki so hkrati izguba koristnih materialov in energije ter onesnaževanje okolja. Ni najpomembnejše le urediti ustreznih deponij z odplinjanjem ter nadzorovanjem podtalnice, pomembno je tudi čim več teh odpadkov predelati in vrniti v industrijsko uporabo. Poznamo zabojnike za steklo, zakaj jih ni povsod? Zakaj ni tudi zabojnikov za papir, kovino, stara zdravila — reklame smo videli že pred nekaj leti, v resnici pa se še ne uporabljajo. Je to res tako velik strošek?

V lenarški občini odpade letno na občane tri kubike odpadkov. V zahodnih državah je teh odpadkov, ko končajo na velikih komunalnih odlagališčih, od 0,7 do 0,8 kubika. Kar 2/3 odpadkov tam ponovno porabijo za surovino. Pri nas pa zaenkrat ločimo samo komunalne in posebne odpadke.

Koliko ljudi še vedno odlaga smeti, kot se znajde? Narave ne bomo rešili, če bomo uredili komunalno dejavnost, čistilno napravo in druge nujne stvari le v mestu. Za ohranitev narave je potrebna ekološka zavest v vsej pokrajini, deželi.

Cena hitrega razvoja bo visoka. Tega se zavedajo tudi v Lenartu. Toda lenarčani so se še dovolj hitro stregli in organizirali, da ohranijo in obnovijo, kar je še ostalo od tradicije in narave. Kaj pa drugi?

ŽIVLJENJE S SMRADOM

Soboška kafilerija buri duhove!

Je že tako, da na prvi pogled najmanj pomembne reči ponavadi pritegnejo največ pozornosti. Kot veliko čiščenje Avgijevega hleva, ki naj bi nas rešilo vseh težav. Pa vendarle naslednja zadeva ni tako enostavna, kot si morda mislimo. Ne podcenjujmo drobnarij, iz katerih je pravzaprav sestavljeno življenje. V tistem hipu, ko so pristali na to, da je treba z zakonskim predpisom rešiti problem, so v bistvu priznali, da je na tem področju »nekaj gnitega v deželi Danski« in da se temu ne morejo izogniti. Za kaj v bistvu gre?

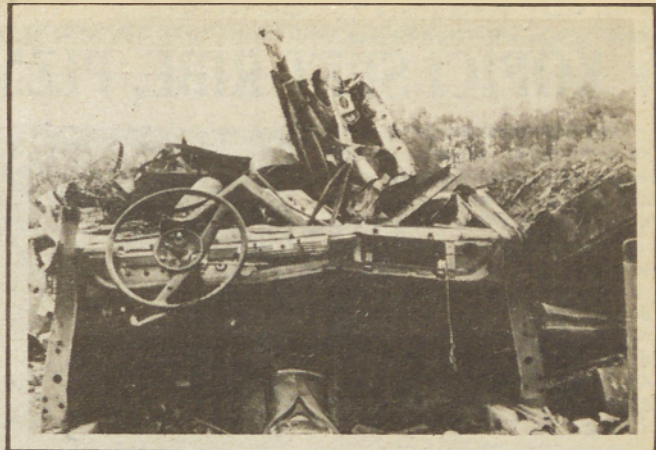
Za Guinnessovo knjigo rekordov

Ta primer gotovo sodi v Guinnessovo knjigo rekordov ali pa vsaj v rubriko Saj ni mogoče, pa je... Ne zgodi se namreč vsak dan, da bi v ospredje nenehno postavljali smrad, ki se že diše časa širi iz kafilerije Mestne industrije ABC Pomurke v Murski Soboti. Odkar živim na Lendavski ulici v Murski Soboti — to pa je že več kot tri desetletja — se ne morem znebiti neprijetnega zaudarjanja iz kafilerije, ki ga mora prenašati velik del prebivalcev pomurskega središča. Še zlasti neprijetno je to v poletnem času, ko morajo ljudje zapirati okna in si na vse kriplje zatiskati nosnice. Najbolj neverjetno pa je, da soboška kafilerija še danes nima potrebnega uporabnega dovoljenja, kar pomeni, da v bistvu deluje na črno. Kako je to sploh možno? Žal je to neprijetna resnica, ki ne more biti v ponos nikomur, najmanj pa tistim, ki dovoljujejo tako početje.

Ko so se v začetku osemdesetih let v novo blokovno naselje na severni strani Lendavske ulice v Murski Soboti vselili prvi stanovalci, so jim dali v podpis pogodbo, po kateri je bilo jasno, da se mora kafilerija kaj kmalu preseliti na drugo lokacijo. Od takrat pa je minilo že sedem suhih let in kafilerija še vedno stoji na istem mestu. Tako so bili ti stanovalci resnično izigrani. Beseda je dala besedo, stanje pa se bistveno ni spremenilo. Čeprav so strokovnjaki zatrjevali, da so odpravili nekatere pomanjkljivosti, se smrad še zmeraj širi po Murski Soboti. Če bi besede resnično postale meso, potem bi bili res veliki izvozniki!

Nova kafilerija šele leta 1994?!

Problem kafilerije v Murski Soboti je naposled prišel celo v delegatske klopi. Toda, roko na srce, kje neki lahko dejstvo, da meščana nadleguje neprijeten smrad, posebej zanima Goričance in Ravence, če se to ne dogaja v njihovi krajevni skupnosti. Nič čudnega, če je to zanje španska vas. Pa vendarle! Vsaj upanje je, da se bodo zadeve na tem področju nekoč le spremenile. Posebej zato, ker je občinski izvršni svet naložil soboški Mesni industriji,

da čimprej izdelata načrt preselitve kafilerije na novo območje. In kakšen je odgovor? Strokovne službe Mesne industrije ABC Pomurke so proučile ta zahtevek in ponudile načrt za preselitev kafilerije. Po njem bi letos Zavod za ekonomiko in urbanizem izdelal načrt za kafilerijo z vso ustrežno makro- in mikroprostorsko dokumentacijo. Naročili bodo izdelavo idejnotehnološkega projekta pri švicarski firmi Carnitec in mariborski Metalni. Prihodnje leto naj bi izdelali projektno izvedbeno dokumentacijo za novo kafilerijo z jasno opredeljeno tehnologijo. Leta 1991 bodo začeli zbirati ponudbe za dobavitelje strojnotehnološke opreme ter za gradbena in obrtnoinštalaterska dela. Hkrati bodo pripravili tudi finančni načrt za gradnjo. Z deli bi tako začeli leta 1992, montažo opreme za predvidevajo leta 1993. Tega leta bi opravili tudi poskusni zagon kafilerije, ki naj bi začela redno obratovati v prvi polovici leta 1994. Na ta način bi prenehalo delovanje stare kafilerije.

Vsaka potrpežljivost ima svoje meje

Vsem je gotovo jasno, da je v vseh teh pravzaprav pravih izračunih še veliko čezje. Ne moremo se znebiti občutka, da se bo pojavljalo še veliko problemov, preden bo nova kafilerija stala na drugem mestu zunaj Murske Sobote in ne bo onesnaževala svoje okolice. Dosedanje izkušnje so bile namreč preveč trpke in se da iz njih marsikaj naučiti. Zato je vprašanje, ali se bo v naslednjih petih letih res zgodilo vse, kar je povedano. Ljudje postajajo čedalje bolj nestrpni, stanovalci novega blokoveškega naselja na severni strani Lendavske ulice v Murski Soboti pa se upravičeno sprašujejo, kako dolgo še? Ali si bodo morali dotlej priskrbiti plinske maske, da bi se otresli neprijetnega smrada? Meja potrpežljivosti postane namreč enkrat pretesna!

ODLAGALIŠČE, DA TE KAP

Smetiščna rapsodija za Rome

Odlagališče odpadkov, četudi so samo »komunalni«, se povsod branjajo. Tako so tudi Petišovčani pritiskali na občino (da omenimo samo en naslov), naj vendarle kaj ukrene. Zdjaj so v lendavski občini (brez večjih težav, razen tistih, ki so jih delali Dolgovaščani) doleteli za občinsko odlagališče grapo v Reditkem gozdu v bližini jugoslovansko-madžarske meje. Prostor bodo uredili postopoma. Dotlej pa še živi odlagališče v Petišovcih. Da, živi, kajti na njen so poleg šefa in voznika goseničarja, ki sproti z zemljo zakriva odpadke, še skupine ljudi iz medžimurskega zaselka Sitnice. Ti seveda niso tod zaposleni, ampak pobirajo kovinske odpadke, najraje seveda barvne kovine, ki jih prodajajo na streljaj oddaljeni Dinos. Često je dnevnica kar v redu, recimo 300 000 dinarjev.

Povsem nekaj drugega pa je pogled na te ljudi, med katerimi je tudi veliko otrok, ko brskajo po odpadkih ali pa so na preži in ne dovolijo, da bi se v njihov posel vmešaval kdo drug. Recimo njihovi sonarodnjaki iz Dolge vasi. Morda je posredi tihi dogovor: petišovsko odlagališče je naše — sitničarsko, dolgovaško pa bo vaše — dolgovaškarsko? Lahko pa je tudi kaj drugega: Romi iz Sitnice so prisiljeni delati, Romi iz Dolge vasi pa ne, ker imajo(?) »penzi-jo«.

Pa pustimo nabiralce! Je že bolje, koristneje, da nekaj delajo, kot pa da bi si protipravno prisvajali rezultate dela drugih. Odlagališče v Petišovcih je začasno, menda le do prihodnjega leta. Zdjaj, ko odpadke sproti zasipavajo z zemljo, ni v nebo vpijoče. Vsaj takega mnenja je nestrokovnjak. Odpadki in plasti zemlje, ki se čez čas sesedejo, znova navažajo. Na mestih, kjer je že več plasti, zadnja je seveda plast zemlje, ni opaziti, da je (spodaj) vsemogoča navlačka. Če bodo uredili odlagališče še potem, ko bodo nehali voziti nanj, potem lendavskih komunalcev seveda ne bomo kritizirali.

Povsem nekaj drugega pa so žal odlagališča odpadkov v posameznih vaseh lendavske občine! V večini krajev so zanje določili mesta, ponavadi so to gramozne jame, ponekod so tudi ograjena, a kaj to pomaga, ko pa so ljudje, ki jim ni do tega, da bi odpadke odpeljali tja, ampak jih — ponavadi skrivaj — vozijo na divja odlagališča ali pa kar zmečejo (sesujejo) v obcestni jarek. To trditve bi seveda lahko konkretizirali z navedbo takih točk, žal pa bi bil seznam predolg. Na odlagališčih (rednih in divjih) pa niso samo odpadki iz gospodinjstev, ampak je na njih tudi nemalo bele tehnike (stari pralni stroji, štedilniki), razni kovinski sodi, gume itd. To pa so »odpadki«, ki to niso, ampak bi morali biti njihovo odlagališče na Dinosu, saj jih lahko predelovalna industrija uporabi kot surovine. Tudi ni več potujočih pobiralcev starega železa. Svoječas so na vozove naložili marsikaj tistega, kar zdaj ljudje mečejo v jarke, pa še oddolžili so se, četudi s simboličnim darilom, na primer kompletom šivank. Menda se organizirano zbiranje starega železa po vaseh ne izplača, ker so visoki prevozni stroški. Teh pa si nečje narediti tudi posamezniki iz gospodinjstev, namreč, da bi predmete, ki so lahko surovine, prepeljali na Dinos.

Odlagališča odpadkov v krajih občine Lendava pa so seveda lahko vzrok za onesnaženje in — Bog ne daj! — zastrupitev podtalnice. Se sreča, da imajo v veliki večini gospodinjstev vodo iz vaških ali lendavskega vodovoda, ki so pod nadzorom sanitarne inspekcije, drugače bi bil strah pred tragedijo še bolj upravičen.

Zaskrbljeni nad vodo pomurskega ljudstva: Bernarda Balažič Peček, Milan Jerše, Stefan Sobočan in Branko Zunec.

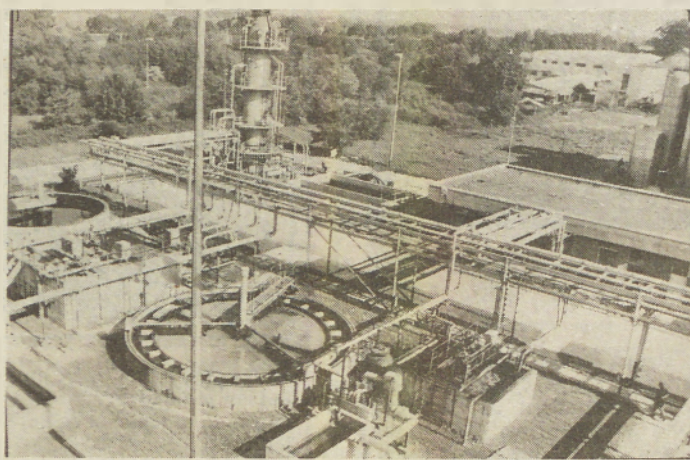
V KOPICI SPET RIBE, PIŽMOVKE IN ŽABE

Naložbe v čistilne naprave seveda niso majhne, vendar brez njih ne gre, če hočemo vsaj delno ohraniti prvotno naravno okolje. Dokler pri Inni Nafti v Lendavi niso imeli prečiščevalnic, so bili v posameznih proizvodnih obratih lovilniki maščob, kar seveda ni bilo dovolj. Dokaz za to pomanjkljivost je bližnji potok Kópica, v katerem je odtekala onesnažena voda, zato je v njem zamrlo življenje, poleg tega pa je bilo obrežje umazano z nafto.

»Leta 1980 smo po projektih firme Lurgi iz Frankfurta uredili čistilne naprave, katerih zmogljivost je 130 kubičnih metrov na uro. Naprave delajo neprekinjeno 24 ur na dan. Nanje so priključeni še obrati Leka in Zlatogorja, pa tudi obrat Ilves, ki ga gradi Ilirija-Vedro, bo imel odplake speljane k naši čistilni napravi,« nam je povedal vodja Naftinega obrata čistilnih naprav inženir kemijske tehnologije Janez Gyurkač, nato pa nas povabil na ogled. Stopili smo tudi do potoka Kópica, do mesta, kjer se očiščena voda izteka vanj, in se na lastne oči prepričali, da je voda res čista oziroma da je na pogled enaka tisti, ki pride po strugi do Naftinega izliva. Tako kot gornji je tudi dolnji del obraščen z grmičevjem in travo, kar je tudi dokaz, da je Naftina čistilna naprava uspešna. V vodi rib in pižmovk sicer nismo videli, pač pa verjamemo izjavi lovčev in ribičev, da so. Skratka: v Kópico se je znova vrnilo življenje!

»Potok je oživel postopoma,« nam je zatrdil sogovornik in pojasnjevalec zahtevnih tehnoloških postopkov čiščenja voda, nato pa nadaljeval:

»V Inni Nafti imamo tri sprejemne bazene, in sicer posebej za sanitarno, procesno (od tehnoloških postopkov) in za meteorne vode (deževnica). Sanitarno vodo iz bazena prečrpavamo in jo čistimo biološko. Meteorne vode, ki jih je seveda največ ob deževju, prečrpavamo v večji rezervoar, od koder jih spuščamo v čistilne naprave, kjer jih očistimo čez določen čas, saj so zmogljivosti omejene. Najbolj umazana je seveda procesna voda, saj je obremenjena z naftnimi derivati, suspendiranimi snovmi, solmi, fenoli, formaldehidom, metanolom in drugim. Ta voda pride iz obratov rafinerije in petrokemije. Procesna voda gre skozi tri postopke čiščenja: mehanskega, kemijskega in biološkega. V lamselnem separatorju iz procesne vode odstranimo nafto, ki se dvigne na površino, in večji del suspendiranih snovi, ki se usedejo na dno. V tem delu čistilnih naprav letno odstranimo čez 1000 kubičnih metrov nafte, ki jo seveda vrnemo rafineriji za predelavo. Mehansko očiščena procesna voda potem gre na kemijsko obdelavo, kjer se s pomočjo polielektrolitov drobne snovi združijo v večje delce, ki se s komprimiranim zrakom dvignejo v »flokatorju« na površino vode, tam pa jih pobere posebna naprava. Tako očiščena voda še vsebuje strupe, kot so metanol, formaldehid, fenoli itd. S pomočjo mikroorganizmov v CO₂ (ogljikov dioksid) in H₂O (voda) te strupe »razgradimo« in tako dobimo

ČISTILNE NAPRAVE — V Inni Nafti v Lendavi so pred dobrimi osmimi leti uredili čistilne naprave za mehansko, kemijsko in biološko čiščenje procesnih, sanitarnih in meteornih voda. Na uro očistijo 130 kubičnih metrov voda. Učinek čiščenja je čez 90-odstoten glede na BPK 5 (biološka poraba kisika v petih dneh)

90-odstotno očiščeno vodo, ki jo čez »usedalnik« lahko spustimo v potok Kópica. Usedalnik je večji bazen, v katerem se mikroorganizmi usedajo na dno, vendar jih s pomočjo črpalk vračamo v biološki bazen, očiščena voda pa že lahko odteka v potok.

Postopek čiščenja tako imenovanih procesnih voda v Inni Nafti je, kot ste lahko sami ugotovili, zahteven. Kakovost vhodnih voda (sanitarne, procesne in meteorne vode), prav tako pa tudi vode, ki (očiščena) odteka v potok, nadziramo. Postopki za analizo so atestirani pri Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani. Vodo pregledujeta še vod-

nogospodarska inšpekcija Pomurja in republiški vodnogospodarski inšpektor. Tovariš Gyurkač nam je pokazal zadnje inšpekcijsko poročilo, v katerem ni nobene pripombe na kakovost očiščene vode. Seveda pa pri čiščenju voda nastaja mulj. Tega so speljali v posebne zgoščevalnike, od tam pa v bazen za mulj, od koder ga dajejo v peč in sežigajo ali pa ga »obdelajo« z živim apnom (solidifikacija).

Da lahko deluje čistilna naprava v Inni Nafti neprekinjeno, skrbi (v treh izmenah) 12 delavcev, vzdrževalna dela, ki jih ne zanemarjajo, pa opravljajo delavci iz drugih Naftinih sektorjev. S. Sobočan

ZLATOROG MARIBOR, OBRAT PETIŠOVCI

Ne še s polno paro

Tovarna Zlatorog je 1985. leta uredila v Petišovcih (na dvorišču Ine Naft) obrat za hidrogeniranje maščob (tehnična svinjska mast in goveji loj), katerega letna načrtovana zmogljivost je 7500 ton. Predelovalne zmogljivosti pa niso polno izrabljene, ampak nekaj več kot 20-odstotno, saj bodo letos po načrtu izdelave izdelali od 1500 do 2000 ton surovin. V obratu v Petišovcih, kjer je zaposlenih le 10 delavcev, z vodikom oplemenitijo masti, nato pa jih vozijo v Maribor, kjer jih destilirajo, da so uporabne za izdelavo stearina in monodiglicerida.

Zamisli o preselitvi celotne tehnologije za predelavo maščob v Petišovce torej še niso uresničili, morda zaradi finančnih težav.

Morda pa je tako tudi prav, kajti ne le varstveniki okolja, ampak navadni občani se v občini Lendava čedalje bolj sprašujejo, ali morda nagla širitev kemične industrije v zeleni občini ne prinaša več gorja kot koristi. Odgovor na to lahko dajo strokovnjaki, vendar so — sodeč po izkušnjah iz drugih območij — lahko tako ali drugače prepričljivi. Če ne bi

bili taki, ne bi bili — strokovnjaki. S. S.

TURIZMA BREZ SKRBI ZA EKOLOGIJO NE BO

Naravna zdravilišča naj bodo naravna

Pomurskemu turizmu napovedujejo lepo prihodnost. Seveda bo potrebno še marsikaj postoriti glede cestnih povezav, pošte, dodatne trgovinske in gostinske ponudbe, zabave ..., vendar je to naloga vseh gospodarskih dejavnikov, ne le turizma.

Naravna zdravilišča v Pomurju imajo že dolgoletno tradicijo. Turistični delavci razmišljajo o »pomurskem zdraviliškem parku«, saj je v majhni pokrajini ob Muri veliko zdravilišč, kopališč, hotelov, gostinskih lokalov. Med večje zdraviliške in turistične kraje spadajo Radenci, Moravske Toplice, Lendava in Banovci.

Vendar to niso umeto razvita turistična središča. Naziv zdravilišča in naravnega zdravilišča so prejeli zaradi naravnih danosti, zaradi termalne in mineralne vode, ugodnega in zdravilnega podnebja, čistega okolja.

Zagotovo lahko trdimo, da je

Usnjarna Ljutomer

Zgled ekološke zavednosti

Znano je, da je industrija usnja eden največjih onesnaževalcev voda. Predvsem mokri postopki obdelave usnja potrebujejo veliko sveže vode, ki se nato kot odpadna izpušča, kamor je pač mogoče. Te vode so agresivne od pH 2,5 do pH 12 —, onesnažene pa so s sulfidi, kromom, apnom, maščobami, beljakovinami, suspendiranimi snovmi in mehanskimi nečistočami.

Tudi v Ljutomeru je predelava usnja. Konusov tozd Usnjarna je bil pred leti eden največjih onesnaževalcev Ščavnice, ki teče skozi mesto. Onesnaževanje je bilo na treh ravneh: odpadne tehnološke vode, smrad in dimni plini. Največji problem za okolje je bilo onesnaževanje z odpadnimi vodami, zato so se v Usnjarni najprej lotili tega problema. Skupaj s Hidroinženiringom iz Ljubljane so začeli graditi sodobno čistilno napravo, ki je bila takrat še edina pri nas, narejena pa v celoti iz domačih sklopov. Šlo je torej za pilotski preskus.

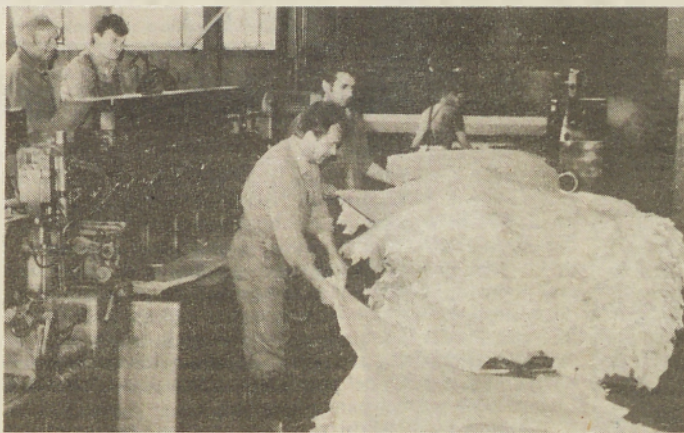
Postopek čiščenja tehnološke odpadne vode je v bistvu takšen: vse odpadne vode pritekajo po enem kanalu do čistilne naprave, kjer je bazen z verižnimi grabljami, ki samodejno nagrabijo vso mehansko nečistočo, ki je večja od treh centimetrov. Le-to odlagajo v poseben zabojnik. Od tam ta voda odteče v črpalnico, kjer se z mešalnikom preprečuje usedanje snovi. S centrifugiranjem odstranijo še drugo mehansko nečistočo. Voda nato odteče v maščobnik, kjer poteka flotacija maščob ob pomoči vpihovanja stisnjenega zraka. Tu se usedajo vse težje mehanske nečistoče, ki jih prečrpajo v zgoščevala. Naslednji postopek v čistilni napravi je egalizacija. Gre za pretočno in koncentracijsko izravnavo. V nadaljevanju je nevtralizacija, kjer spreminjajo vrednost pH. Voda po nevtralizaciji odteče v reaktor, kjer se bistri. Tako zbita voda je speljana v zgošče-

valec, v katerem se hlato, ki se useda na dno, potiska s pomočjo monočrpalk v filtrirano stiskalnico.

Kot vidimo, gre v tej čistilni napravi za mehansko in kemijsko čiščenje tehnoloških odpadnih voda, ki dajo za okolje neškodljivo odpadno vodo. Teža-

čni problemi, ne bo več smrdelo.

Seveda ta postopek čiščenja tehnoloških odpadnih voda dražji predelavo, saj je za kemijska čistilna sredstva potrebno mesečno plačevati izjemno velike denarje. Ostalo jim je le zadovoljstvo, da so s to čistilno napravo,

V Ljutomerski Usnjarni predelajo dnevno 6.000 kilogramov surovih svinjskih kož. Količina odpadnih tehnoloških voda je temu primerna.

va, ki se pojavlja in ostaja, pa je smrad. Ker s kemijskim postopkom vodo očistijo in ji dajo vrednost pH med 6,5 in 9, povzročajo sulfati, ki ostanejo v vodi, neprijeten vonj, ki ostaja še vedno eden od večjih problemov onesnaževanja okolja.

Kljub temu pa v Usjarni že pripravljajo projekte za rešitev tega problema. Pri tem sodeluje inštitut Boris Kidrič skupaj z neko avstrijsko firmo.

Ko bodo rešeni zadnji tehni-

ki je žal doslej edina v mestu Ljutomer, prispevali k čistejšemu okolju, predvsem Ščavnici. Ob tem pa ostajajo veliki onesnaževalci: Mlekopromet, Simental-ka ..., na prispevek katerih k čistejšim rekam v mestu se še čaka.

Seveda pa je k temu potrebno dodati še nekaj: mesto Ljutomer zaenkrat nima osrednje čistilne naprave, zato moramo tudi to prišteti k vsemu tistemu, kar onesnažuje naše okolje.

Dušan Loparnik

SKUPŠČINA OBČINE MURSKA SOBOTA RAZPISUJE

JAVNO DRAŽBO

ZA PRODAJO OSEBNEGA AVTOMOBILA ZASTAVA 750 LE, leto izdelave 1983, IZKLICNA CENA 6.000.000.— DIN. JAVNA DRAŽBA BO V PONEDELJEK, 5. 6. 1989, OB 9.00 NA DVORIŠČU SKUPŠČINE OBČINE MURSKA SOBOTA, ALIJA KARDOŠA 2. PRED ZAČETKOM MORAJO INTERESENTI PLAČATI 10% VARŠČINO. PROMETNI DAVEK PLAČA KUPEC.

POMURSKI TISK

Založniško, grafično in embalažno podjetje
Murska Sobota n.s.o., Lendavska 1
Telefon 069/22210, telex 35229
Telefax 069/25221

Delavski svet tozda

RAZPISUJE

na podlagi določil statuta in v skladu s svojim sklepom dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

DIREKTORJA TOZDA

Prijavljeni na razpis morajo poleg z zakonom določenih splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka strokovna izobrazba
- 3 leta prakse na vodilnih delih in nalogah
- Izbrani kandidat bo imenovan na razpisna dela in naloge za dobo 4 let.

Prijave z dokazilom o izpolnjevanju pogojev za mesto direktorja tozda naj kandidati pošljejo v 15 dneh od objave razpisa na naslov:

Splošno kadrovska služba ZGEP Pomurski tisk, Murska Sobota, Lendavska 1, z oznako na ovojnicah: »za razpisno komisijo«.

Shujšajte!

— vitki in zdravi z globinsko toploto

S pomočjo najsodobnejših aparatov, učinkovitih in zdravih neškodljivih metod.

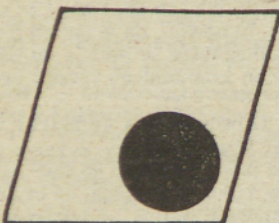
Kozmetični studio ALEKSANDRA

Titova 26 (hotel Diana), telefon 25 197,
Murska Sobota

Popravek

V 20. številki Vestnika, ki je izšla 25. maja, se je v prispevku z naslovom Ob zdravi konkurenci izenačiti pogoje poslovanja vrnila ne-ljuba napaka. Prišlo je do zamenjave imena glavnega direktorja veletrgovine Potrošnik, ki je pravilno Jože Kovač. Za napako se opravičujemo.

Bernarda B. Peček

tehnostroj

Prešernova 40, 69240 Ljutomer, tel. (069) 81 615, 81 635

*Čestitamo občanom
Ljutomerske občine
ob njihovem prazniku!*

V naravi se vse dogaja po tradiciji in kar je proti temu, ne deluje. Ne delovati pa pomeni v naravi preprosto — smrt.

Zbor kmetijskih rekorderjev Jugoslavije

Doseženi rezultati vlivajo novo upanje

Vsakoletni Zbor kmetijskih rekorderjev Jugoslavije je slavnostni trenutek, ko se več časa nameni najboljšim pridelovalcem, kmetom v Jugoslaviji. To je le delni izbor med najboljšimi, kajti dobrih, pridoih in delavnih kmetov je mnogo.

To je tudi čas, ko se lahko zamislimo, kaj smo naredili, da bi se naše kmetijstvo hitreje razvijalo in da bi tudi kmet živel boljše in pravičnejše življenje.

Danes, sicer skoraj prepozno, a še vendar pravi čas, se tudi v naši družbi spreminja odnos do kmeta. Vendar se vedno bolj deklarativno kot konkretno. Nerazumljiva so razmišljanja na kakšni površini bo lahko kmet prideloval, ali bo imel 10 hektarjev zemlje, 30 ali več. Ali ne gre tudi tukaj za omejevanje svobode. Morda bi rekli, da delo ni svobodno, a izbira obsega svojega dela, prostora, kjer bo kdo ustvarjal, naj bo svobodno, če ne ogroža sosedu.

Kljub vsem zablodam, ki so bile pri nas v kmetijstvu, nam je ostal trdni kmetijski sloj, ki daje danes pomemben delež v pridelavi hrane. Le kmetom, a nikakor ne zgoreli kmetijski politiki v prejšnjem obdobju, se lahko zahvalimo za to, kar imamo danes. Poseljena dežela, obdelana zemlja je dokaz o urejenosti dežele. Ni lepše krajine, kot

je pisana z rastočimi poljščinami ali drugimi kmetijskimi kulturami. Tudi kraj ima svoj značilen videz z živimi vasi in značilno arhitekturo.

Danes bolj razmišljamo, da nam kmetijstvo nekaj pomeni, pa četudi v naši slovenski družbi daje manjši delež v družbenem proizvodu. Vendar ta delež ni toliko pomemben. Pomembno je, koliko ljudi dela v kmetijstvu in koliko hrane nam daje. Smo zadovoljni, če se še kdo dodatno ukvarja s kmetijstvom, saj si tako izboljšuje svoj gnetni položaj ob danes nizkem standardu delavstva.

Torej je kmetijstvo tisto, ki blaži gospodarsko krizo, tudi če država ne posega v to, saj daje marsikomu pomemben vir zaslužka za preživetje. Ali bo naša pot v kmetijstvu v prihodnje boljša, ustvarjalnejša, ali se homo zopet srečevali z določenimi zavirami.

Mislím, da negotovosti ne bi smelo biti. Zemlja je eden od osnovnih obnovitvenih virov energije, ki nam vsako leto daje novo letino. Samo pridno jo moramo obdelovati, pa je uspeh zagotovljen.

To je v svoji zgodovini dokazal naš kmet. Le pridnosti našega kmeta, navezanosti na zemljo in živino, se imamo zahvaliti za tak napredek v kmetijstvu, kot je danes.

Uspehi v proizvodnji so gotovo veliki.

Danes mora kmet mnogo kmetovati, če hoče napredovati. Pridelovanje hrane je strokovno zahtevno in drago, zato mora znati racionalno pridelovati.

Kljub povprečno nizki strokovni izobrazbi je naš kmet strokovnjak na svojem področju. Izkušnje in delovne navade se prenašajo iz roda v rod, kar je najboljša šola za uspešno kmetovanje. Kmečka družina dela složno in prenaša vse uspehe in neuspehe na kmetiji enakopravno.

Ta navezanost na kmetijo je ohranjala našega kmeta tudi narodno zavednega, kar je bilo ob meji zelo pomembno.

V Gornji Radgoni smo zadovoljni,

ni, da je 14. srečanje kmetijskih rekorderjev Jugoslavije, 1. in 2. junija 1989, pri nas.

Za našo občino in Pomurje je to priznanje za pravilnejši odnos do razvoja kmetijstva, zlasti napredka kmetov.

Letos ko v Gornji Radgoni slavimo 40-letnico razvoja zadrúžništva po osvoboditvi, nam ta prireditve pomeni tudi priznanje za naše dosežke, uspešno delo pri razvoju kmetijstva.

Kljub vsem uspehom je potrebno še naprej krepiti gospodarski položaj našega kmeta in kmetijstva nasploh.

Gospodarske krize so vedno najbolj prizadele kmetijstvo, in tudi danes je tako, zato je nujno, da ima kmetijstvo, ki ga ne moremo obnoviti v enem letu, drugačne pogoje gospodarjenja, ne zaradi prednosti, ampak zaradi svojih posebnosti.

Mislím: če bo več razumevanja in poslušanja za vsakega delovnega človeka v naši družbi, lahko upamo na boljše čase tudi v kmetijstvu.

Zbor kmetijskih rekorderjev Jugoslavije v Gornji Radgoni nam dokazuje, kaj smo do danes dosegli, in zato lahko z upanjem zremo v razvoj kmetijstva.

Predsednik
Izvršnega sveta
SO Gornja Radgona
Janko SLAVIČ, dipl. inž. agr.

Delo v vinogradu

PLETEV

Že sam Lenz Moser je v svoji knjigi Weinbau einmal anders zapisal: »Ni težko pridelati veliko z velikimi stroški, težko je pridelati veliko z majhnimi stroški!«

Te besede so izbrane namerno kot uvod v to pisanje. Pletev je po vzbrstitvi trte prvo pomembno vinogradniško opravilo. V zadnjem času to delo preveč zanemarjamo. Ker hočemo stroške pridelave čim bolj poceniti, določena dela v vinogradu velikokrat kar izpustimo ali jih pa opravimo prepočasno, površno in nestrokovno!

Če že kakšnega dela ne opravimo, vinograd moramo opleti, tako kot ga moramo spomladi obrezati. Kajti, če tega ne bomo naredili, se

STROKOVNJAKI SVETUJEJO

nam lahko zgodi, da bomo obžalovali. Gost grmičast trs, v katerem se zadržuje vlaga, je čudovito okolje za izbruh sive grozdne plesni (Botrytis cinerea). Težave imamo tudi pri ohranjanju določene gojitvene oblike. To pa niso edine pozitivne stvari, če je trs pravočasno in dobro oplet. Hranljive snovi se bodo tako porabile za mladike, ki ostanejo na trsu. S pravilno razporeditvijo mladik dosežemo boljše osvetlitev trsa, s tem pa tudi boljše oploditve med cvetenjem.

V naših razmerah (severnejši tip) trto plevemo zgodaj. To je takoj, ko so kabrniki vidni. Čas pletve je odvisen tudi od sorte, ali odganja rano ali pozno, in seveda od vremena. Časovno je to nekako druga polovica maja do prve polovice junija. Pletev moramo končati teden pred cvetenjem, lahko mladike odstranjujemo z roko, ker so v osnovi zelo krhke. Če to zamudimo, moramo za odstranjevanje mladik nujno uporabljati trsne škarje. S pletvijo odstranjujemo biološko odvečne mladike, da ohranimo ravnotežje med rodnim in vegetativnim potencialom trte. Pustimo toliko mladik, da nam v vsakem primeru ostaneta 2 m² listne površine za 1 kg grozdja. To je 12–16 mladik na m² vinograda.

Kaj oplevemo:

- Mlade poganjke, zrasle iz debla, ne glede na to, ali so rodni ali nerodni. Pustimo le mladike, ki jih bomo uporabili kot nadomestni les za pomladitev debela, kordona ali za vlečenje!
- Odstranimo vse nerodne ali slabo razvite mladike na preostalem starem lesu (kordoni, kraki, rodni nastavki), če jih drugo leto ne bomo potrebovali za nadomestilo.
- Če je odgnalo glavno oko in sobrsti, mladike iz sobrstov odstranimo in pustimo le mladiko iz glavnega očesa.
- Na razstikih obvezno pustimo dve mladiki, tudi če nista rodni.

Pri pletvi trte moramo misliti tudi na to, kakšno vino želimo pridelati iz grozdja v tem vinogradu. Če bo to vino višjih kakovosti (poznate trgateve, izbore itd.) moramo odstraniti, ko plevemo, nemalokrat tudi kakšno rodno mladiko, da pridelek ni preobil. Staro pravilo v vinogradništvu je namreč: velik pridelek — slaba kakovost, majhen pridelek — velika kakovost.

Če sedaj misli strnemo, vidimo, da brez pletve v vinogradništvu ne gre. Opravimo jo pravočasno in strokovno. Kakovostno pa lahko pleve le tisti, ki zna trto obrezovati!

Andrej Kraner, dipl. inž. agr.

V Novem Sadu zaprli 56. mednarodni kmetijski sejem

VELIK OBISK IN DOBRA POSLOVNOST

Po osmih dneh so minuli četrtletek v Novem Sadu zaprli 56. mednarodni kmetijski sejem, na katerem se je na 300.000 kvadratnih metrih razstavnih površin predstavilo več kot 1.600 razstavljalcev iz Jugoslavije in 20 tujih držav. Tudi za letošnjo sejamsko prireditev je vladalo veliko zanimanje, saj si jo je ogledalo okrog 700 tisoč obiskovalcev. Za letošnji sejem je bila značilna tudi velika poslovnotost, saj so sklenjeni posli presegli vrednost 600 milijard dinarjev.

Sejem v Novem Sadu je tudi tokrat spremljal bogat program strokovnih prireditev, poanta letošnjega sejma pa je bila »zdrava prehrana« in skorajda ni bilo strokovnega srečanja, kjer temu ne bi namenili posebne pozornosti. Čeprav je kmetijstvo v neugodnem položaju in je njegova akumulativna sposobnost slaba, pa preseneča podatek, da se je na letošnjem sejmu veliko kupovalo in prodajalo. Mnogi razstavljalci so ponudili ugodne sejamske popuste, kar je prav tako vplivalo na večjo prodajo. Tako je Industrija motorjev in traktorjev Rakovica v osmih dneh prodala okrog 300 traktorjev, zemunski Zmaj pa je za svoje kombajne na sejmu iztržil 20 milijard dinarjev, kar 120 kombajnov pa so kupili kmetje.

Prodali so tudi vso živino, ki je bila razstavljena na sejmu, največji kupec pa je bil »Projekt Kopanik«, kjer formirajo čredo 2.800 plemenskih telic in 7.000 ovac in največji del sejamske kolekcije je odkupil prav ta kupec. Za letošnji

sejem pa so bile značilne tudi številne novosti, saj je bilo obiskovalcem predstavljeno več kot 650 novih izdelkov.

Da se sejem v Novem Sadu uvršča med največje tovrstne prireditve v svetu, potrjuje tudi ude-

ležba novinarjev, saj ga je spremljalo več kot 300 domačih in 20 tujih novinarjev. Prihodnje leto bo kmetijski sejem v Novem Sadu od 17. do 24. maja.

Ludvik Kovač

Dober bik — kakovostno potomstvo

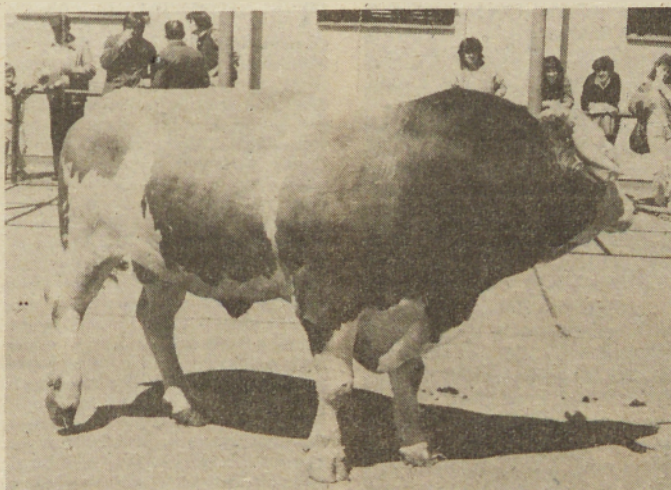
Posebna republiška strokovna komisija je v maju opravila vsakoletne preglede in ocenjevanje bikov v vzrejnih središčih. 12. maja so takšen pregled opravili v Preski, 24. maja v Murski Soboti in 25. maja na Ptuj, na pregledih pa so ugotavljali, če so pri selekciji usklajeni z rejskimi cilji pri tej pasmi. »Bik je navsezadnje rezultat dolgoletnega dela, zato ni vseeno, ali je na nivoju, kakršnega si želimo, ali ne,« nam je povedal dr. Jože Osterca, predsednik ocenjevalne komisije.

Na Živinorejsko-veterinarskem zavodu v Murski Soboti vzrejajo mlajše bika lisaste pasme, ki jih vključujejo v ocenjevanje. Vse bika, ki so jih tokrat ocenili, so uvrstili v prvo kategorijo, kar pomeni, da s semenom teh bikov osemnijo le toliko krav, kot je s pro-

gramom določeno, nato pa seme zbirajo za zalogo. Na potomstvu ocenjujejo plemensko vrednost posameznega bika, klavno kakovost ter količino in kakovost mleka.

Po besedah dr. Jožeta Osterca, med bikli, ki so jih ocenili letos, ni prevelikih odstopanj, saj po okvirjih ali napakah noben izrazito ne odstopa tako, da bi ga bilo potrebno izločiti, zato so vse ocenjene bika razvrstili v prvo kategorijo. Pomurski rejci tako lahko računajo, da bodo njihove krave osemenjene s kakovostnim semenom, kar je dokaz, da je na selekcijskem področju iz leta v leto večji napredek. To pa je za rejce še posebej pomembno, saj je od kakovosti odvisna tudi prodaja — predvsem plemenskih telic.

L. Kovač

FRANCEKOVO
PREMISLANJE

Za 100 kg lanske pšenice
dobim 8 kg
kruha ...

... za liter piva moram oddati
7 litrov mleka ...

... otrobi so dražji od
pšenice ...

... in sedaj naj veselo
kmetujem.

Nad murskim rokavom teče čas in lebdi klic močvirske ptice.

~~~~~

Pismo dedku Pavla Šivica, Kresniček Radovana Gobca, Kolo mladosti istega avtorja, Tri ladjice Janeza Kuharja in Zeleni gozd je ločev raj Frana Gerbiča so pesmi, ki jih je na 18. mednarodni mladinskem festivalu v Celju zapel otroški pevski zbor osnovne šole Jože Kerenčič iz Gornje Radgone, ki ga vodi Betka Škrlec. Na otvoritvenem koncertu je v četrtek zvečer nastopil tudi otroški pevski zbor osnovne šole Karel Destovnik-Kajuh, ki smo ga z zborovodkinjo predstavili v prejšnji številki Vestnika. V tej namenjam nekoliko več pozornosti gornjeradgonski zborovodkinji.

~~~~~

Betka Škrlec pripoveduje

»Svoje glasbenopedagoško delo sem začela v Benediktu v Slovenskih gorah, kjer sem vodila mladinski pevski zbor,« je začela svojo pripoved zgovorna pedagoginja, ki je poleg dela v razredu vodila tako mladinski kot otroški zbor, tudi v Cerkevniku, ustanovila ženski pevski zbor in ob tem končala oddelek za glasbeno vzgojo na pedagoški akademiji v Mariboru.

»V Veržetu, kjer sem tudi službovala, sem v enajstih letih strokovno zorela ob vsakodnevnem delu. Vsako leto sem se udeleževala republiških zborovodskih seminarjev in srečevala s specialno pedagogiko ter psihologijo za vedenjsko in osebnostno moteno mladino. Veržetj in veselji Veržetji, mladi in starejši, so moje bogastvo spomina. Nismo sodelovali skupaj samo v šoli, pač pa tudi v kulturnem društvu, pri dramski skupini, tamburaših, na dnevnih narcis, Osterčevih večerih in še kje, se spominja in dodaja, kako lepo je bilo.

Iz maloštevilne šole v Veržetu je otroški pevski zbor popeljala v Zagorje, na republiško srečanje, prvič in drugič, nato pa še v Celje. Uspehov so se poleg domačinov veselili tudi pevci moškega zbora v Križevcih, ki jih je vodila pet let.

Svoj dom si je ustvarila v Radencih, kjer živi z družino že več kot pet let in opravlja pedagoško ter zborovsko poslanstvo na osnovni šoli Jože Kerenčič v Gornji Radgoni.

Betka Škrlec je prejemnica srebrne Gallusove značke za dolgoletno delovanje na glasbenem področju in članica učiteljskega pevskega zbora Emil Adamič, ki ji je tudi vročil srebrno značko slovenskega zbora za dolgoletno požrtvovalno delo. Srebrna plaketa pa je dobila za večletno sodelovanje na reviji pevskih zborov v Zagorju. Vodi tudi ženski pevski zbor aktiva kmečkih žena pri kmetijski zadruzi Gornja Radgona, ki bo nastopil na jutrišnjem — petkovem srečanju kmetijcev v domu kulture. Foto: N. J.

»Z vsako večjo spremembo v življenju in na delovnem mestu je potrebno začeti znova,« je ilustrativna in pojasnjuje, da so: strokovno znanje, pogum, samostojnost in dobra organizacija temelj uspešnega dela.

Na osnovni šoli Jože Kerenčič je veliko otrok, zato se pevci družijo v štirih zborih. Betka Škrlec vodi otroškega, za katerega izbira male pevce iz štirih drugih in prav tolikih tretjih razredov. Pevske vaje so resna in strokovna stvar, utrujenost pa po njenih besedah premagujejo z minuto za zdravje, s humorjem in otroško igro. Kadar se pripravljajo na nastope, so otroci posebno prizadevni in redno hodijo na vaje.

V lanskem letu so bili na republiški pevski reviji v Zagorju, letos pa jih je obiskal magister Branko Rajster in pohvalil tako kakovostno glasovno tehniko kot zborovski program ter podal predlog za nastop v Celju, na otvoritvenem koncertu.

»Minuli dan mladosti smo tako pevci, učitelji in vodstvo šole sicer radostno preživeli s starši, vendar v velikem pričakovanju in z nekoliko treme pred nastopom. V Narodnem domu v Celju je bila dvorana nabito polna poslušalcev, ki so prišli iz Slovenije, Jugoslavije in drugih evropskih držav. Naša stalna spremljevalka — pianistka Majda Biskey je zaigrala intonacijo. Drobne oči so zrlle vame in se pustile voditi v svetu vokalne glasbe. Dobro smo se ujeli v pesmi, bučen aplavz pa nam je bil v spodbudo in utrdil zanesljivost kulturnega pevskega trenutka,« je doživeto ponazorila dogajanje v Celju.

In zdaj? »Počasi razmišljam, kaj bi izbrala za ta mlada otroška grla, njihov čustveni svet, za njihovo glasbeno igro, skozi katero bi jih drugo leto spet popeljala — morda v Zagorje.« razmišlja in se odkrito veseli (po tolikih letih pedagoškega glasbenega udejstvovanja), da njeni nekdanji učenci vztrajajo na glasbenem področju, saj so nekateri že tudi glasbeni učitelji in profesorje glasbe.«

Brigita Bavčar

Otroški pevski zbor z osnovne šole Jože Kerenčič v Gornji Radgoni se je izkazal na občinski reviji pred domačim občinstvom v aprilu (s katere je gornji posnetek). V maju pa se je na dan mladosti udeležil otvoritvenega koncerta zveznega tekmovanja mladinskih pevskih zborov v Celju. Njegova zborovodkinja Betka Škrlec je tudi mentorica zšolskega kulturno-umetniškega društva, obenem pa uspešna organizatorica oddaj Pokaži, kaj znaš. Letošnjo jesen bo ponovni preskus znanja učencev in sposobnosti organizatorjev. bh

B. Bavčar

Na koncertu množičnega zbora so se v celjskem mestnem parku v nedeljo popoldne med mladinskimi zbori osnovnih šol kot edini iz Pomurja predstavili tudi mladi pevci z osnovne šole Dane Šumenjak v Murski Soboti. Pod vodstvom zborovodkinje Anke Suhadolnik, ki vodi še otroški pevski zbor na prvi soboški osemletki, jih je nastopilo štiriinšedeset. Domače občinstvo pa so navdušili na dan mladosti, ko so v zgodnjem popoldnevu zapeli v dvorani kina Park in izkupiček s koncerta namenili prav za potovanje v Celje.

»V ogledalu časa, v merilih zgodovinskega spomina, je štiriinvečdesetletna tradicija Mladinskega pevskega festivala več kot

PESEM IZ MLADIH GRL

zgovorna potrditev njene upornosti. Preživela je vse mogoče družbene pretrese ter krize in želimo si, da bi tudi sedanjost. Kljub nenaklonjenim družbenogospodarskim razmeram bo naše mesto ob Savinji in z njim širša slovenska in jugoslovanska skupnost odprla vrata stotinam mladih pevcev iz domovine in tujace (Bolgarije, CSSR, Finske, Madžarske, Poljske, SZ in Zvezne republike Nemčije). In v nemirnem času, ko še tlijo strasti nacionalnih delitev, nezaupanja in ujetosti v svojo lastno majhnost, je zelo potrebno — odpirati vrata. Kdo jih bolje kot kultura, in mladinska pesem še posebej,« je med drugim zapisal dr. Emil Rojc v brošurici, ki je izšla ob minuli zborovski manifestaciji mladih.

bb

Projekti so nared

Projektant IZTR Inženiring in projektiranje iz Ljubljane je opravil svoje delo, in to očito dobro, kajti na projekt obnove gledališke dvorane in soboškega gradu na petkovi seji iniciativnega odbora v prostorih Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti ni bilo večjih pripomb na izdelek. Prisotnim ga je predstavil direktor Zavoda za ekonomiko in urbanizem Janez Ōri, predračunska vrednost malozbe pa je 6.866.743,991 dinarjev. Obnova bo etapna, prednostna usposobitev gledališke dvorane. Še prej pa javna razgrnitev projekta, ki vključuje arhitekturo, scensko tehniko, ozvočenje, razsvetljavo, statiko, popis del in predračun, elektroinstalacije, stropne instalacije, varstvo pri delu in požarni elaborat.

Javna razgrnitev projekta, katerega avtorja sta arhitekta Matej in Vesna Voznič, bo v drugi polovici junija v soboški galeriji, vse nadaljnje predstavice pa v gradu, da se ljudje spet navadijo hoditi vanj.

Do zapisanega v projektu so se izvajalci v kulturi, ki jim daje soboški grad streho nad glavo, že pozitivno opredelili, zdaj pa bo moral dati zeleno luč še izvršni svet, kajti čeprav piše, da je investitor Kulturni center Miško Kranjec, gre za splošno ljudsko premoženje in do njega bi morali imeti tudi tak odnos. Pred kakršnim koli posegom v grad pa najprej v ustrezen prostor izseli Klub mladih.

GRAD PRI GRADU

O pogovoru na sedežu krajevnne skupnosti Grad, kako veliko graščino na Goričkem ohraniti oziroma zavreti njen propad, smo pisali že v prejšnji številki Vestnika. Tokrat pa objavljamo napovedano fotoreportažo, saj so fotografije v tem primeru zgovornejšje od besed. Po radiu Murska Sobota pa lahko v današnji oddaji o kulturi ob 17.00 prisluhnete tonskemu zapisu o usodi oziroma povedanem o gradu iz ust predstavnikov Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Maribora, ki obnavljajo najnujnejše, Vlada Kereca s soboškega izvršnega sveta, krajevnega predstavnika Marjana Mulla in zgodovinarja na osnovni šoli dr. Anice Rotdajč Matija Žizka.

Graščina pri Gradu na Goričkem ima menda toliko sob kot je dni v letu in v vsaki bi lahko bil kotiček za drobno ali storitveno obrt in lovski turizem, pa tudi skladišče za kakšno delovno organizacijo. Namembnost gradu bi namreč pomenila njegovo svetlejšo prihodnost in uspešnejše zoperstavljanje zobu časa.

— V iskanju svoje identitete in sproščanjem ideoloških predsodkov postajajo grbi ponovno zanimivi. Graškega naj bi na pobudo zgodovinskega društva priznali kot soboškega, saj je imel Grad svojčas vlogo središča pokrajine na stičišču meja. Bil je pomembna utrdba, upravo in trgovsko središče ter sedež različnih redov, mestne pravice pa so Murski Soboti podelili prav graški grofje Szecsenyi.

— Udeleženci petkovnega posveta o problematiki vzdrževanja in obnove gradu pri Gradu so si po njem ogledali tudi tisti del ogromnega objekta, kjer opravlja Zavod za varovanje naravne in kulturne dediščine Maribor iz sredstev občinske republiške kulturne skupnosti najnujnejša dela. Vse skupaj je videti kot kaplja v morje pri graščini, za katero je njen zadnji lastnik iz rodbine grofov Szecsenyi zapisal: »Posestvo, ki spada h gradu, je premajhno za vzdrževanje tega objekta.«

— Malce pozno, toda še vedno bi lahko veliko graščino na Goričkem, kjer je bil svojčas sedež pokrajine, rešila dejavnost, ki bi vzdrževala sebe in stavbo. Kot pričajo posnetki, zdaj neusmiljeno propada in zanamcem bomo odgovorni za njen propad, ker se nismo pravočasno lotili njene obnove ali pa prisluhnili tistim tujcem, ki so bili pripravljeni vlagati vanjo.

Brigita Bavčar
Foto: Nataša Juhnov

kulturni koledar

ČETRTEK, 1. JUNJA
NEMČAVCI — V Super Liju Čarda bo ob 21.00 koncert madžarske glasbene skupine Vizöntő.

VIZÖNTŐ

Drevi se bodo na poti s Festivala Druga godba '89 v Super Liju motela Čarda ustavili štirje glasbeniki svetovno znane skupine Vizöntő iz Madžarske. Koncert izvršne budimpeštanske skupine, ki neguje korenine pastirske glasbe, bo ob 21.00.

Vizöntő je sodobna glasbeno skupina, opremljena z več kot štiridesetimi originalnimi instrumenti iz pastirske tradicije, pa tudi s sodobnimi elektronskimi instrumenti za izvajanje različnih efektov. Njihovo izvajanje starih skladb zveni sveže (vsi člani skupine tudi pojo); da so izjemni, pa potrjujejo odzivne turnee po Evri, številne izdane plošče ter sodelovanje na številnih evropskih koncertih.

Skupino sestavljajo Karoly Cserepes, Mihaly Huszar, Janos Hasur in Ferenc Kiss, ki si s svojim izvajanjem zaslužijo vso pozornost. Vizöntő je namreč ena redkih glasbenih skupin v Evropi, ki ohranja izvorno glasbo svojih prednikov, jo po svoje angažira in dodaja le malo elektronike.

PETEK, 2. JUNJA

LENDAVA — Izpred matične knjižnice bo ob 15.30 odpeljal v smeri Zalacgerzega na Madžarskem avtobus na gledališko predstavo v tamkajšnjem gledališču. V gosteh bo namreč Mestno gledališče ljubljansko s predstavo Klementov padec.

MURSKA SOBOTA — Ob 19.00 bo v sobi galerije Kulturnega centra Miško Kranjec otvoritev razstave risb in slik Braneta Severja, akademskega slikarja iz Ljubljane.

V osrednji galeriji so razstavljene otroške risbe malčkov iz vrtec in učencev osnovnih šol soboške občine.

razstave

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak je na ogled razstava Ex tempore '89, na kateri se s svojimi deli predstavljajo likovniki med učenci osnovnih šol.

LENDAVA — Tudi v galeriji Lendava je razstavljena otroška risba, na ogled pa tudi talna likovna in muzejska zbirka ter spominska soba Görga Zale.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin bo od jutri (2. junija do 29. junija) na ogled razstava likovnih del — akvarelov — Dragoslava Husarja iz Novega Sada.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni Dobra Knjiga v Murski Soboti so: Edmund Garnweidner — ŽEPNI GOBARKSI VODNIK GOBE (Cankarjeva založba), Branka Jurca — UHAČ IN NJEGOVA DRUŠČINA — VOHLJAČI IN PREPOVEDANE SKRIVNOSTI (Mladinska knjiga) in Ella Peroci — MOŽ Z DEŽNIKOM (Mladinska knjiga).

Svinjajo vsi, kam pa smeti?

Ta trditev verjetno ne drži samo za občino Ljutomer, ampak tudi za vse druge. Osrednjega odlagališča smeti pač nihče more, in to je dokazna trditev. Pri tem pa se niti ne zavedamo, da smeti — čeprav nimamo osrednjega odlagališča — pač vsi odlagamo. Če je to skrito ob kakšnem jarku ali sredi gozda, se pač obnašamo kot otrok, ki si zakrije oči in misli, da ga nihče ne vidi.

Za reševanje osrednjega odlagališča odpadkov v občini Ljutomer je bilo v zadnjih letih izdelanih več urbanističnih dokumentov, ki so v glavnem predstavljali začasno urejevanje razmer. Vsi poskusi, da bi uredili osrednje odlagališče z uporabo sodobnejših tehnologij, pa so ostali na ravni odločitve o prostoru.

Pri tem pa se v krajevnih skupnostih niti ne zavedajo, koliko smeti letno odlozijo na skrivaj: Bačkovi 849 kubičnih metrov, Čezanjenci 473, Čven 827, Križevci pri Ljutomeru 1.857, Ljutomer 3.422, Logarovi-Berkovi 585, Radoslavci 390, Razkrižje 993, Stara Cesta 400, Stročja vas 924, Veržej 1.122 in Železne Dveri 693 kubičnih metrov. Skupno se torej v občini Ljutomer letno zbere okoli 12.532 kubičnih metrov najrazličnejših smeti. Po raziskavah (ki pa so le približne) je v teh smeteh 25 odstotkov sintetičnih odpadkov, 20 odstotkov papirja, 10 odstotkov plastike, po 5 odstotkov kovin in mesnih odpadkov, 3 odstotke gradbenega materiala, 2 odstotka stekla, 30 odstotkov pa je drugih odpadkov. Vse dosedanje analize o možnostih prostora za osrednjo depozijo so bile izdelane po strokovnih

merilih, ki jih je pripravil Zavod za ekonomiko in urbanizem iz Murske Sobote in v katerih so bili kriteriji za odlagališča, ki so se nastanjali na standarde, ki veljajo v razvitih državah. Ti pa so: naselja in turistični objekti, ki ne smejo biti v bližini odlagališča, območja, ki so zaščitena zaradi zajetij pitne vode, vodne površine, območja, kjer je naravna in kulturna dediščina, območja, kjer so zemljišča, ki so trajno namenjena kmetijski pridelavi, območja, kjer so gozdna zemljišča, in podobno. Vsi prostori, ki so bili predvideni ali možni, so bili po teh kriterijih takoj izločeni. Ob teh pa je za osrednje odlagališče smeti potrebno upoštevati tudi oddaljenost in dostopnost po obstoječih cestah in razpoložljive površine.

Na podlagi teh kriterijev je v občini Ljutomer možnih 19 prostorov za odlagališče. Zaradi dokaj obširne pozidave v bližini nekaterih prostorov so prišli v dokončni izbor štirje. Kljub temu pa v občini Ljutomer vse do danes še niso našli ustreznega mesta za osrednje odlagališče smeti, čeprav samo mesto, oz. krajevna skupnost Ljutomer prispeva le dobro četrtino vseh smeti, ki se naberejo v občini. Vse

drugo je namreč skrito na divjih odlagališčih, ki ogrožajo kmetijska zemljišča, podtalnico in s tem tudi pitno vodo, saj se v tistih 30 odstotkih različnih odpadkov skriva marsikaj, med drugim motorna olja, škafle najrazličnejših kemikalij, ki se uporabljajo v kmetijstvu in v katerih so ostanki...

In tako je Ljutomer še vedno brez ustreznega odlagališča. To, ki je, je v središču mesta, v bližini kraja, kjer najdejo svoj končni počitek meščani, skratka — na najbolj neustreznem mestu. Tudi sedanja rešitev je privlačna na silo: v izdelavi je dokument, s katerim bodo začasno razširili sedanje odlagališče, dokler ne najdejo ustreznjega mesta.

In kakšna naj bi bila prava rešitev? Za vseh 12.000 kubičnih metrov odpadkov, ki se letno zberejo v občini Ljutomer in katere večino poskrbimo ravno tam, kjer jih ne bi smeli, bi morali najti vsaj dve ustrezni osrednji odlagališči, ki bi upoštevali vse kriterije, s katerimi bi zaščitili okolico, podtalnico in nasploh okolje, v katerem prebivamo in pridelujemo hrano. Ampak, dokler nam v zavest ne bo prišlo to, da moramo zaupati strokovnjakom, ne pa, da njihove ugotovitve skušamo pobijati s kvaziznaloškimi razlogi — že pač zaradi tega, da v bližini mojega kraja ne bi bilo osrednjega odlagališča smeti — tako dolgo v občini Ljutomer, pa tudi drugje, ne bomo našli primernega mesta.

V MESTU FRANKENSTEINOVH NASLEDNIKOV

Duhovnik odvezal molčečnost

Koliko Slovencev pravzaprav živi v Ingolstadt in okolici? Največja številka je zapisana v knjigi slovenske župnije, ki jo vodi naš duhovnik Vili Stegu.

»Obstajajo različne statistike, vendar v župnijsko so všteti vsi Slovenci, tudi tisti, ki imajo nemško državljanstvo ali živijo v mešanih zakonih in jih morda drugi ne vodijo kot Slovence. Tako pošiljamo svoje glasilo Besede blizu tisoč bralcem, in to ne le tistim, ki so povezani z župnijo, ampak vsem, za katere menimo, da so slovenskega rodu.«

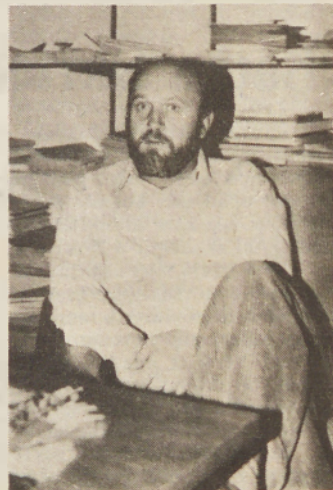
In zakaj smo se napotili na sedež slovenske župnije? Predvsem zato, ker smo slišali, da je to obenem tudi kulturna ustanova in da bi nam župnik odkril še drugo plat medalje, zakaj je prišlo do nesodelovanja z društvom Lastovka.

»Mislim, da je kultura del tistega, kar ohranja našo narodno substanco (jedro) — tako doma kot v tujini — in naše župnijsko

delo se ne more oddaljiti od kulture. Nasprotno, kultura je naš dragocen pripomoček. Prvo je delo z otroki in mladino v Slovenskem centru, ki deluje v okviru slovenske župnije. V zadnjih letih smo pripravljali razne prireditve za miklavža, božič, materni dan, Prešernov in slovenski dan, ki je navadno konec oktobra, ko se tu zberejo Slovenci z vsega območja. Takrat je sicer v prvi vrsti verska prireditev z mašo, potem je kulturni program, in nazadnje po slovenskih navadah še veselica. V okviru dela z mladino smo zadnja leta naštedirali tudi več igrnic, tako tudi Zvezdico zaspanko, s katero smo gostovali tudi po Sloveniji. Potem bi lahko kot večjo kulturno akcijo omenil nastop Ribniškega okteta iz Ljubljane, in to ne le za Slovence, ampak za vse, ki se zanimajo za našo kulturo. Tako gradimo tudi most med narodi. Nastop je odmeval zelo pozitivno. Obenem smo pripravili razstavo o Sloveniji, slovenski kulturi in slovenski zgodovini, ki je prav tako zbudila precej pozornosti pri Nemcih. K temu bi prištel še nedavno prireditev, to je nastop komornega zbora Anton Forster iz Ljubljane, ki se je predstavil s svetovno znano liturgijo Čajkovskega in slovenskimi postnimi pesmimi od Trubarja do sodobnosti. Nemška glasbena kritika je ta nastop ocenila kot izredno umetniški, z enkratno pevsko dinamiko. Tudi ta akcija je bila širšega značaja, in sicer pod geslom Kultura — most med narodi. Zbor je sprejel tudi nadžupan Ingolstadta in spregovorili smo o globoki kulturni in gospodarski povezanosti med Bavarsko in Slovenijo.

O nesodelovanju z društvom Lastovka pa iz znanih razlogov

Pri tem ima Vili v mislih predvsem Zvoneta Kokaljja, predsednika društva Lastovka, ki je sicer prav tako uslužbenec (socialni delavec) slovenske cerkve (Caritas) v Ingolstadt.

Vili Stegu, slovenski duhovnik v Ingolstadt

»Mirno lahko povem svoje gledanje, svoje mišljenje. Na žalost pač še ni odpravljena polarizacija med nami Slovenci, ki pač izvira recimo, iz naše družbene ureditve in tudi predsodkov do cerkve. Da se ti predsodki počasi odpravljajo, je tudi znano, vendar ugotavljamo, da je v zdomstvu to ostalo še kot nekakšen surogat (nadomestek) veliko močnejše kot doma. In to so vzroki raznih napetosti, vsega tistega, kar ne »štima« med nami in kar je v škodo vsem Slovincem zunaj. Če pa bodo ti procesi odpravljanja predsodkov šli naprej, bi mo-

marles

LESNA, STAVBNA IN POHIŠTVENA INDUSTRIJA N.SOL.O.
62000 MARIBOR, JUGOSLAVIJA, POŠTNI PREDAL 153
TELEFON 062 39-441
TELEFAX 062 36-323

BRZOJAV MARLES MARIBOR

KUHINJSKO IN
KOPALNIŠKO
POHIŠTVO

OTROŠKI VRTCI
SOLE IN ŠPORTNE
DVORANE

MODULARNE
STANOVANJSKE
HIŠE

ZDRAVSTVENI DOMOV
TURISTIČNI OBJEKTI
IN TRGOVINE

STANOVANJSKA
NASELJA

OSTALI
POSLOVNI
OBJEKTI
ZAGAN LES

Ingolstadtka razglednica

Foto: Schneewers

ne bi rad govoril. Rekel bi, da ne gre za nesodelovanje med župnijo in društvom, ampak je prišlo do tega zaradi osebnih razlogov cerkvenih uslužbencev.»

Tu naj bi se pogovor, torej druga plat medalje končala. Pa smo vseeno »vrtali« dalje in duhovnik Vili je čez čas odvezal svojo molčečnost.

»Jaz sporov pravzaprav ne vidim, ker je moj odnos do ljudi, do tistih, ki prihajajo v cerkev, brez predsodkov. Do nedavnega so tudi mnogi člani društva prihajali k našim prireditvam; zmeraj sem jih rad sprejel in pozdravil. Zadnje čase pa opažam, da jih je vedno manj. Zdi se mi, da je v ozadju pač nekakšna gonja. V to se ne vlikam. Stvari pa bi se najbrž uredile, če bi prišlo do ureditve kadrovskega vprašanja cerkvenih sodelavcev.«

ralo logično in nujno priti do premostitve teh polarizacij. Če bi bile slovenske razmere urejene tako, da bi se društva zanimala predvsem za Slovence kot del slovenskega naroda z vsem, kar spada zraven, pa brez ideološke »mašinerije«, ki tukaj zunaj prihaja še posebej do izraza in se včasih osredotoči zgolj nanjo, bi bila lahko društva nosilec dosti bolj okrepljenega družabnega, kulturnega in narodnostnega življenja. Amen.»

Biti razsodnik pri vsem tem je seveda zelo kočljiva stvar. Morda je vsaj malo »greha« na vsaki strani. In škoda je (bo), če ne bo prišlo do sprave.

Jože Graj

Zavedajte se, vladarji in podložniki, kralji in berači, da nihče nima pravice razsipati, dokler bo en sam človek pogrešal najnujnejše.

Forjanovo (Florjanovo) je tu

»Jaz bi vas prosa, ka bi vas lahko prosa, dragi cvenski čehi, ka bi me vzeli med sebe.«

Takole približno bi lahko povzeli celotno vsebino Forjanovega, pravzaprav Florjanovega. Ohičaj, ki je bil nekaj zelo razširjen, danes pa tone v pozabo. Ohranili so ga le na Cvenu in že vrsto let ga nespremenjeno pripravljajo zase. Gre za dokaj resno zadevo, od katere ne odstopajo in za katero se dobro pripravijo. In kako pravzaprav poteka?

Fantje in dekleta se zberejo v vaškem domu. Mladi fantje, ki so kandidati za sprejem med odrasle, morajo pripraviti velik kres in eden od njih povabi odrasle fante na kresovanje. Le-ti se, pojoč pesmi, odpravijo k kresu, kjer je prvi del sprejema med odrasle. Mladi, ki jim puh začne njanjati pod nosom, si morajo prinesiti polena (ni pomembno, kako jih dobijo, ne smejo pa jih prinesiti od doma), ki pa jih stari cvenski čehi dobro poznajo: »Od Kosejovih, je. Ne, od Koblavovih, je, samo oni majo takšne ostre. Tota pa je od Makotrovih, pogledni si tote grče...«

Nato mora vsak posebej ob kresu, kleče na polenu, prositi stare fante, če ga sprejmejo medse. Le-ti mu naštejejo precej grehov, ki jih je v svojem življenju na Cvenu storil njim in dru-

gim. Seveda ga sprejmejo, vendar s primerno kaznijo: nabrati mora koš kopriv, ukrasti morajo voz... najhujša pa je tista, ko mora eno leto na vseh veseljah, ki so na Cvenu, kelnariti starih cvenskim čehom. Ko je ta sprejem opravljen, se družno odpravi nazaj v vaški dom, kjer sledi še sprejem med dekleta. Tudi tu je podobno, le da dekleta podariji mladcem iz rož spletenih vence. Celotno dogajanje se nato spremeni v družno raganje do...

Dušan Loparnik

»Dragi cvenski čehi, jaz bi vas prosa, ka bi vas lahko prosa, ka bi me vzeli med sebe.«

S pesmijo in kozarčkom se začne obred Forjanovega ob »kerju« pri vaški mladici.

»Dobra bo. Pogledni, kak je ostra. Tote so sigurno vkrali pri Kolblavovih. Samo oni majo takšne lepe, brez sovojev.«

Težav še ni konec. Ko tudi dekleta sprejmejo fanta v svojo družbo, mora za konec najstarejši potrditi ta sprejem z nežnim dotikom kopriv, ki so jih mladi prej sami nabrali.

ELEKTRODELAVNICA

ŠAFARIČ

ČAKOVEC, M. GORKEGA 27
Tel.: (042) 812 229

servisiranje in popravila vseh vrst črpalk za vodo in elektromotorje
ELEKTROKOVINE Maribor • navijanje elektromotorjev
Rade Končar, Siver in motorji vseh proizvajalcev • pre-
pričajte se v kakovost naših storitev

PREKLETSTVO NUJNOSTI TELEFONA

Ste se vsi tisti, ki že imate telefon, kdaj vprašali, kako bi bilo pravzaprav po starem, brez njega? Verjetno grozno. Zato je razumljivo, da danes marsikje ponujajo precej, da bi to napravico dobili, da bi se povezali s svetom, da bi dobili občutek varnosti ob morebitnih težavah. Po drugi strani pa — roko na srce, nekateri to prav dobro izkoriščajo.

Sonce je pripekalo in dobra kapljica domačega osvežujočega vina je kar izginila po presušnem grlu. Roka je segla proti čelu in izbrisala potne kapljice, ki

Stefan Nemec (Veščica): »Telefon postaja nujna. Ne samo zaradi občutka varnosti.«

so kapljale na tla. Šele ko je roka z kozarcem pristala na prtu, položeno na travo, se je dvignila glava in pogled je zdrsel po že opravljenem delu.

»Preklete, mar tega jarka še ne bo tako kmalu konec? Vleče se in vleče, pa ga ne moremo zasuti. No, še malo, še nekaj metrov in tudi tega garanja bo konec. Vzdrži, saj nisi edini, ki preklinja sam pri sebi.« Takšne in drugačne, vendar podobne misli so že marsikomu brzele po glavi, ko je s prostovoljnimi delom skušal zbiti ceno novega telefonskega priključka za kak dragoceni dinar.

Delovne akcije so postale že kar navada pri krajanih, ki bi radi imeli telefon. Pa ne samo delovne akcije. Tudi drogovi za telefonski kabel so sestavni del cene. In tako preklinjajo vsi. Verjetno je tako ta čas tudi na Razkrižju, ko se krajani s prostovoljnimi delom prebijajo do novih telefonskih priključkov. A ob preklinjanju se sliši tudi kakšna zbadljivka:

»No, Štef, sedaj bo delo verjetno lažje«, pravi nekdo sosedu Stefanu Nemcu, ki mu je telefon postal nujno, celo eksistenčno potreben, bi lahko rekli. Doma ima namreč popoldansko obrt in že premišluje, da bi se kar redno začel ukvarjati z njo, in tako smo ponovo pri telefonu: nujno je potreben za normalno življenje.

»Res je. Dosti laže mi bo, saj če se odločim za redno obrt, bom telefon potreboval za vsakdanje nujno delo. Ponudba, povpraševanje, raziskave o možnostih prodaje, iskanje cenejših surovin, vse to so sestavni deli dobrega gospodarjenja. In kaj mi bo to brez telefona.«

Druga plat telefonije

In tako smo pristali pri drugi plati telefonije. Nekoč so trdili, da potrebujejo telefon na vasi zaradi pravočasnega obveščanja o požarih, zaradi hitrejšega obveščanja živinozdravniku ali zdravniku... Danes pa je ta telefon potreben še za kaj drugega. Kdo lahko zatrdi, da Stefan Nemec iz Veščice ne bo svoje obrti tako povečal, da bi se pri njem zaposlil še kdo iz sosesčine. Kdo trdi,

da ne bo kdaj postal pravi podjetnik in postavil majhno tovarno. In to samo zaradi tega telefona. Le-ta je sestavni del napredka na vasi.

Ivan Golenko (predsednik gradbenega odbora): »Do konca junija bomo na Razkrižju imeli 170 telefonskih priključkov. O denarju pa raje ne bi govoril.«

Sicer pa — roko na srce: o tem »napredku« govorimo samo še pri nas, kajti sodobna tehnologija je telefon uvrstila že med zastarele tehnične naprave. Danes uporabljajo v sodobnem svetu za medsebojno komuniciranje že vse kaj drugega kot telefon. A, dokler bomo tako zaostajali, bo takšna povezava edini možen način.

Kako do telefona?

Ob znoju je vsekakor potrebno še veliko drugega dela. To je po-

trdil tudi Ivan Golenko, predsednik gradbenega odbora, ki se je prirnil do kroga klepetavcev: »Fantje, to kar počenjamo, je le delček vsega, kar je bilo potrebno pripraviti za telefon. Ne zavedate se, koliko papirnate vojne, koliko poti od vrat do vrat za pogovore s posamezniki je bilo potrebno. Koliko prepričevanja ljudi, da bodo dali še dodatni denar. Glejte: telefon bomo napepljali po vsej krajevni skupnosti: Razkrižje, Šafarsko, Gibina, Veščica, Globoga, Šprinc. Za tiste, ki so bolj oddaljeni, bi bili stroški tako veliki, da se nihče ne bi odločil za akcijo. Zato moramo biti tudi malo solidarni. Mi, ki imamo hiše bližje centrali, bomo plačali nekoliko več, drugi, ki so bolj oddaljeni, pa nekoliko manj. Tako bodo tudi ti bližje svetu.«

In tako se vrstijo sogovorniki. Eden za drugim. Tem jim nikoli ne zmanjka, zmanjkuje jim le časa. Ponovno bo treba prijeti za delo, kajti če želijo telefonirati že konec junija, bodo morali pohiteti. A kaj, ko jih nato čaka že novo delo: priprave na odkup zemljišča za mrliško vežico, začetek gradnje le-te, asfaltiranje cest...

Dušan Loparnik

UREDITEV OKOLICE SPREMINJA OBNAŠANJE LJUDI

POTOK JE BIL NEKOČ ODLAGALIŠČE SMETI

Kobilje, vasica, stisnjena med državno mejo z madžarsko in velikimi gozdovi med Dobrovnikom in Svetim Martinom, kot se imenuje vinogradi pri Kobilju, leži v majhni dolini ob potoku, ki nosi ime vasi. Kobiljanski potok izvira nekje na Goriškem, teče skozi vas in kmalu prestopi madžarsko mejo. Nekaj časa teče onstran meje, pri Mostju pa spet zavije na našo stran, nadaljuje svojo pot ob Lendavi in se pod njo izliva v Ledavo. Kobiljanski potok je bil v preteklosti velikokrat reguliran, njegova struga se je z leti spreminjala. Te spremembe je povzročil oziroma opravil človek, zdaj bolj, zdaj manj uspešno. Zadnja velika sprememba se je zgodila pred desetimi leti, ko so strugo potoka pod Lendavo speljali v Ledavo. Potok je v preteklosti velikokrat poplavljal, prizadejal veliko škodo zemlji, ki leži ob njem, bil pa je in ostal bo vedno potok, ki je služil ljudem ob vsakem času v dobrem in slabem.

Kobilje je vas, ki vleče svoje korene že v leto 1300. Takrat je omenjeno v prvih zapisih. Omenjen je tudi potok Kobula. Čudno je to Kobilje na obeh straneh potoka, ki je kot neka žila življenja vasi. Na levem in desnem bregu so rasle hiše, ljudje so gradili mostove, sprva lesene, da so lahko prišli drug do drugega in seveda na svoje njive. Stari Kobiljančarji pravijo, da je bilo na potoku nekoč osem mostov, pa še nekaj brvi, za pešce. Danes je seveda drugače, mostov je manj, pa so zato solidnejše grajeni. Na potoku sredi vasi je nekoč stal velik potočni mlin, znan daleč naokrog. V njem so ljudje mlieli svoj s težavo pridelani pridelek, zakaj kobiljanska zemlja ni preveč radodarna. Potok je bil nekoč odlagališče smeti, bil je zaraščen, v svoji strugi je skrival smeti, ki so jih ljudje metali vanjo. Na sredino nekoč ni bilo toliko »dobrot« industrije kot danes, ni bilo strupov, gnojil, škropiv, plastike in druge šare, ki nas dandanes »osrečuje«. Kljub temu je bil potok poln starih loncev in druge ropotije. V šali so vaščani dejali,

da se zaradi zaraščenosti potoka smeti ne vidijo, so skrite pred očmi in zato nikomur v napoto. Potok bi bil še naprej in vedno bolj onesnažen, če ne bi pred nekaj

leti zabrnili stroji in ga začeli čistiti. Nastala je nova struga, grmovje so posekali, drevje porušili, dno potoka razširili. Ljudje so sprva zelo skeptično gledali na

Po regulaciji Kobiljanskega potoka so se spremenile tudi navade ljudi. Potok ni več odlagališče smeti in odpadkov.

početje tistih, ki so opravljali ta dela. Marsikoga je zaskrbelo, kam bo z odpadki. Ko je bila regulacija končana, so bili vsi zadovoljni, okolica je bila veliko lepša kot prej, voda v potoku je bila čista. Ljudi, ki ob potoku živijo, je bilo sram, da bi vanj metali smeti, pa tudi sosed čez potok bi lahko to opazil. Regulirani potok je spremenil tudi obnašanje ljudi, bolj pazijo na čistočo, spoznali so, da je od njih samih odvisno, v kakšnem okolju živijo.

Z regulacijo potoka so dobili posebno pregrado, v kateri se zbira voda za potrebe gašenja morebitnega požara. Žal je v Kobilju reguliran le del potoka, vaščani si želijo, da bi bil urejen tudi drugi del. To je le majhen zgled, kako se s posegom v naravo spremenijo navade ljudi, kako postane varovanje okolja vsakdanja skrb ljudi. Žal je takih zgledov sedaj še malo.

lip
bled

lesna industrija

64260 Bled / ljubljanska c. 32
telefon: (064) 77661
telegram: lip bled
telex: 34525 yu lipex

- VRATA VSEH VRST
- NOVO: PROGRAM ŠTILNIH VRAT
- IZREDNA KAKOVOST — ŠIROK IZBOR
- UGODNI KREDITI — ZA GOTOVINSKO PLAČILO

do 20 % POPUSTA!

OPAŽNI SISTEMI — NOVOST
V GRADBENIŠTVU — IZVOZNA KVALITETA!

Informacije: tel. (069) 22 941, Lip Bled, trgovina
v Murski Soboti, Cvetkova ulica.

Troje ohranja človeka na svetu: sejati, žeti, jesti.

Čudežna polja

Le kdo jih ne pozna — čudežnikov, ki prepevajo za najmlajše, mlade in nekoliko starejše. Saj se spomnite pesmi: Tike tike začke, Ata, mama, Poštar zveni samo dvakrat, I love you, do-der si tu, Cvetje v jeseni, Tirili tirilo, Solit se pojdi in drugih. Če ste mlajši po letih, vabljeni ob 18. uri, sicer pa ostanejo tanje z nami še dlje.

Simona Weiss

Ekstravagantna pevka zabavne glasbe, dekle, ki ve, kaj hoče, in tudi, kaj hočejo poslušalci. Za skladbe, ki jih izvaja, piše besedila sama, avtor glasbe pa je Goran Šarac. Pevka je prepričljiva v izvajanju, nemalo pa je tudi tistih, ki občudujejo njeno lepoto. V večernih urah boste lahko z njo prepevali Padla je zadnja solza, Pesem v meni, to si ti, Reci mu veter in druge.

Vinko Šimek-Jaka Šraufciger

Magnet

Nihče kot Magnet — na prireditvi od 13. do 24. ure. Bodi srečna Julija, Hudo mi je, Potujem drugam, Še te sanjam, Piši, piši mi, predvsem pa Oženil se bom. Zdajle ste se zagotovo prepričali, da prireditve ne boste zamudili. Recite samo: »Draga, odi, ka ne zamidiva — ob eni se že začne!«

RŽ Jaka, lojtro brž — sambel Rž bo ljubil zabaval od 18. ure zno v noč.

Miki Roš

NOVA IN NAJUGODNEJŠA DISKONTNA PRODAJA V MURSKI SOBOTI!

V Potrošnikovi diskontni prodajalni v Kidričevi ulici (pri katoliški cerkvi)

CENEJE KOT DRUGOD!

● prodaja alkoholnih in brezalkoholnih pijač in živil ter galanterije ● izredno ugodni nakupi za gostince, obrtnike, obrate družbene prehrane, ustanove, društva, skratka, za vse, ki bodo kupovali večje količine blaga

- možnost nakupov z gotovino, čeki ali virmanji
- dostava na dom
- tedenske poskušnje

VELETRGOVINA

Potrošnik

Odprto od 7. do 17. ob sobotah od 6. do 12. ure

Telefon: 21 511, 25 511

KAR JE RES, JE RES, PRI DISKONTU GRE ZARES!

Danijel

Dovolj je spomniti na Danijelovo 4. mesto na Evroviziji in skladbo Džuli. Pričakuje vas od 18. do 22. ure.

Duško Lokin

Da te vidim, pa da ozdravim — besede, ki so dovolj, da boste na prireditvi zagotovo že ob 13. uri, sicer boste nastop Duška Lokina zamudili.

TRIM

S PEVKO DRAGICO KOVAČIČ

Trim s pevko Dragico Kovačič na naši prireditvi že popoldne.

Ivan Kramberger

S posekom prvega drevesa se je civilizacija začela, s posekom zadnjega se bo končala!

prirediteljev ZA NAŠ RADIO-RMS

seveda ste se spomnili. Antelje narodno-zabavne glasbe dalje, in če boste želeli, še po-

**Čarodej, lutke
in voda
v bazenu
za najmlajše**

**Jože Rituper-
Dodo**

Predprodaja vstopnic:

- Vestnik-Radio, Slovenijaturist, Recepcija hotela Diana, Kino Park v Soboti
- Recepcija hotela Grozd v G. Radgoni
- Uredništvo Népújsága v Lendavi
- Integral Sap Turbus v Ljutomeru

**Marijan
Smode**

Neumorni pesnik za mlade ženske duše, ki privablja na koncerte Marine, Andreje, Roze, Angeline, Jožice, Cvetke, Ančke...

Jože Brunec-Džouži

**Žrebanje vstopnic
in srečelov —
od potovanja do
praktičnih nagrad**

Jani Žilavec

**Geza Farkaš-
Geza**

Prerod

Le kako bi jih označili? Zabavljaki, na-
rodinjski ali še kako drugače. Prerod —
tanjje vedno svežih idej in dobre zabave.
ve. Zagotovo boste lahko z njimi zapeli
Felko, štekino frajtonerico in druge po-
poldne in pozno v noč.

**Martin
Sagner-
Dudek**

Radijski prenos

**Čarodej
Binč**

Snežna kraljica

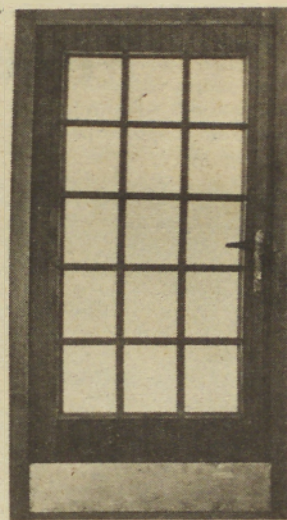
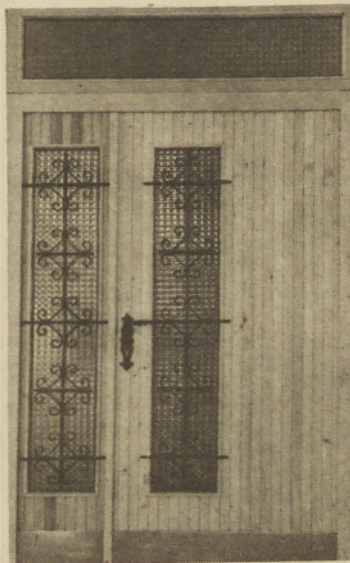
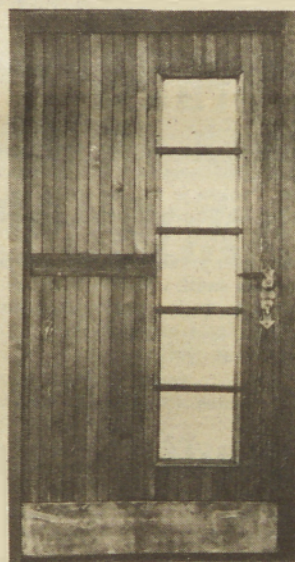

Mlada rockovska skupina iz Maribora vas bo zabavala že ob 14. uri.

Da boste sili
in napiti,
bo skrbela
Diana

Pokrovitelji:

Paloma, Sladko-
gorska, Sladki Vrh
PGP, Ljutomer
Gorenje Elrad,
G. Radgona
Ina Nafta, Lendava
Jelovica, Škofja
Loka
Veletrgovina Po-
trošnik, M. Sobota
Brest, Cerknica
Solidarnost,
M. Sobota
Komunala, Murska
Sobota

20% POPUST
za gotovinsko plačilo
6 mesečni KREDIT
BREZPLAČNI PREVOZ
za večje nakupe

**IZREDNO
35% GOTOVINSKI
POPUST**
za standardna
vhodna
in garažna
vrata

- okna TERMOTON in JELOBOR SU
- notranja, vhodna in garažna vrata
- polkna, rolete žaluzije
- montažne stene
- vrtno garniture
- dopolnilni program

JELOVICA

Lesna industrija 84220 ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58, tel.: (064) 831 241, telex: 34579 yu lijel, telefax: 064/632 261, Predstavništvo MURSKA SOBOTA, Cankarjeva ulica, tel.: (069) 22 921

Kdor ne vzdrži ravnotežja v naravi, ga izgubi tudi v sebi.

Osa je bosa

Naša osa je vedno bosa. Nikoli nima čevljev, saj bi se v njih izgubila. Osa je res bosa. Kar prepričaj se in poglej! Samo sosedova muha, ki rada kuha, je obuta. Pogledaj, pogledaj, a se ji ne smeji! Naša osa pa je bosa!

Jasna Kramar, 4. b,
OŠ Velika Polana

Cigareta

Cigareta je zvitek tobaka, ena stran je za ogenj, druga pa za bedaka.

Naučil si me ljubiti, obenem pa še kaditi. Zdaj imam oboje — zaradi tvoje slabe vzgoje.

Boštjan Cigut, 7. a,
OŠ Karel Destovnik-Kajuh,
Murska Sobota

Zelena narava

Pri odprtem oknu sedim in gledam, gledam na dvorišče. Pred mano je le zelena trava in drevesa, ki imajo že dolgo zelene liste. Sije sonce in piha lahen vetrič. Oh, kako me vse to privablja v zeleni raj! Vse bolj imam občutek, da me zelene veje jabolane, ki je tik pred oknom moje sobe, vse bolj privabljajo in mi govorijo: »Pridi, pridi v mojo senco, tu ti bo lepše in prijetnejše!«

Toda ne vem, kaj me zadržuje v prosti sobi, kjer skorajda ni življenja.

Morda to, da lahko gledam stene, ki so polepljene z bravovci?

Morda pa to, da mi, mladi, skorajda več ne poznamo zelenega raja in svežega zraka?

Izidora Radikon, 7. a,
OŠ Drago Lugarič, Lendava

MAJ

Cvetoči mesec maj, to zares je pravi raj. Vso naravo oživi, vse zaspance prebudi.

Pisana je travniška preproga, na njem otroška poskakuje žoga. Sonce greje in se smeje, naše igre ne poznajo meje.

Lea Čiček, 5. b,
OŠ Štefan Kovač, Turnišče

Mesec maj —

to je pravi direndaj. V šoli nas učitelji sprašujejo, kajti počitnice se približujejo.

Radi bi bili učenja prosti, saj maj mesec je radosti. Zunaj toplo sonce nas privablja in znanje iz naših glav odganja.

Potem je tu še 25. maj, ki je za mladino pravi raj. Zato pleši, poj, igraj, da vsak bo vedel, zdaj je mesec maj.

Melita Panker, 8. b,
OŠ Bakovci

Na delovni praksi

Obiskujem sedmi razred osnovne šole. Pred nedavnim smo imeli obvezno delovno prakso.

Bil sem na vrtnariji v Murski Soboti. Praksa je trajala teden dni. Delal sem 7 ur dnevno. Z delom smo začeli ob 7. uri. Med delom smo dobili tudi malico.

Na vrtnariji sem spoznal različna dela: sajenje sadik, grmov, drevja in okrasnih rastlin. Pomagal sem pri pikiranju sadik v lončke in pri sajenju grmov. Delo je zanimivo, obenem pa si na svežem zraku. Delavke so bile do nas prijazne. Pokazale so nam vse, česar nismo znali.

Na vrtnariji bi se želel zaposliti. Delo mi je všeč.

Andrej Ficko, 7. raz.
OŠ Prekm. brigade, M. Sobota

Moje mnenje in pogledi

25. maj 1987, dan mladosti. Kako živo se ga spominjam. Preživela sem ga v Srbiji. Takrat sem imela to srečo, da sem bila med učenci, ki so obiskali pobrateni Paracin. Spomini so živni Julija, pri kateri sem bila v gosteh, se še vedno oglašajo. V nekaj dneh se je med nama stikalo prijateljstvo, ki še traja. Tako rada se spominjam teh dni. Dve leti sta minili od takrat.

Poslušam radio. Spet neprijetne vesti o dogajanjih v naši družbi, ki vzbujajo strah. KOSOVO. Najprej demonstracije, stavke, razprtije med srbskim in albanskim prebivalstvom. Ulični nemiri, izredno stanje, streljanje — žrtve.

Razmišljam. Šele 14 let imam.

Iz zgodovine poznam krutosti vseh vrst, ki so jih preživljali narodi Jugoslavije. Se bo zgodovina ponovila? Zakaj obtožbe med narodi? Srbi napadajo v časopisih Slovence, mi obtožujemo njih. Bolj ko razmišljam, bolj sem zmedena. Komu naj verjamem? Mar ni kje prisoten tudi pohlep po oblasti? Ne razumem ljudi. Zakaj sovraštvo med narodi, med republikami, ki so združene v Jugoslavijo?

Poslušam pesem. Opeva bratstvo, prijateljstvo, srečo. Kot da je vse lepo ostalo smo še v pesmi. Kje je lepota življenja, sreča tam, kjer ne upaš na ulico, kjer ne veš, če ti je sosed sovražen, kjer rožlja orožje?

V naši državi je gospodarska

kriza in vedno večje siromaštvo. Delavci imajo nizke plače. Marsikdo ne ve, kako bo preživljal družino iz meseca v mesec. Mar takemu v borbi za kruh še ostaja misel na mitinge, demonstracije? Ali pa ga prav brezupen položaj, ko nima zaposlitve, žene na cesto, da pozabi na tegobe vsakdanjika? Je rešitev zanj in še za koga v tem, da kaže svoje sovraštvo proti drugim? Prav gotovo ne. Vsak bi moral delati z veseljem, z zavestjo, da s tem, če dobro dela, ustvarja možnosti, da bodo imeli zaposlitev tudi drugi. Vendar pri nas povsod ni tako. Ali pa ne znamo biti več skromni? Sama sem o siromaštvu, pomanjkanju hrane in obleke in drugega slišala le iz pripovedovanj babice. Se mi mar pomanjkanje obeta sedaj, ko bi se morala začeti izobraževati za poklic in se veseliti dela? Upam, da ne.

Prepričana sem, da bo zmagal razum, da ne bo več nemirov in sovražnosti v naši državi in da ne bo siromaštvo še večje. Rada bi zaklicala vsem: Bodimo prijatelji, ne glede na narodnost! Vse- limo se življenja, saj je lahko tudi mirno in lepo!

Spet mislim na Julijo. Moram ji napisati pismo. Vem, da ga bo vesela. Upam, da bo v počitnicah prišla k meni na obisk; tako je ljubila. Želim, da bi vsaka deklica in vsakdo, tudi odrasli, imel tako Julijo, kot jo imam jaz. Potem bi bil morda most prijateljstva med narodi bolj trden.

Saša Lutarič, 8. a,
OŠ Karel Destovnik-Kajuh,
M. Sobota

PIŠE: FRANČEK ŠTEFANEC

RIŠE: ŠTEFAN ČERVEK

»Da ne boste govorili, da sem skopušna!« je smeje rekla gospodinja in začela nositi na mizo meso iz tunke in domači kruh.

Krajnceva sprednja hiša je bila prostorna. Starejše ženske so posedle na klop ob peči, fantje so se stisnili k dekletom ob mizah, za korajžo zvrnili nekaj kozarcev vina, zgrabili dekleta pod pazduho in zaplesali po hiši, da se je kadilo od poda.

Mlinarjevi dekleti nista plesali, ker se to ne bi spodobilo. Med njiju je sedel Krajncov hlapec. Smrdel je po hlevu, saj je v njem podnevi delal in ponoči spal in dekletoma je bilo nerodno, da sedita z moškimi, ki nima ne grunta ne želarije.

Ženske ob peči so ogovarjale plesalce, tuhtale, kateri bo katero oženil, koliko dote bo imel in kakšnega ima v hlačah. In krohotale so se in se zgrozile.

»O, Jezus Kristus, o čem govorimo. Vidite, kaj vino napravi!«

In hlapec je robato nadlegoval dekleti, dokler se mu nista nerodno izmuznili in s Tiliko in Nežo odšli proti domu. Tilikin kašelj bi motil plesalce.

Spodaj pod zajzo je bila Ročica zvita kot kača belouška. Blížala se je cvetna nedelja. Jelše so rastle ob Ročici. Vitke, visoke in vrbe so jim delale družbo. In popki na vrbovem šibju so se napenjalili, pokali, in mačice so se pokazale, nežne, mehke, da so jih dekleta rada božala.

Fantje so prišli k Ročici rezat pintove veje. Tiste z najlepšimi mačicami in z rdečih vrb. In doma v priketu so napravili butare, majhne, velike in še večje za tiste, ki so se hoteli v cerkvi posebej postaviti. Naredili so jih še za Nežkine ženske in za mlinarjevi dekleti. In Katika je bila presmeca vesela, Katika pa se je skoraj skregala, češ da se butari ne reče presmec, temveč pegelj.

Na cvetno nedeljo je bilo nebo sinje in sonce je sijalo, da sta se veselila zemlja in človek. Z vseh koncev so se bližali Sveti Trojici fantje s črnimi klobuki na glavah, prazne oblečeni in z butarami na ramenih. Šla so dekleta, ženske, pokrite z belimi svilenimi rutami, in starejši moški, povsod je bilo videti mačice, brinje, oljčne vejice.

Nihče ni pomislil, zakaj nosi snop prebujajočega se šibja v trojiško cerkev.

»Tako so delali vsi naši od vekomaj in zakaj ne bi še mi!« je rekel kmet Krajnc, vzel velik presmec in se nasmehnili sinovoma, ki sta ga posnemala.

To je bilo v ljudeh. Morda bo župnikov blagoslov pomagal, da bo polje bolj obrodilo, da ne bo toče, da bo krava imela zdravega telička in da bo sreča pri hiši.

Mlinarjevi dekleti sta zataknila presmec za tram pod streho in si zaželeli zdravja. Sledili so si dnevi, drug drugemu podobni. In tu in tam je vstopil v monotonost moški, ki je prišel pomagat mlet. In vedno več jih je prihajalo in postajali so dekletoma nadležni, da so morali stopiti vmes sosedova Neža, Krajnceva in oče Tonitz, ki je ostajal pri hiši kak teden. Ni ga bilo med fanti dovolj poštenega ali z nekaj več krajcarji. Ne, ni bilo pravega snubca. Krepega in poštenega moškega, ki bi bil mlinu potreben.

V soboto pred veliko nočjo je dišalo iz hiš po belem kruhu, šunki, ženske so barvale jajca. Iz omar v prednji hiši so jemala dekleta košare, umetelno spletene iz olupljenega šibja in praznično poslikane z rdečimi in plavimi resami. Notranjost so pokrila z belimi prti, posejanimi s pisanimi rožami, ki so jih vezle v razpotegnjenih zimskih večerih. In prti so bili veliki, da so lepo prekrivali še dobre, ki so jih ženske odnesle blagoslovljat v trojiško cerkev, h Golobovi kapeli, k Plojevemu križu v Zgornje Verjane in drugam po zaselkih.

Trojiške frančiškane in ministrante so vozili kmetje s kočijami k pisanim oltarjem, kjer se je klečalo, molilo in blagoslovljalo darove narave. In navada je bila, da se po blagoslovitvi duhovščino in ministrante bogato pogosti pri najbližjem kmetu.

Na veliko noč so fantje streljali z železnimi možnarji, kurili so kresove in otročad je tekala naokoli bosa. Dišalo je po pomladi. In jedli so dišečo šunko z belim kruhom in lupini lepo poslikane pisanke. Pri bogatih in revnih je bilo tako, čeravno so slednji stradali še dolgo zatem. In otroci so hodili k tetam in botram in prinašali domov hleboce belega kruha.

Bilo je, kot da je bil tiste dni v dolini Ročice drugi svet, drugačen čas. Prazničen, bolj pošten za bogate in revne, za želarja in kmeta, patra in hrastovskega grofa. Vsi so jedli blagoslovljene dobre, da jih je tiščalo v želodcih. Mnoge vsaj takrat do sitega.

Koncem aprila je bilo in kot se je začel, se je naltv tudi končal; kmalu je na jasnem nebu posijalo sonce. Voda je tekla po blatnih kolnikih, po poteh, ki so jih globoko v ilovici pustili za seboj kmečki vozovi, ki so privlačili zrnje v mletje. Slive so cvetele in popki na jabanah so se odpirali in nežni cvetovi so kot gologlavi dojenčki ležli proti soncu in dežne kapljice so se kot biseri lesketale na listju.

Strnišev grebenjak se je enakomerno vrtil in po njegovih loputih je odtekala od dežja skaljena voda. Pri mlinu je bilo tega večera in ponoči vese-

lo. Mlet je prišel pomagat Nanti Žel iz Zibot. Nikomur se ni mudilo spat, ne dekletoma in ne staremu Tonitzu. Nanti je bil prijeten možak in šale je klatil, da so se od smeha solzile oči. In znal je ljudo potolažiti, jim vliti pogum. To je bil balzam za mladenki, ki sta poznali preveč žalosti.

Mletja je naučil Nantila Jožef Tonitz v Zelenikovem mlinu v Spodnjih Verjanah. In tja so vozili zrnje Ketiševi iz bližnjih Zibot. Nanti, pravzaprav stric Nanti, se je zatreskal v Ketiševo Mičko, mojo teto, in vzela sta se nekaj let pozneje.

Črnolasi Cigan je igral na violino. Do srca je segal njen zvok, prodiren, nežen, zasanjan, žalosten. Katika je sedela zadaj na vozu. Solze je imela v očeh, solze slovesa, in brod, na katerem je stal voz, je počasi drsel čez Muro.

Zvonček v mlinu je pričel vabiti strica Nantila, da nasuje v grad pšenico in zbudila se je Katika, ki je zadremala ob krušni peči. Sanje so utonile v temino, droban nasmešek je šel čez lice dekleta ob misli na Nantlove šale. In kmalu za tem se ji je za trenutek stemnilo pred očmi in slabost jo je obšla. Lezla je skupaj in Katika ji je nežno in vsa zaskrbljena brisala znojno čelo.

»Spat boš morala, jutri pa grem po zdravnika!« ji je rekla.

»Kaj je novega tam doli pri Ročici!« je vprašal okrajni zdravnik zbegano Katiko Tonitz, ki se je nerodno bližala kočiji, v katero sta bila vprežena vranca in je stala pred zdravnikovo hišo sredi Trojice, ob njej pa je stal Kraigher. In še preden je dekle odgovorilo, je zaslišalo:

»Malo, samo malo počakaj!«

Spredaj je sedel kočijaž, zadaj v kolesju pa je bil suhljat gospod z brki, udobno zleknjen na z usnjem prevlečen sedež, noge je imel zavite v toplo odejo.

»No, Ivan, še enkrat ti želim srečno pot. In ne pozabi na nas tu doli na meji. Veš Cankar, Trojčani bodo nekoč še ponosni, da si nekaj časa živeli med njimi,« je dejal Kraigher odhajajočemu.

In prti so bili veliki, da so lepo pokrivali še dobre, ki so jih ženske odnesle blagoslovljat v trojiško cerkev ...

Gospa Kraigherjeva in otroci so mahali z rokami za kočijo in Cankar se je ozrl po oknih v prvem nadstropju zdravnikove hiše in se srečal s pogledom Brnčičeve, zdravnikove služkinje.

Veliko ljudi je prišlo, od blizu in daleč, tudi sosedniki iz Kroga so bili med njimi. Mnogi so prišli iz usmiljenja do Katike, ki je zdaj ostala sama pri hiši. Kropili so pokojno, za večno spečo Katiko, katere glavo je krasil venec iz belih povoščenih rož, spomin na birmo. Sosedova Neža jo je oblekla v dolgo belo obleko, sicer pa je bilo tokrat v Strniševi prednji hiši vse v belem. Belo pregnjen mrtvaški oder, bela krsta in rože iz belega krep papirja.

Krsto so nesla belo oblečena dekleta. Maj je bil in dreve je cvetelo in neka ženska je rekla:

»Revica, tako zgodaj jo je Bog poklical k sebi. Ji je že bilo tako usojeno ... Angeli v nebesih je bodo veselili, saj je bila še devica.«

Katikin oče Jožef Tonitz se je odločil, da bo prodal Zelenikov mlin in se bo preselil k hčerki v Trojico. Življenje mu je šlo h koncu, čutil je počasi prihajajočo smrt.

Katika je bila po naravi inteligentna, potrpežljiva, razumevala. Življenje ob Ročici, trdo in neizprosno, jo je utrdilo, in smrti, ki so se vrinjale v njen vsakdanji prepogosto, so jo napravile kleno, jemala jih je kot del neizprosnega življenja. In sedaj je postala lastnica mlina, zemlje in gozda v Oseku. Tega ni bila posebej vesela, a zgodilo se je samo po sebi. Uradniki so jo povabili na sodišče k Svetemu Lenartu in gospodje z naočniki in v črnih gvanth so jo postavili pred dejstvo.

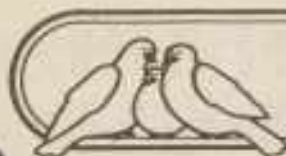
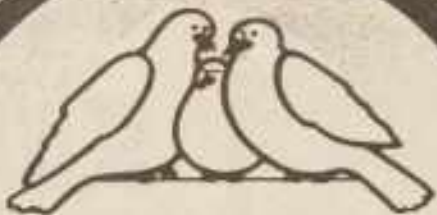
»Vase je, Katika Tonitz, in skrbno gospodari-te!« so ji rekli.

Katika je nameravala vzeti hišni ključ izpod cvetličnega lončka na oknu ob vhodnih vratih. Ni ga bilo in privzdignila je še drugo rožo — in ključ je bil tam.

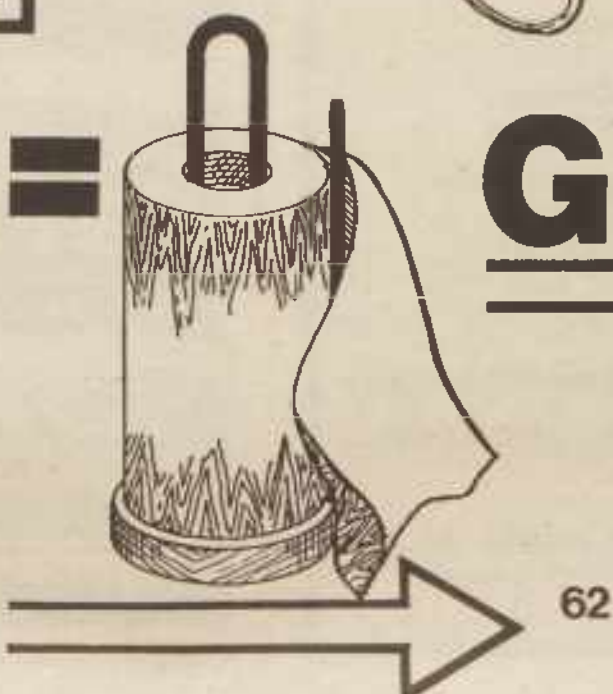
»Čisto sem zmedena, niti ne vem, kam sem spravila ključ,« je rekla sama sebi. Navada je bila, da so puščali ključ na tem oknu, odkar je pomnila. Sosedje so bili poštene, sicer pa, kdo bi nosil velik železen ključ povsod s seboj?

(nadaljevanje prihodnjic)

paloma®

paloma®

**NAGRADA
ZA VAS
od 20.V.
do 30.VI.**

GRATIS

**marketing
paloma
sladki vrh**

62 214

IVO OREŠNIK

PRED SEDEMDESETIMI LETI JE NASTALA JUGOSLAVIJA

4

MURSKA REPUBLIKA

Antanta se je odločila, da s pomočjo Čehoslovaške in Romunije zatre madžarsko revolucijo. Konec aprila 1919 so se romunske čete že bližale Budimpešti, intervencijske čete so resno ogrožale Madžarsko sovjetsko republiko. Enotnost med komunisti in socialdemokrati se je krhala, v državi pa krepila tudi kontrarevolucija. Ta je najprej izbruhnila prav v Slovenski krajini. V začetku aprila 1919, so v županiji Zala snovali načrte proti sovjetski oblasti in organizirali protirevolucionarne ilegalne skupine. Pridobili so somišljenike med oficir-rdečih posadk v Lendavi, Čentibi, Pincavi in Petišovcih. Na velikonočni ponedeljek 21. aprila 1919, pa je v Lendavi prišlo do protikomunističnega puča, ki sta ga organizirala Bela Fangler in Jenő Sebestyén iz Zalaegerszega. Nekaj oficirjev-pučistov je z vojniki zasedlo pomembnejše objekte, železniško postajo, pošto in druge javne zgradbe ter aretiralo člane lendavškega direktorija Ernija Reiterja, Ferenc Mikola in Lajosa Halasza. Zajeli so dva politkomisarja in nekaj vidnejših komunističnih pripadnikov. Med ljudi so vrhli lažno vest, da je v

Železne županije dr. Obala in vztrajal, da tvori celotna Vendska krajina samostojno županijo.

Obal je molče prenesel to ponižanje, tudi v Budimpešto ni javil te Tkalčeve nepokorščine. Pač pa je že 14. aprila 1919, izdal članu soboškega direktorija Jožefu Fülekyju izkaznico, s katero ga pooblašča, da kot tajnik političnega poverjenišva Slovenske krajine povsod nastopa v imenu soboškega direktorija oz. poverjenišva. S tem je Tkalček dobil nezaupnico, Füleky pa vodilno vlogo v direktoriju. Dvotirnost v delu soboškega direktorija se je še poglabila. Tkalček seveda ni uresničeval avtonomije Slovenske krajine v korist narodnostnih pravic Slovencev, teh sploh nikoli ni omenjal, za avtonomijo pokrajine se je zavzemal, da bi okreplil svoj osebni vpliv in oblast. Kdo je pravzaprav bil Vilmoš Tkalček? Doma je bil iz Turnišča in pred prvo svetovno vojno učitelj in Kleklov organist v Črenšovcih. Jeseni 1914, se je prostovoljno javil v vojsko. Oficirski čin in odlikovanje je dosegel v enoti, kjer so pretežno služili Prekmurci. Padel je v rusko ujetništvo, odkoder se je leta 1917, vrnil s hromo levo roko zaradi prestreljene ključnice. Imel je čin honvedskega nadporočnika. Po vrnitvi iz ujetništva je poveljeval oddelku Karolyjeve obmejne (policijske) čete in bil eden najhujših preganjalcev kmečkih upornikov. Tako je dal novembra 1918, v Medžimurju obesiti in postreliti nad sto upornih kmetov. V marcu 1919, se je pridružil revoluciji in postal zaradi zveze z Belo Obalom njegov namestnik v Slovenski krajini. Tkalček je bil zagrižen madžaron, ki niti s svojo materjo ni hotel govoriti slovensko. Poročil se je z Margitko Ano Priszler, učiteljico v Odrancih. V razburkanih časih po prvi svetovni vojni se je ves vrgel v politiko in se, čeprav navaden učitelj, povzpela v vrh političnih dogajanj v Prekmurju, ob tem pa kar na tekočem traku menjaval režime in zaveznike. Vedno je bil pri tistih, ki so imeli oblast, tako ga opisuje Miško Kranjec. Miroslav Kokolj pa k temu še dodaja, da je Tkalček kot komisar spretno izkoriščal obmejni položaj direktorija do Avstrije in Jugoslavije. S svojim tovarnjakom je pretihotapil vagone različnega blaga, visok dobiček pa delil s svojimi vojniki-mornarji, s tem da je sam obdržal največji delež. Premožanje mu je raslo, opremil si je lepo stanovanje, kupil klavir, soprogo pa na veliko oskrbel z garderobo, kar je presegalo vse takratne buržujske pojme. To hudo bogatenje je povzročilo njegovo pogubo, za posledico pa je imelo, da se je Sobota seznanila tudi z manj prijetno platjo proletarske revolucije. Brž ko je kazalo, da Bel Kunu slabo kaže, je Tkalček začel pripravljati desni prevrat. Povezal se je s pobežlimi grofi na avstrijski strani, v svoje mreže pa ga je zapletel še protirevo-

lucionarni komite na Dunaju, ki je pripravljaj restavracijo Habsburžanov ter ustanovitev nove katoliške podonavske države. Tkalček jim je bil dobrodošlo orodje za svoje cilje. Rdeča budimpeštanska oblast je kmalu spoznala, da s Tkalcem ni vse tako, kot bi moralo biti. Poslala je dva preiskovalca, ki pa so ju Tkalčevi vojniki preprosto odpravili in onemogočili aretacijo. Ko pa bi morali na višji ukaz Tkalcu zvesti vojniki oditi iz Prekmurja, se je dokončno razšel z budimpeštansko vlado. Jasno mu je postalo, da se dolgo ne bo več obdržal — postal je kontrarevolucionar. Tako je Tkalček 29. maja 1919, po enotedenskih pogovorih s protirevolucionarji v Avstriji ob enih ponoči v sobi Benkovega hotela Elefant sklical člane sovjeta Slovenske krajine na izredno sejo. Od 48 članov jih je prišlo na sejo 12. Razložil jim je svoj pustolovski načrt: predlagal je odcepitev prekmurske županije od madžarske sovjetske republike in razglasitev neodvisne socialistične Murske republike. Zagotavljal je, da lahko računajo na avstrijsko in jugoslovansko pomoč, da bo republika imela denar, ki bo imel vrednost glede na boljševiški ničvreden denar, da se veleposestniška zemlja ne bo odvzemala, kmetijskim delavcem pa obljubljal delo, da komunisti ne spoštujejo zakonske zveze in podobno. Navzoče člane sovjeta je uspel pridobiti za svoj načrt. Predsednik te republike je seveda postal Vilmoš Tkalček, to mu je bil cilj. Morsko republiko je Tkalček še istega dne 29. maja 1919, ob pol dvanajstih oklical z balkona hotela Dobray (sedaj Zvezda) v Murški Soboti. Po podatkih zgodovinarja dr. Nečaka se je tega oklica udeležilo nekaj tisoč Prekmurcev (nekateri omenjajo dva tisoč), predvsem Tkalčevi vojniki, uradništvo, trgovci in kmetje. Podatek o udeležencih bo prav gotovo še treba preveriti. Sama udeležba pa kaže na določeno podporo prekmurskega prebivalstva Tkalčevim zvijačam, vsaj toliko časa, dokler niso spoznali resnice. Na že omenjeni nočni seji sovjeta v Soboti je bil za poveljnika oboroženih sil Morske republike imenovan kapetan Pernetzky. Sprejet je bil tudi odlok, da se bo v prihodnje praznoval 29. maj kot narodni praznik nove republike. Istčasno so odločili, da pošljejo sporočilo o ustanovitvi Morske republike direktoriju Železne županije in ljudskemu poverjeništvu za zunanje zadeve v Budimpešto. To sporočilo je bilo v obliki telegrama poslano na oba naslova 31. maja 1919. in se glasi: »Čast mi je sporočiti vam, da smo na izrecno željo prebivalstva Slovenske krajine 29. tega meseca razglasili Morsko republiko, ki obsega območje županije Zala in Železne županije, na katerem živijo Slovenci. Razglasitev Morske republike temelji na pravici narodov do samoodločbe. Na podlagi pro-

grama internacionalne socialne demokracije za zgraditev našega socialističnega družbenega življenja prosimo za podporo Madžarsko sovjetsko republiko, s katero želimo živeti v najbolj prijateljskih sosedskih odnosih. Če bi Madžarska sovjetska republika z orožjem napadla Morsko republiko, moramo izjaviti, da bomo po potrebi sprejeli pomoč sosednjih imperialističnih dežel, do česar pa bi prišlo le v skrajnem primeru. Zahlevamo, naj enote madžarske sovjetske republike nemudoma zapustijo ozemlje Morske republike.« Tkalčev vojaški poveljnik je imel kar zavidanja vredno vojaško silo, neke vrste samostojno prekmursko vojsko, skupno okrog 1200 vojakov. Med njimi je bilo kakih 300 prostovoljcev z Goriškega in 36 oficirjev. Poleg pušk so imeli še 26 strojnic, 3 minomete in 2 topa.

Vilmoš Tkalček z ženo Margitko Ano Priszler.

S to vojsko je po razglasitvi republike razoroževal boljševizmu zveste vojake in prodiral proti Lendavi. Tkalcu so pri tem pomagali tudi meščani in kmetje iz nekaterih ravninskih vasi, ki so bili vneti za akcijo proti boljševizmu, misleč, da se bodo priključili k Jugoslaviji ali Avstriji. Veliki večini ljudi v Prekmurju pa ni bilo jasno, za kaj gre. Vlada v Budimpešti je proti upornikom poslala v Prekmurje bataljon predanih vojakov, boljševikov-kovinarjev. 2. junija so rdeče čete prodirale prek Goriškega v Soboti, pa tudi med Soboti in Lendavo se je razvila prava fronta.

Z balkona hotela Dobray je bila proglašena Murska republika.

Budimpešti izbruhnila protirevolucija, ter osnovali protirevolucijski tribunal. Iskali so pomoč tudi pri jugoslovanskih četah v Čakovcu. Pučisti so bili v telefonski povezavi tudi s somišljeniki v Belinih in Soboti. Toda komunistična oblast je bila še dovolj močna, da je ob pomoči soboškega direktorija zlomila upor v Lendavi. Se istega dne zvečer je bilo desničarskega puča konec. Kmetje so bili do upora zadržani. Skoraj vsi zarotniki so bili aretirani, nekaj jih je zbežalo. Organizatorji upora so bili 12. maja 1919, pred revolucionarnim sodiščem v Budimpešti obsojeni. Fangler in Sebestyén na smrt, a nato pomiloščena, preostali pa na zapor od dveh do dvajset let. Težave vladnega sovjeta v Budimpešti je s pridom izkoriščal tudi namestnik komisarja ljudstva Krajine slovenske Vilmoš Tkalček in si prisvajal vedno več oblasti. Že 3. aprila 1919, je odločno izjavil, da ne priznava odločb politkomisarja

Naravo premagamo tako, da se ji podredimo.

**PROIZVODNO GRADBENO
PODJETJE p.o. LJUTOMER**

OD IDEJE DO IZVEDBE

69240 LJUTOMER
ORMOŠKA C. 3
TEL.: (069) 81-137, 81-207
DIREKTOR: 81-533
ŽIRO RAČ.: 51930-601-10787

IZ NAŠEGA PROGRAMA STORITEV IN IZDELKOV VAM PONUJAMO:

- izdelavo idejnih projektov in kompletne projektne dokumentacije za družbeni in zasebni sektor, posebej vam priporočamo tipske načrte za stanovanjske hiše in počitniške hišice,
- izvajanje vseh vrst visokih in nizkih gradenj ter obnovo starejših objektov,
- izdelavo jeklenih konstrukcij in kovinskih izdelkov po naročilu, izvajanje vseh vrst ključavničarskih del na gradbenih objektih,
- izdelavo in prodajo betona in izdelkov iz njega,
- sami in z našimi kooperanti opravljamo obrtniška in instalacijska dela v gradbeništvu. Organiziramo nakup materiala, prevzemamo organizacijo ter opravljamo nadzor nad izvajanjem del.

DELA OPRAVLJAMO HITRO, KAKOVOSTNO IN PO KONKURENČNIH CENAH.

Poslovnim partnerjem in krajanom čestitamo za praznik občine Ljutomer.

NAKUP V ČAKOVCU SE VAM IZPLAČA!

Na oddelku s konfekcijo blagovnice MEDŽIMURKA v Čakovcu imajo pestro ponudbo

ŽENSKA KONFEKCIJA:

● krila ● obleke ● kostimi ● ženske hlače ● balonarji ● jakne

MOŠKA KONFEKCIJA:

● hlače iz džinsa, volne in bombaža ● suknjiči ● jakne in obleke

NA ODDELKU Z BELO TEHNIKO IN AKUSTIKO SMO POSEBEJ BOGATO ZALOŽENI Z VSEMI IZDELKI BELE TEHNIKE

NOVOST!

— Izdelki japonskega podjetja TEC: — hi-fi — dvojni in prenosni kasetofoni — barvni televizorji (ekrani 36, 42, 51 cm)

**KOMPLETNA
PONUDBA
AKUSTIKE!**

UGODNI NAKUPNI POGOJI: ● kredit na 4 mesece in odloženo plačilo s tremi čeki

Trigocentar

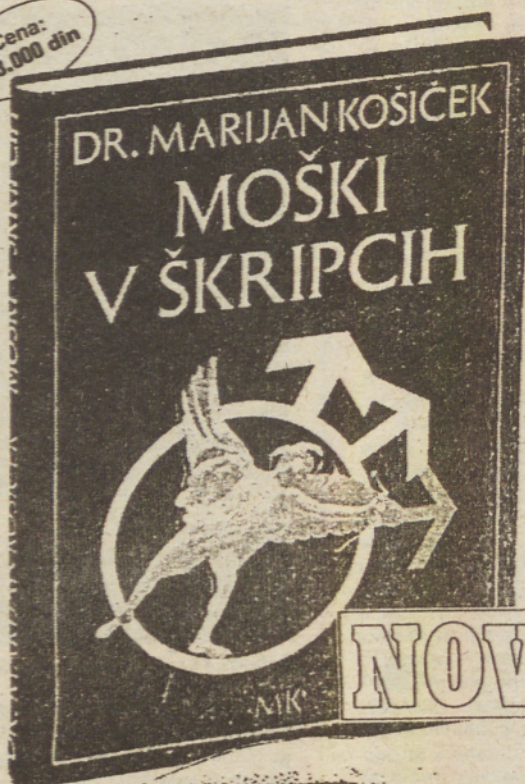
Vse informacije lahko dobite po telefonu: (042) 811-111.
Delovni čas: od 7. do 20. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure.

OHRANITE ZDRAVJE IN VITALNOST

**IZ TEH KNJIG BOSTE ZVEDELI,
KAJ LAHKO ŽE TO POMLAD STORITE
ZA SVOJE ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE**

**KAJ SE DOGAJA Z MOŠKO SPOLNO MOČJO
RAZUMETE GOVORICO SVOJEGA TELESA?**

Cena:
123.000 din

NOVO

Cena:
180.000 din

Dr. Marijan Košiček

MOŠKI V ŠKRIPCIIH

Zakaj pride moški v škripce? Kaj povzroča spolne travme in motnje? Kako prepoznati vzroke spolnih motenj? Na ta in druga vprašanja odgovarja dr. Košiček ne le na podlagi strokovnih dognanj, temveč tudi iz izkušenj strokovnjaka. Med drugim obravnava impotenco, homoseksualnost, vpliv različnih bolezni, alkohola in zdravil, spolno življenje starejših... Govori pa seveda tudi o tem, kako je mogoče težave odpraviti.

244 strani, trda vezava

ABC MASAŽE

Nazorne ilustracije in lahko razumljivi nasveti v tej knjigi angleških strokovnjakov vas bodo poučili, kakšna moč je v človeškem dotiku. Zvedeli boste, kako ublažite stres in napetost, kako odpravite glavobole in bolečine v križu. Ob tej knjigi se boste sprostili in pozabili na skrbi, naučili se boste govorico svojega telesa in dotika. V knjigi so predstavljene vzhodne in zahodne tehnike masaže.

189 strani, 470 barvnih fotografij in risb, trda vezava, format 17 x 24 cm

Knjigi lahko kupite ali naročite v vseh knjigarnah, pri naših založniških poverjenikih ali z izpolnjeno naročilnico, ki jo pošljete na naš naslov:

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA,
Titova 3, 61000 LJUBLJANA,

Prodaja po pošti.
Tel.: (051) 211-880.

M založba
mladinska
knjiga

NAROČILNICA 54 014 2340 00000

0 0 0 0
0 0 0 2 0 3

DA, naročam knjigo, ki sem jo označil(a) z znakom X
0182812 ABC MASAŽE — cena 180.000 din
0167235 MOŠKI V ŠKRIPCIIH — cena 123.000 din
Naročene knjige bom plačal(a):
po povzetju, ob prevzemu na pošti
v dveh zaporednih mesečnih obrokih brez obresti

Ime in priimek

Naslov

Poštna številka

Pošta

Zaposlen pri

Matična številka občane

Datum

Podpis

Ta naročilnica zavezuje založbo in naročnika. Morebitne spore rešuje pristojno sodišče v Ljubljani

JUDO — 23. MEMORIAL ŠTEFANA KOVAČA V MURSKI SOBOTI

Zmagala zagrebška Mladost, Murska Sobota tretja

V telovadnici OŠ Edvarda Kardelja v Murski Soboti je bilo 23. tradicionalno tekmovalstvo na pionirski in mladinski v judu za memorial Štefana Kovača, ki ga je pod pokroviteljstvom OK ZKS Murska Sobota pripravil soboški Judo Partizan. Na tekmovalstvu je sodelovalo okrog 350 judoistov iz 25 društev Slovenije, Hrvaške, BiH, Vojvodine, Kosova, Srbije, Avstrije in Madžarske. To množično tekmovalstvo je odprl predsednik organizacijskega odbora Tonček Kos, o pomenu prireditve pa je govoril predsednik OK ZKS Murska Sobota Ferdo Pihler ter med drugim povedal, da to športno srečanje nima le tekmovalnega značaja, temveč je to spominjalo tekmovalstvo, ki naj prispeva k novim prijateljstvom med mladimi.

dimi. Predsednik IS SO Murska Sobota Janez Štolt pa je za udeležence prireditve pripravil sprejem.

Na tekmovalstvu, kjer so sodelovali skoraj vsi najboljši pionirji in mladinci iz Jugoslavije, so se uveljavili tudi pomurski judoisti. Pri pionirjih sta bila najuspešnejša Sobočana Hašaji, ki je zmagal v kat. do 28 kg, in Čuk, ki je bil prvi v kat. do 31 kg. Erniša, Cikajlo in Seruga pa so v svojih kategorijah zasedli tretja mesta. Pionirji Murske Sobote so ekipno zasedli drugo mesto. V tekmovalstvu mladincih mladincev sta se izkazala Lendavčan Breznik, ki je zmagal v kat. do 59 kg, in Sobočan Kos, ki je bil v kat. do 77 kg drugi. Šadl iz Murske Sobote je zasedel tretje mesto. Ekipa mladincih Murske Sobote je bila peta. V konkurenci starejših mladinccev pa sta bila med pomurskimi tekmovalci najuspešnejša Breznik iz Lendave in Šoš iz Murske Sobote, ki sta v kat. do 60 in 71 kg zasedla drugi mesti. V skupni uvrstitvi je zmagala zagrebška Mladost s 33 točkami pred Impolom iz Slovenske Bistrice, 26, in Mursko Soboto, 20 točk. Prireditve je lepo uspela. Zmagovalna ekipa pa je prejela lep pokal.

Feri Maučec

Uspešni Sobočani

Sobočani so v nadaljevanju druge zvezne lige dosegli popoln uspeh, saj so kot gostitelji zmagali v obeh srečanjih. Po treh letih so spet končno premagali neugodnega tekmeča Partizana iz Bjelovarja, po odličnih igrah Ungerja s tremi ter Gašića z dvema zmagama, ključno pa je prispeval mladi Riharič, ki je po prvem krogu zamenjal nerazpoloženega Kuzmo, ko je premagal državnega mladinskega reprezentanta Kovača. V drugem srečanju proti Mundusu, ko so igrali brez trenerja in je ekipa vodil prejšnji igralec Kovač, so dosegli zanesljivo zmago, vendar niso bili kos mlademu gostu Redžepu, ki jih je vse premagal, najpomembnejše pa je, da so v ekipi vključili mlada Orija ter Rihariča, ki sta dokazala, da se v novi sezoni z njima lahko resno računa. Sobočani imajo 26 točk in so si verjetno že zagotovili odlično drugo mesto.

Rezultati: SOBOTA—PARTIZAN 6:3 (Unger—Kovač 2:0, Gašić—Grantverger 2:0, Kuzma—Novaković 0:2, Gašić—Kovač 0:2, Riharič—Grantverger 0:2, Unger—Novaković 2:0, Riharič—Kovač 2:0, Gašić—Novaković 2:0, Unger—Grantverger 2:1); SOBOTA—MUNDUS 6:3 (Unger—Belaj 2:1, Gašić—Ivančin 2:0, Ori—Redžep 0:2, Gašić—Belaj 2:0, Unger—Redžep 1:2, Ori—Ivančin 2:0, Gašić—Redžep 0:2, Riharič—Belaj 2:0, Unger—Ivančin 2:0).

V A republiški ligi so Radgonačani dosegli dve zanesljivi zmagi in so s 24 točkami na tretjem mestu. V B republiški ligi vzhod so Sobočani v derbiu doma zanesljivo premagali oslabiljeno ekipo Fužinarja in z 20 točkami že pred zadnjim krom osvojili prvo mesto ter se za naslednjo sezono uvrstili v A republiško ligo.

Rezultati: A liga: RADGONA—GORICA 6:3 (Riharič 3:0, Ori 2:1, Kus 1:1, Žitek 0:1); RADGONA—PIRAN 7:2 (Ori 3:0, Kus 3:0, Žitek 1:2); B liga: SOBOTA—TEMPO 9:0 (Močan 3:0, Zupanek 3:0, Sapač 3:0); SOBOTA—FUŽINAR 6:3 (Močan 2:1, Zupanek 2:1, Veron 1:1, Sapač 1:0).

M. U.

Krog: Bakovci 29:25

V polfinalni pokalni rokometni tekmi na območju Pomurske rokometne zveze Murska Sobota je Krog presenetljivo premagal Bakovce. Najboljši strelci: Varga 9, Meolic 8 in Titan 6 za Krog ter Lobar 9, Kozel in Katona 3. V finalu se bosta srečali ekipi Mladince iz Murskih Črnc in Kroga.

Dostojno proslavili jubilej prvega društva v državi

V okviru praznovanja 35-letnice prvega šolskega športnega društva v državi, to je ŠSD Enotnost na SCTPU Murska Sobota, so se pretekli teden vrstila številna tekmovalstva, pripravili pa so tudi pogovor o problematiki šolskih športnih društev in razstavo o dejavnosti društva. Osrednja slovesnost ob jubileju pa je bila v soboški kinodvorani s kulturnim programom. Udeležence slovesnosti, med katerimi so bili predsednik komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo SRS, dr. Ludvik Horvat, predstavnik Zavoda za šolstvo SRS in predstavniki skupščine občine in družbenopolitičnih organizacij, je pozdravil ravnatelj SCTPU Murska Sobota, Osvold Tučič. Predsednik TKS Murska Sobota, Jože Horvat,

je v imenu pokrovitelja izrekel čestitke in zahvalo za pomembno poslanstvo, ki ga je opravilo društvo, ter izročil spominsko darilo. V kulturnem programu sta sodelovala pevska zbor srednješolskega centra in gimnazije iz Kormenda.

Slavnostni govornik dr. Ludvik Horvat se je spomnil dijaških let, ko je obiskoval soboško gimnazijo in dejal: »Ne bi vam rad govoril o naši polpreteklosti v tistih prelomnih letih moje generacije na takratni soboški gimnaziji, ko smo z izjemnim entuziazmom začeli ponovno aktivirati atletski stadion in vse drugo pod vodstvom duše tega šolskega športnega društva prof. Evgena Titičana, ki mi je ostal vedno po svoji prizadevnosti, svoji gorečnosti in pripadnosti sloven-

skemu narodu za vzor.« V nadaljevanju je dr. Ludvik Horvat govoril o našem sedanjem kriznem trenutku, svoj nagovor pa sklenil z razmišljanjem o spremembah zakona o srednjem in visokem šolstvu.

Šolsko športno društvo Enotnost na SCTPU v Murski Soboti je med delovanjem opravilo pomembno poslanstvo pri razvoju raznih športnih panog, ki v naši pokrajini se niso bile znane, vzgojilo vrsto odličnih tekmovalcev in organizatorjev telesne kulture. Za svoje uspešno delo pa tudi prejelo številna priznanja: Bloudkovo plaketo, priznanja Pedagoške zveze Slovenije, mladinske organizacije, telesnokulturne skupnosti in druge.

F. Maučec

PNL

Rezultati — 20. kolo				
Čankova	: Lipa	4:1		
Črenšovci	: Bakovci	0:1		
Mladost	: Dokležovje	3:1		
Turnišče	: Beltinka	1:0		
Tršina	: Polana	2:1		
Dobrovnik	: Renkovci	2:1		
Dobrovnik		20 10 7 3	38:26	27
Beltinka		20 10 6 4	36:21	26
Turnišče		20 11 2 7	40:25	24
Črenšovci		20 8 7 5	30:28	23
Tršina		20 8 7 5	26:24	23
Renkovci		20 8 3 9	32:29	19
Bakovci		20 6 6 8	22:25	18
Polana		20 6 5 9	39:40	17
Čankova		20 4 9 7	38:42	17
Lipa		20 5 7 8	31:44	17
Dokležovje		20 6 5 9	26:42	17
Mladost		20 2 8 10	27:39	12

I. MNL MS

Rezultati — 20. kolo				
Šalovci	: Rakičan	1:1		
Tromejnik	: Tešanovci	3:1		
Bratanci	: Ljutomer	2:1		
Rogašovci	: Puconci	6:1		
Ižakovci	: Gančani	3:0		
Radgona	: Čarda	2:3		
Ižakovci		20 16 1 3	65:20	33
Ljutomer		20 14 2 4	48:20	30
Rogašovci		20 13 4 3	58:31	30
Bratanci		19 12 3 4	39:27	27
Tromejnik		20 10 4 6	53:34	24
Gančani		20 8 2 10	31:44	18
Čarda		20 5 7 8	34:31	17
Rakičan		20 5 6 9	45:46	16
Puconci		20 6 3 11	34:54	15
Radgona		20 5 2 13	37:54	12
Šalovci		20 4 3 13	28:58	11
Tešanovci		19 1 3 15	29:82	5

I. ONL Lendava

Rezultati — 17. kolo				
Nedelica	: Odranci	0:3		
Lakoš	: Kobilje	3:0		
Nafta B	: Mostje	5:3		
Petišovci	: Panonija	0:3		
Hotiza	: Bistrica	2:4		
Odranci		17 11 2 4	46:17	24
Hotiza		17 10 4 3	41:22	24
Kobilje		17 8 8 1	27:18	24
Bistrica		17 9 4 4	32:20	22
Nedelica		17 8 2 7	34:31	18
Lakoš		17 7 4 6	19:22	18
Nafta B		17 6 3 8	27:29	15
Mostje		17 4 3 10	29:50	11
Petišovci		17 3 2 12	19:38	8
Panonija		17 1 4 12	12:39	6

II. MNL MS

Rezultati — 17. kolo				
Apaač	: Vrelec	4:0		
Pušač	: Križevci	0:3		
Prosenjak	: Hodoš	3:5		
11 plavih	: Srdica	0:2		
Grad prost				
Srdica		16 11 3 2	43:15	25
Apaač		16 11 2 3	48:22	24
Hodoš		16 9 3 4	47:26	21
11 plavih		16 4 8 4	37:42	16
Pušač		17 7 2 8	30:39	16
Prosenjak		16 5 4 7	32:31	14
Križevci		16 6 2 8	28:42	14
Vrelec		16 3 5 8	30:46	11
Grad		16 3 2 11	30:51	8
Bogojina		9 2 1 6	13:24	5

HOKEJ NA TRAVI

Vodi ABC Pomurka

V Gornji Radgoni je bil zadnji turnir za prvenstvo Slovenije v hokeju na travi. Rezultati — Mejnik: Maribor 4:3, ABC Pomurka: Svoboda 3:0, ABC Pomurka: Maribor 7:0. Prvak Slovenije je postala ekipa ABC Pomurke iz Murske Sobote.

PRL — moški

Rezultati — zadnje kolo				
Razkrižje	: Bistrica	31:32		
Videm	: Polet	25:26		
Polana	: Bakovci	0:10		
Krog	: Mladinec	22:31		
Končna lestvica				
Mladinec	14 12 1 1	442:298	25	
Bakovci	14 12 0 2	398:270	24	
Krog	14 10 1 3	394:329	21	
Bistrica	14 6 7 7	359:406	13	
Razkrižje	14 5 1 8	402:438	11	
Polet	14 4 0 10	281:367	8	
Polana	14 3 0 11	292:372	6	
Videm	14 2 0 12	335:413	4	

II. ONL Lendava

Rezultati				
Graničar	: Zvezda	3:0		
Zvezda	: Olimpija	0:3		
Žitkovci	: Kapca	2:1		
Graničar	14 10 3 1	45:14	23	
Žitkovci	14 9 3 2	44:17	21	
Olimpija	14 5 4 5	33:25	14	
Kapca	14 3 1 10	28:56	7	
Zvezda	14 1 3 10	14:52	5	

Bačič peti

V Subotici je bilo mednarodno rokoborsko tekmovalstvo za pokal zmagovalcev. V jugoslovanski reprezentanci je nastopil tudi Rade Bačič iz Murske Sobote in v kat. do 74 kg zasedel peto mesto. V odločilnem boju je z 8:7 izgubil z Madžarskim tekmovalcem. Zvezni selektor Milan Nenadič je Bačiča pozval na skupne priprave državne reprezentance, ki bodo avgusta v Radenci.

Mladinci Pomurja drugi v SRS

V Škofji Loki je bil finale republiškega tekmovalstva v odbojki za mladince. Sodelovale so tri ekipe — prvaki posameznih območij, med njimi tudi prvaki severovzhodne Slovenije Pomurje iz Murske Sobote. Mladi soboški odbojkarji so premagali Lubnik z 2:0 ter izgubili z Brezovico z 0:2, ter zasedli drugo mesto, kar je lep uspeh.

Krog premagal Ormož

V predzadnjem kolu tekmovalstva v drugi republiški moški rokometni ligi je Krog premagal vodeči Ormož z 22:21. Najboljši strelci pri Krogu: Meolic 8, Titan 4 in Lukač 3. Drava s Ptuja pa je premagala Radgono s 30:27. Najučinkovitejši pri Radgoni: Merčnik 6, Miljevič, Grah in Cajnkjar po 5.

Nočni turnir Ljutomeru

Partizan Železne Dveri organizira v soboto, 3. junija 1989, ob 20. uri na igrišču Partizana v Ljutomeru tradicionalni nočni turnir v malem nogometu. Prve štiri ekipe bodo prejele denarne nagrade, nagradili pa bodo tudi najboljšega igralca, vratarja in ekipo.

Bukovec in Ščančar prvaka

V Murski Soboti je bilo občinsko tekmovalstvo v streljanju z malokalibrsko puško za mladince, mladince, člane in članice. Sodelovalo je 25 tekmovalcev in tekmovalk iz 7 društev. Pri mladincih je zmagal Ščančar z 218 krogi pred Markojo, 216, in Kovacičem (vsi Noršinci), 198 krogov. V tekmovalstvu članov je bila ekipno najboljša SD Noršinci s 691 krogi pred ABC Pomurko-MI, 643, in Panonijo, 611 krogov, posamezno pa Bukovec (Noršinci) z 243 krogi med Kučanom (ABC) in Turnerjem (Noršinci), po 236 krogov.

Zmagali Sebeborci

Na nočnem tekmovalstvu v streljanju z malokalibrsko puško, ki ga je pripravila OSZ Murska Sobota, je sodelovalo 37 ekip. Zmagala je prva ekipa Sebeborci s 15/96 pred Panonijo, 15/78, Asom, 15/72, drugo ekipo Sebeborci, 15/59, in ABC Pomurko, 15/52 krogov.

JADRALNO LETENJE

Republiško prvenstvo v Murski Soboti

Od 2. do 11. junija bo na letališču v Rakičanu republiško prvenstvo v jadrlnem letenju za člane in mladince, ki ga organizirata ZLO Slovenije in Aeroklub Murska Sobota, pokroviteljstvo pa je prevzela Zavarovalnica Triglav. Na prvenstvu bo sodelovalo okrog 40 jadrlnih pilotov iz 12 slovenskih klubov. Posebnost tega prvenstva je, da bo nastopil tudi tekmovalac Aerokluba iz Szombathelya, s katerim sobočani sodelujejo. Sodelovali pa bodo tudi štirje domači tekmovalci, od katerih največ pričakujejo od Pfeiferja in Krambergerja, ki sta se že večkrat izkazala. Ljubiteljem letalskega športa se torej obeta lepa priložnost.

V Radgoni teklo blizu 300 atletov

V Gornji Radgoni je bil 10. jubilejni tek mladosti. Sodelovalo je 152 moških in 141 žensk od cca 100 do 14 let. Zmagovalci v posameznih kategorijah pa so bili: Mateja Gergek, Polonca Bezjak, Dejan Mlinarič (vsi GR), Alenka Grosman, Martin Premuš (Radenci), Andreja Bosil, Samo Neuvirt (oba GR), Simona Mlinarič, Iztok Gregorec (oba Kapela), Janja Kozar (GR), Davor Rep, Damjan Robar, Olga Novak (vsi Radenci), Slavko Kuzmič (SSGT), Stjepka Kocuvan, Slavko Kumeč (ZG Ljub.), Franc Klemenčič (GR); absolutna kategorija: Geza Grabar (Pomurje), Branko Lehner in Jože Čeh (oba Lenart); štafetni tek: moški — Prosveta, ženske — Mura—Moda.

Tekmovalo 250 Bakovčanov

V Bakovcih je bil že 12. tradicionalni štafetni tek mladosti, ki ga je pripravil domači Partizan skupaj z ZTKO Murska Sobota. Pomerilo se je 250 krajanov. Zmagovalci v posameznih kategorijah so bili: Katja Ružič in Peter Martinec (cicibani), Nina Sreč in Blaž Hajduk (I. r.), Katica Kocer in Andrej Titan (2. r.), Nadica Magdič in Tomaž Bašič (3. r.), Jasna Novak in Borut Titan (4. r.). V štafetnem teku so pri fantih zmagali Črni tekači, pri dekletih pa Pevke. Pri mladincih je zmagala ekipa rokometnega kluba, pri mladinkah pa Afrim. Pionirji in pionirke so tekmovali tudi v polzevih dirkah.

V Bakovcih so tudi organizirali prvi turnir v malem nogometu za mladinke. Med petimi ekipami je zmagal Hajduk iz Bakovce.

Janko Rožman

Vereš—Marič republiška prvaka

Na reki Savi Dolinki je bilo republiško člansko prvenstvo kajakašev in kanuistov v spustu. Prvenstva so se udeležili tudi tekmovalci BD Mure iz Kroga in KKK Bistrica ter dosegli nekaj lepih uvrstitev. Najbolje sta se odrezala Vereš—Marič, ki sta zmagala v e-2 in tako postala republiška prvaka. V K-1 je Štefan Varga zasedel četrto, Simon Kovačič šesto in Alojz Ozbeč sedemnajsto mesto. V moštveni vožnji 3 × K-1 je Krog zasedel četrto, Bistrica pa peto mesto. V ženski konkurenci je bila Anita Gijerek tretja.

Najboljša Mirko in Janko Božič

RD Ljutomer je pripravila tekmovalstvo v republiški A ligi v športnem ribolovu. Sodelovalo je 20 ekip članov in 5 ekip članic. Od pomurskih ekip se je najbolje odrezala ekipa Gornje Radgone, ki je zasedla šesto mesto. Ljutomer je bil sedmi, Lendava pa šestajsta. Najboljši pomurski tekmovalci je bil Mirko Božič (Ljutomer), ki je zmagal v sektorju A. Matjažec (GR) je bil tretji.

Na tekmovalstvu republiške B lige v Pesnici, kjer je sodelovalo 23 ekip, je Ljutomer zasedel tretje, Lendava pa šesto mesto. Najboljši pomurski tekmovalci pa je bil Janko Božič.

Mura zmagala v Mariboru

V nadaljevanju prvenstva v slovenski nogometni ligi je soboška Mura gostovala v Mariboru in premagala Kovinarja z 2:0. Mura je bila ves čas boljše tekme in bi zmaga lahko bila izdatnejša. Gola je dosegel Baranja. V naslednjem kolu igra Mura doma z Izolo.

V tekmovalstvu druge republiške nogometne lige je lendavska Nafta igrala s Pesnico 1:1. Gol je dosegel David. Drava pa je v Ptuju premagala Veržej z 2:1. Gol za Veržej je dal Oršoš.

Kampuš vodi

V Železnem v Avstriji je bila dirka za evropsko prvenstvo v motokrosu do 125 ccm. Na tekmovalstvu je sodeloval tudi Boštjan Kampuš iz Spodnje Ščavnice in za las zamudil vstop v sklepni del tekmovalstva. V kvalifikacijah je namreč zamudil le dve sekundi. Tekmovalstvo se bo nadaljevalo v nedeljo v Orehovi vasi, kjer bo prav tako nastopil. V Črnomlju je bila dirka za republiško prvenstvo v motokrosu v razredu do 125 ccm. Prepričljivo je zmagal v obeh vožnjah Boštjan Kampuš, ki tudi vodi.

REMET IZ RADGONE ČETRTI V INGOLSTADTU — Ob 15-letnici kluba SB Schutter je bil v Ingolstadtu v ZR Nemčiji mednarodni nogometni turnir. Med desetimi moštvimi je ekipa Remeta iz Gornje Radgone zasedla četrto mesto. Radgonačani so prikazali najboljši nogomet, žal pa niso prišli v finale. Zaradi vrtnice pa so tekmo za tretje mesto predali brez igre. Ob tej priložnosti se radi zahvalili prijateljem Raimundu in Mirjani iz Ingolstadta, ki sta bila izredno gostoljubna.

Zlatka Erlih

Akcija prometne milice

V dveh nočeh kar 47 vinjenih voznikov

»Dober večer, kontrola prometa. Vozniško in prometno dovoljenje prosim. Pripravite obvezno opremo: varnostni trikotnik, komplet žarnic in prvo pomoč. Preizkusili bomo tudi vinjenost.«

To so bile običajne besede pozdrava voznikom, ki so jih patrulje prometne milice iz Murske Sobotе ustavljale v petek in soboto. Obe noči so akcijo začeli ob 22.00 in jo končali ob 4.00 zjutraj. Kaj je pravzaprav bil povod za poudarjen nadzor prometa? Rezultati prometne varnosti so se v maju grozovito poslabšali. Tragične prometne nesreče so samo potrjujejo. Žal pa sama nesreča nikoli ne spametuje voznikov in šele navzočnost miličnikov je potrebna, da vsaj nekateri začasno ne počenja ne neumnosti na cesti. Žal pa tudi ne vsi.

V dveh nočeh so miličniki prometne milice iz Murske Sobotе v Pomurju prekontrolirali 779 voznikov vseh kategorij. 61 so jih opozorili, 88 pa mandatno kaznovali. Pri kar 47 so ugotovili, da imajo preveč alkohola v krvi in zato so vsem takoj odvzeli voziška dovoljenja. Čaka pa jih še tudi srečanje s sodnikom za prekrške.

Da smo na cesti resnično ne-spametni potrjuje tudi naslednji zgled, bilo je nekako ob 1.00 ponoči v križišču proti Kapeli v Radenci: Miličnika sta ustavila katrco z ljubljansko registracijo. Pri kontroli z elektronskim alko-testom je le-ta pokazal, da ima voznik v krvi kar 1,4 promila alkohola. V pogovoru je povedal, da je slišal, da so miličniki na cesti in je kljub vinjenosti sedel za volan. Tipična izjava: »Vedel sem, da sem popil preveč in da so miličniki na cesti, zato sem vozil zelo počasi. Saj ste lahko videli, da se nisem peljal več kot 20 km/h!« Zelo lepo opravičilo. In kar je pri tej zgodbi še naj-

bolj zanimivo — naslednje jutro je fant stopil pred oltar. Žal mu miličniki niso mogli izročiti lepšega darila kot vabilo k sodniku za prekrške.

Kljub akciji pa so bili miličniki še relativno dobrodošni: z akcijo so začeli že ob 22.00 uri, tako da — po stari, dobri šoferski navadi — so se vozniki med seboj obveščali in opozarjali. Toda, kljub temu so rezultati porazni.

V petek ponoči se ni zgodila nobena prometna nesreča, v soboto pa kar dve. Pri obeh je bil vzrok alkohol.

Zanimiva je tudi naslednja zgodba: na mopedu, ki je meril

cesto po vsej njeni širini, sta sedela dva krepko nadelana možakarja. Seveda to ni ušlo miličnikom in po ugotovljeni vinjenosti se je v znik moral posloviti od voziškega dovoljenja. Ker pa so jima prepovedali tudi nadaljno vožnjo, bi se do naslednjega lokala — namenjena sta bila v Čardo — morala odpraviti peš. Kljub opozorilom prepovedi smo ju čez sto metrov ponovno srečali na mopedu, ki je vijugal od roba do roba cestišča. Žal.

Dokler se bomo torej obnašali tako, bo dolga kolona črne kronike: v prvih štirih mesecih so miličniki na cestah opozorili 3.027 voznikov, 5.060 so jih mandatno kaznovali in 2.603 so imeli srečanje s sodnikom za prekrške. Do konca aprila je bilo 97 hušjih prometnih nezgod (v Pomurju). V njih je bilo 21 hudo in 63 lažje poškodovanih. Med najpogostejše vzroke sodijo še vedno prevelika in neprimerna hitrost, vinjenost in izsiljevanje prednosti.

Dokler bodo ti trije razlogi sopotniki v vozilu, tako dolgo bodo žal še vedno samo miličniki tisti, ki bodo s svojo navzočnostjo, kaznovano politiko in drugimi metodami morali skrbeti za varnost na naših cestah.

Dušan Loparnik

Kako obveščati o delu in življenju v JLA?

Poveljstvo pred letom dni ustanovljenega mariborskega korpusa Jugoslovanske ljudske armade je prvič pripravilo pogovor z novinarji časopisov, radia in televizije na temo, kako v prihodnje javnost obveščati o delovanju vseh struktur splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, v okviru tega pa o delu in življenju pripadnikov, enot in komand ter ustanov mariborskega korpusa.

Ugotovili so, da niso izkoriščene vse možnosti za obveščanje in da so pri tem ovire tudi v nekaterih zastarelih predpisih. Poveljstvo korpusa je obljubilo, da bodo novinarje obveščali o vseh dogodkih, vajah in drugih stvareh, ki se bodo v prihodnje dogajali na območju, na katerem deluje korpus, pričakuje pa, da bodo sredstva javnega obveščanja objektivno pisala in prikazovala življenje in delo pripadnikov enot tega korpusa, pa tudi aktivnosti teritorialne obrambe. Na pogovoru so novinarje seznanili o pomembnejših dogodkih do konca leta. Ti naj bi objektivno pisali o vseh dobrih pa tudi slabih stvareh, ne pa tendenciozno. Sicer pa so ugotovili, da na našem območju v preteklosti ni bilo veliko slabosti, še več: sodelovanje med prebivalstvom in JLA l je bilo povsod dobro, ponekod pa celo vzorno. Delovne organizacije v zadnjih letih veliko po-

magajo pri urejanju življenjskih razmer vojakov, zlasti na stražnicah. Nekatera so pokrovitelji teh stražnic. Z druge strani pa enote JLA pomagajo občanom pri urejanju nekaterih komunalnih objektov. O vseh teh vprašanjih se je v preteklosti malo pisalo. zato naj bi v prihodnje namenili več pozornosti temin podobnim temam.

Jani D.

SREČANJE MLADIH TEHNIKOV POMURJA

Nove dejavnosti tehnične kulture

Vsakoletno srečanje mladih tehnikov Pomurja, ki ga organizira Zveza organizacij za tehnično kulturo Murska Sobotna, je priložnost, da mladi prikažejo del svoje pestre dejavnosti, hkrati pa se pomerijo v znanju, ki so si ga pridobili. Tako je bilo tudi tokrat, s tem da je letošnje srečanje doslej najbolj množično, mladi pa so tudi predstavili nekatere nove dejavnosti. Kot je zapisal v biltnu predsednik ZOTK Murska Sobotna Rudi Cipot, predstavljajo vsakoletna srečanja mladih tehnikov Pomurja spodbudo novih idej pri razvijanju sposobnosti mladih, da bi ti dali več od sebe, kot dajejo v šoli, hkrati pa nakazujejo novo pot zahtevam sodobnega časa.

Letošnjega srečanja mladih

tehnikov Pomurja se je udeležilo 382 učencev iz 23 šol Pomurja, kar je doslej največ. Najboljši pa so bili: Nove dejavnosti — model elektromagnetnega vibratorja: OŠ Edvarda Kardelja Murska Sobotna; raziskovalna naloga — ekologija: OŠ Črenšovci, vrtilni tok: OŠ Edvarda Kardelja Murska Sobotna, učila: OŠ Radenci, robotski program: Imre Cikajlo, OŠ Daneta Šumenjaka Murska Sobotna; obramba in zaščita: OŠ Daneta Šumenjaka Murska Sobotna in OŠ Edvarda Kardelja Murska Sobotna; avtomodeli: 1. Benčec, 2. Benko (oba OŠ EK MS); 3. Štefanec (GR); računalniške aplikacije: 1. Perš (OŠ EKMS), 2. Barbarič (OŠ DŠ MS), 3. Bohanec (OŠ Križevci); elektronika: 1. Pučko (OŠ GR),

2. Buzeti (OŠ EK MS), 3. Borko (OŠ GR); radiogoniometriiranje: 1. Novak (OŠ Tišina), 2. Halas, 3. Gabor (oba OŠ EK MS); teškodomelar: 1. OŠ EK Murska Sobotna, 2. OŠ DL Lendava in 3. OŠ JK Gornja Radgona; klip klap: 1. OŠ JK Gornja Radgona, 2. OŠ Bogojina, 3. OŠ Črenšovci; sestavljanje konstrukcije Fischer: 1. Zver (OŠ Križevci), 2. Mekicar (OŠ EK MS), 3. Pivec (OŠ JK GR); raketni modeli: 1. Ferk, 2. Vučko, 3. Gajšek (vsí OŠ EK MS); ladijski modeli MČ 1: 1. Novak (OŠ Beltinci), 2. Repec (OŠ Kuzma), 3. Horvat (OŠ Puncinci); fotografija: 1. OŠ EK Murska Sobotna, 2. OŠ FP Črenšovci, 3. OŠ DŠ Murska Sobotna; deltoidni zmaji: 1. Škafer (OŠ Beltinci), 2. Novina (OŠ EK MS), 3. Ščančar (OŠ Belt); jadralni modeli: 1. Brežič, 2. Suhadolnik, 3. Titan (vsí OŠ DŠ Murska Sobotna). Letošnje srečanje mladih tehnikov Pomurja je uspelo, najboljši pa bodo v petek in soboto sodelovali na republičkem tekmovanju, ki bo v Kopru.

Feri Maučec

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE

TRČILA V AVTOBUS

Število prometnih nesreč v zadnjem času narašča, a kar je še bolj skrb zbujajoče, je vedno več težkih prometnih nesreč, ki terjajo tudi človeška življenja. Poudarjen nadzor prometa sicer pomaga, da je v tistem času, ko se nadzor opravlja, manj nesreč, toda čim nadzor mine še nadaljuje po starem. Ljudje so neprevidni in prav zaradi tega je toliko prometnih nesreč.

IZSILILA PREDNOST

25. maja se je zgodila prometna nezgoda v Lipovcih. Voznica kolesa Ana Forjan iz Lipovca se je peljala po lokalni cesti iz Lipovca in zavijala na levo proti Beltincem. Pri tem ni upoštevala znaka STOP in izsilila prednost pred voznikom avtobusa Jožetom Balakom iz Nerađovec, ki je peljal iz M. Sobotе. Voznik avtobusa je vozil prehitro in ni uspel preprečiti trčenja, pri katerem se je kolesarka hudo poškodovala in se isti dan v bolnišnici umrla.

NESREČA NA PREHODU ZA PEŠČE

26. maja se je zgodila promet-

na nezgoda v M. Soboti. Voznik traktorja Franc Dani iz Veščice je vozil po Lendavski ulici proti Martjancem. Pri križišču s Svetkovo ulico je po prehodu za pešce prečkala cesto peškinja M. R. iz M. Sobotе. Čeprav je voznik peškinjo opazil, je z nezmanjšano hitrostjo zapeljal čez prehod za pešce in trčil vanjo ter jo hudo poškodoval.

VLEKEL GA JE MED VOŽNJO

26. maja se je zgodila prometna nesreča v naselju Stara Cesta. Voznik kolesa z motorjem Z. P. iz Desnjaka je vozil po lokalni cesti zunaj naselja Stara Cesta. Vzporedno z njim pa se je peljal kolesar S. S. iz Stare Ceste. Pri tem se je kolesar spoprijel za rame voznika kolesa z motorjem. V tem času je iz nasprotne smeri pripeljal voznik osebnega avtomobila Ivan Gaube s Stare Ceste ter trčil v kolesarja in voznika kolesa z motorjem. Oba sta padla, kolesar pa se je hudo poškodoval.

NENADOMA ZAVILA NA NJIVO

27. maja se je zgodila prometna nesreča pri Hotizi. Voznica traktorja Marta Špilak s Hotize je vozila po magistralni cesti iz Hotize proti Črenšovcem. K traktorju je imela pripet priklopnik. Zunaj naselja je nameravala zaviti v levo na kolovozno pot, ni pa se prepričala, če to lahko varno stori. Zaprla je pot vozniku osebnega avtomobila Otu Smolkoviču iz Ljutomer, ki je pravilno prehitel po levi strani. Smolkovič je trčil v priklopnik in se hudo poškodoval.

NESREČA PRI PETIŠOVSKEM KOPALIŠČU

28. maja se je zgodila prometna nesreča pri termalnem kopališču v Petišovcih. Voznik osebnega avtomobila Marjan Rajl iz M. Središča je vozil iz Lendave proti domu. V bližini kopališča je z neprimerno hitrostjo in domnevno vinjen prehitel dve kolesarki. Zapeljal je na bankino, nato pa na njivo, kjer se je vozilo prevrnilo. Voznik se je hudo poškodoval.

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

temeljna organizacija združenega dela
MEJUNI TURISTIČNI SERVIS

PE Kompas Gornja Radgona vabi k sodelovanju mlajše sodelavce s končano srednjo šolo za delo v turistični sezoni v gostinstvu in trgovini. Pisne vloge pošljite do 10. 6. 89 na Kompas Gornja Radgona.

ŽELITE OBNOVITI SVOJ AVTOMOBIL?

Obiščite nas na Bakovski ulici 29 v Murski Soboti, kjer vam bomo kakovostno in po konkurenčnih cenah opravili vsa potrebna avtokleparska in avtoličarska dela na vašem tovornem ali osebnem vozilu.

Vsa pojasnila lahko dobite osebno ali po telefonu 22 608 pri vodji servisne delavnice.

Pričakujemo
vas!

Komisija za imenovanje ravnatelja pri Osnovni šoli Bratstvo in enotnost Prosenjakovci — Tesvteriseg-Egyseg Altalanos Iskola Partosfalva **razpisuje** prosta dela in naloge

RAVNATELJA ŠOLE

Za ravnatelja je lahko imenovana oseba, ki poleg pogojev, določenih v zakonu o osnovni šoli in zakonom o združenem delu, izpolnjuje še naslednje:

- ima pozitiven odnos do tradicij socialistične revolucije in samoupravljanja, do sodelovanja in povezovanja združenega dela in do družbenih interesov nasplah,
- ima organizacijske in strokovne sposobnosti, ki jamčijo, da bo s svojim delom prispeval k uresničevanju smotrov in nalog šole,
- da obvlada slovenski in madžarski jezik.

Kandidati naj vložijo pisne prijave z dokazili v roku 15 dni po objavi razpisa.

Kandidat bo imenovan za dobo 4 let. Nastop dela: 1. 8. 1989.

Po sklepu delavskega sveta Cestno podjetje Maribor; Tozda za vzdrževanje in varstvo cest M. Sobotna objavlja

JAVNO DRAŽBO

rabljenih osnovnih sredstev:

zap. št.	osnovno sredstvo	leto izdelave	inventarna številka	izključna cena v dinarjih
1.	kombinirano vozilo IMV 1600 BR	1978	8879	7.000.000
2.	telefonska centrala	1975	7606	655.000
3.	naprava za pranje vozil FEROPER	1981	10964	1.300.000
4.	delovna miza	1962	1539	50.000
5.	rolo omara	1962	1569	100.000
6.	delovna miza	1962	1184	50.000
7.	delovna miza	1962	1542	50.000

Dražba bo v torek, 6. junija 1989, ob 11. uri na sedežu Tozda za vzdrževanje in varstvo cest M. Sobotna, Lendavska 62, M. Sobotna, za pravne in fizične osebe.

Ogled vseh osnovnih sredstev je možen na dan dražbe od 7. do 10. ure.

Interesenti morajo položiti 10 % varščino od izključne cene uro pred začetkom javne dražbe.

Davek plača kupec. Osnovna sredstva prodajamo po načelu ogledano-kupljeno. Kupec mora osnovno sredstvo plačati v treh dneh od dneva dražbe in ga odpeljati.

podjetje

sobota p.o.

tapetniška, mizarska in vrvarska dejavnost
69000 murska sobota, kopališka 2
tel.: 069/21-600, 25-400
žiro račun: 51900-601-12825

OS podjetja SOBOTA **razpisuje** za dobo 4 let prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

- direktorja podjetja
- vodjo finančno-računovodskega sektorja

Kandidati za opravljanje navedenih del in nalog morajo izpolnjevati poleg splošnih pogojev še naslednje:

- Višja ali visokošolska izobrazba lesarske, ekonomske, pravne ali druge ustrezne smeri in 5 oziroma 3 leta delovnih izkušenj pri odgovornejših delih in nalogah.
- Višja ali visokošolska izobrazba ekonomske smeri in 3 oziroma 2 leti delovnih izkušenj.

Ponudbe z dokazili o šolski izobrazbi naj kandidati pošljejo v 8 dneh na naslov: Podjetje SOBOTA, Kopališka 2, Murska Sobotna.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izbiri

Blagovno transportni center Javna skladišča Ljubljana p.

Delovna organizacija **BLAGOVNO-TRANSPORTNI CENTER JAVNA SKLADIŠČA LJUBLJANA, p. o.**, (v nadaljnjem besedilu: BTC) je bila ustanovljena leta 1954 za potrebe skladiščenja blaga takratnih ljubljanskih trgovinskih organizacij. V razvoju je delovna organizacija prerasla funkcijo prvotnih Centralnih skladišč s tem, da je razvijala svoje dejavnosti in prostore, ki jih predstavljajo danes organizirana območja, dva v Ljubljani, eden v Novem mestu ter območje v gradnji v Murski Soboti, na katerih se opravljajo sprejem, priprava, manipulacije in odprava blaga. Tako predstavljajo danes BTC 4 sodobna središča, ki omogočajo vključevanje več prometnih panog v posameznih regijah in opravljanje drugih procesov, manipulacij ter dejavnosti carinske cone, s čimer se BTC predstavlja kot del integralnega transporta. Na območjih BTC opravljajo poleg uporabnikov osnovnih dejavnosti svoje storitve tudi špediterji, carina, banka, agencije, železnica in cestni prevozniki.

Dejavnost delovne organizacije je:

- pretovorno-skladiščna dejavnost v blagovno-transportnih centrih, carinskih skladiščih, carinskih conah, v zabojskem prometu, na sejnih in drugod, in sicer: natovarjanje in raztovarjanje železniških vagonov, tovornih avtomobilov in drugih prevoznih sredstev ter opravljanje vseh drugih dejavnosti v zvezi s tem, n. pr. skladiščenje, prevoz in priprava blaga za natovarjanje in raztovarjanje, pakiranje, sortiranje, markiranje, štetje, tehtanje, vzorčenje ter dodelava in izdelava embalaže in drugih pripomočkov za skladiščenje;

- upravljanje in uporaba objektov za skladiščenje, vzdrževanje objektov, strojev in drugih naprav, varovanje območja in premoženja na njem, opravljanje drugih komunalnih storitev ter odajanje v najem kladiščnih in drugih prostorov;

- prevoz po vsej državi z lastnimi in najetimi avtomobili, preskrbovanje tovora za druga prevoznika podjetja, carinsko posredništvo, dostava in vleka vagonov z lastnimi sredstvi na industrijskih tirih, vzdrževanje in spremstvo ter opravljanje storitev s težko mehanizacijo;

- gostinske storitve s postrežbo toplih in hladnih jedi, alkoholnih in brezalkoholnih pijač ter prodaja tobačnih izdelkov;

- obdelava podatkov z lastnimi stroji in napravami za strojno in avtomatsko obdelavo podatkov in posojanje takih strojev in naprav;

- nastanitvene storitve v samskem domu.

c) površina objekta: 5.000 m²

Območje Novo mesto leži v Novem mestu in meji na vzhodu na Ljubljansko ulico, na zahodu na glavno progo Ljubljana—Novo mesto, na severu na skladišče Novotehne in na jugu na ograjo, ki meji na individualne hiše.

a) velikost območja: 2,5 ha (in 29 ha na območju Češča vas za nadaljnji razvoj),

b) število objektov: 4

c) površina objektov: 8.500 m²

d) površina odprtih deponij: 10.000 m²

e) število zaposlenih: 80

f) število komitentov, s katerimi BTC trajno poslovno sodeluje: 15

g) letni pretok blaga: 100.000 ton

Območje Murska Sobota leži na severovzhodnem robu mesta Murska Sobota ob regionalni cesti Murska Sobota—Mačkovec—Hodoš.

a) velikost območja: 3 ha, možnost razvoja na dodatnih 15 ha;

b) v prvi etapi 1988—1990 se predvideva zgraditev dveh skladiščnih objektov in spremljajočih prostorov;

c) predvideva se popolna infrastrukturna opremljenost s PTT, električnim, cestnim, železniškim, toplovodnim omrežjem.

BTC si bo prizadeval za zgraditev novih blagovno-transportnih centrov za povezavo tokov blaga v center, ki bodo zagotavljali enotno ponudbo distribucijskih, sodobnih skladiščnih in pretovornih storitev, v tistih regijah, kjer se ta

S petkovega odprtja blagovno-transportnega centra v Murski Soboti.

NOVA DEJAVNOST V POMURSKEM PROSTORU

Minuli petek so v Murski Soboti uradno odprli blagovno-transportni center. Ob tej priložnosti je navzočim spregovoril direktor BTC-ja OE Murska Sobota ANTON SLAVIC: Komaj dobro leto in pol je minilo od uvodnih pogovorov med vodstvom DO BTC JAVNA SKLADIŠČA LJUBLJANA in predstavniki občine M. Sobota, ki naj bi potrdili obsejstransko zanimanje za zgraditev sodobnega Blagovno-transportnega centra v M. Soboti. Danes stojimo pred njim z namenom, da ga dokončno predamo svojemu namenu. BTC Murska Sobota zajema v tej 1. etapi 30.000 m² površine, opremljen je z vso infrastrukturo, železniškim tirom, vso potrebno mehanizacijo in sodobno restavracijo. Velikost objekta je 5.000 m² od tega je skladiščnega prostora 4.000 m², blizu 1.000 m² pa imajo poslovni prostori, v katerih so poleg BTC-ja Ljubljana — Organizacijska enota M. Sobota izpostava Carinarnice G. Radgona, špedicija Interevropa in Transjug, poslovna enota Avtoradgona — tozd Transport, medtem ko restavracijski del upravlja DO Radenska — tozd Zvezda M. Sobota.

Odločitev za naložbo ni bila lahka, predvsem ne zaradi veliko vloženih sredstev, saj znaša današnja vrednost objekta 40 milijard dinarjev, poleg tega pa gre za dejavnost, ki je v pomurskem prostoru povsem nova. Da je do odločitve o izgraditvi prišlo, so bile odločilnega pomena nakazane potrebe gospodarstva regije po tej

dejavnosti, gospodarske zbornice in Carinarnice G. Radgona, prav tako pa dejstvo, da je bilo Pomurje praktično edina regija v Sloveniji, ki takšnega centra ni imela.

Po sicer izredno kratkem času obratovanja se potrjuje, da je bila potreba po tovrstni dejavnosti, saj je v tem kratkem času šlo skozi center ali pa je

Direktor Anton Slavic

bilo uskladiščeno čez 4.000 ton blaga, brez blaga, za katerega se carinske ali druge formalnosti opravljajo na transportnih sredstvih, ki tako ali drugače koristijo storitve in objekte na tem prostoru, kar predstavlja bistveno večjo količino. Ne glede na uspešen začetek poslovanja, ki, kot sem dejal, potrjuje ugotovljeno potrebo po tovrstni dejavnosti, pa bo pravi namen dosežen šele takrat, ko bo gospodarstvo regije ugotovilo vse pozitivne

strani, ki mu jih BTC v M. Soboti lahko zagotavlja in s tem pomaga v smislu hitrejšega pretoka blaga, boljše oskrbe z reprodukcijskim materialom, predvsem pa v mednarodni menjavi blaga. Geografski položaj Pomurja je pri današnjem odpiranju in povezovanju Evrope izjemnega pomena, zato je naša želja, da nastane BTC v M. Soboti tako za gospodarstvo regije kot Slovenije in Jugoslavije eno od oken v svet in s tem še ena povezava z Evropo, brez katere gotovo nimamo prihodnosti. Kolektiv BTC-ja M. Sobota in DO BTC-ja Javna skladišča Ljubljana v celoti, si bo nenehno prizadeval, da bo s kakovostjo svojih storitev k temu prispeval.

Ob tem pa naj poudarim, da skladiščno-pretovorna dejavnost, s katero se bo pretežno ukvarjal BTC Murska Sobota, ni končni cilj, saj je v razvojnem smislu dejavnost BTC-ja Javna skladišča Ljubljana neprimerno širša, ob tem pa zajema praktično vse možnosti povezovanja s partnerji, ki želijo na tak ali drugačen način sodelovati in razvijati eno od dejavnosti, ki jih predvideva široka paleta razvojnih poti.

Spoštovani gostje — dovolite mi, da se vam na koncu zahvalim za številno udeležbo, s katero ste prispevali k današnji slovesnosti, z željo, da sprejmete BTC M. Sobota in DO v celoti za svojo in da se danes med nami prijetno počutite!

Skladiščni prostori BTC v Murski Soboti.

Dejavnost v prometu s tujino:

- posli javnega skladiščenja v mednarodnem prometu in v carinski coni ter s tem v zvezi pretovorno-skladiščne storitve in posli vzdrževanja, koriščenja in upravljanja objektov in naprav na območju carinske cone.

A. ZARDI BOLJŠE PREDSTAVE O POSLOVANJU PREDSTAVLJAMO BTC S PODATKI:

Območje MP-1/2 Ljubljana

a) velikost območja: 45 ha

b) število objektov: 24

c) površina objektov: 234.708 m²

d) površina odprtih deponij: 86.465 m²

e) število zaposlenih: 2000

f) število komitentov, s katerimi BTC trajno poslovno sodeluje: 155

g) letni pretok blaga: 1.000.000 ton

Območje MP-4 je namenjeno dejavnosti carinske cone.

a) velikost območja: 14,5 ha

b) število objektov: 1 (en objekt se gradi)

gospodarska dejavnost doslej še ni razvila, obstajajo pa potrebe po razvoju pretovorno-skladiščne dejavnosti. Pri gradnji bo dajal BTC prednost tistim regijam, kjer bodo potrebe in zanimanje trgovskih in industrijskih organizacij največje.

Poleg navedenih smeri razvoja bo BTC posebno pozornost namenil zgraditvi in razvoju dejavnosti carinske cone, ki je bila ustanovljena z odločbo Zisa avgusta 1987. Po sklepu o ustanovitvi carinske cone v Ljubljani se v carinski coni lahko primarno opravljajo gospodarske dejavnosti, ki izpolnjujejo naslednje kriterije:

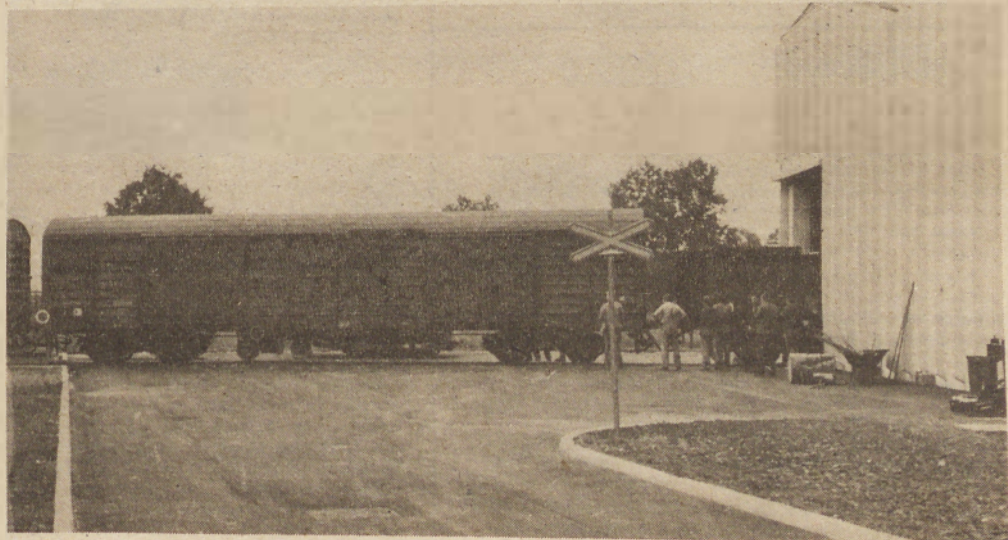
- gospodarske dejavnosti, ki so namenjene za izvoz;

- kapitalno-tehnološko intenzivne dejavnosti;

- razvojno intenzivne gospodarske dejavnosti z vključevanjem domačega znanja in razvoja v izvoz;

- gospodarska dejavnost, ki zagotavlja celostnost varovanja okolja, ki se nanaša na carinsko cono v Ljubljani;

- dejavnost, ki je v skladu s plansko dogovorjenimi cilji razvoja gospodarstva.

Vlak je pripeljal blago v skladišče novega blagovno-transportnega centra v Murski Soboti. Foto: Nataša Juhnov.

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Jutranja oddaja z domačega vala tri dni pred veliko dobrodelno prireditvijo Za naš radio — Radio Murska Sobota. Pridite v nedeljo, 4. junija popoldan na soboško kopališče tudi vi!). 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, Romano vilago — Svet Romov, reklame, glasba), 18.00 21 232 (Pred zabavnoglasbeno prireditvijo na soboškem kopališču).

TV LJUBLJANA

10.10 Mozaik, 16.30 Tv dnevnik 1, 16.45 Mozaik, ponovitev Tednika, 17.35 Mostovi, 18.15 Spored za otroke in mlade, 19.14 Naše akcije, 19.30 Tv dnevnik 2, 20.07 V hribih se dela dan... Za Grinčevci, dokumentarna serija, 20.45 J. Susan: Dolina lutk, 21.50 Tv dnevnik 3, 22.00 Pogledi, 6. oddaja o kulturi, 23.15 Nedosegljiva bližina, nemški film.

TV ZAGREB

Prvi program
8.25 Tv v šoli, 12.40 Ponovitve, 17.15 Otroški spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vrnitev Sherlocka Holmesa, 21.00 Tomaž Pengov, 21.35 Dnevnik, 21.55 Kultura, 22.55 Nočni spored.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Tv v šoli in ponovitve, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Sokolov greben, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick, 21.20 Roda Roda, 22.15 Filmske novitete, 22.45 Nepremagljivi (film), 0.45 Velika dolina.

Drugi program
16.30 Dediščina Guldenburgov, 17.15 Sport, 17.30 Svet živali, 18.00 Kraljevo bavarsko sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zrcalne slike, 21.20 Iz sveta filma, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Sport, 23.00 Umetnine.

76 ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

TV MADŽARSKA

9.10 Dva strela iz pištole, madžarska kriminalka, 10.10 Lutka, poljska serija, 17.00 Letni kolobarji, spored za upokojence, 17.30 Tekla, uporabni napotki, 18.00 Okno, službeni program, 19.00 Večerna pravljica, 19.10 TV kino, najava, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 TV kino: Dvoboj, ameriški film, 21.35 Novi val, 22.20 TV dnevnik, 22.35 EP v boks, posnetek iz Aten.

FILM TEDNA:
Ciklus kanadskih filmov:

BREZGLAVO, kanadski barvni film, 1988

(A corps perdu)

Film Brezglavo je za Leo Pool osvajanje novih prostorov. Čeprav je film nastal po nagrajenem romanu, je režiserka zanj poiskala filmsko izhodišče pri Françoisu Truffautu in njegovem filmu Jules in Jim. Na nek način je posnela nadaljevanje tega filma, vendar pa je na posebej izostren način nadgradila občutenje tujstva in iskanja lastne identitete.

Kanadska filmska režiserka Lea Pool je izredno uspešno režirala že svoj prvenec Kavarna Strass, pravi uspeh in tudi splošno mednarodno uveljavitev pa je doživela z drugim filmom Ženska iz hotela. Enak uspeh je doživel tudi njen film Anne Trister, ki je dokaj avtobiografski. Njen najnovejši — lankoletni film Brezglavo pa je kanadsko kinematografijo zastopal na Beneškem filmskem festivalu. Lea Pool se v svojih filmih ukvarja z dvema osnovnima problemoma. S problemom sodobne ženske in s problemom njenega tujstva v današnjem svetu. Obe preokupaciji sta razumljivi, kajti Lea Pool je židovska priseljanka.

Brezglavo je nežen film, tudi takrat, ko gre za krute in neizprogne medčloveške odnose. Lea Pool doseže tako s fotografijo, kot z montažo in uporabo glasbe imenitna vzdušja, v vsaki, se tako delikatni situaciji, je decentna. Usode njenih junakov, osamljenih otokov v tem svetu, so iskanja stikov s celino in za to iskanje zmorejo dovolj moči.

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, strokovnjak odgovarja — zdravnik, reklame, glasba), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (dežurstvo na telefon 21 232 od 14.00 do 16.00).

TV LJUBLJANA

8.10 Otroška matineja, 11.50 Naša pesem, ponovitev 18. oddaje, 12.20 Izbor tedenske programske tvornosti, 15.40 Videogodba, 16.30 Tv dnevnik 1, 16.45 ZBIS — P. Zidar: Tončkove sanje, 17.00 Vesela dvajseta leta z Laurelom in Hardyjem, ameriški film, 18.30 Naš edini svet, angl. dokument. serija, 19.30 Tv dnevnik 2, 19.59 Utrip, 20.30 J. Susan: Dolina lutk, 5. — zadnji del, 21.20 V spomin Countu Basieju, 22.35 Tv dnevnik 3, 22.45 Zadeva Cartier, ameriški film.

Program LJ 2:
16.30 Satelitski programi — poskusni prenosi, 19.00 Kako biti skupaj, oddaja TV Priština, 19.30 Tv dnevnik, 20.15 Izbor iz JRT 2, 22.40 Slike časa, oddaja o kulturi, 23.25 Satelitski programi — poskusni prenosi.

TV ZAGREB

Prvi program
9.00 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 14.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Lovca na jelene (film), 23.20 Dnevnik, 23.55 Nočni spored.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Tv v šoli in ponovitve, 14.15 Mladinski spored, 18.00 Sport, 18.30 Nogomet, 19.00 Tedenski tv spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zabavna oddaja, 19.00 Jekleni mož (film), 23.50 Šao-Lin (film)

Drugi program
16.00 Dok. film, 17.00 Srečna družina, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Bavarsko kraljevo sodišče, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vohun, ki je prišel iz mraza (film), 22.05 Sport, 22.35 Izigrani, 23.00 Srce je adut.

10.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 Srečanje na pomurskem valu — v živo o dogajanju na kopališču: prireditelji Za naš radio — Radio Murska Sobota, 12.00 Spored v madžarsčini, 13.00 Doma in onkraj meja, 13.30 V nedeljo popoldan — neposredni prenos s kopališča v Murski Soboti, javljanja se bodo pnavljala do konca nedeljskega sporeda — V nedeljski oddaji ponujamo še reportažo z Vestnikovega vlaka, Minute za kmetovalce, Minute za varstvo okolja, pregled športnih in drugih dogodkov, humor pa bo s prireditve na kopališču, 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (dežurstvo na telefon 21 232 od 9.00 do 13.00).

TV LJUBLJANA

9.15 Otroška matineja, 10.40 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanka, 11.30 20 let Celjskega instrumentalnega kvinteta, 12.00 Ljudje in zemlja, 14.40 Bourvil: Le Capitane, ameriški film, 16.30 Tv dnevnik 1, 16.45 Tv karavana, 17.45 J. Susan: Dolina lutk, ponovitev zadnjega dela, 19.30 Tv dnevnik 2, 19.59 Zrcalo tedna, 20.20 I. Brešan: Ptice pod nebom, nanizanka, 21.25 Zdravo.

TV ZAGREB

Prvi program
9.30 Nedeljsko mladinsko dopoldne, 11.00 Kmetijska oddaja, 12.00 Izobraževalni spored, 14.10 Sestanek brez dnevnega reda, 16.30 Potopis, 17.05 Pismo za tri ženske (film), 18.45 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Tovarišica ministrica (tv drama), 21.00 Beg (film), 22.30 Dnevnik, 22.55 Nočni program.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Ponovitve, 14.00 Mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Čosi fan tutte (opera), 23.20 Sport.

Drugi program
9.00 Matineja, 14.30 Športno popoldne, 17.15 Klub seniorjev, 18.00 Bavarsko kraljevo sodišče, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Prišli so morski volkovi (film), 22.20 Neuspešen samomorilec (film).

TV MADŽARSKA

9.00 Spored za otroke (do 12.00), 14.55 Veliki pianisti, glasbeni film, 15.50 Irski — Madžarska, kvalifikacijska nogometna tekma za nastop na svetovnem prvenstvu, prenos iz Dublina, 18.15 Delta, znanstveni poročevalec, 18.50 Večerna pravljica, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.00 Dnevnik, 20.15 Bratje Freytag, madžarska serija, 21.15 Igralec Ivan Darvas, 22.05 Telesport.

ZADEVA CARTIER
(THE CARTIER AFFAIR)
ameriški barvni televizijski film, 1984
režija: Rod Holcomb

Cartier je nadvse uspešna zvezda erotičnih filmov. Ima vse zvezdniške muhe, tako na snemanjih, kot v zasebnem življenju. Toda v resnici je nadvse nežna in osamljena ženska. Ker moški od nje pričakujejo, da bo vdana ljubica, si zaželi za tajnico žensko, ki bi ji hkrati bila tudi prijateljica. Namesto take osebe ji pošljejo domnevnega homoseksualca, ki pa je zelo privlačen in nič manj čustven kot ona. Toda nerodnost je v tem, da ga je tja poslala topla roparjev draguljev, pri kateri je fant zadolžen. Tajnik sprva vestno izpolnjuje svojo nalogo, a stik med njim in igralko je vse bolj intimen. Ko pride ura, določena za rop in ko naj bi olajšal podvig tatovom, fant skuša krajo preprečiti. Zda sele se znajde v težkem položaju, lovijo ga roparji, pa seveda tudi policija. Pomoč lahko najde le pri zaupljivi igralki...

VESELA DVAJSETA LET A S STANOM IN OLIJEM,
ameriški črno-beli film, 1965
(Laurel and Hardy's Laughing 20's).

Stan Laurel in Oliver Hardy sta skupaj igrala kar v sto filmih. V večini so bile to manj kot polurne burleske. Filmski komiki, ki so uspeli v nemi burleski, so le redko uspeli tudi v zvočnem filmu. Stan in Olio sta začela skupno kariero leta 1927, v času, ko se je že bližalo obdobje zvočnega filma. Novim zakonitostim sta se kar uspešno prilagodila in nekaj burlesk sta posnela celo v nemi in v zvočni verziji leta 1930. Čeprav ju filmska kritika ni nikoli cenila tako kot nekatere druge komike, sta ostala priljubljena, celo več, njun nepopuljiv filmski humor je učinkovit še danes. V času, ko so po zaslugi televizije odkrivali burleske, je Robert Youngson, po velikanskem uspehu dokumentarnega filma Ko je kraljevala komedija, posnel še komentiran kompilacijski film z najboljšimi odlomki iz burlesk z Laurelom in Hardyjem. Da je s temi filmi zadel žeblico na glavico, dokazujejo vedno nove ponovitve na televizijah širom sveta.

Vedno nove generacije, posebno mladih in otrok, navdušeno odkrivajo humor, ki jim ga sodobni film in televizija nista sposobna nuditi.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Z jutranjimi glasbeno-sproščujočimi minutami v novi delovni teden. Slišali boste zdravniški nasvet, pogovorili se boste o tem, kar boste sami želeli... Sodelujte!), 8.00 Konec jutranje oddaje.

TV LJUBLJANA

18.00 Tv dnevnik 1, 18.10 Mozaik, 18.40 Spored za otroke in mlade, 19.30 Tv dnevnik 2, 20.05 Aljoša Rusi: Prigodi se sreča, drama TV Skopje, 21.10 Osmi dan, 21.50 Tv dnevnik 3, 22.05 Poletna noč — P. Evans: Onassis, ameriška nadaljevanka; Alo, alo, angleška humoristična serija.

Program LJ 2:
16.30 Satelitski programi — poskusni prenosi, 17.45 Po brezkončnosti sveta: Azija, potopisna reportaža, 18.15 Svet športa, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Žarišče, 20.35 Po sledih napredka, 21.05 Svet na zaslonu, 21.45 Satelitski programi — poskusni prenosi.

TV ZAGREB

Prvi program
9.00 Dan zaščite človekovega okolja, 15.40 Ponovitve, 17.45 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Picasso (drama), 21.05 Resna glasba, 21.50 Dnevnik, 22.10 Nočni spored.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Tv v šoli in ponovitve, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Sokolov greben, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Dempsey in Makepeace, 22.10 Alicina restavracija (tv film), 23.55 Velika dolina.

Drugi program
16.45 Ying Yang, 17.30 Lipova cesta, 18.00 Bavarsko kraljevo sodišče, 18.30 Glasbeni avtomat, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Gozdarska hiša v Falkenau, 21.15 Šiling, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Potopis iz ZDA.

TV MADŽARSKA

9.10 Vladimir Horowitz, angleški film, 10.00 Ponovitve, Delta: Teden, 16.30 Video novice, 16.40 Poročila v romunščini, 16.45 Naštevane mesecev, 17.20 Ema in dedek, 6. del, 17.35 Četrte ure za gospodarstvo, 18.00 Koledar 1989, 19.00 Novi cim cim, literarne uganke za otroke, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Družinski krog, 21.05 Panorama, svetovna politika, 21.55 Moja umetnina, 22.20 Tv dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, športna oddaja, reklame, glasba), 18.00 Sotočje.

5.30 Prebujajte se z nami! (Torkova prebujevalna oddaja vam poleg ustaljenih informacij o črni kroniki, vremenu in cestnih razmerah ponuja še kuharski recept Cilke Sukičeve), 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, pogovor v živo, reklame, glasba), 18.00 Rezerviran čas, 18.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV LJUBLJANA

10.10 Mozaik, Šolska tv, 16.25 Poletna noč, ponovitev, 18.00 Tv dnevnik 1, 18.10 Mozaik, 18.30 Spored za otroke in mlade, 19.20 Dobro je vedeti, 19.30 Tv dnevnik 2, 20.05 H. Robbins: Trgovci s sanjami, ameriška nadaljevanka, 20.50 Omizje, 22.35 Tv dnevnik 3, 22.50 Poletna noč — P. Evans: Onassis, ameriška nadaljevanka, Nenavadne zgodbe, angleška nanizanka.

Program LJ 2:
18.00 Beograjski tv program, 19.00 Srečanje koruških vižarjev, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Zrebanje lota, 20.05 Žarišče, 20.35 Satelitski programi — poskusni prenosi.

TV ZAGREB

Prvi program
8.30 Tv v šoli, 17.50 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vodomec (film), 21.40 Dnevnik, 22.00 Dialogi.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Tv v šoli in ponovitve, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Sokolov greben, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Najlepši slapovi na svetu, 21.07 Dallas, 22.00 Sled nekega tujca (film).

Drugi program
16.45 Tv v šoli, 17.30 Usmeritev, 18.00 Bavarsko kraljevo sodišče, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 400 let pivovarne v Münchenu, 21.07 Zunanje-politična oddaja, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Klub 2.

TV MADŽARSKA

9.10 Brahms-Bernstein, pon. 10.05 Panorama, pon. 10.50 Telovadba za invalide, 16.25 Panonska kronika, 16.35 Poročila v nemščini, 16.40 Naš ekran, v srbohrvaščini, 17.25 Četrte ure za gospodarstvo, 17.40 Priborčnik milostljivega gospoda, sovjetska serija, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Klinika, 7. del: Nasilje, 20.50 Studio '89, 21.35 Od Maoja do Mozarta, dokumentarni film, 22.55 Tv dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Tudi sredi tedna je z vami murski val! Točen čas, vreme, ceste, vse to bo ob dobri glasbi mogoče slišati v sredo zjutraj. Poleg tega pa lahko izlijete svoj žolč na telefonsko številko 21 232!). 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, gospodarske teme, reklame, glasba), 18.00 Poslušamo vas (sporočite pripombe na telefon 21 232), 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV LJUBLJANA

16.25 Poletna noč, ponovitev, 18.00 Tv dnevnik 1, 18.10 Mozaik, 18.40 Spored za otroke in mlade, 19.20 Dobro je vedeti, 19.30 Tv dnevnik 2, 20.05 E. Orzeszkowa: Ob Njemnu, poljska nadaljevanka, 21.05 Tednik, 21.55 Tv dnevnik 3, 22.10 Poletna noč — P. Evans: Onassis, ameriška nadaljevanka, Hooperman, ameriška humor. nadaljevanka, 1. del.

Program LJ 2:
17.30 Satelitski programi — poskusni prenosi, 18.30 Regionalni programi TV Ljubljana — Studio Maribor, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Žarišče, 20.35 Antologija slovenske violinske glasbe, 8. oddaja, 21.05 Svet poroča, 22.05 Satelitski programi — poskusni prenosi.

76 ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

TV ZAGREB

Prvi program
8.35 Tv v šoli in ponovitve, 17.45 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ples na vodi (film), 22.35 Dnevnik, 22.55 Nočni spored.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Tv v šoli in ponovitve, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Sokolov greben, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Anastazija (film), 22.00 Harry Black in tigri (film).

Drugi program
18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Argumenti, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Sport, 23.30 Med biblijo in koranom.

TV MADŽARSKA

9.10 Tretji kanal, 9.55 Primer za dva, kriminalka, 10.55 Studio '89, 17.05 Video novice, 17.15 Poročila v slovaščini, 17.30 Megalopolis, 18.00 Novi Reflektor, magazin, 18.50 Večerna pravljica, 19.00 Gledališki večer, 1. del, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Gledališki večer, 2. del; Janos Gasztonyi: Andrassyjeva ul. št. 60, prenos iz gledališča Radnóti, 23.00 Tv dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Jutranja oddaja RMS vas popelje v novi dan. Informacije o številu pomurskih novorojenčkov, tečaju dinarja, cestah, vremenu, minute za mlade, minute za kmetijce — to je četrtkova ponudba, ki jo lahko popestrite tudi vi s klicom na telefon 21 232!). 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, kulturna oddaja, reklame, glasba), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV LJUBLJANA

10.10 Mozaik, Šolska tv, 16.25 Poletna noč, ponovitev, 18.00 Tv dnevnik 1, 18.10 Mozaik, 18.40 Spored za otroke in mlade, 19.20 Dobro je vedeti, 19.30 Tv dnevnik 2, 20.05 E. Orzeszkowa: Ob Njemnu, poljska nadaljevanka, 21.05 Tednik, 21.55 Tv dnevnik 3, 22.10 Poletna noč — P. Evans: Onassis, ameriška nadaljevanka, Leteči cirkus Montyja Pythona, angl. humor. nanizanka.

Program LJ 2:
20.35 Mali koncert: Balzalarski, Saje (Vivaldi, Paganini), 20.45 Kritike, 21.25 Umetniški večer.

TV ZAGREB

Prvi program
8.30 Tv v šoli in ponovitve.

tve, 17.40 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Politični magazin, 21.05 Zabavna oddaja, 22.15 Dnevnik, 22.35 Nočni spored.

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Tv v šoli in ponovitve, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Sokolov greben, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Glasbeni senik, 22.00 Videoteka, 23.05 Prigisče blata (film).

Drugi program
19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Notranje-politična oddaja, 21.05 Spektrum, 22.00 Čas v sliki, 22.15 Klavirsko tekmovanje.

TV MADŽARSKA

9.05 Človeško telo, 9.30 Lutka, poljska serija, 10.25 Szia, mami! 10.55 Operater, dok. film, 11.45 Telovadba za invalide, 15.45 Tenis, mednarodno prvenstvo Francije, 17.40 Panonska kronika, 17.50 Poročila v srbohrvaščini, 18.00 Mednarodni TV parlament, Zagreb — Budimpešta, 19.15 Zrebanje lota, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Moda, 5. del, 10.05 TV igra, 21.20 Nadaljevanje TV parlamenta, 22.40 Tv dnevnik, 22.55 Tenis.

NAROČILNICA

NAROČAM VESTNIK

Časopis začnite pošiljati od dne

me in primerek

Naslov: kraj, ulica, hiš. št.

Podpis:

Datum:

Naročilnico natančno izpolnite s tiskanimi črkami, izrežite in pošljite na naslov: VESTNIK, 69000 MURSKA SOBOTA, Titova 29.

kino

SPORED FILMOV V KINU PARK MURSKA SOBOTA od 2. do 8. junija.

2. junija ob 18. in 20. uri amer. akc. film PODIRALEC. GLAVNI JUNAK S. STALONE — NEŽNI OČE IN ŠAMPION MOČNIH MIŠIC — ODLIČEN GOLANOV FILM!

4. junija ob 16., 18. in 20. uri amer. akc. film PODIRALEC.

5. junija ob 18. in 20. uri hongkong. akc. film OBRAČUN V HONGKONGU.

6. junija ob 18. in 20. uri hongkong. akc. film OBRAČUN V HONGKONGU.

7. junija ob 18. in 20. uri amer. kom. PRISLUKJENI BOLNIČARJI.

PRAVA PRILOŽNOST ZA SMEH — NERODNOST IN KOMIČEN VIDEZ GLAVNIH JUNAKOV, BOLNIČARJEV ter KOPICA GAGOV — VABI-MO K SPROSTITIVI!

8. junija ob 18. in 20. uri amer. kom. PRISLUKJENI BOLNIČARJI.

Kino KUD ŠALOVCI

3. junija ob 21. uri amer. akc. film PODIRALEC.

Prodaj

PRODAM

GD ŠALAMENCI prodaja orodno vozilo DODGE v voznem stanju. Tel.: 78-017. M-2045

LADO 1200, letnik 1983, prodam. Ogled možen ob 11. ure, popoldne pa po 17. uri. Selo 71. M-2047

ZASTAVO 101 LI GX, letnik 1987, prodam. Tel.: 75-966 — zvečer. M-2049

ZASTAVO 101 (za dele) in motor za škodo 100 prodam. Trnje 88. M-2067

GOLF DIESEL, letnik 1984, in ZASTAVO 750, letnik 1979, prodam. Jože Kovač, Segovci 44 c, Apače ali tel.: 69-180. M-2069

F 126 P. 1. 1981, nujno prodam. Savel, T. tel. 948 118 popoldne. M-2075

OSMICA

Na korzarček in pico hodim na Hiti-za v Osmico. Pico lahko vzamem tudi domov in dobim brezplačno lep krožnik.

VISO SUPER II E, letnik 1982, registrirana do aprila 1990, za 30.000.000.— din, in kolo BMX prodam. Informacije v upravi lista. M-SCB

ZASTAVO 750 prodam, tudi po delih. Tel.: 72-668. M-2079

Žitni kombajn epple 211 HT, kombajn za sladkorno peso nepun, traktor ursus 360 (250 delovnih ur), traktor zetor 6911, dvoosno prikolico zmaj in tovorni avto fap prodam. Avto-preneznik Stefan Tibaut, Hotiza 166.

SCIROCCO GTI, letnik 1977, november, prodam. Rous, Srednja Bistrica 24. M-2080

GOLF DIESEL, letnik 1984, prodam. Tel.: 25-193. M-2083

ZASTAVO 750, nevozno, in srednje-tlačno stiskalnico za seno prodam. Lanjšček, Gorica 32, Puconci. M-2093

FIAT 125 P, letnik 1980, registriran do novembra, prodam. Romeo Horvat, Vadarci 101. M-2098

FIAT 125 P, ugodno prodam. Motvarjevi 20, p. Prosenjakovci. M-2099

ZASTAVO 101, karambolirano, letnik 1984, nujno prodam. Tel.: 26-727 od 12. do 17. ure v petek. M-2103

AVTO DIANA, letnik 1977, vozen, prodam. Stara 14. M. Sobota ali tel.: 24-112 v četrtek, 1. 6., od 9. do 19. ure. M-2106

LADO 1200 S, staro 4,5 leta, prodam. Telefon: 77-198. M-2109

ASCONO 1.9, karambolirana desna sprednja stran, prodam. Borovič, Lipa 68 a ali tel.: 71-607. M-2110

ZASTAVO 101, letnik 1985, prodam. Ropca 39. M-2115

VESTNIK

Irina Benko (direktorica in glavna urednica), Jože Sabjan (odgovorni urednik), Bernarda Balazic, Brigita Bavcar, Jani Dominko, Silva Eöry, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maršec, Stefan Sobočan, Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I. Telefoni: novinarji 21 383, 21 232; direktorica in glavna urednica, odgovorni urednik, naročniški oddelki, računovodstvo, GPS in tajništvo 21 064 in 21 383, dopisništva: Gornja Radgona 74 597, Lendava 75 085 in Ljutomer 81 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za 1. polletje 1989 je 50.000 dinarjev, za delovne organizacije 100.000 dinarjev, za naročnike v tujini 70 DEM (letno).

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk: ČGP VEČER tozdr Mariborski list Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

GRADITELJI POZOR!

Izdelujem stropne nosilce vseh velikosti, zelo ugodne cene, dobava takoj. Večjo količino dostavljamo na dom brezplačno, cena zajamčena. Informacije: Željko P., Novo Selo Rok, R. Končara 16, 42200 Čakovce, telefon: (042) 811 685.

ZASTAVO 10 komfort prodam ali menjam za manjši traktor. Telefon: 81-017. IN-17326

KOMBI ZASTAVA 1500, letnik 1981, prodam ali zamenjam za osební avto. Zlatko Makovec, Razkrižje 18 a. IN-17324

126 P, letnik 1982, dobro ohranjen, prodam. Telefon zvečer: 82-096, Kristanci 10 a. M-MM

RENAULT 4, letnik 1981, in zastavo 101, letnik 1977, prodam. Telefon: (069) 81-929 — Ivan. Ogled v nedeljo popoldne. IN-17322

MOTOR JAWA 350, toro in 300 l vina prodam. Spodnji Kamenščak 45, Ljutomer. IN-17319

FIAT 126 P ugodno prodam. Murska Sobota, Cankarjeva 41, telefon: (069) 22-334. M-2153

ZASTAVO 101 prodam. Benko, Puconci 52 b, telefon do 15. ure: 22-213. M-2163

FORD TAUNUS, karamboliran, prodam. Murski Petrovci 5. M-2164

ZASTAVO 101, staro devet let, ugodno prodam. Telefon: 76-276. M-2166

RENAULT 18 TL, ugodno prodam. Telefon popoldne: 24-521. M-2169

ZASTAVO 101, staro 9 let, ugodno prodam. Tel. 76-276. M-2153

LADO RIVA 1500, letnik 1987, prodam. Telefon 22-695 (v popoldanskem času).

posesti

PRODAM

MANJŠE POSESTVE V OKOLICI GORNJE RADGONE (s stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopjem) prodam. Fekonja, Orehovski Vrh 8, G. Radgona. GR-18820

STANOVANJSKO HIŠO, novo, nedograjeno, v Križevcih pri Ljutomeru, prodam. Telefon: 042 77-360. IN-17318

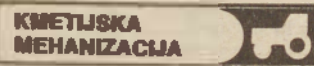
HIŠO V ČERNELAVCIH, na 952 m² veliki parceli, komunalno urejeno, mestni vodovod in kanalizacija, centralno ogrevanje, telefon, prodam. Telefon: 23-203. M-2113

DVOINPOLSOBN STANOVA-NJE v Murski Soboti, prodam. Telefon: 23-429. M-2135

HIŠO V LENDAVI prodam. Informacije: telefon: 24-204. M-2136

GRADBENO PARCELO, 15 a, komunalno urejeno, v Rankovcih, prodam. Naslov v upravi lista. M-2147

NOVO NEDOGRAJENO HIŠO v Štrigovi, z nekaj zemljo, primerne za vinograd, prodam. Telefon (042) 89-621. M-OP

PRODAM

KOSILNICO BCS prodam. Duh, Plitvice 6, G. Radgona. GR-18816

OBRAČALNIK za seno SIP 220, malo rabljen, in puhalnik — isekar, ugodno prodam. Pavla Kološa, Vaneča 84 a. M-2042

GREBENASTO KOSO, 130 cm, s pogonskim mehanizmom za REX COMBI Gorenje, ugodno prodam. Jože Šumak, Vaneča 84 a. M-2042

ENOOSNI TRAKTOR MUTA GORENJE, s koso in prikolico, opeko MODUL, elektromotor 5,5 KW 1400, 1,5 kW — enofazni in 7,2 KW 2800, prodam. Tel.: 24-832 ali Pečarovič 34. M-2053

TRAKTOR WARSALOVSKI s koso prodam. Krnci 1, p. Martjanci. M-2074

KOSILNICO GORENJE MUTA ugodno prodam. Neradnovci 44. M-22080

KOSO ZA TRAKTOR TOMO VINKOVIČ, TIP 518, malo rabljeno, ugodno prodam. Centiba 18, pošta Lendava. M-2091

KOSO ZA TRAKTOR URSUS 35 prodam. Marta Pušenjak, Lukavci 40, 69242 KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. M-2094

KOMBAJN ZMAJ 131 prodam. Ivan Kramar, Tenje 85, Črenšovci. M-2100

SAMONAKLADALKO SIS s kardonom, 17 m², rabljeno do 100 ur, prodam. Cena 35.000.000.— Daniel Pečnik, Ljutomer, Pruska c. 4, telefon: 81-285. IN-17317

NOVO PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE (za dve živali) in sedež za traktor torpedo prodam. Bakovci, Partizanska 30. M-JF

KOMBAJN EPILE, potreben manjšega popravila, in kasetni avtoradio prodam. Informacije v bifeju LOŽIC, Hotiza. M-2123

KMETIJSKA MEHANIZACIJA KOPAČ ATLAS IMT 579 (roka in spredaj planirna deska), prodam. Doležovje 128 a. M-2128

TRAKTOR ZETOR 2511, s kabino, dobro ohranjen, prodam. Reček, Večeslavci 3. M-2130

DVOREDNI OKOPALNIK ZA KORUZO, z dozatorjem za umetno gnojilo, in škropilnico za traktor, 300 l, morava, prodam. Markišavci 8. M-2137

TRAKTOR FERGUSON prodam. Gomilica 89, p. Turnišče. M-2158

TROSILNIK TEHNOSTROJ, 4 t, prodam. Gradišče št. 38. M-2161

OBRAČALNIK panonija, rotacijski plug gorenje in prikolico gorenje prodam. Kovač, Selo 97. M-LK

NESNICA, MLADE JARČICE, PASME HISEX, rjave, stare 16 tednov, iz ko-

operacijske reje, navajene na vso domačo hrano, opravljena potrebna cepljenja, prodajamo po dnevnih cenah.

Naročila sprejema in daje vse informacije: JOŽE VERBAN, gostilna, TROPOVCI, JORDAN 44, telefon: (069) 46-015.

ŽIVALI

PRODAM

MALE PUJSKE prodam. Petanji 7. M-2068

MALE PUJSKE prodam. Šostarec, Tropovci, Jordan 20. M-2089

KRAVO, brejo 8 mesecev, prodam. Kamovci 37. M-22090

KRAVO, staro tri leta, s teličkom, prodam. Ivanci 71, p. Bogojina, telefon: 76-380. M-2108

MALE PUJSKE in prikolico za avto prodam. Gradišče 46, p. Tišina. M-2111

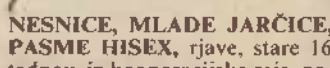
TELICO, brejo osem mesecev, in kravo s telikom, prodam. Marjia Rihtari, Kobilščak 1. M-2124

MALE PUJSKE prodam. Rakičan, Prešernova 18. M-2141

MLADE NEMŠKE OVČARJE prodam. Martin Kreslin, Babinci 14, p. Ljutomer. IN-17323

AKVARIJSKE RIBE PRODAJAMO. Telefon: 82-314, Ljutomer, Užiška 9. IN-17327

PIŠČANCE, 2 kg, prodajamo. TROPOVCI, Križna 13.

NESNICE, MLADE JARČICE, PASME HISEX, rjave, stare 16 tednov, iz kooperacijske reje, navajene na vso domačo hrano, opravljena potrebna cepljenja, prodajamo po dnevnih cenah.

Naročila sprejema in daje vse informacije: Gostilna Tibija Horvata, Nemčevci 38, telefon: (069) 24 393.

Sobe

SOBO nujno ištem. Telefon zvečer: 71 738. M-2082

FANT, 28 let, medicinski tehnik, brez zaposlitve, z dvema nemškima ovčarjema, išče primeren dom. V zameno pomagam na kmetiji ali pri drugih delih. Ponudbe na naslov: Ladislav Horvat, Murska Sobota, Mladinska 14. M-MM

S 4-letno hčerko iščeva manjše stanovanje v Murski Soboti ali okolici. Možna pomoč. Telefon: 21 669 ali Veberič, Stefana Kovača 19. M-2151

ZAHVALA

Ob boleči, mnogo prerani in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža in očeta

Bele Šiftarja

uslužbenca mesne industrije iz Murske Sobot

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in sosaščanom iz Strukovec, stanovalcem v bloku na Kidričevi 20 v Murski Soboti, kolektivom Pomurke — Mesne industrije M. Sobota in njegovim sodelavcem iz nabave, SDK-ju, podružnici M. Sobota, IMP-ju M. Sobota, PIK-u Vrbovec, ROK-u Zelina in ZZK Zelina ter vsem, ki ste ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa ustno ali pisno izrekli sožalje.

Posebno se zahvaljujemo g. seniorju Novaku za ganljive besede in opravljen obred, govornici KS Darinki Zorec in govorniku Milanu Korenu, predstavniku Mesne industrije ter pevcem za odpete in godbi za odigrane žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

GLOBOKO ŽALUJOČI VSI NJEGOVI NAJDRAŽJI

NOVO V LJUTOMERU!

IGRE ZA ZABAVO!

LAS VEGAS

- ameriški biljardi
- fliperji
- video igre
- nogomet
- topli in hladni napitki iz avtomatov

FRANC TKALEC Jeruzalemska 13. LJUTOMER

Kupim

RAČUNALNIK s televizijskimi igrami KUPIM. Tel.: 73 204. M-2046

KOSO za traktor steyr (novejši) kupim. Ludvik Kočar, Nuskova 48. M-22062

V BLIŽINI MORAVSKIH TOPLIC iščemo poč. hišico ali parcelo za gradnjo (urejeno). Ponudbe pod: Moravske Toplice, kamp št. 223. M-2158

Zaposlitve

STAREJŠO ŽENSKO, lahko je tudi upokojenka, iščemo za varstvo starejših ženske v dopoldanskem času. Naslov v upravi lista. M-1863

AVTOMEHANIKA, z najmanj 5 let delovne dobe, zaposlim. Obvezno tri-mesečno poskusno delo. Aleksander Hašaj, Čopova 26, M. Sobota. M-1914

DEKLE za delo v gostilni v Gornji Radgoni iščemo. Tel.: (069) 74 532. M-2050

VARSTVO za 20-mesečnega otroka (vsak drugi teden) ob popoldnevih iščemo. Tel.: 26 786 (popoldne). M-2071

TRAKTORIST-KOMBAJNIST z večletno prakso v tujini išče zaposlitev kjerkoli v tujini (lahko sezonsko). Govorim tuji jezik. Naslov v upravi lista. M-2076

AVTOKLEPARJA takoj zaposlim. Marjia Kuzma, Črenšovci 61 c. M-2088

DEKLE ZA STREŽBO v bifeju zaposlim. Tel.: 77 666. M-2095

DEKLE z veseljem do dela v gostilni zaposlim. Gostilna Maučec, Gančani. M-2097

STRUJARJA IN REZKARJA s prakso zaposlim. Telefon: (069) 74 339. M-2105

DVE MLADI DEKLETI ZA DELO V RESTAVRACIJI sprejme družina v Italiji. Informacije: Strukovci 15, telefon: 76 850. AM-MM

RAZNO

PRODAM

TRAVO ZA KOŠNJO prodam. Tešanovci 38 a. M-2041

OBZIDANI ŠTEDILNIK za etažno centralno kurjavo in električni štedilnik prodam. M-2048

SEDEŽNO GARNITURO prodam. Tel.: 25-152. M-2077

PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE TAM STADLER, 30.000 kalorij prodam. Tel.: 74 094. M-2084

LESENO LOPO (8 x 6 m), pokrito z opeko, prodam. Tel.: 77-203 zvečer. M-2085

POHIŠTVO za spalnico prodam. Tel.: 23-777 po 15. uri. M-2086

POHIŠTVO za spalnico prodam. Jože Nemec, Cvetkova 18 ali tel.: 26-315. M-2092

POHIŠTVO za dnevno sobo prodam. Kuzmič, Brezovci 64 a. M-2096

HRASTOVE (5 in 8 cm) in bukove plohe (8 cm) prodam. Tel.: 71-021. M-2101

PLOHE IN DESKE prodam. Sodišinci 51. M-2102

TRAVO ZA KOŠNJO in jabolčnik prodam. Smodiš, G. Petrovci 89. M-MM

TRAVNIK za košnjo na hribu prodam. Aleš Rantaša, Kapela 20. M-2107

KORUZO na storžih prodam. Tel.: 76-113. M-2112

TRAVO za košnjo, 70 arov, prodam. Pruska Cesta 52, Gornja Radgona. MR-18815

KAVČ ugodno prodam. Tel.: 74-865. M-18818

MONTAŽNO BARAKO (4 x 3) prodam. Mursko Središče, J. H. Zdelara 13, telefon: (042) 843-280. LE-19704

HLADILNO OMARO in domačo pi-jako prodam. Cven 4, telefon: 81-585. IN-17316

BAS KITARO ZNAMKE FENDER DERBAS, dobro ohranjeno, prodam. Vlado Kelenc, Lendavske gorice 325 c. LE-19702

BELO POROČNO OBLEKO, št. 38—40, prodam. Naslov v upravi lista. M-2120

TELEVIZOR SONY 51, nov, tudi za sprejem madžarskega programa, prodam. Telefon (061) 324-632, zvečer ali (069) 21-605. M-2121

HLADILNIK GORENJE in zamrzovalno skrinjo, nosilce in ostriše prodam. Grah, Krog, Ravenska 2 a, telefon: 22-710, interna 351, dopoldne. popoldne: 22-546. M-2129

TELEVIZOR, črno-beli, prodam. Telefon: 26-724. M-2132

PISALNO MIZO s stoli prodam. Telefon: 22-460. M-2139

KOMBINIRANI OTROŠKI VOZIČEK ugodno prodam. Informacije: Marjia Jurančič, Murska Sobota, Stara ulica 3, telefon: 24-539. M-2145

GARAŽNA VRATA (nova) prodam. Telefon: 24-488 — Vuzem. M-2150

PEČ EMO CENTRAL 20, za etažno ogrevanje in pralni stroj gorenje prodam. Telefon: 23-590. M-MM

KAKOVOSTNO TRAVO s travnika za košnjo poceni prodam. Brezovci 40. M-2159

BARVNI TELEVIZOR prodam. Olga Kamnik, Lendavska 19, telefon: 25-578. M-2168

PRIKOLICO za avto prodam. Petanji 76. GR-18823

BARVNI TELEVIZOR GORENJE, rabljen, odlično ohranjen, prodam. Telefon: 22-138. M-2081

Razno

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega izpita na SCTPU M. Sobota, smer zidarstvo, leta 1964. Jože Hašaj, Moščanci 22. M-1865

IZGUBLJENO! Izgubil sem možki prstan z rdečim kamnom. Poštenega najdite-lja prosim, da se oglasi po telefonu: 24 681. M-1870

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice 6522-7, izdane pri HKS KZ Panonka M. Sobota. Viljem Ficko, Vidonci 98. M-1878

PREKLIC! Preključujem veljavnost šolskega spričevala 8. razreda OS Grad, izdane za šolsko leto 1966/67. Rudi Ficko, Vidonci 98. M-1879

PREKLIC! Preključujem veljavnost DIPLOME št. 227 o končanem vzgojno-izobraževalnem programu za kuharstvo, izdane na srednji šoli za gostinstvo in turizem Radenci, za šolsko leto

Razno

PREKLIC!
Preključujem veljavnost spridevala o končanem osnovnem šolanju, za šolsko leto 1985/1986, izdano pod št. 275/86, 16. junija 1986, na OS M. Kranjec, Velika Polana, Marjan Ribarič, Hotiza 119 a, p. Lendava, M-1943

PREKLIC!
Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 26269-1, izdane pri HKS KZ Panonka M. Sobota, Julijana Mihalič, Kruplinski 32, p. Grad, M-1949

KOMBAJN HEDER, štiri m, za menjam za kombajn zmaj 131, širina 3 m, Branko Klemenčič, Bučkovci 34, telefon: 86 000, IN-17295

MANJŠO KMETIJO, 4,5 ha, dam v najem. Možnost tudi dedovanja. Naslov v upravi lista, M-1972

PREKLIC!
Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 418903, izdane pri HKS KZ Panonka, M. Sobota, Jože Puhan, Bogojina 25, M-1976

PREKLIC!
Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 071266, izdane pri HKS KZ Panonka M. Sobota.

ELEKTROINŠTALACIJE IN ELEKTROMECHANIKA
MARIO KEREČ
Murska Sobota,
Cankarjeva 41
telefon: (069) 22 334

POPRAVLJAMO IN NAVIJAMO ELEKTROMOTORJE VSEH VRST TER OPRAVLJAMO DRUGA STATORSKA NAVITJA.

● **NAREDIMO TUDI VSA ELEKTROINŠTALACIJSKA DELA.**

● **RTV SERVIS V TURNIŠČU**

Popravilo vseh vrst TV-VI-DEO-AUDIO NAPRAV

Delovni čas vsak dan od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure.

S svojimi storitvami se priporoča

RTV SERVIS
STANKO ŽALIK
Turnišče, Št. Kovača 19
telefon od 20. do 21. ure
72 053

V cvetu mladosti nas je nepričakovano zapustil naš sodelavec

Dušan Balažic

iz Dokležovja

Na njegovi zadnji poti smo ga pospremili 21. maja 1989.

Ohranili ga bomo v lepem spominu!

DELAVCI KZ PANONKA M. SOBOTA

Nenadoma nas je zapustil

Arpad Köveš

delovodja okoliša Bistrice

Vestnega delavca in dobrega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Delavci Gozdnega in lesnega gospodarstva M. Sobota

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče, dedek, pradedek in brat

Štefan Pal

iz Lipe

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom, prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, sočustvovali z nami, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede.

Prisrčna hvala kolektivu Dinosa, enota M. Sobota in Metalne, tozd Družbeni standard Maribor.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO GA IMELI RADI

Hiša prazna je otožna, odkar te ni, le glas tvoj v naših srcih živi.

ZAHVALA

Ob izgubi našega ljubega očeta, starega očeta, brata in tasta

Štefana Kregarja

iz Bakovec

1912—1989

Se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, duhovniku, pevcem in društvu upokojencev za izrečeno sožalje ter vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, Bakovci, Dunaj

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, tašča, stara mama in prababica

Verona Faršang

roj. Režonja
iz Črenšovca

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znanjem, ki ste jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter za sv. maše, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, g. župniku in kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku društva upokojencev tov. Mlinariču za poslovilne besede pri odprtem grobu.

ŽALUJOČI: OTROCI Z DRUŽINAMI

Prezgodaj čas prišel je za oddih, dom je prazen, dom je tih, ker tebe, ljubi sin in bratec, ni, da bi dolgo lahko skupaj še bili.

Niti zbogom nisi rekel niti roke nam podal, smrti te vzela je prehitro, a v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA

Tiho, nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 20. letu, cvetu mladosti, tragično in brez slovesa zapustil naš ljubljani sin, brat, stric, vnuk in nečak

Dušan Balažic

iz Dokležovja 61

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znanjem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam pomagali.

Posebna hvala sodelavcem KZ Panonka, kolektivu Mlinopeka, internemu oddelku bolnišnice v M. Soboti, GD, NK, mladinski organizaciji in soščalcem.

Zahvaljujemo se tudi vsem govornikom, g. župniku za cerkveni obred, pevcem za odpete žalostinke ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje in za svete maše.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

Arpad Köveš

gozdar
iz Gornje Bistrice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanjem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, našega dragega pokojnika pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence, cvetje in za maše, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala kolektivu Gozdnega gospodarstva M. Sobota, lovcem LD Velika Polana, Inštitutu za varilstvo Ljubljana, Zdravstvenemu domu Lendava, KS Bistrica in brodarškemu društvu Bistrica.

Prisrčna zahvala tudi g. duhovniku, pevcem žalostink in govornikom za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, sin Arpi in hčerka Katarina

Naj bo jesen al' mesec maj, žalost vlada med nami zdaj, prezgodaj vzel od nas je slovo, pozabljen med nami nikdar ne bo.

V SLOVO

Dušanu

Tragično in za vedno si nas zapustil. Bolečina v naših srcih in praznina okrog nas bo ostala.

Radi se te bomo spominjali

MLADINKE IN MLADINCI IZ DOKLEŽOVJA

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, dedek in pradedek

Dezider Vaš

iz Prosenjakovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste našega očeta pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje nam pa izrekli sožalje.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Prosenjakovci, 15. maja 1989

VSI TVOJI, KI SMO TE IMELI RADI

V SPOMIN

Danes, 1. junija, mineva žalostno in boleče leto, odkar nas je zapustil naš nikoli pozabljeni oče

Franc Gomboc

kovač
iz Sodlišinec

Tiho in skromno, kot je živel, je odšel tja, kjer ni ne trpljenja ne bolečine, le mir, večni mir. Nazaj te ne priključijo ne naše solze ne bridka bolečina v naših srcih. Hvaležni smo ti za vse, kar si nam dal.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Minilo žalostno je leto dni, zapustil dom in svoje drage si, na tvojem grobu roža le cveti, ki grenka solza jo rosi.

V SPOMIN

4. junija bo minilo boleče leto, polno žalosti, odkar nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, očca, sin, brat in zet

Štefan Žohar

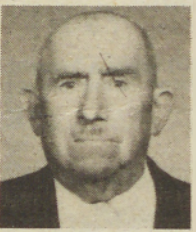
iz Doliča

Ni ure, ne dneva, da se ne bi spomnili in občutili praznine, ki je nastala za teboj.

Ne moremo verjeti, da te ni več in boleča je resnica, da te nikoli več ne bo.

Naš dom, ki si ga tako ljubil je prazen. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in na njegovem grobu prižigate sveče.

Žalujoči: vsi, ki smo te imeli radi

Ptički en čas pojo, rože en čas cveto, človeško življenje je ravno tako.

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je po kratki boleznici zapustil naš dragi mož, svak in brat

Jožef Kukoja

iz Fokovca

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč. Hvala vsem, ki ste z venci in šopki okrasili njegov večni dom. Globoko zahvalo izrekamo tov. Dragici za lepe poslovilne besede, g. duhovniku za ganljiv pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Hvala tudi vsem pogrebem.

Fokovci, 4. 5. 1989

Žalujoča žena Jolanka in nečakinja Marija z možem Jožefom

V SPOMIN

V cvetu mladosti nas je tragično zapustil

Milan Lucu

iz Doline

23. maja je minilo 13 žalostnih let, odkar si za večno odšel od nas.

Hvala vsem, ki se ga še spominjajo.

ŽALUJOČI: mama, oče, sestra z možem, Blanka, Branko in stara mama

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je nepričakovano in za vedno zapustil naš dragi oče in dedek

Štefan Maučec

sodar
iz Gančan 55

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki so dragega očeta v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence ter v dobre namene. Posebej se zahvaljujemo g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku KS za poslovilne besede. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI VSI, KI SMO GA IMELI RADI

Eno leto že v grobu spiš, a med nami še živiš, k počitku leglo je telo, a delo tvoje in trpljenje pozabljeno ne bo.

V SPOMIN

28. maja bo minilo žalostno in boleče leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Viljem Barber

iz Markovec

Ne moremo se sprijazniti z mislijo, da se ne vrneš, čeprav še vedno slišimo tvoj glas. Za teboj je velika praznina v našem domu in v naših srcih, ostali pa so sledovi tvojih pridnih rok. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in v spomin na njega prižigate sveče.

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

Ne morem iz zemlje kot dobra semena da znova bi segli si v tople dlani. Ne morem! Med nami je krsta lesena in grob je med nami... tišina prsti, le sveča ljubezni visoko gori!

V SPOMIN

23. maja 1989 sta minili dve leti žalosti, odkar nas je prezgodaj zapustil dragi mož, oče in stari oče

Anton Šajher

iz Beltince
Ribiška pot 2

Boleč in nepozaben je spomin nate, v naših srcih je velika bolečina, ki ne bo nikoli ozdravljena. Iskrena hvala vsem, ki se je še spominjate, postojite ob njenem preranem grobu, ji prinašate cvetje in prižigate sveče.

TVOJI NAJDRŽI

Minilo leto je dni, odkar zaman čakamo te vsi, še vedno slišimo tvoj glas, korak in tvoj nasmeh.

V SPOMIN

24. maja je minilo eno leto žalosti, odkar smo izgubili svojo ljubo mamico, hčerko, sestro in botnico

Olgo Cug

roj. Temlin
iz Doline

Hvala vsem, ki se je spomnile in prižigate sveče na njenem preranem grobu.

ŽALUJOČI: hčerka Jasmina, sin Dejan, mama, oče, sestra in brat z družinami

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je prezgodaj in nepričakovano zapustila naša draga mama in stara mama

Marija Györek

roj. Kouter
iz Beltince

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage mame in stare mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nas tolažili, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje, za svete maše ter pokojnico v tako lepem številu pospremili k večnemu počitku.

Posebna hvala dr. Perkiču in osebju pljučnega oddelka, dr. Caru, dr. Zdravcu, govorniku Filipu Matku, pevcem, in gospodu kaplanu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

ŽALUJOČI: hčerki Marija in Darinka, vnuki Mirko, Tonček s Suzano, Andrej, ter vnukinja Minka z družino

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

Vilma Dervarič

roj. Bukvič
iz Lemerja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli ustno ali pisno sožalje, nam pomagali ter ji darovali številne vence in cvetje.

Iskrena hvala vsem, ki ste jo med njeno težko boleznijo obiskovali.

Posebna hvala g. duhovniku Blažiču za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke ter govorniku tov. Šiftarju za besede slovesa ob odprtem grobu in sodelavcem iz IMP-ja Blisk.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Vsi tvoji, ki smo te imeli radi

Prezgodaj čas prišel je za oddih, dom je prazen, dom je tih, ker tebe, draga mama, ni, da bi skupaj še bili.

ZAHVALA

Po daljši in hudi bolezni nas je v 56. letu starosti za vedno zapustila naša draga žena, mama, babica in sestra

Marija Raduha

iz Odranec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, znancem in prijateljem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, denar v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici za ganljive besede ob odprtem grobu ter kolektivoma Mure in Rašice — tožd Beltinka.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Odranci, 14. 5. 1989

ŽALUJOČI: mož Matija, hčerki Marija in Anica z družinama, tast, tašča, brat Matija z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 83. letu starosti za vedno zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

Štefan Kovač

iz Dol. Bistrice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, botrini, znancem in prijateljem ter vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ali v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. kaplanu za pogrebni obred, govorniku KS za poslovilne besede ter pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 56. letu starosti zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Terezija Magdič

roj. Perša
vzgojiteljica
s Tišine

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, nas tolažili, izrekli sožalje in prinesli cvetje na njen grob. Iskrena hvala ravnateljici OŠ Tišina in govorniku za slovo ob odprtem grobu, kaplanu in pevcem za pogrebni obred, gasilskemu društvu ter otroškemu pevskemu zboru OŠ Tišina.

ŽALUJOČI: vsi, ki smo jo imeli radi

Tam, kjer si Ti sedaj, ni sonca, ne luči, le Tvoja podoba nam v srcih še živi in nihče ne ve, kako zelo boli, ko zavemo se, da Te več ni!

ZAHVALA

Tiho in mirno, kot je živel, nas je v 53. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče in brat

Štefan Gujt

s Tišine

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč ter našega dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, darovali cvetje in vence, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnice v M. Soboti, posebej dr. Horvatu za vso njegovo pomoč med pokojnikovo boleznijo sodelavcem Intesa — tožd Mlinopek M. Sobota, gasilcem, ribičem RD G. Radgona — EE Tišina in nogometašem NK Tišina.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za lepo petje in govornikom za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: žena Terezija, sin Slavko, bratje in sestre z družinami in drugo sorodstvo

V naša srca si se vpisal čas ne bo te več izbrisal, tudi če spokoyno spiš, z nami kakor prej živiš.

V SPOMIN

27. maja je minilo pet let, odkar je prenehalo biti dobro srce našemu dragemu možu, očetu, staremu očetu in bratu

Štefanu Lovenjaku

iz Gornjih Slavec 39

Tiho in skromno si odšel tja, kjer ni trpljenja, ne bolečin. Tvoj korak je zastal, glas onemel, v naših srcih pa je bolečina, ki ne bo minila, dokler tudi nas ne bo črna zemlja krila. Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu.

Žalujoči: žena Marija, sin Drago, hčerki Angela in Olga z družinami, bratje in sestre z družinami

Kje si ljuba mama, kje tvoj mili je obraz, kje je tvoja skrbna roka, ki skrbela je za nas?

Skrb, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje. Bolečine in trpljenje ste prestali, zdaj pa boste sladko spali.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljube mame, tašče, babice in prababice

Barbare Zver

roj. Matjašec
2. 8. 1913 — 13. 5. 1989
iz Brezovice

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebno zahvalo izrekamo g. župniku in cerkvenemu pevskemu zboru iz Turnišča.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: hčerka Rozina z možem, hčerka Marija z možem, hčerka Ančka, sinovi Štefan, Jože, Ivan z ženo, Ignac z ženo, hčerka Barica z možem, vnuki in pravnuki

24. junija veliko slavlje v Murški Soboti

Osrednja proslava ob 70-letnici priključitve Prekmurja k Jugoslaviji bo 24. junija ob 11. uri v večnamenski dvorani pri Osnovni šoli Edvard Kardelj v Murški Soboti. Na njej bo slavnostni govornik Rudi Čačinovič, član komisije za mednarodne odnose pri skupščini SR Slovenije in častni občan soboške občine. Ob tej priložnosti bo tudi velika revija upokojenskih pevskih zborov iz severovzhodne Slovenije, saj pričakujejo okrog 400 pevcev iz 19 upokojenskih društev. Peli bodo združeni mešani, moški in ženski pevski zbori iz tega dela Slovenije.

Te podatke smo slišali na sestanku organizacijskega odbora v Murški Soboti, kjer so poudarili, da gre za množično manifestacijo ob pomembni obletnici iz naše preteklosti. Glavni nosilec vseh aktivnosti je Društvo upokojencev Murške Soboti, ki se je tesno povezalo z občinsko zvezo društev upokojencev. Člane programskih, propagandnih in ekonomskih komisij pa sedaj čaka obilica dela, da bi pripravili vse potrebno za veliko slavlje, ki bo 24. junija v Murški Soboti. M. Jerše

LJUTOMER

Potrdili poročila sodstva

Delegati vseh treh zborov ljutomerske občinske skupščine tokrat niso imeli težkega dela. Na skupnem zasedanju so najprej sprejeli sklep o dobitnikih letošnjih družbenih priznanj, nato pa poslušali še poročilo Mira Steržaja, predsednika skupščine občine, o nedavnem obisku ljutomerske delegacije v pobrateni občini Titovo Užice.

V sklopu tega poročila je ljutomerski župan seznanil delegate o praznovanju letošnjega praznika, ki bo po odloku, sprejetem pred dvema letoma, bolj skromno. Kljub temu pa bo v Ljutomer prišla delegacija iz Titovega Užica, saj mineva letos 15 let od podpisa listine o pobratenju. Povabili so tudi delegacijo iz češkega Fulneka, ki je z občino Ljutomer podpisal listino o pobratenju natanko pred 20 leti, vendar jih, kot kaže, ob letošnjem občinskem prazniku ne bo, pridejo pa nekoliko kasneje.

To so bile, skratka, najzanimivejše vsebinske zadeve na tem zasedanju, kajti nato so delegati na ločenih sejah poslušali poročila o delu temeljnega javnega tožilstva, javnega pravobranilca samoupravljanja, sodnika za prekrške...

Vsa poročila so sprejeli in potrdili sklepe in stališča, ki so jih pripravili izvršni svet in družbenopolitične organizacije. D. L.

25. MAJ V GORNJI RADGONI

Čar dneva mladosti

Občinska organizacija mladih v Gornji Radgoni se je tudi letos odločila, da bo organizirala skupni sprejem v mladinsko organizacijo. Lani so se učenci osnovnih šol zbrali na sejmšču, letos pa na bolj slavnostnem prostoru v dvorani kulturnega doma. Za takšno obliko sprejema v mladinsko organizacijo so se odločili, ker želijo mladim ohraniti čar dneva mladosti, ki naj jim bo ostal še dolgo v spominu, želijo pa tudi, da bi mladinsko organizacijo zares sprejeli za svojo. bbb

PROBLEMSKA KONFERENCA V MARTJANCIH

RADI BI OBDRŽALI ZDRAVSTVENO AMBULANTO

V krajevni skupnosti Martjanci, ki vključuje naselja Nemčavci, Martjanci, Sebeborci, Krnci, Andrejci in Noršinci, se v zadnjem obdobju srečujejo s številnimi problemi, med katerimi je veliko takih, ki jih sami kljub dobri volji in zbiranju sredstev niso sposobni rešiti. Zato so sklicali problemsko konferenco, da bi odgovorne dejavnosti v občini seznanili s težavami. Čeprav se razgovori niso udeležili vsi vabljene, je bil prikaz problematike celovit, v razpravi pa dane nekatere usmeritve, kako je potrebno začeti reševati posamezno problematiko. Nekaj kritik pa je bilo izrečenih tudi na občinske organe, ki nekatere zadeve prepočasno in pavšalno rešujejo. Največ razprave je bilo o usodi zdravstvene ambulante v Martjancih, ki obstaja 31 let in za katero se govori, da bi bila po upokojitvi sedanjih zdravnic uknjena. Zadevo je na široko pojasnil direktor ZD Murška Sobotla dr. Jože Miklič in dejal, da bi bila glede na gravitacijo prebivalstva v Martjancih potrebna tudi v prihodnje zdravstvena ambulanta, vendar je obstoj le-te odvisen od dogovorjene mreže zdravstvenega varstva v občini. O tem pa se je potrebno dogovarjati v občinski samoupravni zdravstveni skupnosti. Zdravstveni dom pa bo po besedah dr. Mikliča organiziral službo, če bo ta zajeta v mreži in če bodo higijske, sanitarne in delovne razmere, torej minimalne zahteve za obstoj neke ambulante. Dogovorili so se, da bodo ob občinski zdravstvene skupnosti v Murški Soboti pisno zahtevali nadaljnje delovanje ambulante. Za krajevno skupnost Martjanci predstavlja poseben problem tudi kanalizacija, o kateri razmišljajo že 20 let. To zlasti velja za naselje Martjanci, kjer, kot je bilo rečeno, živijo v blatu. Problem odvodnjavanja pa je vse večji tudi v Noršincih in Nemčavcih. V krajevni skupnosti tega problema ne morejo rešiti, saj ne morejo ukrepati niti proti tistim, ki v jarku puščajo odpadne vode in celo gnojnice. Na problemski konferenci so govorili tudi o potrebi po ureditvi avtobusnih postajališč, saj v celotni krajevni skupnosti nimajo urejenega niti enega. Opozorili so tudi na problem parkiranja pred motelom Čarda, na potrebo po kolesarski stezi od Martjanec do Moravskih Toplic, nekatere slabo vzdrževane ceste in njihovo modernizacijo, ureditev glinokopa v Nemčavcih, kjer krajevna skupnost in Lovska družina Mlajinci ne najdeta skupnega jezika, na nove zazidalne načrte, ki niso življenjski, o Sebeborškem jezeru in drugem. F. Maučec

MURSKA SOBOTA

Nastopali tudi obiskovalci

Da so proslave ob raznih jubilejih lahko tudi drugačne, kot je to po navadi po ustaljenem redu — pozdravni in slavnostni nagovor, deklamacije, recitacije, pevske in plesne točke pa še podelitev nagrad in priznanj jubilarantom — je pokazalo četrtno praznovanje Doma učencev Štefan Kovač v Murški Soboti. V program so se namreč neposredno vključevali tudi obiskovalci, nekdanji gojenci in vzgojitelji doma ter povedali marsikaj zanimivega, duhovitega...

Bila pa je to proslava ob 60-letnici Martinišča kot predhodnika sedanjega doma in 30. obletnici preselitve na lokacijo v Tomšičevi ulici, kjer so pred 10 leti dogradili tudi nov dijaški dom. Za praznovanje treh jubilejev pa so si (nenaključno) izbrali dan mladosti. Saj je dom vendar namenjen mladim, šolajoči se mladini. Tako ravnatelj Alfred Šebjanič kot slavnostni govornik (nekoč tudi stanovalec doma) Janez Štolt, predsednik izvršnega sveta soboške občinske skupščine, pa sta ugotavljala, da so za dijaške domove žal nastopili slabi časi.

»Zmanjševanje števila gojencev iz drugih republik, ukinjanje določenih usmeritev v Murški Soboti, širitev oddelkov srednjih šol v drugih občinskih središčih v regiji ter nadaljnji razvoj prometne povezanosti in standarda ljudi — vse to je vplivalo na stalno zmanjševanje števila gojencev v domu, tako da jih je v tem šolskem letu vpisanih samo še 118. S tem pa prihajamo do novega mejnika v razvoju doma in dejavnosti, ki pa je na žalost lahko zelo negativen za nadaljnji razvoj. Sam obstoj doma je namreč ogrožen, saj ob takšni izkoriščenosti zmogljivosti ob normalni

ceni oskrbnine ne more poslovati, popolna cena ob taki številki pa ni vzdržna. Za ohranitev dejavnosti je torej vodstvo prisiljeno vključevati vse prehodne in druge goste, ki tovrstne storitve potrebujejo, in to vse leto. Glede na koncept gradnje novega doma, ki ne omogoča ločitve te dejavnosti od osnovne, postaja ta dejavnost že moteča. Takšna gibanja pa niso samo v našem domu, ampak se v zadnjih letih s povsem enako problematiko srečujemo tudi v preostalih domovih v Pomurju in v večini domov za srednješolsko mladino v Sloveniji,« je med drugim dejal Janez Štolt.

Velika škoda je torej, da imajo dijaški domovi prazne postelje, da precejšnja družbena sredstva, ki smo jih namenili za njihovo zgraditev, ostajajo slabo izkoriščena. Jože Graj

MURSKA SOBOTA—LJUBLJANA

K PARTNERJEM IN PO PRIZNANJE

Pomurje so spet obiskali gostje iz partnerskega mesta Ingolstadt v Zvezni republiki Nemčiji. Tokrat je bila to 6-članska delegacija sindikata in kadrovskega oddelka tovarne avtomobilov Audi, ki jo je vodil vodja odbora sindikalnih zastopnikov IGM-a Adolf Hochrein. Dvodnevni obisk v soboški in lendavski občini (v torek in sredo) so izkoristili za pogovor z vodstvi pomurskih sindikatov ter delovnih organizacij Lek v Lendavi in Tovarne mlečnega prahu v Murški Soboti.

Če so bili sindikati pri nas doslej preveč politična in premalo stanovska delavska organizacija, pa sedaj postajajo pogajalec za delavske pravice; uvedena bo tudi profesionalizacija sindikalnih zastopnikov v podjetjih in še druge oblike prenove naše sindikalne dejavnosti so na vidiku. Pri tem se bomo zgledovali tudi po sindikatih v Nemčiji in na Švedskem. S tem je nemški goste seznanil predsednik Pomurskega medobčinskega sindikalnega sveta Milan Uroša in se posebej zanimal, kako je z našimi delavci v Audiju.

Adolf Hochrein je med drugim povedal, da njihova sindikalna organizacija enako skrbi za vse delavce, ne glede na narodnostno pripadnost. Jugoslovani pa so sicer v tovarni najštevilčnejša skupnost gostujočih delavcev. Lani jih je prenehalo delati okrog 50, letos pa 35. Vendar

LJUTOMER

ODPRLI TRGOVSKI CENTER

V soboto so v Ljutomeru na krajši slovesnosti odprli blagovno-prodajni trgovski center. Gre za prvo od treh etap gradnje, s katero naj bi v prihodnjih letih dobili v Ljutomeru sodoben prodajni center, saj se v tem delu mesta nenehno širi industrijsko območje in tako bodo delavci lahko vse nakupili kar na enem mestu. Slavnosti so se udeležili številni gostje, zbranim so spregovorili: Franc Štraktl, predsednik IS SO Ljutomer, opozoril je na današnji gospodarski trenutek in pomen trgovine, Gusti Grof, predsednik sveta TP Vesna iz Ljutomer, je pohvalil sodelovanje TP Vesna s sodelom in drugimi članicami, Marjan Jelen, predsednik delavskega sveta TP Vesna iz Ljutomer, pa je spregovoril o pomenu nove pridobitve. Med drugim je dejal:

»V naši delovni organizaciji smo začeli z gradnjo prve etape predvsem zaradi vedno večjih potreb po gradbenem materialu in drugih tehničnih izdelkih. Ta naložba v bistvu pomeni širitev in modernizacijo v TP Vesni, obenem pa večjo ponudbo in boljše oskrbo krajanov. Za nas pa pomeni tudi večjo ekonomičnost in rentabilnost poslovanja.

Novi prodajni center je velika pridobitev, saj smo prodajo blaga — prav teh artiklov — povečali za desetkrat, hkrati pa smo ponosni na ta novi objekt.«

Odprtja so se udeležili tudi drugi pomembni moški, med njimi ljutomerski župan Miro Steržaj, prišli so tudi upokojenci TP Vesne. Praznovanje in otvoritev sodi v sklop praznovanj letošnjega občinskega praznika, saj gre za edino naložbo, ki so jo dokončali v tem letu.

Dušan Loparnik

Gostje in gostitelji na obisku v Tovarni mlečnega prahu Murška Sobotla (Foto: N. J.)

je šlo vedno za sporazumno odločitev in vsi delavci so dobili lepo odpravnino (od 20 do 40 tisoč nemških mark). Ponovno pa zaposlujejo mlade fante, ki se vrne-

jo od vojakov v Jugoslaviji, in ženske po poročniškem dopustu. Delo bo dobilo tudi 33 mladih, ki se uposablja v tovarniškem šolskem centru. To so večinoma

otroci staršev, ki že delajo v Audiju. Nemški sindikati pa so med drugim proti uvedbi vizumov za Jugoslovane, ker bi bil tak ukrep neupravičen.

Četrtek so nemški gostje preželi v Lovrečici ob Jadranskem morju, v petek pa so bili povabljeni v Ljubljano na slovesno podelitev zlatega znaka Zveze sindikatov Slovenije — kot priznanje za skrb za naše delavce in skoraj 20-letno uspešno sodelovanje z Občinskim sindikalnim svetom Murška Sobotla.

Adolf Hochrein pa nam je na posebno vprašanje glede sodelovanja Audija in Mure povedal, da bi bilo lepo, če bi med obema tovarnama res prišlo do neposrednih gospodarskih stikov. Najnovejšo stanje pa je takšno, da sta se obe strani še naprej pripravljali dogovarjati. Izrazil je še upanje, da bo to sodelovanje postalo stvarnost.

Jože Graj

DAN MLADOSTI

SPREJETI LE PO ŠOLAH, BREZ IZKAZNIC

Tudi letošnji dan mladosti je v občini Ljutomer minil v približno takšnem vzdušju kot lani. Mlade pionirje so sprejemali v ZSMS po šolah, kjer so imeli tudi priložnostne kulturne programe in športne aktivnosti. Tudi letos novi člani ZSMS niso dobili izkaznic te organizacije, saj jih niti občinska niti republiška konferenca ZSMS, kljub prošnjam mentorjev po šolah, nista hoteli dati.

Medtem ko je lani vodstvo OK ZSMS Ljutomer izsililo javno proslavo (shod) ob dnevu mladosti, pa so letos objavili razglas, v katerem sporočajo, da iz protesta zaradi zaprtja Janeza Janše takšno javno zborovanje odpovedujejo. Ob tem kratkem sporočilu pa je velik dvom, ali je vodstvo OK ZSMS Ljutomer sploh začelo s pripravami na proslavo in ali niso odpovedali nekaj, česar sploh niso nameravali organizirati? Nekaj indicij vodi k takšnim razmišljanjem. Sporočilo so izdali le nekaj dni

pred dnevom mladosti. Do sporočila sploh niso obvestili nikogar (sploh pa ne tistih, ki jim je proslava namenjena), da jo nameravajo pripraviti in kje jo nameravajo pripraviti. Dosedanje izkušnje so pokazale, da je prav vodstvo OK ZSMS Ljutomer ob podobnih družbenopolitičnih dogodkih reagiralo prav z javnimi zborovanji. Da bi se ob aretaciji in zaprtju Janeza Janše odpovedali tej možnosti? In nazadnje še vprašanje: kako si vodstvo OK ZSMS lahko lasti pravico, da prisili nekoga, da protestira. S

tem, ko so dopovedali nekaj zaradi protesta, so prisilili vse tiste mlade, ki bi prišli na proslavo dneva mladosti, da se solidarizirajo z nečim, o čemer se sploh niso izjasnili.

Marsikateremu novemu mladincu brez izkaznice bo tudi letošnji dan mladosti ostal v grenkem spominu. Sicer pa — prav jim je. Če v dveh letih ni bilo v občini Ljutomer vsaj nekaj mladink in mladincev, ki bi si ob dnevu mladosti prislužili kakšno javno mladinsko pohvalo (nekaj so podeljevali srebrne značke ZSMS in pisne pohvale), in po mnenju mladinskega vodstva takšnih v občini ni, potem si drugačnega praznovanja dneva mladosti niti ne zaslužijo.

Dušan Loparnik

NOVACIJE '89

Iz knjige vtisov: »Maj je mesec, ko cveto akacije. Zakaj ne bi vzetele še inovacije? Razstava ta naj bo spodbuda, da inovacije potrebuje rodna gruda. Kdor bere to, nič se ne obira, napni možgane in urno inoviraj.« Knjiga je v prostorih soboške Srednje družboslovne in ekonomske šole, kjer je do 9. junija na ogled slovenska razstava Inovacije '89.

V
I
N
Ö
N
T
Ö

MOTEL ČARDA
— SUPER LI
NOCOJ
(ČETRTEK,
1. JUNIJ)
OB 21.00

Najboljše zdravilo za človeka je človek.

SREČNO IN VESELO NA POT, VESTNIKOV POTNIKI!

3. junija, ko boste popotovali od Murske Sobotice do Lesc v Občini Radovljica, vam želimo lepo jutro in še lepši dan.

Dober mesec je minilo, kar nas je obiskal tov. Štefanec, organizator Vestnikovega vlakca, in nam razložil namen obiska.

Mirno lahko povem, da sem bil prav presenečen, ko sem zvedel za množičnost udeležencev čitateljev Vestnika. Tisoč potnikov, potnikov slovenskega vzhoda, bo pripotovalo med nas Gorenjce na zahodni strani Slovenije. Prijetno nam bo, ko bomo poslušali vašo govorico, narečje, ki je svojevrstna melodija in ji kaj radi prisluhnemo, na žalost le v preredkih folklornih oddajah, ki jih včasih lahko zasledimo na naši televiziji.

Ko tako razmišljam, se ne hote spomnim Cankarjevega Kurenta, ki je zaklical: »— O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: To dobo živeli veseli ljudje! Skopo je meril lepoto, ki jo je trosil po zemlji od vzhoda do zahoda; šel je mimo silnih pokrajin, pa se ni ozrl nanje — puste leže tam, strme proti nebu s slepimi očmi in prosijo milosti. Nazadnje mu je ostalo polno perišče lepote; razsul jo je na vse štiri strani, od štajerskih gorov do strme tržaške obale ter od Triglava do Gorjancev, in je rekel: Veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje! Kakor je rekel, tako se je zgodilo.« In res je tako. Melodija vašega narečja je pesem naši domovini in vaše vriskanje je odraz vašega razpoloženja in veselja. Zato pristočno pozdravljeni — Dobrodošli na našem Gorenjskem!

V Vestniku je 11. maja tovariš Štefanec nanizal osnovne

podatke o naši občini, tako, da ste že dobili kratek zgodovinski oris in nekaj podatkov o prebivalstvu in gospodarstvu.

Kaj pa naše razvojne usmeritve, usmeritve našega gospodarstva?

Izvršni svet in Upravni organi Občine Radovljica so za občinski praznik, ki ga praznujemo 5. avgusta, pripravili delegatom in gostom kratek pogled v prihodnost našega gospodarstva.

Razvojne možnosti našega gospodarstva so usmerjene k intenzivnejšemu vključevanju v mednarodne gospodarske odnose. Predelovalni značaj naše industrije zahteva naglo preobrazbo, zlasti obnovo in posodobitev opreme. V te procese vključujemo razvoj drobnega gospodarstva, zlasti zaradi izboljšanja ponudbe za domači trg in izvoz. Zagotovitev konkurenčne sposobnosti bo poleg prilagoditve proizvodnih programov zahtevala večje napore za dvig kakovosti, prožnejšo obliko trženja in oblikovanja.

Dokajšnja heterogenost industrijske proizvodnje omogoča, da pospešen razvoj ne sloni samo na prednostnih industrijskih panogah, temveč na usmeritvah vseh gospodarskih subjektov v izdelavo tržno prodornih izdelkov visoke kakovosti.

Prav tako pridelava hrane pomeni temeljno funkcijo kmetijstva v občini. Glavna naloga in strateška usmeritev pa je povečanje kmetijske pridelave v okviru naravnih danosti in razpoložljivih kmetijskih zemljišč.

Radovljiska občina je znana tudi kot turistična. Naravne danosti in tradicija so osnova za pospešen nadaljnji razvoj gostinsko-turistične dejavnosti. Vse razvojne usmeritve so podrejene zagotovitvi

celovite turistične ponudbe — hotelsko-gostinski ponudbi, trgovini, prometu, zdravstvu, servisni dejavnosti, športno-rekreativni dejavnosti in vsemu, kar zaokrožuje celoto, ki jo pojmuje kot turistični izdelek. Na tem območju ima občina Radovljica izredne možnosti. Prav zaradi izjemnega položaja naše občine, tu na sončni strani Alp in pod Karavankami, kjer živi in dela 34.000 prebivalcev, je Radovljica privlačna za številne goste in srečanja. Zato je zlasti Bled zanimiv za poslovni turizem. Vrstijo se razna srečanja in prireditve. Člani PEN kluba imajo na Bledu vsakoletno srečanje, ki se ga udeležijo pisatelji z vseh koncev sveta. Zadnja leta se v beljski športni dvorani srečajo narodnozabavni ansambli na Alpskem večeru polk in valčkov.

Turistično društvo Bled pa s svojim koledarjem prireditve povsem zapolni sezono. Vse od koncertov v cerkvi na Otoku, promenadnega koncerta ob jezeru, promenadnega koncerta v zdraviliškem parku, večera jugoslovanskih pesmi in plesov do raznih folklornih prireditev, večerov komorne glasbe — in še in še je poln koledar od začetka maja do konca oktobra.

Nekaj utrinkov s sprehoda po naši občini zapusti nepozabne vtise.

Med njimi je blejski grad, nema priča nekdanje moči — trden in samozavesten — danes v središču turističnega dogajanja. V njem je tudi manjša zbirka, ki s stilnimi ambientmi in legendo razlaga razgibano zgodovino Bleda od prvih naseljencev v bronasti dobi do srede 19. stoletja.

Blejski otok z baročno cerkvico ter znamenitim »zvonom

želja« iz leta 1543 je izjemen prostor naše naravne in kulturne dediščine. Dostop na otok omogočajo domačini — pletnarji, ki jim ta dejavnost prinaša dodaten zaslužek.

Graščina Grimščiće stoji sredi naravnega parka na Re-

Anton Toman

čici nedaleč od Bleda. Zanj skrbi tekstilna tovarna Almira Radovljica. V njej je razstava in prodajalna umetne in domače obrti iz volne in si jo je vredno ogledati.

V organizaciji Muzeji občine Radovljica srečamo:

— Čebelarški muzej v Radovljici, ki je edini te vrste v naši domovini. Ima bogate tehnične zbirke in prikaz biologije čebele. V njegovi zbirki zasledimo poslikane panjske končnice, najbolj značilne po slovenski ljudski umetnosti 18. in 19. stoletja.

V muzeju je tudi Linhartova soba v Radovljici. Ta prikazuje življenje in delo prvega slovenskega dramatika. V neposredni bližini je rojstna hiša očeta slovenske dramatike. Skupščina občine Radovljica ima v svojem programu odkup

rojstne hiše in njeno ureditev. To naj bi bil tudi prispevek k praznovanju 200-letnice prve slovenske drame.

— Sivčeva hiša v Radovljici na Linhartovem trgu je odlična meščanska arhitektura 16. stoletja. Danes je poročna dvorana in likovno razstavišče.

— Spominski muzej talcev v Begunjah je pretresljiv dokument 2. svetovne vojne. Muzej je urejen v celicah, v katerih so bili med okupacijo zaprti na smrt obsojeni. Njihova zadnja sporočila na zidovih celic so nema priča in opozorilo prihodnjim rodovom.

— Kovaški muzej v Kropi prikazuje rudarstvo, železstvo in kovaštvo Kroepe in Kamne Gorice od srednjega veka.

— Planšarski muzej v Bohinju v Stari Fužini prikazuje zgodovino planšarstva Bohinjskega planšarstva v časih romantike, ki je sedaj s svojo izvorno vsebino živa na Planšarskem balu v Bohinju.

V muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici je zbirka, ki prikazuje življenje in delo revolucionarja Tomaža Godca, dogajanje med narodnoosvobodilno borbo v Bohinju. Na dan mladosti, 25. maja, pa bo v okviru tega muzeja letos, tudi otvoritev Malega vojnege muzeja in razstave Julijske Alpe 1915–1917. Poleg sprehoda po muzejih bližnja okolica tudi ponuja:

— Lepoto soteske Vintgar, ki je znana že prek 90 let. Radovna — gorska reka je v stene Homa in Boršta zarezala strugo, ki je polna brzic in slapov. Pot skozi sotesko vodi prek mostov in galerij in se končuje z mostom nad slapom Šumom.

— Vedno šumeče gozdove Jelovice z lepim rastlinstvom in razgledom na radovljiško

ravan ter Pokljuko — našo najlepšo gorsko planoto. Znan je poključka soteska, dolga 2 km in v najslavnejšem delu globoka 40 m.

— Nad Bohinjsko Belo je pod osemdeset metrov visoko steno na nadmorski višini 1005 m vhod v jamo pod Babjim zobom. Številna brezna in izredna bogatost jame s kapniškimi tvorbari dajejo nepozaben vtis.

Ob Savi med Lescami in Bledom je kamp Šobec, ki s svojo urejenostjo, dobro organizacijo in lego med borovci bogati turistično ponudbo gostom vsega sveta.

Tu pa je še vrsta nepopisanih možnosti, ki vabijo človeka, da jih doživi, vendar pa kratek čas, ko boste med nami, ne bo dopuščal, da bi bili povsod.

Ne bo časa, da bi se odpeljali do Bohinjskega jezika. Naša pot nas bo vodila le v bližnjo okolico. Nekateri bodo obiskali Kropo in kovaški muzej, drugi čebelarški muzej in Sivčeva hiša. Almira bo rada ponudila svoje izdelke in nekaterim pokazala del svoje proizvodnje. Vabila bo Draga, pa Begunje s pomniki naše polpretekle zgodovine.

Po vsem tem pa se bomo srečali na Brezjah, pri znani romarski cerkvi, ki jo obišče vsako leto toliko Slovencev.

Nato pa na Bled, ki si ga bomo ogledali podolgem in po čez. Morda kar preveč za en sam dan. Zagotovo pa bo ostal spomin, da smo hodili po deželi, ki nima lepšega kraja, kot je ta okolšna s podobo raja.

Na svidenje v Radovljici!

Anton Toman, predsednik OK SZDL Radovljica

Tovarna oblačil in perila Murska Sobota
69000 Murska Sobota, Bječičeva 2

Odprta vrata Mure 1989

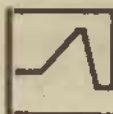
V soboto, 3. junija, od 10. do 13. ure bomo odprli vrata vsem, ki si želite ogledati proizvodnjo in poslovne prostore v naših tozidih v Murski Soboti, Ljutomeru, Gornji Radgoni in v obratu Gornji Petrovci. V klubskih prostorih si boste lahko ogledali 15-minutni videofilm o razvoju Mure in o modnih tendencah za sezoni pomlad—poletje in jesen—zima. Mladim priporočamo ogled centra za avtomatsko obdelavo podatkov in predstavitev uporabe računalniško podprtega informacijskega sistema in centra za avtomatsko obdelavo krojnih slik.

Dobrodošli!

Vabijo vas delavke in delavci Mure!

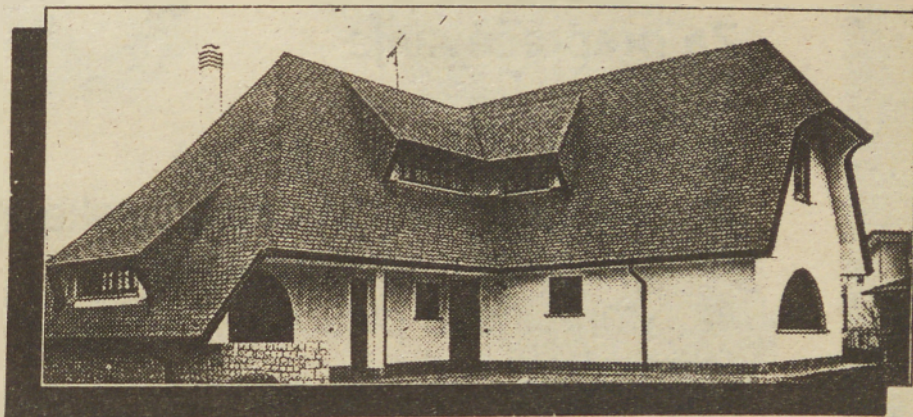
lesnina

Deset prednosti, ki jih poznajo že tisoči

TEGOLA CANADESE

- lahke
- trpežne
- nelomljive
- negorljive
- prilagodljive
- obstojnih barv
- 10-letna garancija
- ugodna cena
- sodobne
- lepe

Skodla TEGOLA CANADESE ima pet plasti:

- Keramična zrna
- Bitumen
- Impregnirovana steklena vlakna
- Bitumen
- Silicijska plast

Takšne so samo bitumenske skodle TEGOLA CANADESE!

Zastopstvo in konsignacijska prodaja:

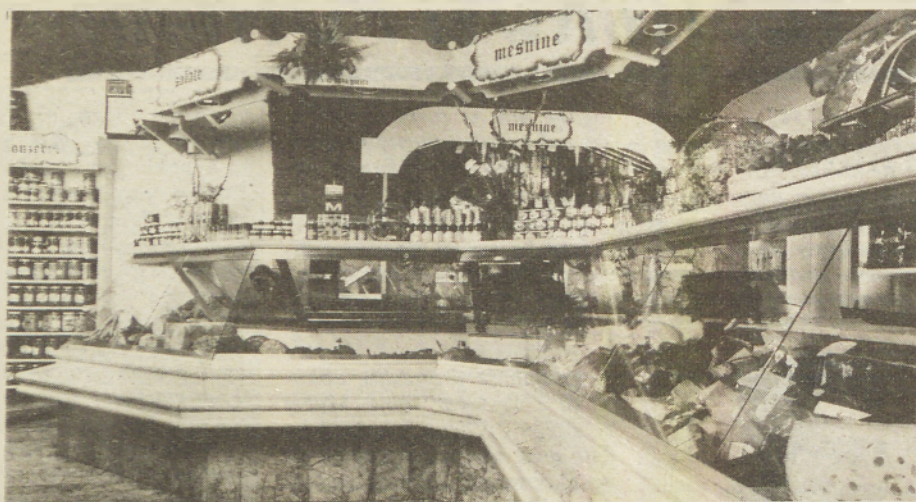
LESNINA — Zunanja trgovina
61000 Ljubljana, Titova 51
tel.: (061) 321-441, int. 243

Nakup kritine TEGOLA CANADESE pa je mogoče še v prodaji na debelo:

LESNINA
TOZO GRAMEX
61000 Ljubljana, Verovškova 72
tel.: 061/348-163
in v predstavstvu v Mariboru, Koroška 53,
tel.: 062/29-781

v maloprodaji:
LESNINA
TOZO Maloprodaja, gradbeni materiali
61000 Ljubljana, Parmova 53
tel.: 061/317-844

ter v prodajalnah v Sloveniji:
LJUBLJANA: Verovškova 72, tel.: (061) 342-083
Vilharjeva 25/a, tel.: 061/316-571
KRANJ: Ul. Mirka Vadnovec 9, tel.: 064/26-076
LAVRICA: Lavrica 49, tel.: 061/666-070
LEVEC pri CELJU: Levec 18, tel.: 063/27-201
MARIBOR: Ribiška 10, tel.: (062) 28-934
MURSKA SOBOTA: Markišavska 2,
tel.: 069/ 21-396
VRHNIKA: Ljubljanska c. 10, tel.: 061/751-302

Vitrino

Tovarna hladilne opreme za trgovino, gostinstvo in turizem, p. o.
69240 Ljutomer
Kolodvorska 28
telefon: 069 81-340, 81-898

- vitrine vseh vrst in dimenzij
- retroplasti in nevtralni elementi
- točilni pult
- izdelovanje in opremljanje montažnih in zidanih hladilnic
- krilna in drsna hladilniška in zamrzovalniška vrata

Čestitamo ob prazniku občine Ljutomer!

CUPRAMIX

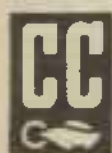
- je fungicid v prahu za pripravo suspenzije
- je kombinacija metiram-kompleksa (40%) in bakra (20%)

Za preprečevanje

- peronosporne vinske trte
- rdečega listnega ožiga vinske trte
- črne pegavosti vinske trte
- krompirjeve plesni

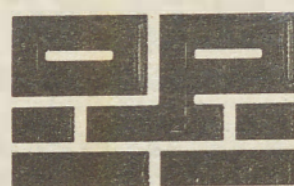
ko nastane nevarnost za okužbo.

Samo za vas izdeluje

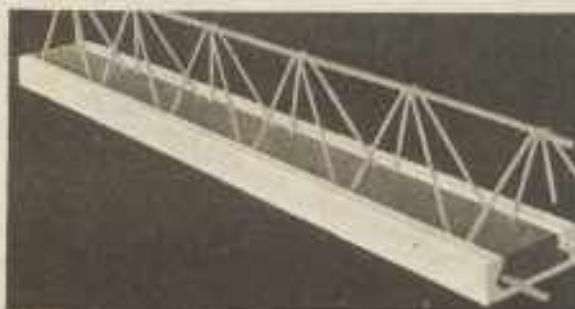
CINKARNA CELJE

v sodelovanju z **BASF**

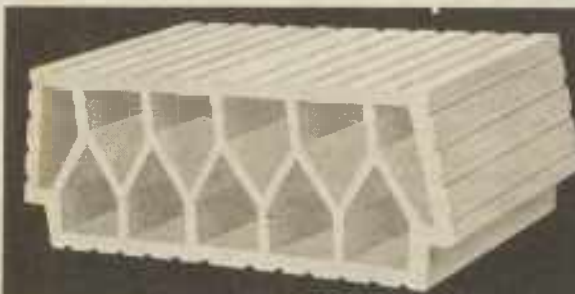
OPEKARNA PRAGERSKO

62331 PRAGERSKO, Ptujška cesta 37, tel. (062) 817 100

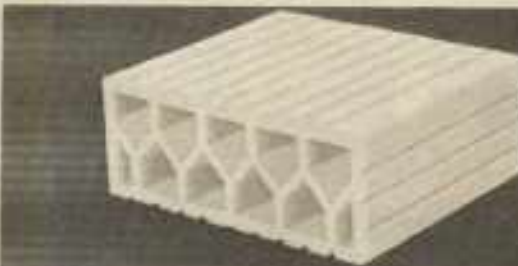
STROPNI NOSILEC

Dolžina: od 180 cm do 640 cm
Poraba za m² 2 m nosilca pri osnem razmaku 50 cm

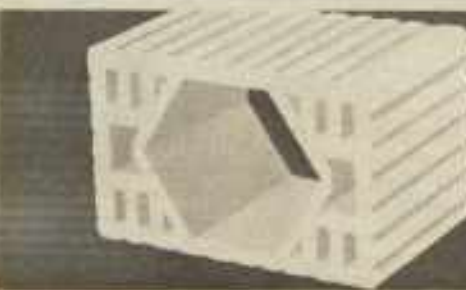
STROPNI POLNILEC

Dimenzija: 250 x 380 x 160 mm
JUS: B.D1.030
Masa: 9,5 kg
Poraba za 1 m² stropa — 8 kom

POROLIT 12 CM

Dimenzija: 250 x 120 x 295 mm
JUS: B.D1.022
Masa: 5 kg
Poraba za m² zidu 14 kom

OPEČNA VERTIKALNA TULJAVA

Dimenzija: 280 x 190 x 190 mm
Masa: 7,7 kg
Poraba za 1 m² zidu 5 kom

KOVINOPLASTIKA LOŽ

61386 STARI TRG PRI LOŽU

STREŠNO OKNO SO 320

Tipi strešnega okna: 5/7, 5/9, 7/9, 7/11, 11/11

Strešno okno SO 320 ima zaradi skrbno izbranih materialov in konstrukcijskih rešitev naslednje dobre lastnosti: ● majhen koeficient toplotne prehodnosti ($k = 2,59 \text{ W/m}^2\text{K}$) ● dobro zvočno izolacijo ($R_w = 31 \text{ dB}$) ● kakovostno tesnenje (skupina D po JUS-u) ● estetski videz ● enostavna vgradnja okna ● možnost nastavitve zračnosti med krilom in okvirjem ● strešno okno SO 320 ima vrtljivo krilo, ki se za-

vrti okrog vodoravne težiščne osi za 180° ter s tem omogoča: ● odlično prezračevanje prostora ● enostavno čiščenje stekla ● enostavna montaža in demontaža krila ● zanesljivo in enostavno odpiranje in zapiranje ● velika svetlobna površina ● ustavljanje krila v vsakem položaju. **STREŠNO OKNO SO 320** je atestirano pri ZRMK Ljubljana.

INFORMACIJE: KOVINOPLASTIKA LOŽ, 61386 STARI TRG PRI LOŽU, tel. (061) 707-422

Naš ključ- vaša rešitev

BOGATA IZBIRA
STAVBNEGA POHIŠTVA

- okno INO-M
- okno VO
- polkna GN
- izolacijske omarice z roletno IROS
- garažna vrata, dvizna (daljinsko upravljanje)
- nadsvetlobe in stranske svetlobe
- mreža proti insektom
- sobna vrata, masivna
- sobna vrata, vezana
- vhodna vrata MD
- garažna vrata MD, dvokrilna

inles • RIBNICA

61310 RIBNICA
Tel.: (061) 861-411. Teleks: 31-262 yu
Telefaks: (061) 861-603

Attacheé
SPORT

Svetlo **MARIBORSKO PIVO**

Cambrinus®

12%

PASTERIZIRANO
12 % EKSTRAKTA V OSNOVNI SLADICI
TIMA TALIS p.o. MARIBOR

PILI GA BOMO NA VESTNIKOVM VLAKU!

FUZIJA V EPRUVETI

Znanstveniki si že leta prizadevajo, da bi sprožili nadzorovano jedrsko fuzijo, a jim to ni in ni uspelo. Pred kratkim pa sta Stanley Pons in njegov britanski kolega Martin Fleischman objavila, da sta sprožila nadzorovano jedrsko fuzijo pri sobni temperaturi.

Zakaj je vest povzročila toliko vznemirjenja? Za jedrsko fuzijo je potrebna temperatura nekaj sto milijonov stopinj Celzija. Pons in Fleischman v poročilu navajata, da sta poskus izvedla pri sobni temperaturi, nastalo pa je štirikrat toliko energije, kot sta jo porabila. Če imata prav, se človeštvu obeta neizčrpen vir energije. Toda vse skupaj je še pod vprašajem, saj so poskus skušali ponoviti v drugih laboratorijih, a nikjer ni povsem uspel. Znanstvenikom se zdi sumljivo tudi to, da ni bilo radiacije. Pri poskusu, kot ga opisujeta Pons in Fleischman, bi moralo nastati toliko radiacije, da bi bila oba znanstvenika že mrtva. Ker je ni bilo, to lahko pomeni, da gre za nenavadno vrsto fuzije ali pa sta se znanstvenika zmotila. Inštituti po vsem svetu, med njimi tudi naš Rudjer Boškovič, se mrzlično trudijo, da bi poskus ponovili. Če jim bo uspelo, bodo problemi z energijo za vedno rešeni.

Kralj plešcev 89 je v Hessnu postal 24-letni Švicar Jean-Marie Herbert. Njegovo »letališče za muhe« meri natančno 1142 kvadratnih centimetrov. Zmagovalca poljubljata predsednik kluba plešastih Francoz Henri Braye (levo) in lanski zmagovalec Nemec Rudolf Zeuner.

Dve obletnici

V Združenih državah praznujejo pomembni obletnici: stoletnico avtomobilov in petdesetletnico slovite revije Life. Ob tej priložnosti je Life objavil tole fotografijo, ki zgovorno kaže, kako se da združiti obe obletnici.

POKOPANA MESTA

Japonci so se med prvimi srečali s pomanjkanjem prostora za zidavo. Njihova mesta sicer rastejo v višino in celo na umetnih otokih, toda to so le začasne rešitve. Edino možnost širjenja poslovnih in bivaških prostorov vidijo v gradnji pod zemljo. Najprej bodo tu le skladišča, trgovine in pisarne, toda časom bodo pod zemeljsko površino gradili tudi stanovanja.

Strokovnjaki največjega japonskega gradbenega podjetja Taisei Corporation so prepričani, da bodo lahko začeli graditi v začetku 21. stoletja. Izdelali so že dokaj podroben načrt bodočih mest. Poimenovali so ga Alice, po junakinji Carrolovega romana, ki svoje fantastično potovanje začne z vstopom v zajciji rov. Javnosti so predstavili le skice

podzemnih betonskih valjev, v katerih bodo nameščeni infrastrukturni objekti mesta: energetske enote, klimatske naprave in naprave za odstranjevanje odpadkov. Petintrideset metrov visoki in 80 metrov široki prostori bodo postavljeni v globini 200 metrov. Okoli njih bodo razporejene poslovne, trgovske, rekreacijske in stanovanjske enote, ki bodo povezane z osrednjimi valji. V tako zasnovanih mestih bo živelo okoli sto tisoč ljudi.

Se zahtevnejše načrte je pripravila družba Šimicu. Njeni načrtovalci predvidevajo gradnjo cele mreže podzemnih zgradb, ki bi jih povezovali predori. Ta podzemna pajčevina bi se raztezala v globini 50 metrov in bi zavzemala območje 800 kvadra-

tnih kilometrov. Predračun za tak podvig je 80 milijard dolarjev.

Japonski gradbeniki so dokazali, da ni tehnoloških ovir za podzemno gradnjo mest. Njihovo delo bi niti najmanj ne motilo življenja v mestih nad gradbiščem. Ostal pa je problem, kako premagati klavstrofobičen občutek bodočih prebivalcev podzemlja. Druga doslej nepremagana ovira je varnost podzemnih metropol. Gradbeniki lahko postavijo zgradbe, ki so varne pred potresi in vdori vode, ne morejo pa jih popolnoma zavarovati pred požari, v katerih so prav objekti pod zemljo zelo ranljivi.

Grobnica asirske kraljice

Skupina iraških arheologov je v palači asirskega kralja Sargona II. med ruševinami mesta Nimrud iz sedmega stoletja pred našim štetjem odkrila skupno grobnico asirske kraljice Jabaje in njene hčerke princese Talije. Kljub opozorilu na veliki kamniti plošči pred grobnico, ki pravi, da naj bo preklet vsak, ki bi oropal poslednje počivališče mrtvih, so arheologi grob odprli. Našli so okostje matere in hčere. Kraljica je bila pokopana v čepečem položaju, kot bi s telesom hotela zavarovati mlado princeso. Znanstveniki še ne morejo pojasniti, zakaj so mater in hčer pokopali hkrati. Ne vedo tudi, ali sta umrli naravne ali nasilne smrti.

Kraljica in princesa sta bili oblečeni v oblačila iz čistega zlata, okrašena z motivi cvetja in zvezd. Dragocene obleke tehtajo tri kilograme. Vse naokoli so našli na kupe dragocenosti. Strokovnjake so najbolj presenetili postopki izdelave nakita in drugih okrasnih predmetov. Najlepša sta zlata okrasna za noge, sestavljena iz šestih zlatih obrobov. Našli so tudi štiri podobne zapestnice, široke pet centimetrov, okrašene z dragimi kamni. V grobnici je bilo tudi veliko uhanov, prstanov, medaljonov in zlatih verižic. Pozornost sta zbudili tudi dve posodi iz čistega zlata, visoki 12 in široki 28 centimetrov in dve ogledali iz slonove kosti v obliki palme. Arheologie sta presenetili tudi skodelici iz naravnega kristala. V posodah je bilo veliko hrane, ki so jo po asirski navadi pečali mrtvim.

Palača kralja Sargona je ena redkih, ki ni bila izropana, zato arheologi pričakujejo, da bodo našli veliko še razkošnejših in dragocenejših predmetov.

»Bistra glavica«

Združevanje v Evropo odmeva tudi po kuhinjah. Ne sicer tako usodno kot v gospodarstvih in drugih velikih sistemih, vendar pa le. Če drugega ne, bodo kuharji pri izmenjavi receptov za pripravo različnih jedi v težavah, saj na Britanskem tehtajo in merijo količine potrebnih živil v povsem drugačnih enotah kot mojstri na celine.

Tem zapletom so prisluhnili podjetni Japonci in izdelali kuhinjski namizni kalkulator. Znanja tovarna Seiko ga je poslala na trg pod imenom kitchen whiz (kuhinjska bistra glavica).

Naprava kot za šalo prevaja re-

cepte iz metričnega v britanski sistem enot in obratno, izkaže pa se kot učinkovita tudi pri reševanju drugih problemčkov. Tako denimo v hipu preračuna recept, napisan za štiri osebe, v recept za šest ali drugo poljubno število oseb.

In ne samo to, gospodinja lahko napravo koristno uporabi tudi pri šivanju, hišni gospodar pa pri nekaterih domačih delih. Elektronska »glavica« lahko izračuna, koliko metrov blaga je potrebnih za določen kraj ali pa, denimo, izračuna, koliko zavitkov tapet je potrebnih za določen prostor.

Nič pretresljivega, zanimivo pa je, kaj vse se da narediti.

KRALJ JE HUDO JEZEN

Živahni švedski kralj Karel XVI. Gustav vzorno obvladuje svoje občutke, zadnjič pa ga je zapustila značilna kraljevska zadržanost in se je prav po človeško razjezil — na norveško ministrsko predsednico, ki v svoji državi ne prepreči pobijanja tujenih mladičev: »Če Gro Harlem Brundtland na Norveškem ne more rešiti tujenjev, kako lahko skrbi za ljudi?«

To se je zgodilo na državnem obisku v Novi Zelandiji, potem ko si je kralj ogledal presunljivi dokumentarec o norveškem lovu

na tujenje, ki ga je predvajala severnoevropska televizija. Film je kazal lovce, kako s cepini za led pobijajo odrasle tujenje in njihove mladiče in jih včasih še na pol žive vlačijo do norveških ladij, kjer jih odirajo. Kraljeve besede so verjetno močno odmevale, saj je Norveška zelo občutljiva na kritiko Švedske, svoje stare tekme in nekdanje kolonialne gospodarice. Švedski zunanji minister Sten Anderson je dejal, da je moral biti kralj res hudo jezen, in brž pohitel na Norveško zgledati nesoglasje, ki bi ga lahko povzročila kraljeva izjava.

Dragocena pijača

Pred kratkim so na dražbi prodali sto let staro steklenico znamenitega toskanskega črnega vina na brunello di Montalcino. Prejšnji lastnik stoletnega napitka je gostinec in zbiralec starih vin Luigi Piccarozzi. Novi lastnik, ki je za vino odšel 40 milijonov lir, pa je želel ostati anonimni. Strokovnjaki menijo, da je tega slavnega italijanskega vina le še nekaj steklenic. Ena so lani podarili predsedniku Francescu Cossigiu.

TAKEGA SPOMENIKA PA NE!

Mestni očetje Belfasta so z večino glasov zavrnili predlog, da bi v eni od četrti prestolnice Severne Irske postavili spomenik prostitutkam. Za postavljanje spomenika je glasovala samo Rhonda Paisley, edina ženska na svetu, z mnenjem, da je to zavračanje čisti moški šovinizem.

Bronasta skulptura z dvema prostitutkama je delo kiparke Walsh. »Ne gre za povečevanje prostitucije,« pravi umetnica, »ampak za spomin na težko življenje slabo plačanih delavk tega mesta.« Komentar mestnih očetov ob pogledu na skulpturo pa je bil: »Nočemo imeti nobene zveze s tem!«

Katastrofa nas je obšla za las

Kje ste bili 23. marca letos? Na plesu, doma pred televizorjem ali v postelji, morda na obisku pri prijateljih? Kjerkoli že, tisto noč ste bili zelo blizu velike katastrofe.

Našemu planetu se je neopazno približeval velikanski asteroid in k sreči švignil mimo. Tako blizu se Zemlji v zadnjih 52 letih ni približal še noben večji asteroid, kaj šele takšna gora, kot je bila. V premeru je imel poldrugi kilometer. In če bi ta kamnita masa s hitrostjo 22 kilometrov na sekundo treščila na kopno površino Zemlje, bi bilo prav tako, kot da bi na tistem mestu eksplodiralo na tisoče hidrogenskih bomb. Če bi asteroid padel v morje, pa bi dvignil gigantske valove, visoke nekaj sto metrov. Težko si je predstavljati strahote, ki bi jih povzročil, in silno uničenje, ki bi prizadejalo tisti predel sveta, kamor bi asteroid padel. Slovenci bi, denimo, izginili s sveta, kot bi trenil.

K sreči se je vse dobro izteklo. In če pogledamo z očmi navadnega Zemljana, je vesoljska gora kamenja letela varno mimo. Astronomom je sicer 724 tisoč kilometrov neznansko blizu, za nas, vsakdanje ljudi, pa kar dovolj daleč. Tako blizu oziroma daleč je nazadnje leta 1937 letel asteroid Hermes, ki pa je bil trikrat manjši.

Asteroid nosi ime 1989FC po dogovorjenem mednarodnem astronomskem sistemu za označevanje teh nebesnih teles. Prvi ga je opazil profesor geologije na univerzi Severna Arizona Henry Holt, vendar šele potem, ko je asteroid že varno odletel mimo Zemlje. Vesoljskega vsiljivca je opazil na posnetkih, narejenih s palomarskim optičnim teleskopom. Profesor se namreč ukvarja prav s sistematskimi raziskavami asteroidov, ki letijo v bližini našega planeta in jim znanstveniki pravijo tudi »čreda na Zemljini paši«.

Holt je prepričan, da spada 1989FC med asteroide tipa Hermes, torej med velike, nekateri strokovnjaki pa mu oporekajo in trdijo, da ima vsega 100 metrov premera.

No, tudi takšen vesoljski malček bi naredil precej škodo, če bi treščil na Zemljo. Izkopal bi krater, ki bi meril okrog 2 kilometra v dolžino in nekaj sto metrov v globino. Torej kar dovolj, da bi zbrisal z obličja večje mesto. Če pa držijo Holtove ocene, potem

lahko govorimo ob morebitnem trku samo o katastrofi velikanskih razsežnosti.

Razumljivo je zato zanimanje za oddvajalo nevarnosti. Se bo 1989FC še vrnil k Zemlji? Bo prihodnjič letel že bližje ali morda celo treščil v naš planet?

Astronomi pravijo, da tudi asteroidi iz »Zemljine črede« krožijo kot naš rodni planet okrog Sonca, vendar pa je njihov čas nekoliko daljši — Sonce obkrožijo v 380 dneh. Po teh izračunih se bo zlovesči 1989FC ponovno srečal z Zemljo aprila prihodnje leto. Vendar pa se ga ni treba bati. Letel bo v veliki oddaljenosti.

Toda izračuni, ki temelje na Holtovih podatkih, kažejo, da nevarnost s tem ne bo odvrnjena. Asteroid se bo po 25 obkroženjih Sonca ponovno zelo približal Zemlji. Kako blizu in kako nevarno bo ponovno srečanje, ni mogoče napovedati.

Trčenja planetov z asteroidi so v našem bližnjem vesolju nekaj povsem običajnega. Če bi na Zemlji ne delovale erozijske in druge sile, ki ves čas preoblikujejo njeno površje, bi bil naš planet prav tako posut s kraterji od trkov, kot so površja drugih planetov. Huda trčenja z velikimi asteroidi se v povprečju dogode enkrat na 100 tisoč let. To teoretično pomeni, da lahko pride do katastrofalnega trčenja že jutri ali pa čez 50.000 let.

Zemlja pa se lahko sreča če z večjim asteroidom, kot je 1989FC. Astronomi poznajo nekaj orjaških asteroidov, ki merijo v premeru 8 do 16 kilometrov. Trčenje s tako goro kamenja in

žezeza bi bilo usodno za ves planet. Do katastrofalnih trčenj z njimi pa po izračunih pride le vsakih 10 do 100 milijonov let.

Najverjetneje je prišlo do trčenja s takšnim nebesnim velikanom pred 65 milijoni let. Katastrofalni trk je povzročil izumrtje dinosavrov in številnih drugih živih organizmov na Zemlji. O trku pričajo geološke plasti, bogate z iridijem. Ta element je v zemeljski skorji zelo redek, veliko pa ga je prav v asteroidih.

Trčenje z velikim asteroidom je neizbežno. Letos smo mu usli, a enkrat bo prišlo do takšne naravne katastrofe. Postavlja se seveda vprašanje, ali se je trčenju mogoče kako ogniti.

Manjše asteroide in komete bi lahko še pred trkom uničili z jedrskimi bombami, ki bi jih poslali proti njim. Moč jedrskih bomb bi manjša telesa spremenila v paro. Proti velikim asteroidom in kometam pa bi bile bombe najbrž brez prave moči. Kvečjemu bi jih razdrobile v manjše asteroide, ti pa bi potem bombardirali Zemljo in prav tako povzročili velikansko škodo in uničenja. Po mnenju nekaterih bi bilo učinkoviteje ko bi močne eksplozive uporabili tako, da bi z njihovo močjo samo spremenili smer asteroidov in jih tako odvrnili od trčenja z Zemljo. Toda morali bi ukrepati izredno hitro. Teoretično je na voljo en sam dan, kar pa je dandanes očitno veliko premalo za kakršenkoli uspešen poseg.

Tako nam zaenkrat ostane kot edino orožje zoper katastrofalne trke z velikimi asteroidi le to, da nanje ne mislimo.

»No pa se je končno stekla do gola!« so vzkliknili oni dan navijači in nasprotniki razglašene pevke Anne Oxa, ki sicer rada izživa z namigajočo garderobo. Pa so se prevarali, stekla se je namreč osupljivo podobna in seveda pogumnejša dvojica Andrea Bilifiore.

Belekok bratranec živi v bloku, na tistoni križi Landauke ulice v ch. Soboti, ktera je najbliže tistoj smrdečoj kafiteriji. Na murad se je že navadilo, nemre se pa navaditi na tisti semafor, kteri je že par let pošteno ni njemi pred nosom, pa ne dela. Na solara, stvi v gni razred osnovne šole odi, im pa se čeflo leto trepeče, č ga kakni aoto ta ne vdari. Vstaukedi šoule bi defle odilo, more pieje glaoue ceste iti, poleg dragoga, kidi z njegovi gpfuz v o gla-canoga, ckenjenoga" semafora. Vazuo je, ka o valnosti v cestnon promet pisemo, pravi Bela. Toj misli se pridružujen tudi jes, brat Deau.

KAJ IN KAM Z ODPADKI?

Odpadke bi lahko bolje izkoristili

Čeprav se čedalje bolj zavedamo težav, ki jih prinaša onesnaženo okolje, je za mnoge skrb za boljše okolje le breme. Združeno delo v svojih razvojnih načrtih v glavnem sploh ne upošteva zahtev ekologije. Izgovarja se na visoke stroške za čistilne naprave ali spremembo tehnologije.

Deset tisoč ljudi »pridelajo« dnevno okrog deset ton smeti, torej vsakdo med nami kilogram.

Ostanki hrane, papirnati odpadki, železo, plastika, steklo in blago ter še marsikaj najdemo v smetnjakih, gotovo pa je organskih odpadkov največ. Ponavadi se naša skrb za usodo teh odpadkov konča s tem, da jih stresemo v zabojnik. Smo kdaj pomislili, da obstaja še možnost, ki je ekološko in gospodarno najbolj smotrna? To je spremeniti večino odpadkov v korrigen in cenjen kompost. Kompost je v razvitem svetu že dolgo

zelo iskan, saj pomeni nenadomestljiv pripomoček v poljedelstvu, vrtnarstvu in vrtičkarstvu. Kompost povečuje rodovitnost tal, s tem pa se povečuje pridelava hrane. Vrtičkarji dobro vedo, da je kompost nepogrešljiv na vrtu, posebej ob današnjih zasoljenih cenah umetnih gnojil. Preden boste torej vrgli smeti v zabojnik, dobro premislite in izločite iz njih vse tisto, kar vam bo pomagalo na vrtu.

POČITNICE

VARUJMO NARAVO

Kjerkoli že boste, počistite za seboj. Nič ni bolj žalostnega kot pogled na gozdno jaso, posejano s konzervami, papirji in drugo ropotijo. Vedno imejte s seboj vrečko, v katero boste pospravili odpadke.

☛ Ko boste kurili ogenj, morate biti še posebno previdni. Ne puščajte žerjave, ampak jo skrbno pogasite in pokrijte z zemljo. Predvsem pa ne mečite cigaretnih ogorkov vse povprek. Zapomnite si tudi, da v rekah in potokih živijo živa bitja, ki jim nikakor ne prija prašno sredstvo, s katerim ob njih perete avto.

BIOVRT VAŠ PONOS

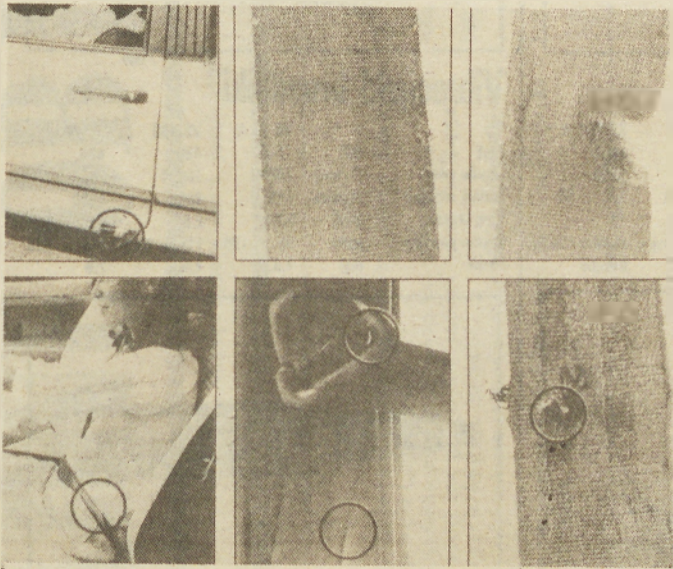
Vrtna policija

Biovrtičkarji ne marajo kemikalij za zatiranje vrtnih škodljivcev, raje posegajo po drugih vrstah zaščite, ki ne onesnažujejo okolja. Uničevanje na vrtu lahko preprečimo, če posejemo oziroma posadimo na vrtu rastline, ki so prava vrtna policija.

Kapucinčki, ognjič, žajbelj, timijan, sivka pomagajo preganjati uši, gosenice in mravlje. Kapucinčke posadimo pod sadna drevesa in med jagodičevje, da bodo prestrezali uši. Škodljivke ostanejo na kapucinčkih, sadje pa pustijo na miru. Ognjič ne sme manjkati na nobeni cvetlični in zelenjavni gredi. Sivka je nepogrešljiva spremljevalka vrtnic, žajbelj in timijan pa se obnese med trajnicami. Njun prijetni vonj odganja nezaželene goste, ker ga ne marajo.

Čebulnice — čebula, šalotka, srebrna čebula, por, zlasti pa česen — posadimo na vrtu tudi zato, da branijo vrtnine pred plesnijo, ušmi, gosenicami in polži. Česen lahko posadimo na raznih delih vrta. Idealno je, če ga vtaknemo med jagode. Majhne, niti podobne črvičke v prsti — zaradi njih venejo cvetlice in zelenjava — odganjamo s tagetesom ali koprom. Pomembno je, da koper porežemo, ko je visok 25 cm, korenine pa pustimo v zemlji.

NEVARNE POŠKODBE

Varnostni pasovi rešujejo življenja, ampak pod dvema pogojema: če jih redno uporabljamo in če niso poškodovani. Naše slike zgovorno kažejo, da malomarno ravnanje povzroči poškodbe in zaradi njih pasovi niso več kos svoji nalogi.

ALGA, KI UBIJA

Ubijalka je prostemu očesu nevidna, vgnezditi pa se med morskimi fitoplanktonom. Za seboj je pustila žrtve v Avstraliji, na Japonskem, Portugalskem in v Spaniji. Zdaj so jo v majhnih koncentracijah odkrili tudi v Jadranskem morju, v Tržaškem zalivu. Imenuje se Gonyaulax tamarensis, gre pa za enocelično algo, ki vsebuje strupe, ki preprečujejo prenos živčnih impulzov. Do zastrupitve pride navadno pri zaužitju školjk, ki s filtriranjem morske vode sčasoma v sebi nabere dovolj strupenih mikroorganizmov, da povzročijo paralizo, v desetih do petnajstih odstotkih pa celo smrt.

Kako so strupene alge prispele v Jadran, ni čisto jasno, vendar pa so tu idealne razmere za njihov razvoj, ker potrebujejo mirno in mlačno vodo, ki vsebuje veliko hranljivih stvari.

Kako odstraniti razlito nafto

Razlitje nafte in njenih derivatov je eden od pogostejših načinov onesnaževanja okolja. Pri taki ekološki nesreči je nujno hitro in uspešno ustaviti nadaljnje onesnaževanje in zagotoviti čim popolnejšo odstranitev snovi z vode in drugih površin. V svetu mnoge večje in manjše tvrdke iščejo vedno nove in boljše materiale, ki bi bili poleg zahtevanih lastnosti tudi gospodarni pri izdelavi in uporabi. V preteklem letu sta se med drugimi pojavili dve zanimivi rešitvi.

Prva je snov oil sorbent, ki jo izdeluje znana kemijska tvrdka 3M. Ta sintetični material ima veliko zmoglost vpijanja olj in podobnih snovi na osnovi ogljikovodikov, ki plavajo po površju rek, jezer in drugih vodnih površin. Ravno tako uspešen je pri

odstranjevanju istih snovi z drugačnih podlag. Njegova zmoglost vpijanja je 25-kratna lastna teža, kar mu daje prednost pred mnogimi do sedaj znanimi materiali. Poleg tega ga je relativno preprosto uporabljati, saj ga enostavno položimo na onesnaženo površino in ga po določenem času odstranimo. Nasičeni material lahko na različne načine uničimo, zelo pomembna pa je možnost ponovne uporabe.

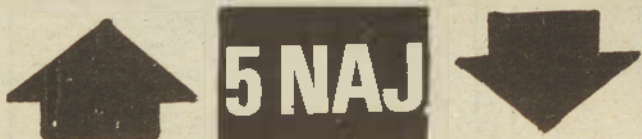
Material izdelujejo v obliki folije v zvitek ali v različno velikih oglatih kosih po potrebi naročnika. Uspešnost so lani dokazali v 69 primerih posredovanja pri izlivih nevarnih snovi v Veliki Britaniji. Material odlikujejo še enostavnost uporabe, gospodarnost, velika hitrost vpijanja in nestrupenost.

Drugo rešitev ponuja tvrdka PIG Ltd., ki je izdelala nekakšno podolgovato vrečo, ki je napolnjena s sredico z veliko vpojnostjo za olja in druge snovi na podlagi ogljikovodikov. Sredica skimmer absorbiton socka lahko vpije 4,5-kratno lastno težo olja. Ker je izdelana iz inertnega materiala, je uporabna tudi za odstranjevanje nečistoč s površine jedkih tekočin v industriji. Vreče lahko med sabo povežemo v bariero in s tem preprečimo nadaljnje širjenje oljnih madežev. Tak madež lahko tudi omejijo, tako da ga obdajo z vrečami. Za hitrejšo in temeljitejšo čiščenje lahko v tako laguno natresejo še dodatno količino aktivne sredice. Zelo pomembno je, da pri odstranjevanju vreč iz njih ne kaplja vpija tekočina. S tem je zagotovljeno boljše čiščenje.

Modra zastavica za čisto morje

Vroč poletni dan. Sonce žge, zraven pa vabi modro morje. Bi se namočili ali ne, razmišljajo zaskrbljeni turisti, ki so jim vse leto polnili glavo s poročili o nevarno onesnaženem morju. Letos kopalci v državah EGS ne bodo več v dvomih. Z enim pogledom se bodo lahko prepričali, ali se je varno kopati, na vsaki plaži bo namreč to jasno označeno. Če bo morje čisto, bo na plaži visela modra zastavica z zlatimi zvezdicami. Kako pa bo pri nas, za sedaj še nihče ne ve.

RADIO MURSKA SOBOTA

Glasbena lestvica Radia Murska Sobota. Slišite jo lahko ob petkih v oddaji 21-232.

1. Rock me — Riva
2. Nikš si nej — Magnet
3. Twist in my Sobriety — Tanita Tikaram
4. Rdečo rožo utrgal bom zate — Don Juan
5. Like a Prayer — Madonna

Glasbena lestvica 5 naj nastaja s sodelovanjem s hi-fi videostudijem na Kidričevi 21, 69000 Murska Sobota.

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21-232 je na sporedu na Radiu Murska Sobota, UKV 87,6 Mhz ali SV 648 kHz, ob petkih od 18.00 do 19.00.

RECEPT ZA VAS

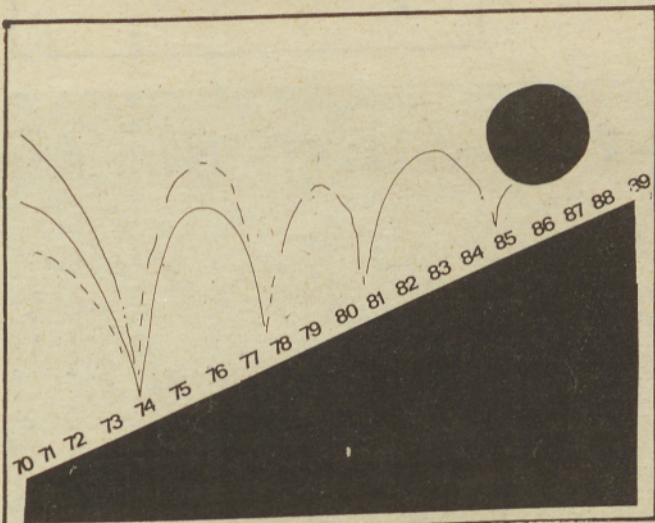
OCVRTI ŠPINAČNI KOLAČKI

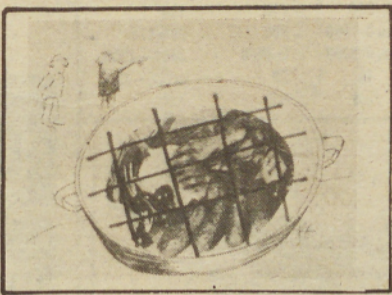
Za 4 osebe potrebujemo: 1 kg špinata, 100 g moke, 50 g masla ali margarine, 1 jajce, mleko, sol, olje za cvrtje.

Špinato očistimo in operemo. Neocenejemo damo v kozico, in jo kuhamo brez dodatne tekočine v pokriti posodi, da se zmečka. V skledi zmešamo moko z 20 g razstopljenega masla ali margarine. Dodamo jajce, sol in malo mleka. Dobro premešamo in pustimo stati zmes 30 minut. Kuhano in odcejeno špinato dobro sesekljamo. Popražimo jo na preostanku masla ali margarine. Z žlico zajamemo špinato, jo potopimo v testo in damo na vroče olje. Špinacne kolačke ocvremo z obeh strani, ponudimo še vroče.

NASA RISBA — VAŠ PRIPIS

Pripise k novi risbi pošljite najkasneje do četrta, 8. junija na naslov: VESTNIK, Titova 29/1, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.

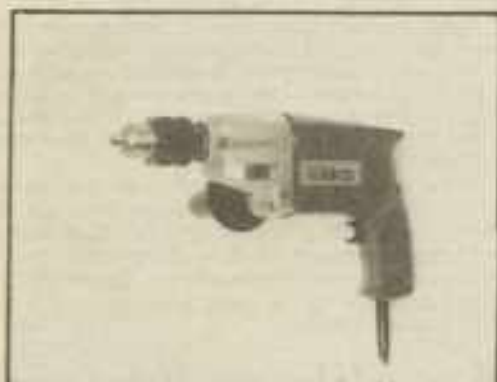
- Tisti, ki o stabilizaciji le govore, se takim stvarjem še hitro ne odpove. (Ja Ma)
- Veš, sarma se da pogrevati, pa jo skuham za ves teden, je dosti ceneje. (M. Duh)
- Odvadil sem se teh dobrot, saj po denarnici me tolčejo povsod. (Vomer)
- Pridi, da bova videla, kaj mi (socialni podpiranci) še lahko od daleč občudujemo. (Ja Ma)

SESTAVK MARKO NAROST	LASTNOST NESPO. ŠORNEGA ČLOVEKA	AMERIŠKI FILOZOF (RALPH WALDO)	TRIZLOŽNA PESNIŠKA STOPICA	HRVAŠKA IGRALKA BEGOVIČ	MESEC	ŽENSKA V ZAPORU	ZE UMRLI AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC
DAN V TEDNU							
NEKADANJI SVETOVNI SAH PRVAK LASKER							
ČRYA SEČNICA							
NAMIZNO PREGRIJALNO				IGRALKA BLYTH REKA V SRBIJI			
OSJE GNEZDO					ITALJANSKI SPOLNIK ŠTUDENT IRANISTANE		
DIŠEČA GOZDNA CVETLICA, ŠMARJICA							
OSEBNI ZAMER			MESTO V ROMUNJI HERONA DON CARLO				
AVTOMOBILSKA OZNAKA BELGIE		IGRALKA RAS OGRAJA ZA ŽIVINO				RIM. 500 VZDOLŽNA STENA V TEMPLJIH	
NARODNO OSVOBOJILNA BORBA				NATRAJ ZVER IZ ROKU MACK			REKA IN DEPARTMA V VZHODNI FRANCIJI
GOŠČA, USEDLINA							
SOLO PEVCI							
FRANCOSKI PESNIK TZARA							

Apokaliptičnim jezdecem (zlasti vojni in lakoti), ki ponižujejo človečnost v človeku, se je pridružil nov, hinavski in pritajen — homo destructivus.

Iskra

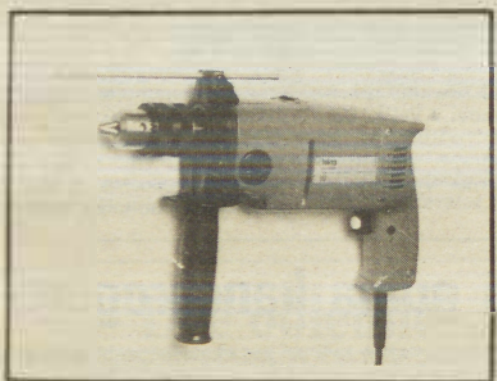
orodje za vsake roke

Dvohitrostni vibracijski vrtalniki

Tip vrtalnika	VV 502 T	VV 508 T	VV 456 L
Moč (W)	520	520	500
Število vrtijev (1/min)	540/1400	0-540/0-1400	0-650/0-1700
Vrtanje v beton (mm)	12	12	10
Vrtanje v jeklo (mm)	10	10	10
Vitalna glava (mm)	13	13	10
Masa (kg)	1,9	1,3	1,9

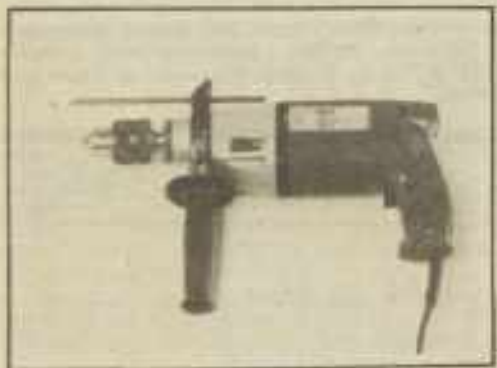
levo-desno vrtenje

Dvohitrostni vibracijski vrtalniki

Tip vrtalnika	VV 502 X	VV 508 X	VV 558 X
Moč (W)	500	500	500
Število vrtijev (1/min)	650/1700	0-650/0-1700	0-650/0-1600
Vrtanje v beton (mm)	13	13	13
Vrtanje v jeklo (mm)	13	13	13
Vitalna glava (mm)	13	13	13
Masa (kg)	2,35	3,35	2,35

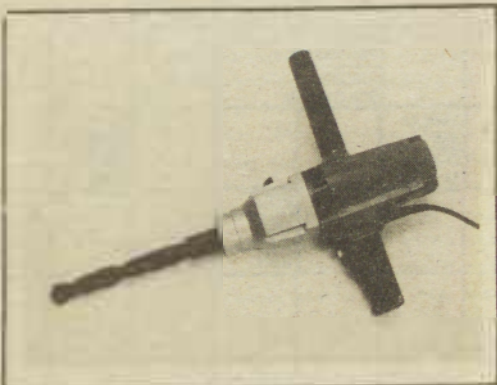
levo-desno vrtenje

Dvohitrostni vibracijski vrtalniki

Tip vrtalnika	VV 602 E	VV 602 D	VV 702 D
Moč (W)	650	650	720
Število vrtijev (1/min)	680/2000	680/2000	450/1100
Vrtanje v beton (mm)	16	16	16
Vrtanje v jeklo (mm)	13	13	16
Vitalna glava (mm)	13	13	16
Masa (kg)	3,3	3,3	3,5

levo-desno vrtenje

Industrijski vrtalniki

Tip vrtalnika	VS 723 A	VS 732 A	VS 702 F
Moč (W)	1050	1050	720
Število vrtijev (1/min)	185/350	125/220	210/500
Vrtanje v jeklo (mm)	23	32	23
Način vpenja	MK 2	MK 3	MK 2
Masa (kg)	4,6	4,6	3,9

Baterijski vrtalniki

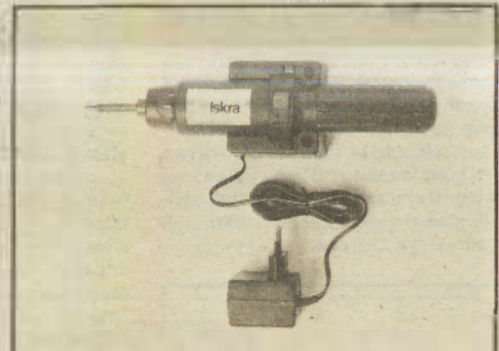
Tip	VS 108 R	VS 106 RS	VS 107 RS
Število vrtijev (1/min)	600	300/600	350/1100
Vrtanje v jeklo (mm)	6,5	6,5	6,5
Vrtanje v les (mm)	10	15	15
Vitalna glava (mm)	10	10	10
Napetost (V)	7,2	7,2	9,6
Masa (kg)	0,95	1,4	1,5

L/D vrtenje L/D vrtenje

Izvijsalnik

Tip	IZ 107
Moč (W)	450
Število vrtijev (1/min)	0-4000
Vpenjalni vrtil	1/4"-sesterekoten
Masa (kg)	1,2

Baterijski izvijsalnik

Tip	IZ 105
Število vrtijev (1/min)	130
Zmogljivost privijanja	do M 5
Napetost (V)	2,4
Čas polnjenja (h)	6
Masa (kg)	40

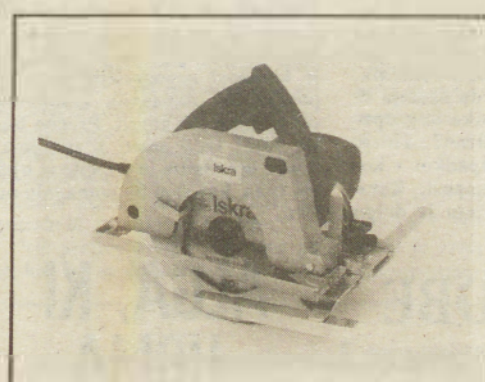
Elektrokladiva

Tip	EK 127	EK 72 B	EK 138
Moč (W)	500	710	750
Število vrtijev (1/min)	0-1500	680	260-270
Število vibracij (1/min)	0-5000	0-3900	2500-2600
Vrtanje v beton (mm)	16	20	od 12-35
Masa (kg)	2,4	5,3	7,5

Kotni brusilniki

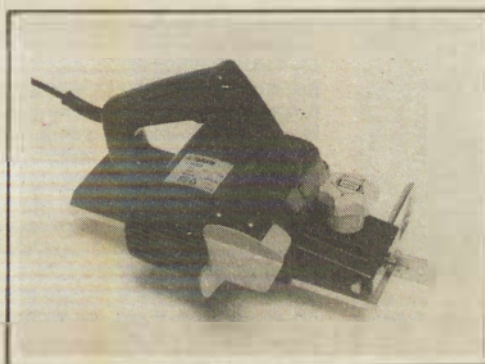
Tip	KB 59 A	KB 79 A	KB 206 D	KB 208 D
Moč (W)	500	750	2000	2000
Število vrtijev (1/min)	9500	9000	6300	8500
Premier plošče (mm)	115	125	230	178
Masa (kg)	2,2	2,7	4,9	4,9

Krožne žage

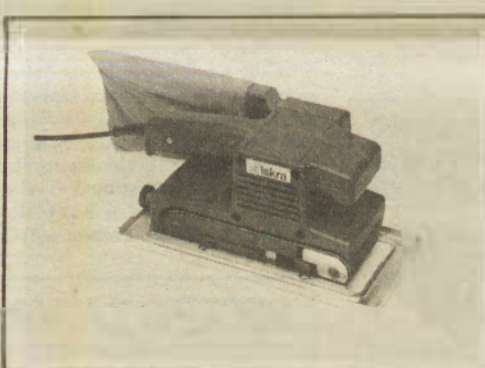
Tip	KZ 55 D	KZ 86 A	KZ 250 A	KZ 251 A
Moč (W)	830	1700	1050	1050
Število vrtijev (1/min)	4300	4500	3500	3500
Debelina žaganja (mm)	50	86	150 x 70	120 x 55
Masa (kg)	4,5	8,4	16	18

stabilna nihajna izvedba stabilna nihajna izvedba

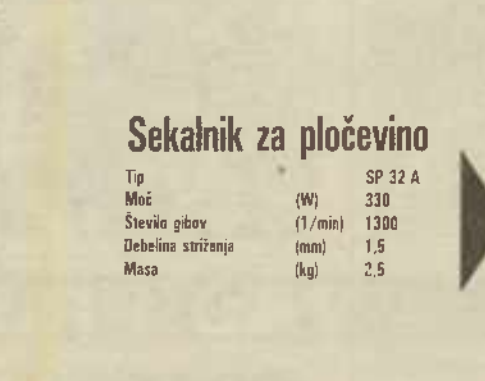
Skobeljnika

Tip	SK 82 B	SK 82 A
Moč (W)	400	480
Število vrtijev (1/min)	20000	18000
Širina skobljanja (mm)	82	82
Globina skobljanja (mm)	0-0,6	0-1
Globina utora (mm)	0-15	0-7
Masa (kg)	1,7	2,5

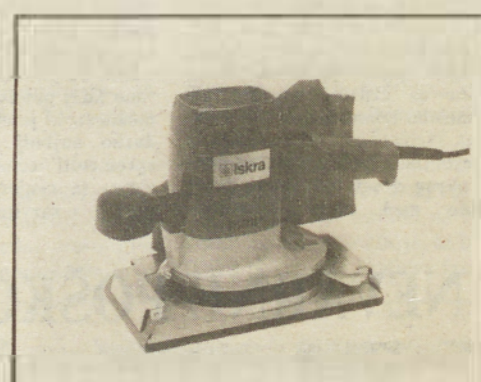
Tračna brusilka

Tip	TB 75 A	TB 10 A
Moč (W)	600	1000
Hitrost teka traku (m/s)	3,3	7,5
Velikost traku (mm)	76 x 457	102 x 552
Brusna površina (mm)	76 x 130	102 x 130
Masa (kg)	2,75	4,8

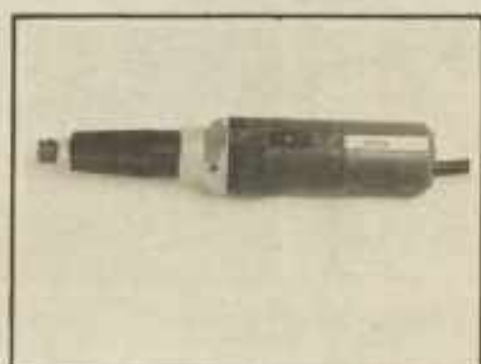
Sekalnik za pločvino

Tip	SP 32 A
Moč (W)	330
Število gibov (1/min)	1300
Debelina striženja (mm)	1,5
Masa (kg)	2,5

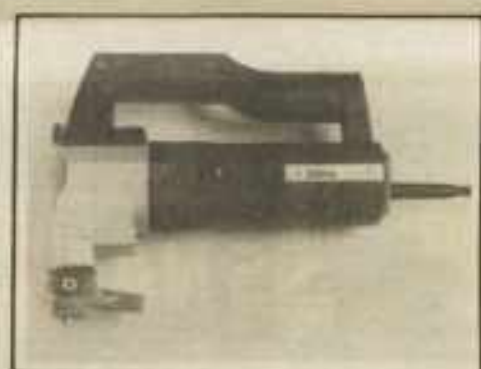
Vibracijski brusilniki

Tip	VB 23 A	VB 743	VB 745
Moč (W)	160	450	450
Število gibov (1/min)	20000	16000	9000
Število vrtijev (1/min)	10000	8000	4500
Krog brušenja (mm)	2,6	2,5	4,5
Brusna površina (mm)	92 x 190	115 x 225	115 x 225
Masa (kg)	1,9	2,9	2,9

Premi brusilnik

Tip	PB 32 A
Moč (W)	330
Število vrtijev (1/min)	23000
Največji premer brusa	
— s keramično vezavo (mm)	25
— z bakelitno vezavo (mm)	50
Masa (kg)	1,8

Škarje za pločvino

Tip	RS 32 A
Moč (W)	330
Število gibov (1/min)	1300
Debelina striženja (mm)	2,5
Masa (kg)	2,7

Če želite o električnem orodju Iskra še dodatne informacije, nam pišite na naslov:
Iskra ERO, Prodaja, Trg revolucije 3,
61000 Ljubljana ali Iskra Commerce,
Filiala Maribor, Partizanska 11.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE OBČIN-
SKIH SKUPŠČIN: GOR-
NJA RADGONA, LENDA-
VA IN MURSKA SOBOTA

Leto XXV

Murska Sobota, dne 1. junija 1989

Št.: 15

Odgovorni urednik: Martin
Vinčec

102. Sklep o uvedbi krajevnega samoprisp evka za območje Krajevne skupnosti Križevci pri Ljutomeru.
103. Sklep o uvedbi dodatnega samoprisp evka za vas Vučja vas.
104. Sklep o valorizaciji cen geodetskih storitev občin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota.
105. Sklep o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprisp evka za območje KS Hodoš.
106. Sklep o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprisp evka za območje KS Čepinci.

107. Sklep o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprisp evka za območje KS Šalovci.
108. Odredba o obveznem cepljenju perutnine proti atipični kokoški ku-
gi na območju občine Lendava.
109. Odredba o dopolnitvi odredbe o pristojbinah za veterinarsko-sani-
tarne preglede in za stroške poslovanja Veterinarsko-higienske
službe ter dovoljenja v občini G. Radgona.
110. Odredba o podaljšanju veljavnosti odredbe o določitvi najvišjih cen
v občini G. Radgona.

102

Na podlagi 3. člena Zakona o samoprisp evku (Ur. list SRS št. 35/85), 44. člena Statuta Krajevne skupnosti Križevci pri Ljutomeru in uspešno izvedenega referenduma dne 2. 4. 1989 je skupščina Kraje-
vne skupnosti Križevci pri Ljutomeru na seji dne 23. 5. 1989 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprisp evka za območje Krajevne skupnosti Kri-
ževci pri Ljutomeru.

1. člen

Za območje Krajevne skupnosti Križevci pri Ljutomeru se uvede
krajevni samoprisp evk v denarju od 1. 6. 1989 do 31. 5. 1994.

2. člen

Sredstva zbrana s samoprisp evkom se bodo uporabila:

1. Dve tretjini za potrebe vasi in to za:

- urejanje in vzdrževanje vaških cest in jarkov,
- avtobusna postajališča,
- vaško cestno razsvetljavo,
- telefonske govorilnice,
- najmanj 10 % za potrebe gasilskih društev,
- druge dotacije in potrebe, ki jih bodo vasi opredelile v svojih
programih in v njih določile prioriteten red.

2. Ena tretjina za skupne potrebe Krajevne skupnosti Križevci in to:

- zagotovitev 20% delež obveznosti za asfaltiranje ceste Buče-
čevci—Zasadi,
- urejanje kulturnega doma v Križevcih, prostor za sedož Kra-
jevne skupnosti in drugo.

3. člen

Samoprisp evk bodo plačevali krajan KS Križevci in sicer:

- 1,5 % od neto osebnih dohodkov in nadomestil,
- 1 % od pokojnin,
- 10 % od katastrskega dohodka kmetov,
- 1,5 % od dohodka obrtnikov, ki je osnova za obračun davkov
pri prispevkih,
- 4 % zaposleni v tujini od povprečnega letnega osebnega do-
hodka zaposlenih v SRS v preteklem letu, enako uživalci pokojnin iz
tujine.

Svet KS lahko sredstva samoprisp evka, ki so začasno prosta, ve-
že pri banki za določen čas, v skladu s programom dela KS in vasi.

4. člen

Samoprisp evka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. čl. Za-
kona o samoprisp evku.

5. člen

Samoprisp evk od OD, nadomestil in pokojnin je dolžan odte-
gniti mesečno in nakazovati izplačevalec OD, nadomestil in pokoj-
nin.

Samoprisp evk iz kmetijske in obrtne dejavnosti obračunava in

nakazuje Uprava za družbene prihodke pri SO Ljutomer.

Samoprisp evk od zaposlenih v tujini in upokojencev, ki prej-
majo pokojnino iz tujine obračunava Krajevna skupnost Križevci pri
Ljutomeru.

Izplačevalec OD, pokojnin in nadomestil je dolžan KS Križevci
redno mesečno pošiljati seznam, komu in koliko samoprisp evka je
odtegnil in nakazal.

6. člen

Samoprisp evk se nakazuje na račun: 51930-842-029-
-82058, Krajevna skupnost Križevci pri Ljutomeru.

7. člen

Od zavezancev, ki samoprisp evka ne plačajo v določenem času,
se obveznost izterja po predpisih, ki veljajo za izterjavo davkov.

8. člen

Nadzor nad zbiranjem, razporejanjem in uporabo sredstev samo-
prisp evka opravlja svet KS Križevci pri Ljutomeru.

O uporabi sredstev samoprisp evka se sestavi zaključni račun.

9. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah, upora-
blja pa se od 1. 6. 1989.

Križevci, dne 23. 5. 1989

Predsednik skupščine KS
Križevci pri Ljutomeru:
Olga ANTIČ, l. r.

103

Na podlagi 3. člena Zakona o samoprisp evku (Ur. list SRS št. 35/85), 44.
člena Statuta Krajevne skupnosti Križevci pri Ljutomeru in uspešno izvedenem
referendumu dne 2. 4. 1989 je skupščina Krajevne skupnosti Križevci pri Ljuto-
meru na seji dne 23. 5. 1989 sprejela

SKLEP

o uvedbi dodatnega samoprisp evka za vas Vučja vas.

1. člen

Za vas Vučja vas se uvede dodatni samoprisp evk v denarju od 1. 6. 1989
do 31. 5. 1994.

2. člen

Sredstva zbrana z dodatnim samoprisp evkom se bodo uporabila:

1. Za gradnjo vaškega doma in druge potrebe vasi.

3. člen

Samoprisp evk bodo plačevali krajan vasi Vučja vas in sicer:

- 2 % od neto osebnih dohodkov in nadomestil,
 - 1 % od pokojnin,
 - 15 % od katastrskega dohodka kmetov,
 - 2 % od dohodka obrtnikov, ki je osnova za obračun davkov in prispev-
kov,
 - 4 % zaposleni v tujini od povprečnega letnega osebnega dohodka zapo-
slenih v SRS v preteklem letu, enako uživalci pokojnin iz tujine.
- Svet KS lahko sredstva samoprisp evka, ki so začasno prosta, veže pri banki
za določen čas, v skladu s programom dela vasi.

4. člen

Plačevanja samoprispevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispevku.

5. člen

Samoprispevek od OD, nadomestil in pokojnin je dolžan mesečno odtegniti in nakazati izplačevalec OD, nadomestil in pokojnin.

Samoprispevek iz kmetijske in obrtne dejavnosti obračunava in nakazuje Uprava za družbene prihodke pri SO Ljutomer.

Samoprispevek od zaposlenih v tujini in upokojencev, ki prejemajo pokojnino iz tujine obračunava Krajevna skupnost Križevci pri Ljutomeru.

Izplačevalec OD, nadomestil in pokojnin je dolžan KS Križevci redno mesečno pošiljati seznam, komu in koliko samoprispevka je odtegnil in nakazal.

6. člen

Dodatni samoprispevek se nakazuje na račun: 51930-842-029-82058, Krajevna skupnost Križevci pri Ljutomeru, — s pripisom, dodatni samoprispevek za vas Vučja vas.

7. člen

Od zavezancev, ki samoprispevka ne plačajo v določenem času, se obveznost izterja po predpisih, ki veljajo za izterjavo davkov.

8. člen

Nadzor nad zbiranjem, razporejanjem in uporabo sredstev dodatnega samoprispevka opravlja svet KS Križevci pri Ljutomeru.

9. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah, uporablja pa se od 1. 6. 1989.

Križevci, dne 23. 5. 1989

Predsednik skupščine KS
Križevci pri Ljutomeru:
Olga ANTIČ l. r.

104

Na podlagi 16. člena Zakona o geodetski službi (Ur. list SRS, št. 23/76) ter na podlagi Odlokov o cenah za geodetske storitve v občini G. Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota (Uradne objave, št. 15/81) so Izvršni svet Skupščin občin G. Radgona, na seji dne 18. 5. 1989; Lendava, na seji dne 24. 5. 1989; Ljutomer, na seji dne 23. 5. 1989 in Murska Sobota, na seji dne 16. 5. 1989 sprejeli

SKLEP O VALORIZACIJI CEN GEODETSKIH STORITEV

1. člen

S tem sklepom se določajo cene geodetskih storitev za potrebe občanov, državnih organov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, društev in civilnih oseb, ki jih opravljajo občinski upravni organi, pristojni za geodetske zadeve občin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota.

2. člen

Cene iz 1. člena tega sklepa so:

Zap. št.	vrsta in obseg geodetske storitve	cena
1. PARCELACIJA		
1.1.	parcele	
1.1.1.	do 0,3 ha na dva dela	842.000 din
1.1.2.	za vsak nadaljnji začetni 0,3 ha	192.000 din
1.1.3.	za vsako dodatno novo parcelo	192.000 din
1.1.4.	za prenos gradbene parcele iz projekta v naravo	340.000 din
1.2.	za vsako novo nastalo parcelo obodne parcelacije	532.000 din
1.3.	za razlastitev dolžinskega objekta za vsakih 100 m	990.000 din
2. MEJNI UGOTOVITVENI POSTOPEK		
2.1.	ugotovitev in izmeritev meje med dvema mejnima točkama	576.000 din
2.2.	za vsako nadaljnjo mejno točko	192.000 din
3. PRENOS POSESTNE MEJE PO PODATKIH ZEM-LJIŠKEGA KATASTRA		
3.1.	grafični kataster:	
3.1.1.	določitev posestne meje med dvema mejnima točkama	1.004.000 din
3.1.2.	za vsako nadaljnjo mejno točko	251.000 din
3.2.	numerični kataster:	
3.2.1.	določitev posestne meje med dvema mejnima točkama	620.000 din
3.2.2.	za vsako nadaljnjo mejno točko	192.000 din
4. IZDELAVA GEODETSKIH NAČRTOV ZA PRO-STORSKE IZVEDBENE AKTE		
4.1.	izdelava načrtov za površine do 0,3 ha	842.000 din
4.2.	za vsak nadaljnji začetni 0,3 ha	325.000 din
5. IZDELAVA POSNETKOV NOVEGA STANJA		
5.1.	izdelava načrtov za površine do 0,1 ha	650.000 din
5.2.	za vsak nadaljnji začetni 0,1 ha	266.000 din
5.3.	posnetek komunalnega voda za vsakih 100 m	
5.3.1.	za vod krajiši od 500 m	665.000 din

5.3.2. za vod daljši od 500 m 606.000 din

6. ZAKOLIČENJE OBJEKTOV

6.1. stavbe in objekti do 200 m² tlorisne površine 310.000 din
6.2. stavbe in objekti nad 200 m² tlorisne površine dejan. čas
6.3. dolžinski objekti dejan. čas

7. Cena geodetskih storitev na gozdnem območju se povečajo za 50% od zgornjih cen

8. CENA URE

Za geodetske storitve, ki se obračunavajo po dejansko porabljenem času, veljajo naslednje cene:
A — terensko geodetsko delo 78.000 din
B — pisarniško geodetsko delo 74.000 din
C — risarsko geodetsko delo 53.000 din
D — figurantska in druga pomočna dela 40.000 din
E — strokovno delo na računalniku 220.000 din

9. Cena prevoženega kilometra znaša 2.500 din

10. SPLOŠNO

— Posebej se obračunavajo materialni stroški (mejniki, obrabci, prevozniki stroški, poštnina).
— Ob prekinitvi postopka naročnik plača vse stroške, ki so nastali do prekinitve.
— Če opravljamo meritve na izrecno željo naročnika v zimskem času, to je od 01. 12. do 01. 03. se cena poveča za 30%.
— Geodetske storitve se obračunavajo po ceniku, ki velja ob zaključku dela.

3. člen

Cene geodetskih storitev bodo Izvršni sveti v prihodnje določali na podlagi višine urnih cen geodetskih organizacij in se bodo objavljale na oglasnih deskah pri Geodetskih upravah občin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota.

4. člen

Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati sklep o valorizaciji cen geodetskih storitev, ki je bil sprejet na sejah Izvršnih svetov Skupščin občin: G. Radgona, dne 23. 2. 1989; Lendava, dne 28. 2. 1989; Ljutomer, dne 28. 2. 1989 in M. Sobota, dne 28. 2. 1989.

5. člen

Cene iz tega sklepa začnejo veljati
— v občini M. Sobota s 16. majem 1989,
— v občini Ljutomer s 24. majem 1989 in
— v občini G. Radgona in Lendava s 1. junijem 1989.

G. Radgona, dne 18. 5. 1989
Številka: 38-3/87-06

Lendava, dne 24. 5. 1989
Številka: 38-1/88-2

Ljutomer, dne 23. 5. 1989
Številka: 002-1/89

M. Sobota, dne 16. 5. 1989
Številka: 385-2/89-5

Predsednik
Izvršnega sveta SO G. Radgona
Janko SLAVIČ, l. r.

Predsednik
Izvršnega sveta SO Lendava
Jože KURONJA, l. r.

Predsednik
Izvršnega sveta SO Ljutomer
Franc ŠTRAKL, l. r.

Predsednik
Izvršnega sveta SO M. Sobota
Janez ŠTOTL, l. r.

105

Na osnovi 3. člena Zakona o samoprispevku (Uradni list SRS 35/86), 8. člena Zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Uradni list SRS 23/77) in 42. člena statuta KS Hodoš je skupščina Krajevne skupnosti Hodoš na svoji seji dne 19. 5. 1989 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka za območje Krajevne skupnosti Hodoš

1. člen

Razpisuje se referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za območje Krajevne skupnosti Hodoš. Referendum bo 18. 6. 1989 od 7. do 19. ure na običajnih glasovalnih mestih.

2. člen

Sredstva, zbrana s krajevnim samoprispevkom, se bodo uporabila za komunalno ureditev naselij in druge sprotne potrebe krajevne skupnosti.

3. člen

Samoprispevek se uvede za obdobje 5 (petih) let in sicer od 1. 7. 1989 do 30. 6. 1994.

4. člen

Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki imajo stalno bivališče na območju KS Hodoš ter so vpisani v splošni volilni imenik in delovni

ljudje, ki še nimajo volilne pravice, so pa v delovnem razmerju in imajo stalno bivališče na območju KS Hodoš in sicer:

a.) V DENARJU:

- 1,5 % od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja in nadomestil ter od pokojnin
- 20 % od katastrskega dohodka
- 1,5 % od ostanka čistega dohodka obrtnikov
- 1,5 % od povprečnega OD v SR Sloveniji v preteklem letu od upokojencev, ki prejemajo pokojnino iz tujine
- 3 % od povprečnega OD v SR Sloveniji v preteklem letu za delavce na začasnem delu v tujini.

b.) V DELU:

- vsako gospodinjstvo po 2 delovna dneva v letu do 5 ha skupne površine zemlje še dva delovna dneva do 10 ha skupne površine zemlje še tri delovne dneve in nad 10 ha skupne površine zemlje še štiri delovne dneve
- Nadomestilo za neopravljeni delovni dan, ki traja 8 ur znaša 60.000.— dinarjev, ki se vsako leto revalorizira na Skupščini KS.
- 3 traktorske prevoze letno na občana, nosilca gospodinjstva ali njegove družinske člane, v kolikor ima lasten traktor.
- Nadomestilo za neopravljene traktorske prevoze sproti določa svet krajevnih skupnosti.

5. člen

Samoprispevka v denarju so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS 35/85).

6. člen

Delavcem, ki so na začasnem delu v tujini in imajo stalno bivališče na območju KS Hodoš, bo v pripravljalen postopku za razpis referendumu posredovan program, ki bo vseboval namen, vrsto, osnovo in višino samoprispevka ter obdobje za katero se uvaja samoprispevek.

7. člen

Volilci glasujejo neposredno in tajno z glasovnico, ki ima naslednje besedilo:

KRAJEVNA SKUPNOST
HODOŠ

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu dne 18. 6. 1989 o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje KS Hodoš za obdobje od 1. 7. 1989 do 30. 6. 1994, ki se bo uporabljal za

komunalno ureditev naselij in druge sprotne potrebe krajevnih skupnosti

Višina samoprispevka bo znašala:

a.) V DENARJU:

- 1,5 % od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja in nadomestil ter od pokojnin
- 20 % od katastrskega dohodka
- 1,5 % od ostanka čistega dohodka obrtnikov
- 1,5 % od povprečnega OD v SR Sloveniji v preteklem letu od upokojencev, ki prejemajo pokojnino iz tujine
- 3 % od povprečnega OD v SR Sloveniji v preteklem letu za delavce na začasnem delu v tujini.

b.) V DELU:

- vsako gospodinjstvo po 2 delovna dneva v letu do 5 ha skupne površine zemlje še dva delovna dneva do 10 ha skupne površine zemlje še tri delovne dneve in nad 10 ha skupne površine zemlje še štiri delovne dneve
- Nadomestilo za neopravljeni delovni dan, ki traja 8 ur znaša 60.000.— dinarjev, ki se vsako leto revalorizira na Skupščini KS.
- 3 traktorske prevoze letno na občana, nosilca gospodinjstva ali njegove družinske člane, v kolikor ima lasten traktor.
- Nadomestilo za neopravljene traktorske pravice sproti določa svet krajevnih skupnosti.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Volilec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispevka, oziroma besedo »PROTI«, če se z uvedbo samoprispevka ne strinja.

8. člen

Za zbiranje sredstev in za izvajanje del bo odgovorna skupščina Krajevnih skupnosti Hodoš.

9. člen

Nadzor nad zbiranjem in porabo zbranih sredstev bo opravljal svet Krajevnih skupnosti Hodoš in bo o tem vsako leto poročal zboru delovnih ljudi in občanov.

10. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 01-22/1989

Datum: 24. 5. 1989

Predsednik skupščine
KS Hodoš
Sándor BALAIĆ

106

Na osnovi 3. člena Zakona o samoprispevku (Uradni list SRS 35/86), 8. člena Zakona o referendumu in drugih oblikah osebne izjave (Uradni list SRS 23/77) in 42. člena statuta KS Čepinci je skupščina Krajevnih skupnosti Čepinci na svoji seji dne 12. 5. 1989 sprejela

SKLEP

o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samoprispevka za območje Krajevnih skupnosti Čepinci

1. člen

Razpisuje se referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za območje Krajevnih skupnosti Čepinci. Referendum bo 18. 6. 1989 od 7. do 19. ure na običajnih glasovalnih mestih.

2. člen

Sredstva, zbrana s krajevnim samoprispevkom, se bodo uporabila za komunalno ureditev naselij in druge sprotne potrebe krajevnih skupnosti.

3. člen

Samoprispevek se uvede za obdobje 5 (petih) let in sicer od 1. 7. 1989 do 30. 6. 1994.

4. člen

Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki imajo stalno bivališče na območju KS Čepinci ter so vpisani v splošni volilni imenik in delovni ljudje, ki še nimajo volilne pravice, so pa v delovnem razmerju in imajo stalno bivališče na območju KS Čepinci in sicer:

a.) V DENARJU:

- 1,5 % od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja in nadomestil ter od pokojnin
- 15 % od katastrskega dohodka
- 1,5 % od čistega dohodka obrtnikov
- 3 % letno od povprečnega OD v SR Sloveniji v preteklem letu za delavce na začasnem delu v tujini.

b.) V DELU:

- vsako gospodinjstvo po 3 delovne dneve v letu
- V primeru neizpolnitve delovne obveznosti, se le-ta poravnava v denarju in sicer v vrednosti OD za 1 delovni dan PK delavca; zaposlenega v OZD s področja komunalne dejavnosti.

c.) 3 traktorske prevoze letno na občana, nosilca gospodinjstva ali njegove družinske člane, v kolikor ima lasten traktor.

Nadomestilo za neopravljene traktorske prevoze sproti določa svet krajevnih skupnosti.

5. člen

Samoprispevka v denarju so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS 35/85).

6. člen

Delavcem, ki so na začasnem delu v tujini in imajo stalno bivališče na območju KS Čepinci, bo v pripravljalen postopku za razpis referendumu posredovan program, ki bo vseboval namen, vrsto, osnovo in višino samoprispevka ter obdobje za katero se uvaja samoprispevek.

7. člen

Volilci glasujejo neposredno in tajno z glasovnico, ki ima naslednje besedilo:

KRAJEVNA SKUPNOST
ČEPINCI

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu dne 18. 6. 1989 o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje KS Čepinci za obdobje od 1. 7. 1989 do 30. 6. 1994, ki se bo uporabljal za

komunalno ureditev naselij in druge sprotne potrebe krajevnih skupnosti

Višina samoprispevka bo znašala:

a.) V DENARJU:

- 1,5 % od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja in nadomestil ter od pokojnin
- 15 % od katastrskega dohodka
- 1,5 % od čistega dohodka obrtnikov
- 3 % letno od povprečnega OD v SR Sloveniji v preteklem letu za delavce na začasnem delu v tujini.

b.) V DELU:

- vsako gospodinjstvo po 3 delovne dneve v letu
- V primeru neizpolnitve delovne obveznosti, se le-ta poravnava v denarju in sicer v vrednosti OD za 1 delovni dan PK delavca; zaposlenega v OZD s področja komunalne dejavnosti.
- 3 traktorske prevoze letno na občana, nosilca gospodinjstva ali njegove družinske člane, v kolikor ima lasten traktor.
- Nadomestilo za neopravljene traktorske prevoze sproti določa svet krajevnih skupnosti.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Volilec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispevka, oziroma besedo »PROTI«, če se z uvedbo samoprispevka ne strinja.

8. člen

Za zbiranje sredstev in za izvajanje del bo odgovorna skupščina Krajevnih skupnosti Čepinci.

9. člen

Nadzor nad zbiranjem in porabo zbranih sredstev bo opravljal svet Krajevnih skupnosti Čepinci in bo o tem vsako leto poročal zboru delovnih ljudi in občanov.

10. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 01-26/1989

Datum: 22. 5. 1989

Predsednik skupščine
KS Čepinci
Jože Žibelić

Na osnovi 3. člena Zakona o samoprispevku (Uradni list SRS 35/86), 8. člena Zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja Uradni list SRS 23/77 in 42. člena statuta KS Šalovci je skupščina Krajevne skupnosti Šalovci na svoji seji dne 23. 5. 1989 sprejela

SKLEP **o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka za območje Krajevne skupnosti Šalovci**

1. člen

Razpisuje se referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za območje Krajevne skupnosti Šalovci. Referendum bo 18. 6. 1989 od 7. do 19. ure na običajnih glasovalnih mestih.

2. člen

Sredstva, zbrana s krajevnim samoprispevkom, se bodo uporabila za komunalno ureditev naselij in druge sprotne potrebe krajevne skupnosti.

3. člen

Samoprispevek se uvede za obdobje 5 (petih) let in sicer od 1. 7. 1989 do 30. 6. 1994.

4. člen

Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki imajo stalno bivališče na območju KS Šalovci ter so vpisani v splošni volilni imenik in delovni ljudje, ki še nimajo volilne pravice, so pa v delovnem razmerju in imajo stalno bivališče na območju KS Šalovci in sicer:

a) V DENARJU:

- 1,5 % od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja in nadomestil ter od pokojnin
- 1,5 % od katastrskega dohodka
- 1,5 % od čistega dohodka obrtnikov
- 3 % letno od povprečnega OD v SR Sloveniji v preteklem letu za delavce na začasnem delu v tujini.

b) V DELU:

- vsako gospodinjstvo po 3 delovne dneve v letu
- V primeru neizpolnitve delovne obveznosti, se le-ta poravnava v denarju in sicer v vrednosti OD za 1 delovni dan PK delavca, zaposlenega v OZD s področja komunalne dejavnosti.
- 3 traktorske prevoze letno na občana, nosilca gospodinjstva ali njegove družinske člane, v kolikor ima lasten traktor.
- Nadomestilo za neopravljene traktorske prevoze sproti določa svet krajevne skupnosti.

5. člen

Samoprispevka v denarju so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS 35/85).

6. člen

Delavcem, ki so v začasnem delu v tujini in imajo stalno bivališče na območju KS Šalovci, bo v pripravljalnem postopku za razpis referenduma posredovan program, ki bo vseboval namen, vrsto, osnovo in višino samoprispevka ter obdobje za katero se uvaja samoprispevek.

7. člen

Volilci glasujejo neposredno in tajno z glasovnico, ki ima naslednje besedilo:

**KRAJEVNA SKUPNOST
ŠALOVCI**

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu dne 18. 6. 1989 u uvedbi krajevnega samoprispevka za območje KS Šalovci za obdobje od 1. 7. 1989 do 30. 6. 1994, ki se bo uporabljal za komunalno ureditev naselij in druge sprotne potrebe krajevne skupnosti.

Višina samoprispevka bo znašala:

a) V DENARJU:

- 1,5 % od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja in nadomestil ter od pokojnin
- 1,5 % od katastrskega dohodka
- 1,5 % od čistega dohodka obrtnikov
- 3 % letno od povprečnega OD v SR Sloveniji v preteklem letu za delavce na začasnem delu v tujini

b) V DELU:

- vsako gospodinjstvo po 3 delovne dneve v letu
- V primeru neizpolnitve delovne obveznosti, se le-ta poravnava v denarju in sicer v vrednosti OD za 1 delovni dan PK delavca, zaposlenega v OZD s področja komunalne dejavnosti.
- 3 traktorske prevoze letno na občana, nosilca gospodinjstva ali njegove družinske člane, v kolikor ima lasten traktor.
- Nadomestilo za neopravljene traktorske prevoze sproti določa svet krajevne skupnosti.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Volilec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispevka, oziroma besedo »PROTI«, če se z uvedbo samoprispevka ne strinja.

8. člen

Za zbiranje sredstev in za izvajanje del bo odgovorna skupščina Krajevne skupnosti Šalovci.

9. člen

Nadzor nad zbiranjem in porabo zbranih sredstev bo opravljal svet Krajevne skupnosti Šalovci in bo o tem vsako leto poročal zboru delovnih ljudi in občanov.

10. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 01-21/1989

Datum: 24. 5. 1989

Predsednik skupščine
KS Šalovci
Aleksander SVETEC

108

Na podlagi 3. točke 40. člena Zakona o zdravstvenem varstvu živali (Ur. list SRS, št. 37/85) ter 316. člena Statuta občine Lendava (Ur. objave, št. 37/81) je Izvršni svet Skupščine občine Lendava, na 85. seji dne 18. 5. 1989 sprejel

ODREDBO

o obveznem cepljenju perutnine proti atipični kokoški kugi na območju občine LENDAVA

1. člen

Opraviti je treba preventivno cepljenje vse perutnine proti atipični kokoški kugi (Pestis avium atypica) v vseh naseljih na območju občine. Cepljenje se opravi z okulo-nazalno metodo s priznano vakcino po navodilih proizvajalca.

2. člen

Preventivno cepljenje opravijo delavci Veterinarskega zavoda Murska Sobota, enota Lendava, do 30. 6. 1989.

3. člen

Preventivno cepljenje proti atipični kokoški kugi se opravi na stroške lastnikov oziroma imetnikov.

4. člen

Ta odredba začne veljati drugi dan po objavi v Uradnih objavah Pomurskih občin.

Številka: 326-2/89-9—V/95/FA

Datum: 18. 5. 1989

Predsednik Izvršnega sveta
Jože Kuronja, l. r.

109

Na podlagi 29. člena Zakona o zdravstvenem varstvu živali (Ur. list SRS, št. 37/85) in 212. člena Statuta občine G. Radgona (Ur. objave št. 41/82, 7/86, 2/87 in 9/89) je izvršni svet Skupščine občine G. Radgona, na seji dne 18. 5. 1989 sprejel

ODREDBO

o dopolnitvi odredbe o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in za stroške poslovanja Veterinarsko-higienske službe ter dovoljenja v občini G. Radgona

1. člen

V odredbi o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in za stroške poslovanja Veterinarsko-higienske službe ter dovoljenja v občini G. Radgona (Ur. objave 1/89), se za 10. člen doda novi 10. a. člen, ki glasi: »Cene za veterinarsko-sanitarne preglede, poslovanje veterinarsko higienske službe in cene za izdajo dovoljenja za pomet z mlekom in mlečnimi izdelki določene s to odredbo, se valorizirajo v skladu z veljavnim cenikom režijske ure Veterinarskega zavoda M. Sobota.«

2. člen

Sklep o valorizaciji cen za pristojbine iz 2. in 4. člena odredbe, izda izvršni svet na podlagi informacije o veljavnih cenikih Veterinarskega zavoda.

3. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 322-10/87

Datum: 18. 5. 1989

**PREDSEDNIK
IZVRŠNEGA SVETA SO GOR. RADGONA**
Janko SLAVIČ, dipl. ing. agr.

110

Na podlagi 5. člena Zakona o družbeni kontroli cen (Ur. list SRS, št. 9/85) in 2. člena Odloka o določitvi organa za sprejem ukrepov neposredne kontrole cen (Ur. objave pomurskih občin, št. 11/85) je izvršni svet Skupščine občine Gornja Radgona na seji, dne 18. 5. 1989 sprejel naslednjo

ODREDBO

o podaljšanju veljavnosti odredbe o določitvi najvišjih cen

1. člen

Veljavnost Odredbe o določitvi najvišjih cen (Ur. objave pomurskih občin, št. 31/88, 33/88 in 7/89) se podaljša za šest mesecev.

2. člen

K vsakokratnim povečanjem cen osnovnih komunalnih storitev in stanarin daje soglasje izvršni svet Skupščine občine Gornja Radgona.

3. člen

Ta odredba začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 38-7/87-11

Datum: 18. 5. 1989

**PREDSEDNIK
IZVRŠNEGA SVETA SO GOR. RADGONA**
Janko SLAVIČ, dipl. ing. agr.